

Orman ve Auv

Şubat

Sayı 12

İçindekiler

Asaf cemat	
Ormanda kabuk böceklerinin hasarati	Recep
Lâdin ağaçlarına arız olan böcekler	M. Remzi
Orman ağaçları	M. Fahrettin
Ormanın imarı	M. H. R
Köpeklerin terbiyesi	T. Âli
Biolley	Y. Apanay
İstanbul orman amanejman gurubu	Şevket
Fenni musahabe	Cevat
Müteferrik haberler	

Hüsnütabiat Mat. İstanbul

Fiyatı 25 kuruştur

Orman ve Av

Orman mektebi alisi me'zunları cemiyeti tarafından ayda bir neşrolünür

Sayı : 12

★ ŞUBAT ★

Cilt : 1

Merhum Asaf Cemalin hayatı

Babası hacı Tevfik efendi isede babası Konyada ikaze Mevlâ güranili cemal me'e memur edildiğinden beydir. Rumi üç yüz bir mektep taksidi verilmemiş, Senesinde Rodosta doğmuş, Asaf cemal de mektebi terk etmeğe mecbur olmuştur. çocukluğu babasının üç yüz on iki senesinde mahkûmiyet muddetini yaşadığı Rodusta geçmiştir. Bil- Konyadaki Fransız mekte-

âhara Cemal bey antalya bine girmişse de o zamanki tahrirat müdürlüğüne tayin hükûmetin tazyikile bu mektebi edildiğinden Asaf, iptidai tebe muntazaman devam tahsiline orada başlamıştır. imkânını bulmadığı cihetle Üç yüz on senesinde sul- kâh idadi ve kâh - hükûmet tani mektebine kaydedilmiş lazyikinden kurtuldukça -

(Tabî ormanda kabuk böcekleri hasararı)

Haftalık "silva" ormancılık mecmuasında profesör Bernhard beyin bu serlevha altında bir makalesi çıktı. yalnız Rize ve Trabzon vilayetlerinizde bulunan ladin ormanlarımızdaki böcek âfeti hakkında sathi olmakla beraber ilk tetkikatı ihtiva etmesi ve bilhassa ormanlarımızın damga, balta ve yangından mada mücadeleyi istilzâm eden mühim düşmanları olduğunu göstermesi itibarile okunmaga deyer. Bunun icindirki ihtisasım haricinde olmasına ve muharririnin millî asabiyeimizi tahrik edici bir cümlesine rağmen tercümeden kendimi alamadım. İktisat vekaleti orman mütehassısının bir ilmi ve fen mecmuasında bilvesile harp vekayinin telerüatından luzumsuz yere, ve türkiye ve türklere karşı hiçte dostane oluiyan bir tarzda bahs ediliş şayani teessüftür; kendisine türkiyede misafir den daha başka bir sıfat bulunduğunu hatırlatırız.

1928 senesinin 23 ağustos ile 12 eylülü arasında türkiyenin Ladia ormanlarını ziyaret ettim. Bu ormanları teşkil eden ladin şark ladinî "picea orientalis", tir. Türkiyenin ladin muntakası karadeniz sahilinin şark kısmındaki dağlarda bulunup kaffas hududundan Trabzonun bir az garbına kadar inidat eder.

Ben Rize ve Trabzon civarında ki ladin ormanlarını ziyaret ettim. Bu muntaka türkiyenin yağmura en fazla olan kısmıdır. Rizede 1927 senesinde 2769 milimetre Trabzonda 821 milimetre yağmur yağmıştır. Rize için yağmur mazrubu 190. Trabzon için 54'e balığ olur. Sene hararetinin vasatısı Rizede 14.6, Trabzonda 15.5, santigrat derece miktarında idi. Burada yaz aylarında çok yağmur yağar. Türkiyede yalnız yazın dahi yağmur yağın bu ratıp muntakada ladin ağacı kendi muhitindedir. Tetkikat cevve Rize ve Trabzon şehirlerinde, sahile pek yakın bir yerde yapılmıştır. Ladina yetişdiği dağlar 3000 metreye kadar yükselirler. Orada ağılebi ilimel yağmur miktarı daha fazla ve iklim ladine, tetkikatı cevve yapılmış olan şehirlerden daha musattır.

Ziyaret edilen ladin muntakasının her tarafında kabuk böcekleri [1] bulunmuştur. Kalopotamus (?) ormanlarında, yambulu vadisinin Santa muntakasında, Maçka dağında, Trabzon Erzurum şosasının 36. inci kilo-

[1] Kabuk böcekleri diye ağaçların odunlu kabuğu arasında yuvalarını yapınak suretile tahribat iera eden haşerata derler. Bunlar mugammedülcenalin "Ipidae", ve eski ismile "Bostrichidae", familyasına mensuplardır. Bunlar hakkında "Orman ve av" m. 6, 7, 8. inci nüshalarında malumat vardır.

Fransız mektebine devam etmek suretile bir kaç sene daha çalışmıştır. bilâhara Asaf cemal Konyada numune tarlası müdürü Hamdi beyin teşvikile Bursa amelîyat mektebine girmiş karar verir. burada büyük bir şevk ve hevesle çalışarak üçyüz yirmi senesinde mektebini ipekkilik ve çiçeklik şahadetnamesini aliyül âlâ derecede almiya muvaffak olur. Yine o sene Halkalı ziraat mektebine müsabaka ile girerek üç yüz yirmi dörtte mektebi aliyülâlâ derecede bitirir. Aynı sene ziraat nezaretinde açılan müsabakayı kazanarak mektebe dukuz yüz kuruş maaşla muallim olan Asaf cemal bir sene muallimlik yaptıktan sonra ziraat nezaretinin açtığı müsabakayı kazanarak "Nanci, ye ormancılık tahsiline gitmiş ve iki senelik yüksek ormancılık tahsilini bitirdik. en sonra dönerek memleketin ormancı ailesine dahil olmuştur. halbuki mesleğin pek kimsesiz bir zamanında Avrupada yetişerek Türkiyeye dönen Asaf cemali o zamanki hükümet orman mektebine Riyaziye dersleri

muallimi yapmıştır. Asaf cemal tabii mesleğine müteallik şuabatı ilmiyye ile oğraşmak istediğinden kendisinin Avrupada ormancılık okumuş olduğunu bin müşkülâtla anlatır, bunun üzerine bir sene geçer, nihayet meslek derslerini tedrise başlar. Orman mektebinde bulunduğu iki sene zarfında Tavsifi eşçar, hayatı eşçar, Haşarat, Tatlı su balıkcılığı, Avcılık namile beheri üçer, dörder yüz sahifelik bes eservücude getirmiştir. Bundan başka talebenin istifade ve menfaatını temin için hiç bir zahmet ve meşakkattan çekinmiyen mumaillehy Nebatât ve Haşerat numunelerinden mürekkep bir çok koleksiyonlar yapmıştır. Bütün bunları vefatında mektebin müzesine terk ve teberru etmiştir.

Üçyüz yirmi dokuz senesinde henüz yirmi sekiz yaşında iken ölen Asaf Cemal Bu çok gayretli, çok çalışkan meslektaş hayatının yirmi senesini daimi bir çalışma, tetkik ve tettebbu ile geçirmişti.

Onun ölümü ormancı ailesi arasında senelerce unutulmaz bir hşuluk bırakmıştır.

metresi civarında böcekler tarafından mahv edilmiş ladinler vardı. Bu mahv ediliş birbirine merbut, mütecanis ladin meşcerelerinde olduğu kadar yapraklı ağaç ormanlarında küme [trup] ve münterih ağaç halinde mevcut ladinlerde de şamdır.

Santa muntkasında, yambolu vâdisinin sol mâilesinde takriben 400 hektar, aynı vadinin sağ mâilesinde tahminen 200 hektar birbirine merbut, kapalı, 80 - 120 yaşında eyi büyülmüş mütecanis ladin meşcereleri mahav olmuşlardır.

Hasarat başlıca 1928 senesinde vuku bulmuştur. Burada kabuk böceklerinin tahribatı neticesinde hayatta alâkasını kesmiş ladin haşebinin miktarı hektar başına 400 metre-mik'ab kaba haşep [Derbholz] [-] tahmin edilmiştir. Ladinler vasatı 0,40 metre kuru [gögüs irtifanda] ve 25 metre boy [gögüs irtifandan yukarı] ihtiva ederler.

Ölen ağaçların haşebi derhal ihzar edilmek suretile henüz paraya tahvil edilmeye müsattır. Her şeyden evvel bu odunun kâğı ve selüloz istihsaline tahsis mevzuabâhs olabilir. Civarındaki köylülerin ağaçları bizzat elle parçalara tefrikleri hakkındaki tecrübeleri gayrimüsamir. Bu tarzdaki nazırlamada esas maddeyi haşebiye [-]

[1] Kaba haşep diye terceme ettiğimiz "Derbholz", tabiri kuru 7 santimetreden fazla olan, gövde ve dal odununu ifade eder.

[2] Tebakkülânın pek noksandır. "Nutzholz", mevzuabâhs maddeye nazaran pek şimdiki anıdır. Bunu "kerestelik ha-

şep" diye terceme ederler varsada bu, her zaman için doğru deyildir, zira "kereste", tabiri insanî haşebine atam olmuştur.

Odunun serian hazırlanması mutlaka lazımdır. Sermayeleri kuvvetli cenebi kereste tüccarları tarafından haşebin sür'atla hazırlanması tahut edilerek kâğı yapılmak üzere Avrupa sevkî tecrübe olunacaktır.

Santa köyleri civarındaki böcekli muntka kara denizden hattı müstekimle tahminen 40 kilometre mesafede ve denizden 1600 metre irtifatındadır. Yambolu ırmağı kereste nakliyatına müsait olup Sürmenenin bir az garbinda denize dökülür. Avrupa nakliyat için kerestenin bu tarikle denize indirilmesi kabildir. Maçka dağındaki odun, kamyonlar vasatısile Trabzon - Erzurum şosasından sahile sevk edilebilir.

Böceklerin galerilerine bakılırsa hasarat başlıca "İps amitinus", tarafından ika edilmiştir. İhtimal İps amitinus kadar "İps Typographus", dahi hasarat yapmaktadır; ihtimalkide buradaki böcek orta Avrupada bulunmayan bir nevidir. Büyük böceklerle beraber küçük kabuk böcekleride zarar yapmaktadırlar. Bunların zararı büyük böceklerin zararına nazaran tâli ehemmiyeti haizdir. Galerilerin çoğu bir Diyapazon şeklinde olup bulunan böcekler kanat şivlerinde 8 dişi ihtiva ediyorlar.

şep, diye terceme ederler varsada bu, her zaman için doğru deyildir, zira "kereste", tabiri insanî haşebine atam olmuştur.

Santa muntkasında kar kırması, ruzgar kırması, orman yangını, diğer haşeratın hasaratı, yahut insanların yaptıkları ehemmiyetli zararlara orman zayıllatarak kabuk böceklerinin hücumuna âmil oldukları hakkında detaylı bulunamamıştır. Buradaki hasarat muntkasında kabuk böceklerinin tesirini muvazirresi neticesinde tevkalede miktarda bal mantarı "Agarius melles", vardır. Keza Maçka dağındada böcekler âriz olmadan evvel ormanda negibi hasaratın ceryan etdiği tespi olunamamıştır. Santa muntkasında orman bir mütâhide verilmiştir. Orman muntkasının işlemekte olan her kısmında kesilen ladinlerin tepeleri yerde yatmaktadır. Gövdenin 20-25 santimetre kalınlığındaki kısmından alınan bu tepelerin dalları kesilmemiş ve kabukları soyolmamıştır. Böcek bunlar üzerinde tesavuru kabili en mükemmel tekessür mahalli bulmaktadır.

Kalopotamış muntkasındaki hasarat Santa ve Maçka dag manatikına nazaran azdır. Burada orman henüz az bir zaman evvel işlenmeye başlamış olup diğer iki muntkadan çok uzaktadır.

Santa muntkasındaki hasaratın tarihçesi hakkında berveçhi âli mütâmat alınmıştır.

Yambolu vâdisinin bütün hasarat muntkasında Santa köyleri bulunmaktadırlar; bu köyler rumlar tarafından iskân edilmekteyken istiklâl mücadelesi

esnasında 1921-1922 senelerinde Türkler tarafından tahrip edilmişlerdir. Bu civar eliyevî temenile gayrimüsamir. Santa köyleri civarındaki ladinliklerde kabuk böceklerinin her zaman ikayî hasarat eylemiş ve köylerin meskûn ve henüz bir enkaz yığını olmadıkları müddetçe hasta ladinlerin lüma ile ormandan ihraz edilmiş bulunmaları icap etmektedir. Ormandan vakti olan bu ihracatın böceklerin pek ziyade tekessürlerini menetmiş bulunması lazımdır. Köylerin tahribinden beri ormanda her türlü lüma mekûnat, ilâhî mütâdesi ve ormana lümanı yokluğu hali hazırdaki pek ziyade böcek çoğalmasına ve yillsek zararlara sebebini teşkil etmiş olsa gerektir.

Ağlebi ihtimal senede üç nesil böcek yetiştirmektedir. Sonbaharda üçüncü neslin hücumuna, ilkbaharda henüz temenile sağlam olan ladinler dahi mukavemet edemiyorlar gibi görünüyor. Böcekler görünüşe nazaran ilkbaharda daha temamen sağlam olan ladinleri sonbaharda öldürmeye muvaffak oluyorlar. [Sayfa 263 Waldbeobachtung von der Fiere. Alkum] Senede nakikatan üç nesil yetiştirilmediği tekkî muhtâçtır. Hakikat şudurki Santa muntkasında böcekler sağlam ladinleri öldürmeye muvaffak olmaktadır. Vak'a Santa muntkasına tabî ormanda ceryan etmektedir. Orman tabiat tarafından tesis edil-

meşin kevelin orman tahribatı yoktur. Vakarı zamanda ismi ediyorki mahlat ormanlardaki ladinler dahi böcek hasarına karşı mahluz değildiler.

Ormanın mahlutluğu muhtelifir. başka ağaçlar ladin, kökenar ve kayınlar. fakat mütecanis, yapraklarını döken ağaç ormanlarındada münferit ladinler, ladin kümeleri, ladin gurupları, ladin korucukları, (Horsb) vardır. Sena muntakasında olsun, maça dağında olsun, yapraklarını döken ağaçlardan müteşekkil ormanların içindeki ladinlerde böcekler tarafından istila ve tahrip edilmişlerdir.

İhtihazi lazıngelen tetbirler için muhtelif maksat takip etmektedirler: Birincisi: ölmüş olan ağaçları çürümekten vikaye ederek satmağa, ikincisi: haşeratla mücadele etmeğe ve ormanda müteakıp hasaratın önünü almağa dair olan tetbirlerdir.

İlk zikr ettiğimiz tedabirin ittiha-za hasarat muntkasının ortasından başlanmalı ve bu iş ağaçları satın alan tüccara havale edilmelidir.

Hasaratın genişlemesinin men'i hususundaki tetbirler hükümet taraf-ıdan ittihaaz olunmak lazımdır. Bu tetbirler hasarat muntkasının kenar-ından, hala böcek ihtiva eden ağaçların kesilmesiyle başlamalıdır. Bu suretle kurt kabuk arasındaki böceklerin

imhası imkânı dışar olunur. İcrası ormancının vazifesi olan bu işle bir arada Türkiye ikliminin ahvali gözet-tilerek böceğin hususati hayatiyesi hakkında taharriyat yapılmalıdır. Bu vazifenin ifası bir haşepciye havale edilecektir. Onun vazifesi mevcut ve hakikatan zararlı olan kabuk böcek-leri envainın tespiti, bir senede bu böceğin kaç nesil verdiği, ve ne zaman uçtukları, mücadele vasıtalarını tec-rübesi ve hasarat muntkasına başka hasarat amillerinin girip girmediğini tetkik etmek olacaktır.

Mücadele vastalarının tetkik ve tecrübesi hengamında evvelemirde böceğin eski kurt ve krizalitlerini ihtiva eden kabukların türkiyedeki yüksek hararet ve şiddetli Şuaatı şems iyece arzi neticesinde mezkur eski kurt ve krizalitlerin ölüp ölmedikleri tayin edilmelidir. Kabukların dogrudan dogruya güneşe arzı neticesinde eski kurt ve krizalitlerde ölüyorlarsa bunların böcek haline girmesinden endişe etmeksizin kabukların yakılma-sından vaz geçilebilir, bu taktirde yakma masrafı iktisat ve kabukların ihraki esnasında yangın zuhuru imkânı ref edilmiş olur.

Münih Recep

Ladin ağaçlarına arız olan böcekler.

İktisat vekâleti orman mülahassısı Professör Bernhard Bey Almanyada neşr ettiği bir makalede esnavi seya hatinde Tırapzon ve Gümüşhane vilayetleri ladin ormanlarında tahri-bat yapan bir takım böcekler bulun-dugunu ve bunların İps Typographus ve ya I. amitinus ve yahutta Avru-pada yaşamayan diğer bir nev'e men-sup olabileceklerini iddia etmek -tedir.

Bu münasebetle ladine arız olan bu ve bu kabil böcekler hakkında sırasıyle tafsilat vereceğim.

Sekiz dişli ladin yazıcı böceği [1]

İps Typographus

Tavsif ve teşhisi:

Evvelce bu böceğe Tümicus Ty-pographus ve Bostyhus Typogra-phus namları verilmekte idi.

4,2-5,5m.m. cesametinde üstüvani vücutlu, uzun esmerimtrak tüylü kahili koyu esmer ve ya siyah renk-te bulunan bu küçük böceğin alını-nın ön kenarının ortasında bir tomur-cuk vardır. Gerisi şivine kesilmiş dairevi, dunuk ve ya şabun parlaklı-ğında bir sahı irae eder.

[1] Türkçede ot ve böceklerden en ziyade göze çarpanların adı vardır.

Diğerlerine alalittak ot ve ya böcek deyip geçilir. Almanyada kitap basan de-nilen bu böcek sekiz dişli ladin yazıcı böceği isminin türkçede Orman cılarınca arasında taammunu temenni olunur.

Dairevi sırtının yaa taraflarının be herinde dörder tane ve cemai se kiz diş vardır.

Böceğin sırtından karnına dogru olmak üzere bu dişlerden üçüncüsü en büyüğüdür ve ucu kalınlaşmıştır. geç uçuşanlar sınıfına mensup tur; Bu kabil böcekler geç ve erken uçuşanlar olmak üzere iki kısma ay rılırlar.

Erken uçuşanlar havayı nesimi-nin harareti ½ yi bulunca meydana çı karlar.

Ada çamlarına arız olan Myelo-phlus piniperde nam böcek gibi.

geç uçuşanların meydana çıkması asgarı ¾ hararete inuta-vakkıtır.

Bu sebepten birinciler mart ayın da ve ya Nisanın ilk haftasında, ikın cilerde nisan ortasından evvel zuhur etmezlar.

Tarzıhayatı (Bioiogisi)

Bu böcek polygam yani kesirüz-zevcedir.

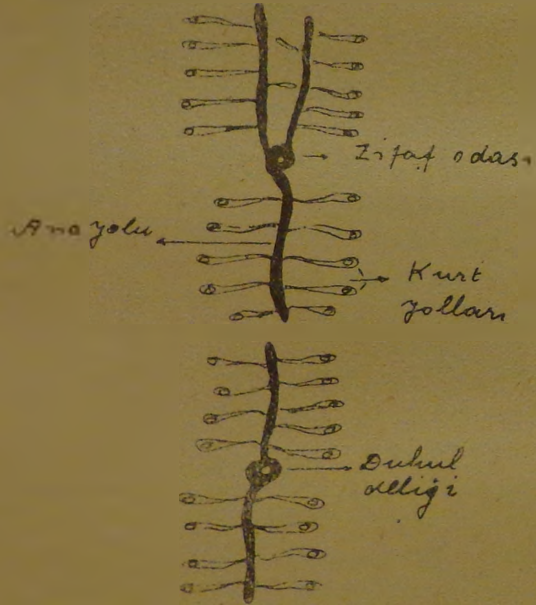
Erkekler alciumum iki ve ya üç dişiyi telkih edeler. Evvela erkek böcek ladin ağaçlarının kalın ka-buklu aksamında ve hararete olan iltiyacı hasabile bahuşus cenuba müteveccibi kısımlarında kabugun ince-mahallerini kemali zekâvetle bularak açtığı delikten içeri girer. orada ge-nişçe bir zıfat odası yapup hazırlar.

Zifaf odası ekseriyetle kabuktur. Bu görüğe odasında telkih olunan dişiler şekide gösterildiği tarzlarda galeriler açmaga başlarlar. Bunlar tabaka kitabiyeye gümülürler. Kaim ağaçlarda aşağı müteveccih kollar yukardakilerden dökülen talaşlar ile kapamamak için inhina etmeğe başlarlar. Dişi böcekler; bu galeriler derununda sağlı sollu yumurta ilkasına mahsus hafreler yaparlar; bunlardan

halde senede iki jenerasyon (1) olduğuna nazaran bir böcekten bir sene zarfında $50 \times 50 = 2500$; bin böcekten 2,5 milyon; yüz binlerce böcekten ise ormanların başına ne müthiş bir beliyе çıkacağı anlaşılr.

Bittabi böceğin 50 yumurta yumurtlayıncaya kadar bir kaç defa çiftleşmeğe ihtiyacı vardır. Bu gün Lâdin yazıcı böceğinin senede bir

her birine bir yumurta koyduktan sonra talaşla setr ederler.

Bir dişi Böcek takriben 50 yumurta yumurtlar. Fakat yarım ve ya bir dişine yumurta yumurtladıktan sonra tekrar telkiha muhtaçtır. Şu

(1) Jenerasyon tabiri haşarat ilminde umumdur. Bu sebepten aynen kullanıyorum. Jenerasyon: Erkek ve dişi çiftleşdikten sonra dişi yumurtlamak suretile tekessür eden haşeratın yumurtadan yumurtaya geçen zamanıdır. Bu bazen mayıs böceğinde olduğu gibi senelerce devam eder. Bazen de ancak bir kaç ay sürer. Lophyrus pini gibi,

veya iki jenerasyonu olduğunu biliyoruz. Her şeyden evvel bunda amil iklim ve havırlardır.

Ahvali muntazamada ve lâdinin mevkii tabiisi itibarile mutavassıt mevkilerde senede iki jenerasyon kaidelı umumiyyedir.

Bu hale göre ilk jenerasyon (nesil) nisan ortasından mayıs nihayetine kadar kemale gelip dışarı uçar, ve umumiyyetle ağaçların ortalarına konarak yukarıda zikr edildiği vecihle çitleşir ve yumurtlar. Yumurtadan çıkan kurt $5\frac{1}{2}$ - 6 haftada böcek haline gelir. Bunlar soluk renklidir. Rengi tabitlerini 2-3 hafta sonra alırlar, yani

birinci nesil $2-2\frac{1}{2}$ ay sonra meydana gelir. Şuna nazaran ikinci neslin başlangıcı haziran veya temmuz nihayetine, zuhur etmesi de ağustos nihayeti ve teşrinı evvel bidayetlerine müsadiil olur. Şüphesizdir ki ikinci neslin inkişafı hararetin azlığı hasebile biraz fazla sürer.

Müsait şerait vücudunda bu ikinci neslin böcekleri de kemale erib dışarı uçarlar.

Fakat artık tenasül edemeyüp Lâdin ağacının köklerine uçarlar, ve orada açdıkları kısa ve inhinalı galerilerde kışı geçirirler, gayri müsait şeraitte ise nadiren böcek kemale gelir. Neslin kısmı azamı sürle veya kırzalil halinde kışı geçirir.

(bittmedi)

Ormancılık hayvanat ve haşarat mütehassısı

Mustafa Remzi

Professör Bernhard beyin bir konfransı

Memleketimizde orman mütehassısı olarak bulunan Professor Bernhard bey tarafından şubatın 9 uncu cuma günü bey oğlunda Totonya salonunda bir konferans verilmiştir. Müteaddit günler almanca "Türkische Post" gazetesiyile yapılan davetiye mahiyetindeki ilanlarla haberdar edilmiş olan oldukça kalabalık bir samiin konferansta hrızr bulunmuştur. Almanca verilen bu konferansta Türkiyadaki ormanlar, mahalli tenepbuleri ve Anadolu dahilindeki isteplerde ancak sulamakla orman yetişebileceği ve burunda ikisadi olmadığı hakkında izahat verilmiştir. Ormanların vus'at, hudut ve tesarruf hususlarının henüz muayyen ve müsarraf olmadığı da zikredildikten ve projeksiyonla bazı manazır irae olunduktan sonra konferansa hitam verilmiştir.

Yeniden Avrupa'ya izamı takarriir eden meslekdaşlar

Mektebimiz mezunlarından Ahmet Münir B. Aerotometri tahsili için bu günlerde Almanya'ya müteveccihen hareket edecektir. Arkadaşınıza muvaffakiyet temenni ederiz.

Eekişehir orman başmüdürrü Emin B. İstanbul orman baş müdürlüğüne tayin edilmiştir. Kendilerine muvaffakiyetler temenni ederiz.

Fantazi Orman ağaçları

Fransızcadan çeviren:
Orman ve su mühendisi
M. Fahrettin

Şehrin bir çogu ormanların yalnız mese, kaknar, gürge, kestane ağaçlarından oluştuğunu zannederler. Bu baş ağaçların yanında onlar kadar asil, manzaralı diğer ağaçların varlığından şüphesiz bilemezler. Bir insan Orman demek olan yerde ilk bakışta yalnız kahraman ve ceskati ceken simalar görüldüğü, fakat daha derinlere gitmek yorgunluğuna kailanmış, kayda bırakılmış, sönük diye geçmiş şahsiyetler gözden geçirilince merakla diğer seciyeler ve mühim cehreler keşfedildiği gibi; ikinci derecedeki onay-escarın tıvsiğini yazacak bir kimse de hayali ve yeni bir takım mevzular bulabilir.

Mesela kayın; gürgeyin bu amcazadesi bir kayın korusunu görmiyenler düzgün edveli, kabili inhlina dalı, köylü ve hafif yabraklı olan bu ağacın zarıflığı hakkında bir fikir hası edemezler. Hele husı Beyaz searı kabuklu, en ufak bir ruzgarda yaprakları ihlilaz eden yumuşak ve sarık dalı, kumlu orman seyrekliklerinin bu müsafrinin tafatı hakkında ne söylene azdır. Nisanda husun bütün viaları harareti gidezen bir misg ile dolar. köylüler ağacın kaldesine bir lüle sokarak berek ve kokulu bir içki toplarlar. Bundan bir defa ben de tatım ve bu seri, seki verici mayı ile mest olarak ağacın dibine vatan. Hoş bir hayalin şikari olmuşum. Damurlarında orman nebatatının usareship doluşup bahamın ettiğini ve kendinin nerede ise vesilenip tomurek vereceğini zannediyordum. Ben bir hus olmuşum. Muzehher sümbüllerle örtülü dallarında hava terennümsaz oluyor, yapraklarında öleğen kuşları uçuşu ediyor, alt yanında ada çayları açlıyordu. Bu bir sınır dıranısı idi.

Siri bir hatıra olmak üzere çizgili kış ve üç husı müseppen akca ağacı kadar böceklerinin pek sevdiği dişbudagi, rüba su kaynaklarının kenarını südeyen camer akca ağacını, gümüş yabraklı kış kışık akredoceğini, fakat ihlamur hatında düşündüğüm bütün güzelliği yazam den mevzun terk etmek istemem. ihlamur alt tepesiyle mürekkep bahalık hatında kalır.

Yeni ormanın ruhu, hus tafelen kokar, mürekkep. ihlamur da onun sonumı her yerde ihlamur ağacının bey el umumiyesi ile husu bir çaylık, bir cazibe eder. Yaprak, kul renkli ve kokulu

kabugu en küçük bir ceriha neticesi kanar. Kışın taze sürgünleri, soğuk tesiriyle kanı yanaklarına ırlanmış bir genç kız yüzü gibi gülün bir renkle renklenir.

Yazın kalp şeklindeki yapraklarının bir okşama kadar talı hışlısı vardır.

Güzel bir haziran günü, böylece sonra gölgesi altına istirahat etmeğe gidiniz, kendinizi sihirli bir kuvvetin tesiri altında zannedersiniz. Ormanın bütün diğer yerleri hareketsiz ve sakindir, uzakta yaban gövercinlerinin ötüşi güçlükle eşidilir. Yalnız ihlamurun yuvarlak tepesi ziyaya karşı vızıldar, dalların boyunca sarı renkte binlerce çiçekler açılır ve her çiçekte bir anı teganni eder.

Bu güneşte doğan, mutlak bir sühnet ve serinlikten başka bir şey olmayan, karanlık alt tabakalara yavaş yavaş süzülen sevinli bir musikidir. Aynı zamanda her yabrak, yakalanması güç bir yağmur halinde yere düşen dalı bir şebnem taktır eder. Bu kudret helvasının şekerli lezzetinin cazibesıyla bütün büyük orman kelebeklerimiz, sarı çizgili esmer maryuslar, ateş kırmızısı hutut ile müzeyen vulkenler, alim sema renklerle mülevven marslar, kanatlanmış birer çiçek gibi bu nini zulmet içerisinde ağır ağır uçuşurlar. ihlamurun sihirli bilhassa yaz gecelerinde bütün kudret ve kuvvetiyle tezahür eyler. kemale ermiş çayların kokusuna, ormanın, ihlamurlarının balsamı yayılmasını karıştırır. Bu, biçilmiş olarından daha naziz fakat daha muattar ve uzak peri diyarlarını tahayyüle sevkeden bir kokudur.

Uzun yollar geçen, geceye kalmış ve kendisine ruzgar vasıtasıyla ihlamurların kokusu gelen bir yolcu, genç ise mevhum bir takım hayalât kurar, ihtiyar ise dikkatla gençliğinin altın saatlarını tahattur eder. Çitlik pencerelerine dayanmış genç kızlar, gözlerinde düşmeğe hazır yaşlar olduğu halde kalplerinde izahı güç bir mesti hissederler, ve mektepliler şairlik sevdasına düşerek derhal manzumeler sıralamağa koyulurlar. Buda onların aileleri arasında bir umutsuzluk yaratır. İşte benim de kafiyeçi olduğum bu sureticedir.

Amenajman muhtırası : 4

ormanın imari

ormanı amenajesini icra ettiği ormanın toprağının kuvveti inbadıyesini idame ettirmek, ahvali hazırasıyla mütenasip hasılat almak, asgari bir müddet zarfında katiyatı umumiyesini ikmal ve tabii vaziyetini temin etmekle mükelleftir. binaenaleyh yalnız hasılatı esasiyeyi istihsal edecek katiyatı tanzim ve tespit etmek kifayet etmez. ormanın imar ve terbiyesi için lazım gelen tedabiri ittihaz ve katiyat ve ameliyatı tespit ve icra ettirmek lazımdır. Eğer bu hususta gayet dikkatli ve istekli bir gözle ormana bakılacak olursa aşağıdaki ameliyat ile karşılaşmamak ender halattandır. genç meşcerede eşcarı esasiyeden mada bir çok diğer ecnas bulunur. bunlar meşcerayı istilaya gayret ve esas eşcarın tecessümüne mani olurlar. mesela: kavak, söğüt, kızıl ağaç gibi. bunların ormandan derhal ihracı icap eder. Bu ameliyata (ayıklama) ismini verebiliriz.

Memleketimiz ormanlarında gerek mukavelename ve gerek ruhsatname eshabı alelekser ormanda katiyatın icrasını müteakip işlerine elvermiyen uç, yonga dal ve dip kısımlarını terk ederler. bunlar tecessümata mani olmakla beraber hasarat ve yangın istilasını teşkil ederler. maglup veya

cürümüş veya herhangi bir suretle yaralanmış ve işe yaramayan eşcar vardır. bilhassa bizim ormanlarımızda pedavra aramak, soymuk çıkarmak vesilesile bu gibi yaralı ağaçlara çok tesadüf edilir. bunların kat ve ihracı lazımdır. bu ameliyeyede (katiyat ve ameliyatı tathiriye) tesmiye olunur.

Genç ve kesil meşacirde mevcut fidanların birbirlerinin tenebbütüne mani oldukları görülür. bunlar birbirleriyle mücadele ederler. eğer bu mücadeleyi tabiata terk edecek olursak netice uzur. binaenaleyh bugibi yerlerle mutloka insanın müdahalesi lazımdır. şubalde istenilen fidanların layikile neşvü nüma ve tecessümüne için meşceredeki fidanlar arasında katiyat yapılmalıdır. bu ameliyeye (katı ihzari) tesmiye olunur.

Bir meşcerede eşcarı galibe alunda kalmış tecessümata az. ipkısı ne toprağın mahfazasına ve nede tabii budanmaya hizmet eden bir takım maglup eşcar vardır ki bunların çıkarılması lazımdır. bu ameliyeye (katı tathiri) namı verilir. meşceresi asliye tecessümünün tesri için bu teklifin icrası mutlaka lazımdır.

Beşinci bir ameliye daha vardır ki oda genç meşacirde yaşlı eşcarın kat ve ihracıdır.

Bu eşyanın meşecerede bir taidesi olmaması meşrudur.

Bu beş nevi ameliyeden tahassul edecek hasılatın rakamla irası icap etmez ancak devre nazaran ve mütehassten ve mümkün olduğukadar katıyat vakıt ve istikameitleri takip etmek şartıyla işbu ameliyat sahalarının vusait mevki, cins ve tarihlerini gösteren bir pılan tanzim edilmelidir. ameliyatın her bir maktada bir defada bitirilmesine itina etmelidir. bu ameliyattan bir istifade beklememelidir. bunu elde edilecek hasılatı esasıyenin tanzim ve tezyidine matul bir ameliye olarak kabul etmelidir.

Mamalı bunların bir kısmından bilhassa katı tefrihlerden işe yarar hasılat alındığı kesrele vakidir, bu halâtda piyasayı kollamalı ve fazla talep vukuunda bu hasılatı kat ve ihraç ile azamî hasılatı nakdiye elde etmegegayret edilmelidir. merakizi medeniyeden uzak vesait ve türktü nakliyesi nakıs ormanlarda bilhassa yüksek dağ ormanlarında hasılatın teksili ve azamî istifade temini için işbu ameliyattan münasebetdar olanların tevhiiden ıcrası caizdir.

Katıyatı tathiriye en ziyade sinni kafa gelişmiş meşecerde icra edilmeli ve eşyanı asliyeye dokunmamalıdır. ormanlarımız müteahhitlere ihale su rütle işlenilmekte olduğundan bu mü teahhitlerin azamî hüsnü niyeti sahi bi oldukları kabul edilmekle beraber her bir ameliyeden bir menfaati mad diye bekleyecekleri nazarı dikkate alınarak işbu ameliyatı terbiyeve ve ameliyatın tespit ve tanziminde gayet dikkatli hareket ve temamî tatbikine riayet ve dikkat etmelidir.

Aksi takdirde taidе yerine mazarrat görülmüş olur, katı ihzarı ve tefrihlerde vuku bulacak küçük bir dikkatsizlik ve ihmalin netayici meşcerenin üzerinde pek büyük tesirler ika edeceği gayri kabili cerh bir kaziyedir; şimdiye kadar bahs ettiğimiz ameliyattan istihsal edilecek hasılatı (Hasılatı taliye) ismini vere biliriz.

Bu hasılat Pılanın ne suretle tanzim edileceğini ve ne gibi halatta terbiye edileceğini izah ettik. Bu tatbik edilecek ameliyatı tespit eder, tatbiki müteakip netayici dahi tespit etmek lazımdır. Hasılatı taliye bida yeti emirde katıyete tespit edilmeyeceği gibi bazı ormancılar tarafından yapıldığı gibi hasılatı asliyeye nisbetle sahih olarak bulunamaz.

Pılanı tatbik edecek fen memuru bir defter tanzim etmeli ve budefere hasılatı taliye katıyat ve ihracat pılanı mucibince bilfiil icra ettiği ameliyat katıyat ve netâicini tespit etmelidir. sene nihayetinde neticeler cem olunmalı. ameliyatı imariye tatbiki teklii edilen sahalar ile mukayese edilmelidir.

Pilanda gösterilen sahadan fazla ameliyat icra edildi ise sene arıye ameliyatından tenzil ve eksik yapıldı ise ilave olunmalıdır. Bu muamele in tizamı temin etmekle beraber hasılatı taliyenin tahmin ve tespitinede hız met eder.

M.H.R.

Köpeklerin terbiyesi

matul

Şu halde faideli ve kabiliyetli köpekler elde etmek şimdiye kadar hakim kalmış olan telekkiye tebean aynı şekli terbiyeyi siyanen tatbik ile değil, bunu köpeğin şahsına göre tadil etmekle mümkündür.

Terbiyeyi şahsi istimal etmekle ancak vazifemizi ifa etmiş ve köpeği en kısa bir zamanda en mükemmel bir surette büyütmiş oluruz. Bu fikri kanaata iştirak etmek istemiyen bazı köpekçilik mutehassısları köpeklerin münhasıran kendilerince tespit ve kabul olunan muayyen şekli kaidelere tevliken terbiye edilmelerini ve ancak işbu muayyen kaidelerle terbiye edilenlerin evsafı matlubeyi haiz muhit ve kabili istimal köpekler olabileceğini zannediyorlar. Halbuki bunların bize zorla kabul ettirmek istedikleri şu muayyen terbiye şablonu üzerinden büyütülen köpeklerin kısmı azamî adi evsafında yetişir. Onun için köpek ye-

tiştirenler bu şablondan mümkün mertebe tebaut etmeli ve terbiyenin şeklini köpeğin istidadı şahsisine tevlik etmelidir.

Yavru köpekleri büyütürken en müsait istidat gösterenlerde de arzu edilmeyen bir çok hata ve noksanlara tesadül edileceği tabiidir. Çünkü gençlikte fazilet aranmaz, yalnız görülen hata ve noksanları tashih ederken köpeğe yapılacak muamelelerin sertliği, verilecek cezanın şekil ve şiddeti, mevcut evsaf ve istidatların aleyhine olmamalıdır.

Köpeklere, layık oldukları cezanın derhal tertibine herkes gibi bende taraftarım. Hatası görülen yavrulara hatayı vakii tashih zımnında behemehal ceza verilmeli ancak tertip edilen ceza, hatasının mukabili olmalı, ne çok yumuşak ve ne de gadarane olmalı ve herhal tatbik edilmelidir.

Adi bir hata yüzünden köpeklerini cezalandırırken

kendilerini de terletecek kadar köpeklerini dövenler, Cezanın tatbikından bekle-dikleri faide yerine bir çok mahzurlara yol açmış olurlar. Binaenaleyh yavruların terbiyesinde verilecek ceza-nın nevi uzun uzadıya teem-mül edilmelidir. Çünkü yavru köpekleri dayak kadar söz-den de mütecessir etmek mümkündür, zira mururu za-manla dayak tesirini kayp eder. Ve artık faide verme-meğe başlar, köpeği efendi-sinden uzaklaştırır ve itaat-sızlığa sevk derek efendisi-ni dinlemez olur, bu ise, ele-disini igzap ve cezanın faide-siz tekrerrürünü mucip ol-maktan başka bir şeye yara-maz. Söylediklerimizin haki-kata mukarın olduğuna bin-lerce misal getirebiliriz.

Dayak yiyen zeki bir köpek efendisini dinlediği na-dıratandır. Dayak yemesine rağmen efendilerine itaata devam eden köpekler, ancak zeki ve musteit olmiyan köpekler olabilir. Bunun aksini yapanlar ise alelumum zekâ ve istidatlar ile melul olan-

lardır, hâlbuki her adi bir iş için köpeklerini dögmeyenler köpeklerini o nispette terbiye etmiye muvaffak olurlar. Binaenaleyh arzularımız tahakkukunu istersek sui muameleden ziyade köpeğin itimadını küçüklükten itibaren takviye edecek ve efendisine ısındırarak tedbirler ittihaz etmelidir.

Yavru köpeklerin ev dahilinde pisiememelerini temin zımında tatbik edilmesi lâzımgelen tedabire geçilince:

Köpeği daima göz önünde tutmak birinci safta yapılacak bir tedbirdir. Köpeğin temiz olmasını yani evin içinde rast geldiği yerde pislememesi, hem kendisi ve hem de muhiti için şayanı arzudur. Temizlik köpeğin en mübrem bir vasfıdır, Böyle bir cürmü işliyen yavru köpekleri boynundan tutmalı ve döğmeden pisleneceği yeri göstermelidir. Bu hususta en ameli bulduğum şekil köpeğin odada görülen pisliğini avlunun bir köşesine getirmek ve köpek dışarıya

çıkarıldıkça pisliğinin yanına getirmektedir.

Büyük bir muvaffakiyetle bizzat tatbik ettiğim bu muhassanatlı usulü bila tereddüt herkese tavsiye edebilirim. Bu usul bila istisna her göpege kabli tatbik degildir, bazı köpekler odada ilk pisledikleri yere o kadar alışır ki bunları bu itiyatlarından vaz geçirmek bazan pek güç olur. Yavru köpekleri daima göz altında bulundurmak hususunda ki sözlerimiz mevzuu bahs şu hakikata istinat etmektedir, pislemeye hazırlandığı görül-en yavru köpekleri yukarıda tarif edilen şekilde derhal boynundan yakalamalı ve bu nedir diye bağırarak avlunun muayyen köşesine sevk etmelidir.

Avluda pisledikten sonra köpeği okşamalı ve yaptırılan işin doğru olduğunu ima etmek suretile evvelki azarı unutturmalıdır.

Köpeği öyle alıştırmalı ki yüksek sesli hitaplar dahi azar mahiyetinde geçsin ve bu hitaplarla ona efendisinin memnun olmadığını ima etsin.

D. T. Ali

Ali orman mektebi müderrislerinden

Avrupa kereste piyasası

İngilizce Timber Taads journal Mecmuasının 19 Şubat 1929 tarihli nüshasından

(Piyasa daha sağlamlaşıyor.)

Rus mallarının muvaffakiyetle satılması ve İsveç ve Fenlandiya fiyatlarında vukuu gelen hafif tadhilat piyasasının sağlamlaşmasına yardım etmiştir. Vaka Rus istoklarının pek mütedil fiyatlarla kolayca satılabileceği iddidadında kuvvetle tahmin edilmiş isede satış muamelesinin gayri tabii olan şartat hazırası ihlalat ile alakadar tüccarın her zemanki mukdarda mal satın alup almayacakları keyfiyetini bir müddet şüphe ve tereddüt içinde bırakmıştı. Eiyevin bu şüphe ve tereddütlere nihayet verilmiştir. Bihassa Vilayetlerden vaki olan talepler şayanı memnuniyet görülmektedir.

Batı ebyaz ve Petrograt istoklarının derhal talip olması, yaz mevsiminde yapılan kahtayan elde edilen istokların akıbeti hakkında şerniyan edilen endişeleride bir dereceye kadar henaraf etmiştir.

İhlalat ticarethaneleri Rus malları isini bitirdikten sonra şimali İskandinavya ve Fenlandiya istoklarına daha ziyade alaka göstermeğe başlamışlardır. Ve bu cihetle de işlerin inkişafı memuldur. Rus mallarına doğrudan doğruya birinci elde talip olamayan kaçış ticarethaneler bu malları ikinci elden almak için pek tahış olmakla beraber, yine bir fark itiyat vermek mecburiyetinde kalacaklarından bu fiyatla İsveç ve Fenlandiya istokları satın alılabileceklerdir. Zikr ettiğimiz sınıdan olan ticarethaneler ekseriya İskandinavya kerestelerine birinci elde ve Rusya kerestelerine ikinci elde talip olmak ihtiyacındadırlar. Binaenaleyh eiyevin bu ticarethanelerin İsveç ve Fenlandiya mallarına alakaları tabii görülmek lazımı gelir.

Biolley

Makale

Masall kuturlara nazaran sınırlara aksinin tane emgimiz şekilde ıcrası bir mevuriyet yoktur ve hasebiyap taksimatinı tebeddülü muvakkat. Lakin bu defa kabul edilen taksimatin müteakip mesahatardada muhtelaf edilmesi zarur'dır. aksi-tahakkukla mevcut hacımın miktarı hak-tahakkukla malumatımız ve bu hususta arızat etmekle olduğumuz tetkikat te-şevvile cerezef, lübe uğrar. cins ve ku-şu sunufuna taksim edilmesine rag-men adedi eşçar bagzan meşçere tahakkukunda bir fikir vermiyebilir. Ba-zı adedi eşçar ve hacım itibarile bir makte yekdigerine misavi olduğu halde gövdenin şekli, ve keyfiyeti (mualliyet ve saire) dereceli ithalat ve alı tabakanın hali, evsafi türabiye nin muhturuyeti itibarile birbirine benzemiyebilir. Adedi eşçar ve ha-cım ile meşçerenin irac olunamıyan hususiyetleriat göz önüne getirebil-mek için hacım cedveli yanına ay-nacı hususi bir cedveli ilâve olunur.

Aynı maphas hususi tavsif ced-veline bu suretile temin olunaca-ğından bahsedir.

Tavsifi hususi programı

1. Ormanın hey'atı umumiyesi için teşvikiyati olan yollar.

2. Tane tane muhtelaf iratın meyil

3. Jeoloji noktai nazarın tan vasfı mü-meyyiz. türabın negibi suhurdan müteşekkil olduğu derinliği, rütubet ve yübuset derecesi ilah,....

II. Değişebilen şeraitin tavsifi:

a) Türabın evsafi (toprak örtüsü ve bunun, maktan hey'eti yeknasak ve ya mütehavvül olup olmadığının tasrihi icapeder. ölü örtü kesif bir tabakatını teşkil ediyor ve gayri mü-teharrikmidir, yoksa rüzgâr, su ilah. gibi avamilin tesirile müteharrikmidir, evsa-fı türabiye'yi temyiz eden nebatat, ıera edilmiş kat'iyatın tesiri, hayvan rayatın tesiri ilh.)

b) Ormanda hali hazırda kadar yapılan kat'iyat ve diğer işlerin meşçerei galibe, mışçerei mağlube ve yeni neslin tenebbütleri'ne olan tesiriatı.

c) Meşçerenin tenebbütüne di-ğer avamilin tesirleri.

d) Hacım cedveline kaydedilmiş olan eşçar geçen teftiş devri zar-fında, mevcut tenebbüt şeraitile iyi cihere doğru bir tahavvül göster-mişmidir. istikbal için ne'ler ümit ve tahmin oluna bilir.

e) Meşçerenin umumî vaziyeti:

1. Galip meşçerenin vaziyeti umu-miyesi, eşçarın kutur sunufuna göre tevezziatı, sahaya göre tevezziüü muhtelif ecnasın tenbbüt şeraiti, to-hum verme kabiliyeti, ahşabın ev-safı sınıfıyesi (teknik)

2. Mağlup meşçerenin ve yeni neslin vaziyeti umumiyesi, mevcut tabakai tahtaniyenin tenebbütü ve tebezziüü tabiatının husule gelmesi:

F) galip ve mağlup sınıflara göre itihaz olunacak tedabir, kat'iyatın lüzum ve ya ademi lüzumu, kat'iyatın sureti ıcrası, kat'iyat için ihtilap olu-nacak eşçarın hacmı, ağaçları devirir-ken dikkat ve itina olunacak nokat, ağacın ilhracında nazarı ehemiyete alınması icabeden nokat, yeni neslin terbiyesi.

7 Katedilecek eşçar hacmının Tayini

Bu ameliyat amenejmana ait çok mühim bir iştir. iki terkip arasında geçen zaman zarfında ormanda her hangi bir sebepten dolayı katedilmiş ve ya rüzgâr tarafından devrilmiş olan eşçarın miktarı bir puslaya kaydolunur. bu ameliye yokarda bahsedilen hac-mın kaydı esasına iptinaen ıera olunur. Teftiş devrinin nihayetinde ormandan katedilmiş eşçar yekünü; adedi eşçar, hacım, cins, sunufu, küçük vasat ve büyük çapta keresteliğe salih ol-duguna göre ayrı ayrı hesap ve istih-rac olunacaktır. teftiş devri hitamında elde olunan eşçarın ne kadarının bidayette yapılan ve tadat cedveline ithal olunan mesahadan, ve ne kada-rının meskür cedvele girmiyen eşçar-dan ibaret olduğu tasrih olunacaktır. Ağaçların teftiş devri ipdidasında tadat olunup olunmadığı üzerlerinde grile yapılmış işaretlerden sühulele anla-

şılabilir. tadat cedveline muhtelaf eşçardan istihsal olunan derpholz (yedi santinden fazla kutra malik, eşçar) hacmına esas hacım (hanpholz esas hacım) deriz. dal, budak, kışır ve tadat cedveline ithal olunmıyan ağaçlardan istihsal olunan (beiholz-tali hacım) denir, esas ve tali hacımların hesabı ayrı ayrı yapılır. gerek tali, gerek esas hacımların ormanda yapılan istiflere nazaran ster hacımlarile, hacmı hakikileri arasında bir nispet ıera ederek emsal ister istihrac etmek sure-tile ster hacımlarından hini hacette hacmı hakikiyi bulmak kolaylaşacaktır

8 Tecessümatın sureti hesabı

Teftiş devrinin iptidasında orma-nda mevcut hacım m ile, ve teftiş devrinin nihayetindeki hacım n ile teftiş devri esnasında istihsal olunan hasebi N ile ve tecessümat Z ile gösterirsek berveçatı düsturla hesap ve istihrac olunur:

$$Z = M \div N - M$$

Kontrol usulünün hini tatbikinde Z mikdarı bir makte için hesabedil-diği gibi kutur sunufuna nazaran da hesap olunur. bu tarz hesabı ihtiyar etmekle tecessümatın her kutur sunu-fundaki kemmiyet ve keyfiyetini öğ-renmiş oluruz.

Tecessümatın kutur sunufunu nazarı itibare alarak hesabının yapıl-ması metodun iptidai şeklinin husu-siyetlerindendir.

Teftiş devri esnasında husule gelen tecessümat hasebile muhtelif kutur sunufuna ait eşçarın adedi tahakkük eder.

Bu tebedülün diğer bir sebebi de plan müsbetince ıcrâ edilen kâfiyat ve idareye hesaba dahil olma-
yan küçük eşcarın tecessüm ederek tadat olma-
caktır.

Ağaçların bir sınıftan ikinci sınıfa intikalini hesabedebilmek için Biyolöy herveçir misali göstermektedir (bun-
misal Boveres komününe ait orman-
dan alınmıştır). Misal olarak alınan
maktâ 13,2 hektar vüsatındadır ve
tefiş devri 6 senedir.

Cedvel: 1

	Sınıfların kutru c. m.	Esas hacim (1904) sene- inde (m)	Devrin nihayetinde deki hacim			İkinci hanede göste- rilen adedi eşcarın ku- tur sınıflarına tevzii
			(1910) senesindeki hacim (M)	Amerikan devri esnasında istihsal olunan haşep (N)	Yekün	
Büyük çapta	100	—	1	—	1	1
	90	1	—	—	—	—
	85	1	3	—	3	3
	80	4	5	—	5	5
	75	7	10	1	11	11
	70	12	17	2	19	19
	65	23	31	3	34	34
	60	41	54	2	56	56
	55	64	81	6	87	24
	—	153	202	14	216	153
Orta çapta	55 c. m. kalınlığındaki eşcar	—	—	—	—	63
	50	112	151	15	166	166
	45	219	242	23	265	265
	40	308	314	35	349	349
	35	394	458	61	519	190
Küçük çapta	—	1033	1165	134	1299	1033
	35 c. m. kalınlığındaki eşcar	—	—	—	—	329
	30	613	555	130	685	685
	25	772	857	162	969	969
	20	1163	1050	206	1256	565
—	—	2548	2412	498	2910	2548

Kutur sınıfı C. m.	Esas hacim (m) 1904 senesindeki tekibine göre		(1910) tekibine göre esas hacmi teşkil eden eşcarın hacmi		(6) sene zarfında- ki tefazül ve ya tecessümât		Hektar başına tecessü- mat seneye	Emsali tecessümât
	Adedi eşcar	ormanda kaim Ha- lindeki hacim	Adedi eşcar	ormanda kaim Halindeki hacim	noktada	Bir hektarda		
100	—	—	1	—	—	—	—	—
90	1	—	—	—	—	—	—	—
85	1	—	3	—	—	—	—	—
80	4	—	5	—	—	—	—	—
75	7	—	11	—	—	—	—	—
70	12	—	19	—	—	—	—	—
65	23	—	34	—	—	—	—	—
60	41	—	56	—	—	—	—	—
55	64	—	24	—	—	—	—	—
—	153	577,2	153	638,5	61,3	4,6	0,77	1,77
55	—	—	63	—	—	—	—	—
50	112	—	166	—	—	—	—	—
45	219	—	265	—	—	—	—	—
40	308	—	349	—	—	—	—	—
35	394	—	190	—	—	—	—	—
—	1033	1526,9	1033	1784,4	257,5	19,5	3,25	2,81
35	—	—	329	—	—	—	—	—
30	613	—	685	—	—	—	—	—
25	772	—	969	—	—	—	—	—
20	1163	—	565	—	—	—	—	—
Yekün	2548	1023,7	2548	1335,2	311,5	23,6	3,93	5,00
umumi	3734	3127,8	3735	3758,1	630,3	47,7	7,95	3,36
1910 Senesinde tadada idhal olunan (691)					184,4	14,1	2,35	0,97
ağacın hacmi					816,7	61,8	10,30	4,33
Umumi tecessümât								

İzahat: 1) Büyük gövdeli eşcar adedi-
nin tezayüdü vasat çaptaki eşcarın
meskûr sınıfa nakloluğundan ileri
gelmiştir:

216 153 - 63 (beşinci hane)

2) 55 santimden yukarı eşcarın
adedi (hane 6) şu suretle hesabedil-

miştir: 60 santimden 100 santime kadar
olan eşcar adedi hesab olunarak (129)
adedi bulunmuştur. 153 ile 129 ara-
sındaki tefadul 55 santimliklere ait
olarak kaydedilmiştir. altıncı hanedeki
ufak çaplı eşcarın adedinde aynı suretle
bulunmuştur.

3) 1910 senesindeki hacında orman çapındaki eşçar adedi (hane 5) 1209 - 1033 - 266 tezayüt etmiştir. Bu tezayüt eşcharın ulak çaptaki sınırları diğer sınırla nakille vakı olmuştur. 55 santim çapı olan 63 adet eşchar ile birlikte bu tezayüt 329 adede balığ olmuştur.

4) 1910 senesindeki hacında ulak çapındaki eşchar adedi (hane) (2910 - 2548 - 362

kadar tezayüt etmiştir. bu tezayüt 1904 tadadına itihaf edilmiyen küçük kuturdaki fidanların bu sınırla itikâl etmesinden ileri gelmiştir. 35 santim çapı olan 329 ağaçla birlikte bu tezayüt 691 adedine balığ olur.

Yukarıdaki hesabat şamasında gösterildiği vechile kontrol usulü. İşletme neticelerini doğrudan doğruya ormanı idare edenin nazarı dikkat altına vazeyler. Bu suretle hacmin değişmesi ve tecessümatı haziranın gerek umumî ve gerekse kutur sunufuna nazaran tebeddülü de anlaşılabilir olur. Emsabı tecessümat ise faizi basit düsturlle hesab olunur.

Biyölleyn likrine göre hacmın ve tecessümatı hervechbala irae olunan tarz vechile hareket olunarak istihşal olunursa netayıcı sahiha ita eder.

Presler tecessümatı burgusu veyahut tahvil sak usulile tayin edilen hacmın ve tecessümatı hiç bir zaman yukardaki usul kadar sahih netice veremez. Herhangi bir ağacın tecessümü onu ihata eden şeraiti tabiidir. Mütesaviyüssin kere mevsimindeki ağaçlarda yekparelik bir tarzı tembihit göröl bilir. lakin bu gibi mevsimlerde bile tecessümatın

burgu vasıtasile tayini daima şüpheli gayri kabili itimat neticeler verecektir. Tecrübe istasyonları daima tecrübe sahalarında tecessümatın tayini için usulümüzdeki gibi muayyen fasılalarla iki defa terkip usulini kullandırlar. gayri mütecanis ve gayri mütesaviyüssin meşcerelerde ise burgu usulü hiç bir zaman hakikata yakın neticeler veremez.

Herhangi bir seçme ormanında kesilmiş eşcharın maktalarını muayene ettiğimizde herbir ağacın kendine göre bir hususiyet ibraz ettiğini müşahade edebiliriz. Bir ağacın tarzı tecessüm ve inkişafı onun ferdi ve şahsı kuvvetine ve kendisini ihata eden ağaçlarla olan münasebetine ve birçok esbabı saireye tabi ve merbuttur. Bundan dolayıdır ki aynı meşcereden alınan ağaçların tecessümat münhanileri birbirinden çok farklı olurlar. binaenaleyh seçme ormanının tecessümatını o meşcere nin tecessümat şeraitini hiçbir zaman göstermiyecek olan münferit eşchara nazaran hesabetmek bizi son derece hata alut netayice sevk edebilir.

Bitmedi

Yakup Apanay

Idare merkezi : İstanbul - türbede senayi birliği binasında Orman mektebi alisi me'zunları cem'iaeti dairesi mahsusası.

Abona şeraiti : senelik abonası 300 altı aylığı 150 kuruştur. Abona, yazı ve ilan işleri için mecmua müdüriyetine müracaat edilir.

İstanbul orman Amenajman grubu

Mabat

Çamların azami bir metre kutur ve 30 metre irtifanda olanlarına tesadüf olunmuştur. umumiyyetle suhuru kilsiyenin tecezzisinden hasıl olan ve rutubet cihetinden fakir bulunan mevakide kara çam ve suhuru şistiyeyi havi mevakide ise sarı çam eşcharı ahzı mevki eylemektedir.

Ümüs tabakası mebzülce ve toprağı derin „ rutubeti fazla olan yerlerde suveri muhtelifle ile hasıl olan mevzili boşluklar etrafındaki ağaçlardan dağılan tohumlardan derhal yeni genç neslin meydana geldiği müşahade edilmekde isede taşlık ve kalkerli mahallerde alelumum ümüs tabakası mikdarı kılayede ihtiva etmiyen fakir yerlerde fili tebezzürün nispeten batı olduğu görülmüştür.

Hayvanatı vahşiyeden tarlalarda olduğu kadar ormanlarda yegane tahribat yapan yabancı domuz burada az gibidir. bunda meşeliklerin azlığıda amildir.

Ormanda faideli kuşlardan ağaç kakanların bu ormanda hasaratı muvazıra istilasına karşı fevaidi şayanı zikirdir. bu kuşların envai vardır ve bu sayede (chnetocampa playocampa) çamı keso böceği (Myelophilus piniperde) orman bağçuvanı ve (Bombix) gibi çamlara arız olan hasaratın istila ve tekessürüne imkân hasıl olmaktadır.

Ormanda rüzgar, kar, incimail ve saire gibi muhtataratı hariciyye-

den ve gerekse esbabı muhtelifeden mütevellit, bahs etmeğe değer bir tahribat vuku bulmamıştır. yedi-sekiz sene evvelisine kadar yolların mekudiyyeti gibi en mühim esbabı dolayisile işbu ormanlara ragbet edilmemekte idi. katiyyat civarında ve ovada sakin küylülerin ruhsatname ile dayanıklığı hasebile kat ettikleri ardıc eşcharına inhisar eylemiş vebu sayede çamlar binnispe masun kalmıştır.

Bu ormanların işlenilmesine sebep Ankaranın merkezi hükümet itihazile inşaatı cesimeye başlanılması sayesinde işlenilmiştir.

Ormanı amenajesi icra edilmekte iken Beylik ahırda istasyonda tesis edilen son sistem buharla müteharrik bir kereste fabrikasında imalat yapılmaktadır. bu havalide yetişen çam eşcharı mamulâtı Ankara ve Eski şehir piyasalarında mücavir diğer vilayet ormanları mahsulatı hasebiyyesine tercih edildiği tebakkuken emistir.

Orman dahilinde nakliyata müsait yollar mevcut isede ilaveten poyderpey ihtiyacı tekabül edecek derecede baha bazı yolların istila ve inşası gurubumuz tarafından da teklil edilmiştir.

Kereste gerek Beylik ahırda ve gerekse sırasile zikir edeceğimiz mücavir ormanların fabrikalarındaki imal edilen mamulâtın envai muhtelif ebattaki tahta kalas ve direğe inhisar etmekte ve ekseriyetle eskicheir ve

Fenni musahaba

Karlılar nefer doğuramaz; alelade man-
ak mes'elerinde yanılmadığımızı güvenerek
de derin düşünmeden, ince hesablara
dalmadan kendi kendimize kolaylıklar icat
ediyoruz.

Sen zamanlarda ormancı arkadaşlar-
dan bazıları tekip işinde böyle kolay fakat
yanlış bir yol takip ediyorlar.

İşte birisi:

Tecrübe noktalarında şeceri mutavas-
sıtın intihabı için sayılan ağaçların sahâi-
şecerlerini cem ve adedi eşcara taksimden
sonra kutru mutavassıtın istihracı uzun
sürdüğünden doğrudan doğruya kutralın
adedi eşcara darbiyle yekûnuna taksimi,
mekulay iş değildir?

Sonra bu hususta mütaleası alınan bir
hocamızda bununun yüzde bilmem ne ka-
dar bir hata verdiğini ve bu hatanın şaya-
mı kabul olduğunu söylemiş.

Bu suretle bulunan hacimler fiilhakika
bazan ehemmiyetsiz ve bazan da mühim
hatalar verir. Fakat, hiç bir zaman kabili
teeviz olmaz. Kuturları beş, on santim ara-
sında tahalül gösteren ve adedi eşcarı mü-
teassiben kuturlara müteverzi olan bir or-
manda belki de hiç hata veremeyiz. Fakat

Ankarada sarf ve istihlak edilmektedir.

Mamulatin maliyet ve satış fiyatı
ise ormandan Ankaraya kadar beher
metre mikap mamul çam kerestesinin
eşcara azami 20 liraya mal olduğu
ve Ankarada vagon teslimi 55 - 40
ve perakende 50 liraya satılmakta
olduğu teklifat ve alakadarandan yapı-
lan tahakkukat anlaşılmıştır.

Orman mühendisi

Şevket

gerek kutur ve gerekse adedi eşcarca mü-
tehalil bir tecrübe sahasında bu hata ek-
seriya mühim yekûnlara baliğ olmaktadır.
şeceri mutavassıt üzerinde kutran edece-
ğimiz iki santimetrelilik bir hata bir ağaçda
bazan üçyüz desimetre mikabını bulurki
sık ve beher hektarda üçyüz ağaç bulunan
yüz hektarlık bir ormanda üç bin metre
mikap noksan ve ya fazla zuhuruza sebep
olur ve işte diğeri, ki bunu maatessüf bil-
hassa amenağa işine tahsis edilenlerimiz
de yapıyor.

Şeceri mutavassıtın umum sak hacmi-
ni irtifa umumünün nışındaki kuturdan is-
timzac etmek; bu, yalnız kerestelik kısım
için olabilir. Fakat, bir mahrutun ve bir
Naeloitin hacmi hiç bir zaman irtifanın
nışındaki sahâi şecerin umum irtifa ile ha-
sılı zarbı değildir. ve hiç bir tekup kıt'abın-
da bunun yeri de yoktur, bu sene yaptığ-
ım bazı tecrübelerde aynı ağacın keres-
telik tulunun nışındaki sahâi şecer ve ke-
restelik irtifama göre bulduğum hacim, u-
mum irtifanı nışındaki kuturla bulunan
umum sak hacminden bazan pek az farklı
bazan da müsavi ve hatta fazla çıktı:

İşte bir misali:

Alaiye kazası kara su devlet ormanı:

Tecrübe: 4 III üncü gurup şeceri
mutavassıt kutru esfelî 0,36 kabuk kalınlığı
0,05 irtifa 17 umum tulun nışındaki
[kişirsiz] 0'16 kerestelik tul: 8 kerestelik
tulun nışındaki kutur 0,24 metredir.

Şu halde: kerestelik hacim 0,362

Umum sak hacmi 0,347

bulunuyorki kerestelik kısım hacmi
umum sak hacminden fazla çıkmıştır.

Bu usulü nasılsa vekâlet de kabul
edivermiş ve buna göre tanzim edilmiş
matbu tavsii ve tecrübe teherlerini bütün
içer memurluklarına göndermiştir.

Amenajman planları ne kadar karlı
olursa olsun hiç bir zaman hacmen sahâi
bir netice vermez diyoruz. Evet ormandaki
bütün ağaçlar kat ve teker teker mesaha
edilmedikçe tam bir hacim bulmak imkânı
yoktur. ve zannımıza kalırsa bu kolaylık-
lar da nasıl olsa karlı bir şey elde edilmek
imkânı görülmediği için yapıyor. fakat
düşünmeliyiz ki biz, mümkün olduğu kadar
sahih bir neticeye varmaya çalışmak
mecburiyetindeyiz.

Birde bazılarımız: emsali eşkallerle
muadelei tahviliyeyi birbirine karıştırı-
yoruz ve planlarda gösterilen emsali eşkal
ile hacim bulurken kabuksuz kutru esfelî
emsali eşkalle darp ederek hacmi hakiki
arayoruz. öyleyse! ha evel, ha sonra darp
edilmiş, ne çıkar.

Muadelei tahviliye insan boyundaki
kutur veya devre ile ağacın ortasındaki
kutur veya devresinin, emsali eşkal ise
hacmi hakiki ile hacmi üstüvanının nisbe-
tile elde edilir. şu halde: emsali eşkal kutru
esfele göre bulunan hacme darbedilmelidir.

Emsali eşkalın muadelei tahviliyeye
tercihinin sebebi; muadelei tahviliyenin
her ağacın dip kutruna darbı mecburiye-
tine binaen fen memuru damgaladığı
ağaçların hacimlerini hesaplarken, yüzlerce
darp amelîyatı ve bu arada bir sürü hata
yapmaktan, hacimleri kontrol edenler de
çok ve uzun muamelelerden kurtulur.
çünkü; emsali eşkal, doğrudan ağaçların dip
kuturları ile bulunan hacmi umumileri yekû-
nuna darp edilince hakiki hacmi verir
yüzlerce ağacın hacmini yalnız bir darp
çıkarmak için bulunan emsali eşkalın her
ağaç için ayrı ayrı kullanılması andan ede-
ceğimiz istiladeyi sııra indirir.

İşte bu iki madrubun biri birine karış-
tırılması bir çok defa plan ve zabıname-
lerin hazin haktı bazen haksız haddeleri
ile neticeleniyor.

Mektepten yeni çıkıp fen memuru
olduğum zaman müdüriyete gönderdiğim
zabıtnameler oradakilerin kutur hesaplarıyla
uğraşanacağı, deliller devreye göre
olduğu (1) bahaneleriyle iade edilmişti.
şimdi biz Nuh devrinden kalan devreyi
nasıl kalırdırsa yine o zamanın malı olan
"derbeci tenakus", "muadelei tahvil" ye, leri
de "faciye" karıştırıyoruz. lakin, bunların
kaldırılması devre- kutur gibi kolaz değil-
dir, emsali eşkal, öyle bir iki ağaç üzerinde
yapılan tecrübelerin mahsuli olamaz. o, bir
ormanda belki bir çok katıyatı tecrübesi
icap ettirir. Yapılan muvakkat planların
bir çoğunda emsali eşkalleri 0,75- 0,80
olarak görüyoruz. bizde böyle emsali eşkalı
75 veya 80 olan orman pek azdır. meyerki,
kesafeti pek az, çok yaş ve tepeleri nema-
men yayılmış olsun. bu da her cins için
deyil!

Profesör Bernhart amenağman gruplarının
"kerestelik kısım", "umum sak...", "dallarla
birlikde", kabuklu ve kabuksuz olarak
emsali eşkal tayin etmesini isteyordu. bun-
ların yalnız ilk ikisinin kabuksuzlar için bu-
lunması bence kâdirdir. çünkü bir iki tecrübe
ile bulunacak emsaller için bu kadar uğraş-
maktansa bu işde atının tecrübe stasyon-
larına binasmalıyız. bahusus ki aynı tecrübe
maktanda 16 santim kuturdakilerin yaşı
95 ve 35 kuturlarının yaşı 68,300 yaşın-
daki ağaçların teecessümü hâlâ mütezayiden
devam eden, onar metre farkla bile kesafet,
tecessüm, hacim tehallüleri gösteren
gayri muntazam ormanlarımızda hem de
diğer tarafta kişitli, kişirsiz ve muhiti esfel
ve muhiti mutavassıt bulunan zabıtnameler
kullanılırken! ... değilmi?

Ormancı

A. Cevat

Ormancılık Aleminde

Sizlere evvel İstanbulda tesri eden İsmail Bey'in orman müşşesi İhsan Abidin Bey evvel mevrute orman mektebi alisi mektebi cemiyet tarafından Tirluvaz sarayında bir ay ziyafeti verilmiştir. İsmail Bey'in hasbihallerinde pek tatlı bir sohbet berevan olmuş ve cemiyet kâhbi mektebi tarafından memleketinizde ormancılık ve ormanların ehemmiyetinden bahis bir mektup hat edilmiş ve musamereyi sevdalıdan zevceye teşekkür eylemiştir.

Badehi müşşesi her tarahından cevaben İsmail Bey'in mektubunda ormancılığın memleketinizde pek mühim mevkiler işgal edeceğini ve memleketin iktisadiyle alakalı sedidesi devesiyle bu mevla layık olduğunu ilave etmiş ve Türkiye ormanlarının vusât ve hasılatı hakkında izahat verdikten sonra Türkiye ormancılık aleminde gördüğü tesadüf ve uluveni takdile yat ve hakkında gösterilen hasnu kabula teşekkür etmiştir. Zevce İstanbulda bulunan orman ve Baytar mekteplerinin kısmi aranı iştirak etmiş ve devrimler pek samimi intibalarla ayrılmışlardır.

Arz itiriz : yukarıki haberimiz kesretli müddetler dolayısıyla kanunî sani nusha-
man dere edilmiştir.

Bu güne kadar ormanlarımızın istismar

ve istismar esas bunların müvakkat planla-
ma planı ve kütüklerden teismiyeye kabil
idi 5/8 Nisi verilen usul ormanlarımızın
amir bir surette istismarına lazım gelen
maddelerden birisi olduğundan amenaj-
man ameliyatına sureti tatbik ve terası
amir bir surette istismarına vusuduna şiddetle
istisna ve edilmeye idi. İktisat vekâleti
amir bir surette istismar ve aynı zamanda
amir bir surette istismar ve aynı zamanda
amir bir surette istismar ve aynı zamanda
amir bir surette istismar ve aynı zamanda

garıbu dâiresinde bir komisyon teşekkül
eder ek talimatnamesi ilzar etmiştir. komis-
yon oniki gün ve günde iki celse akietmek
suretiyle mütamad ve muntazam bir surette
icelina iderek talimatnameye mukemmel bir
şekil vermeğe çalışmıştır.

İstihbaratınıza göre talimatname altı
büyük fasıl ve her bir fasıl bir çok maddeleri
ihliva etmektedir.

Komisyon orman mütehasısı profesör Bern-
harı beyin riyasetinde amanajman şube
müddürü Ahmet Mitat ihalat şubesi müdürü
Fahrettin, orman mektebi alisi rektoro nes'et
muderris Tevfik Ali, Esat Muhlis, gurup
reisi Salih, Sadullah beylerden müteşekkil
bulunuyordu.

Tesrinisani ayına mahsus takvim

Ormancılık:

İhtiva: ahvali havaiyenin müsait olduğu
mahallerde katıy-ıta devam edilir. Baltalık-
larda katıyat yapılır, söküt çubukları kesilir.

Tohum istihsalı: ay nehayetinde çam
ve ladın kozalakları toplanır.

Teşcin: fidanlıklarda ve garsiyat saha-
larında toprak hazırlanır, sonbahar zeriyyat
ve garsiyat yapılır.

Emri muhafaza: haşarat yumurtaları
tahrib ve yol inşasına ait malzemenin nakline
devam edilir.

Avcılık : domuz ormanlarda bilhassa
kayın ve meşe palamutlarını ekleder ve
avına devam edilir.

Çollogun en mebzul mevsimidir. Gerek
köpekle ve gerekse beklemede avına devam
edilir. Keklik avlanırsada artık dinmez ve
uzakdan kalkar. Soguk seneler ördek
kesilmeğe başlar.

Takvim muharririninin seyahatı basebiyle
teraküm eden takvimlerin peyderpey neşr
olanacağı maühizör beyan olunur.

Hüsnü tabiat mahbun : Mafur mes'ut: Münif

Orman ve Hav

Orman mektebi alisi me'zunları cemiyeti tarafından ayda bir neşrolunur

Sayı : 11

Kânunsani

Cilt : 1

Amenajman :

5/8 usulü terk edilirken

Uzun müddet kat'i bir esasa istinat
etmiyen raporlarla katıyatta bulunulan
Türkiye ormanlarının fenni surette
işledineleri hakkındaki 22 nisan
1340 tarihli ve 504 kanunun sureti
tatbikına esas olmak üzere 5/8 usulü
diye ortaya bir usul çıktı . Artık
türkiyede ormanlarda ağaçlar kütür
sınıflarına ayrılacak, yaşlı gurup ve
orta yaşlı gurup bulunacak, bunların
aralarında ki nisbet 5/8 ve 3/8 olacak ,
şayet ormanın hacmi bu nisbeti verme-
zse bir guruptan diğer guruba munakale
suretiyle bu nisbet temin edilecek , ve
şu halde gençlerden sarfinazarla , nisf
asır müddeti zarfındaki tecessumat da
ilave olunduktan sonra , 5/8 mikdarin-
daki hacim asır müddeti zarfında kat
olunabilecekti . yani :

V 5/8 P

Tahammülü senevi olacaktı . Hatta
bunun bir de Masson düsturuyla mu-
kayesesi istenmişti .

Hattı zatında büyük sadelik gösteren
bu usulün bütün envai eşçara tatbiki
dogrumu idi ? daha dogrusu orman
amenajman fenni unumi olarak böyle

bir usul kabul etmişmidir ? buralarını
tefrik edelim .

Düstur usulleri her dürlü elastiki-
yetten mahrum olmalarından ve ekseriya
silvikültürü dar bir çenber içine alma-
larından ormancılığı müterakki mem-
leketlerde terk edilmişlerdir . Esasen bu
5/8 usulünü bulmuş ve tatbik etmiş ve
halâ da etmekte bulunan fransızlar da
hiç bir zaman bunun her dürlü ecnasi
eşçara şamil unumi bir amenajman
usulü olduğunu iddia etmemişler ve
bunu şu namlarla yad etmişlerdir :

1 -- Köknarlar için fransız hacim
amenajman uslü .

2 -- Mavi saha usulü .

3 -- Melard usulü .

1 -- Birinci tesmiyede vazihan gö-
rüldüğü üzere usul senelik tahammülü
hacmen verir ve yalnız köknarlara aittir,
hatta daha ileri giderek söyleyebilirim
ki yalnız fransa köknarlarına ve hemde
fransa kereste piyasalarının unumiyetle
talebetiği köknar haşebi çapına aittir .

2 -- Tenzilleriyle uğraşılacak ve
mesela ilk 20 senelik katıyat planına
dahil maktaların göze carpması tem

barınlar da mavi boyanması münad olduğundan bu isim verilmiştir.

3 - Usulün vazii 1842 tarihinde Morel vilayetinein Longvy şehrinde doğan "Melard" dir, kendisi "Nancy" orman ve su mektebinin 38 inci tedris devresinde ikimali tahsil ederek 1882 den 1891 tarihine kadar orman idare-i merkeziyesinde amenajman reisiğiade bulunmuş ve 18 mart 1909 da Pariste vefatetmiştir. Mumaileih gayet mütevazi bir ormancı idi, 17 haziran 1883' 1894 ve 9 teşrin-i sani 1898 tarihli umumlarla usulü tatbikat sahasına çıkarmış ve fransa ormancılığının muhterem simalarından olup neşriyatıyla maruf bulunan "Huffel" e bu usulün "Melard uslü" diye yadedilmemesini de reca etmişse de, müterakki memleketlerde her kesin istihkak kazandığı şerefi vermekte geçikmeyen mesleki elkârı umumiye Mer-lardın usulünün ismile yadedilmesini kabuletmiştir.

Usul hakkında bazı malumat

Frasanın Voj dağlarında 40.000 hektar köknar ormanında ve Doubs vilayetinein yüz on parça ormanında yapılan tekîp ameliyeleri bir hektarda asıl hasılat olarak 60 santimetre kuturlu köknarlar elde etmek için 40 - 60 kuturlu eşcardan 200 m ve 20 - 40 kuturlu eşcardan da 120 m bulunması lazımgeldiğini göstermiştir. Keza yapılan tecrübeler yaşlı ağaçların işletme yaşının 23 nü

geçtiklerini, orta yaşlı yani 20 - 40 kuturlu olanların da işletme yaşının 13 ü ile 23 ü arasında bulunduklarını göstermiştir.

Bu ise işletme yaşı 150 farzolu-nduguna göre birinciler yüzü tecavüz etmişler ikincilerde 50 ile 200 arasında bulunuyorlar demektir.

Şurası aşîkârdır ki gerek bu hacim ve gerek bu yaşlar ahval ve şaraiti iklimiye ve tırabıyeye göre değişebilirler.

Şu halde nıadamki işletme yaşının 23 nü geçen ağaçlar yaşlı ağaçlardır. Biz de bu eşcârı bu yaşın 13 nü (mesela 50 sene) zarfında kesup çıkarabiliriz.

Bu miktarda nedir?

$$\begin{array}{r} 200 + 120 = 320 \\ 200 = 5 \\ 320 = 8 \end{array}$$

İşte Türk ormancılığını bir kaç sene işgal eden, ve bir çok amenajman planlarının tanzimine esas itti-haz edilen ve yakında da terkedilecek olan usulün aslı, menşei. Yukarıdaki izahat bize asıl hasılat senelik tahammülünün nasıl bulunacağını gösterir. Ara hasılatı (kat'î tefrihler ve saire) tahammülü de, eğer evvelden uzun seneler ara hasılatı miktarları kayıt ve tesbit edilmişse ondan, edilmemişse şu tarzda bir çift laraziye-den istihraç olunur: Muntazam sunu-fu esnana malik, meselâ 50-100 yaş-lar arasında mütehavvil bir silsile-i meşacirde kesilecek ara hasılatı (kat'î tefrihler) miktarı, asgari olarak teces-

sümanın üçde biri olmalıdır. Bu mik-dar da asgari olarak kaizden mevcut serveti has-biyelerinin $\frac{1}{3}$ ne musa-vidir.

O halde orta yaşlı gırubun kat-olunacak ara hasılatı da bunların $\frac{1}{3}$ demektir.

Bunları düstur ile şu şekilde gösterebiliriz.

Asıl hasılat tahammülü --

$$\frac{V}{\frac{1}{3}} + \frac{Vt \cdot \frac{1}{3} - \frac{1}{2}}{\frac{1}{3}} = \frac{1}{3}V + \frac{Vt}{\frac{1}{3}}$$

Ara hasılatı tahammülü -- $\frac{Vt}{\frac{1}{3}}$

Burada n işletme yaşı V yaşlı gırubun hacmi, t tecessümat nisbeti v orta yaşlı gırubun hacmi t' bun-ların tecessümat nisbetidir.

Diğer taraftan Melard katıyat pla-nının ancak 20 sene için tanzimini tavsiye etmektedir. Demek ki bu müddet zarfında mavi sahada silvi-kültür kavaidine nazaran kat'î tensil-ler yapılacak ve mütebaki yerlerde de 10 sene dönüşlü saha usulüyle ara hasılatı iktıl oluncaktır.

Mavi sahaya bir tayinat nazarıyla bakmamalıdır. Bu sahaya isabet eden arazi hasılatı ve ara hasılatı tahammü-lü yekûnu, asıl hasılat ve ara hasılatı tahammülleri yekûnundan tarholunur ve bakiye yaşlı gırubtan kesilecek miktarı verir. Yani mavi sahada na-zarı dikkate alınan umumî tahammül-dür. Çünki bu usulün tatbik olundu-ğu dağlardaki köknar ormanlarının vasi sahalar üzerinde heman meşacir-ler teşkil etmeleri pek müdirdir.

Bu usule atfedilen tahammüller gibi mefruz bir rakkama istinat et-mesi ve buna mümasî bir çok nok-sanlar varî görülmemektedir. Zira bu nisbet vasi ve müteaddit ormanlarda yapılan tadar ve tekîplerden elde edil-miştir. Demek ki tabiidir, ve tabiatın muktebesur. Bir gırubtan diğer gı-ruba hacim nakli de tahammülü se-neviyi bulmak için düşünülmüş bir şeydir. Kat'î tensillerde muayyen bir kuturdan dun olan ağaç kesilenmesi esas itibar edildiği gibi amenajmanlar ve orman işleten fen memurları da $\frac{3}{8}$ i

düşündükleri kadar geri kalan $\frac{5}{8}$ in yani ormandaki orta yaşlı gırubun da hacmin normal olan hatı muayyen-de kalmasına nazaretle mukellefdirler. Kat'î tensillerin icrasında silvikültüre dokunan diğer hususlarda fazla ser-besiyet bulunması ise bir zaaf degil, her türlü tefsiran cevıyeye ve arızalara maruz bulunan dağ ormanlarında bir meziyet teşkil eder.

Fransa orman ve meyah idaresi 8 nisan 1924 tarih ve 907 numaralı tamluğünde "Usulün mahir ormancılar tarafından tatbiki tevkalade güzel neticeler vermiştir..." demektedir.

Deha tarzi taftislarla girmeyerek şu umumî mahabatı verdikten sonra sadadınlaze gelidin. Bizim memleke-timide bu usul nasıl tatbik edildi?

Biz işisna her nevi eşcardan mürekkep ormanların amenajmanı buna uyandırılmaga çalışıdır. İşletme yaşı ve asır müddetleri istenildiği

gibi seçildi. Bu ikisini bir nisbette yekedigine bağlayan, usuldeki hususlar hiç gözedilmedi. Bıllarız 250 senede meydana gelmiş olan bir meşe ormanı beş asra taksim edilmiş kabul edilerek serveti hasebiyenin 5/8 ini 50 senede katemek üzere katıyata tabii tutmak ile; 150 sene işletme yaşı ve 50 sene asır olarak kabul edilmiş bir köknar ormanında, serveti hasebiyenin 5/8 ini 50 senede kesmek arasındaki farkın ne demek olduğu hiç düşünülmedi. Bir serveti hasebiye ki 150 senede meydana geliyor, bunun 5/8 i 50 senede kesiliyor. Bir de diğeri varki 250 senede meydana geliyor, 5/8 i yine 50 senede kesiliyor. Köknar ormanının bizce de 150 sene sonra tabii halini muhafaza edeceği kabul olursa, aradaki tecessümat noksanların, da kale alması 150 sene sonra meşe ormanı sıfıra münceşer olacak demektir.

Bu iddia memleketimizin diğer bir çok envat eşcari için de varittir. Sedir, kızılçam (P. Bruttia), halep çamı gibi ağaçlarla; Kara çamların, ladinlerin ve hatta ayrı neşiler teşkil eden köknarlarımızla, yaprakları düşen eşcardan meşe, kayın, dişbudak ve kestanein tecessümat kanunlarının aynı olduğunu hiç kimse ne kabul

edebilir, nede düşünebilir. Bunlar muhtelif kutur sınıflarına aynı senelerde vasil olmadıkları gibi, yaşlı ve orta yaşlı gurupların aralarındaki hacim nisbetini de bilcimiz yoktur. Yalnız şunu söyleyebiliriz ki bu nisbet 5/8 değildir ve her nevi şecere göre ayırdır.

Bir müddet evvel tecessümat miktarının tahammüllerin hesabında nazarı dikkata alınmaması gibi umumî ihtiyatkârlık endişesiyle bir tamim yapılmışsa da bunun meseleyi hal edecek bir çare olmaktan çok uzak olduğu da meydandadır.

5/8 Usulü Fransa köknarları için biçilmiş bir kaftandır. Biz de bu kaftanı yetiştigi yere, cinsine, boyuna posuna bakmadan memleketimizde her hangi nevi şecereden olursa olsun her ormana geydirdik. Şimdi de hiç birisinin sırtına eyi gelmedi deye terk ediyoruz.

Bunda şüphesiz hakkımız vardır. Fakat onun mahiyetini anlamayarak kabul ve tatbik etmekte işlenen haksızlık ve hata ise aşıkardır. Yeni amenajman talimatımızın daha şümullü olmasını, her boyun her soyun ihtiyaçlarının tatmin etmesini temenni eyeriz.

4 Mart 1929

Orman ve Su mühendisi
M. Fahrettin

İ K. V. orman ihalat Ş. mü.

Garsiyat mevsimi

Teşrini sani 928 tarihli Akşam gazetesinde intişar eden Ağaç garsi mes'elesine temas eden muhterem meslekdaşım *Esat Muhlis bey* in beyanatına esas olmak üzere Heinrich Mayerin: Wald ban = Silvikültür eserinin 415 - 416 inci sayfasından yalnız umumî bazı nukatı ıktibas ile tercüme etmişti. Halbuki noksan kalan kısımlar ile tprcüne edilmeyen bazı mühim nokatın ibareten ıktibasına lüzum görülmüştür.

Kış garsiyatı: topragi donmuş bir tabakaya malik ve ya bütün kiş karla mestur geçen soguk memleketlerde garsiyatı işkâl ettiginden icra edilemez. Hatta kişi kuru geçen mevsimlerde, zaman zaman havasi açık ve dondan arı toprakta ve mesela garbi asyanın tekmiil monson kifasında olduğu gibi kişin garsiyat yapılamaz.

Yalnız kışları ratip dinebi- len vasatî ve cenubî Avrupa

ve Amerikada iklim noktasından ancak muayyen yerlerinde garsiyat icrasına mu- sade oluna bilir.

Bu mevsimde dikilen fidanlar yeni kökler teşkil edemeyüp kişin mebzul yağmur ve kar suları ile toprakta yerleşmesi te'min ve bunu müteakip ilk behar için büyük faideleri görülür.

Yaz garsiyatı: ormancılıkta yazın vasi mikyasta teşcir ve garsiyat icrası caiz değildir. Yazları yağışlı olan her yerde bila teemmül bütün yaz müddetince garsiyat yapıla bilir ve bunda muvaffak olmak kabildir.

Normal vaziyette bunların ekserisi mahvolur ve lazla sıcaklarda garsiyat temamilen ademi muvaffakiyete mün- cer olur. Mayistan itibaren cenuptan gelen ratip rüzgarlara maruz olan ve bu yüzden yazları yağışlı giden bütün şarki Asyada garsiyat yazın da yapılmaktadır. Çiplak köklü ve körpe fidanlar

ile tezekkül büyücek fidanlar burada yaz ortalarında muvaffakiyete gars edilir.

Bu havafide havalar okadar ılık ve ratıp, yağmurlar okadar siktir ki dikilen fidanlar yeni kökler peyda etmeğe ve derhal yerleşmeğe başlarlar.

Fakat yazların havaları mütebeddül olan Avrupa ve şarki Amerikada bittabi yaz garsiyatında muvaffakiyet bir şans mes'elesidir.

Meamali bir kaç kurak günden sonra sulamak imkânlarına malik olan bağçelar ve park tesisatında bu gibi havafide yaz garsiyatı yapıla bilir. Yukanda dahi zikr olundugu vechile burarda vasi miyasta yaz garsiyatı mevzu bahs olamaz.

İlk ve Sonbahar garsiyatı: İlk ve Sonbahar mevsimleri bütün Avrupa ve şarki Asya ile bütün Amerikada (Kali forniya sahilleri müstesna) normal garsiyat mevsimleridir.

İlkbahar ve ya Sonbahar mevsimlerinden garsiyat için hangisini tercih etmek lazımdır? mes'elesi hak-

kında; son zamanlarda Çi-slar, Bühler, Veize namı zevat tarafından uzun müddet müteaddit ve pek kıymetli tecarüp icra edilmiştir. Ve hatta Heinrich Mayer kendi tecrübeye bagçesinde bizzat senelerden beri bu mes'eleyi ilmiye ile meşgul olmuştur. Netayici atıye ile bu sualin halli kabilirdi;

Bilumum fidanlar garsiyatdan müteessir olurlar, bu esnada fidanlar ne normal vaziyette ve nede hastadırlar.

Bir fidan ne kadar genç ise ahvali hayatıyesine ariz olan muessirat da okadr az, tehlike zamanı da kısadır, işte bu sebepten dolayıdır ki ormançılıkta ve teşcîr hususâtında ve ancak müstesna ahvalde bir metreden yukarı boyda fidanlar gars edilmelidir.

Bir metre boyundan aşağı dikilen fidanlarda ilk bahar ve yahud Son bahar garsiyatı hasabıyla bir tecessüm farkı tesbit olunamamıştır

Diger taraftan asil mühim fark, garsiyatın muhtelif havalarda icrasından neş'et etmektedir Bu dahi havanın

ahvaline göre pek muhtelif surettelir edilir.

İlkbahar veyahut Sonbahar garsiyatının tercihan icrasında bir metreden küçük fidanlar kullanılacak ise mevsimden ziyade bunların yekdiglerinden tefriki için diger başka sebep ve mulahazalar şayani teemmüldür, mesela amele mes'lesi, günlerin uzunluğu ve saire gibi.

Umumiyetle hakim olan bazı hususattan dolayı İlkbahar garsiyatının tercihi lâzımdır.

garsiyat için eğer bir metreden yüksek boyda fidanlar intihap edilecek olursa Soubahar ve İlkbahar garsiyatında berveci âti farkları hasıl olur.

Sonbaharda icra edilen garsiyatı müteakip, ilk senesinde ibreler veyaht yaqraklar ve sürgünler küçük, tomurcuklar ise normal büyüklüğüne vasil olur.

İkinci senesinde ibre ve yapraklar normal, sürgünler kısa tomurcuklar tabii bir halde,

Üçüncü senesinde bütün cümle âzalar - İbre, Evrak, sürgün ve tomurcuklar normal vaziyetlerini alırlar.

İlkbeharda icra edilen garsiyatta ise yaqraklar veya ibreler sürgün ve tomurcuklar aynı sene zarfında normal vaziyetlerine nazaran küçüktürler,

İkinci senesinde yaprak veya ibreler daha küçük, sürgünler daha kısa olup tomurcuklar tabii büyüklükteki şeklini alırlar, üçüncü senesinde yaprak veya ibreler tabii: sürgünler daha kısa kaluq tomurcuklar normaldir.

Ancak dördüncü senesinde fidanların bilumum azası yeni mevkiiyle mütenasip olarak normal bir şekil ahz ederler.

Son bahar garsiyatına gelince: toprak ilkbaharda ıslanmiyecek derecede ratıp ve açılan garsiyat çukurlar su ile dolmuş bulunan ve binaenaleyh ilkbahar garsiyatı imkânsız olursa bilmeceburiye sonbahar garsiyatına müracaat olunur

Kış müteakip hüküm süren ılık havalar yüzünden karlar, birden bire erimeğe başlayan ve binaenaleyh garsiyatı işkâl eden yüksek nevahide ve dağlarda yine mecburen sonbahar garsiyatına tevessül olunur.

Sonbahar garsiyatı şeraiti atıye dahilinde tavsiye olunamaz:

1=Eğer fidan bir yaz evel bulunduğu mevkiden daha sıcak bir iklime nakledilecek olursa,

2=Temamile iklimi sıcak bir zamana ait ve faaliyeti hayatiyesine teşrini evel nihayetine kadar ısıla vermeyen fidanların garsı halinde.

Bu gibiler eylül ve ya teşrini evelde icra edilen garsiyatta kullanılacak olursa bu kabil fidanlar da bünye ensacının kemale ermesine zamanın azlığı hasebile mümanaat olundugundan nebatın kısmen ve ya kâmilten

kışın donmasına sebebiyet verilmiş olacağından dikilmemesi daha muvafıktır.

İlk bahar garsiyatı, Avrupa Amerika, ormanlarında umumiyetle teamül gibi kabul edilmiş bir kaidedir.

Mürür eden kıştan dolayı türabdaki suyun fazlalığı, amele vaziyeti ve günün uzunluğu ilk baharın en müsait bir gars mevsimi olacağını izah eder. Muvaffakiyet ise işin sureti icra ve o esnadaki ahvali havaıyeye bağlıdır.

Tezekli (topraklı) fidanların son ve ilk baharda olduğu gibi kışında garsı kabilidir. Küçük fidanların büyük tezeklerle garsı halinde tecessümat ve tenebbütünde hiç bir arıza müşahade olunamadığından her mevsim için muvaffakiyet mevcut demektir.

nakili
Orman Amenajman ve
teşcir müdürü
A. Mîtat

Amenajman muhtırası : 3

teşcir

Amenajesi icra edilen bir ormanda muhtaci teşcir olan sahaların teşcir planını yaparken ilk evvel düşünilecek nokta hangi cins ve ya tohum ile hangi usulun tatbik edileceğidir. az masraf ve emekle temin edilmesine nazaran burada tavsiye edilecek usul, tensili tabiidir. mecburiyeti katıye varsa o zaman teşciri suniye tevessül etmelidir mamalı herne olursa olsun tensili suniye karar vermeden evvel tensili tabii için lazım gelen tedabirin en küçüğüne kadar muracaat etmeli ve hatta birinci misil asır zarfında tensili tabiinin hudusuna mani olacak eşçarı hasisenin kat ve kali vesaire gibi avamilin azalmasına çalışmayı teklif ve tatbik etmelidir. tensili tabii kabul edildiği takdirde katıyat mevsimü tohumun teşekkül ve dikilme mevsimlerine göre tanzim etmelidir. teşciri suninin kabulü takdirinde cinsi eşçarın tayininden sonra zeriyyat veya garsiyat usullerinden birisi ihtiyac ve zarurete göre kabul edilir. plana idhal edilecek sahalar aliidekiler olmalıdır.

1- boşluklar, 2- katıyat yapılacak maktalar, 3- katı ziyaf ve tehrife tabii tutulan vebu yüzden sathı otarla örtülmüş meşacir, işbu sahaların mecmuu bulunduktan sonra devre taksim edilir. harici kısmet her sene teşcir edilecek sahayı gösterir. katıyat planları heman umumiyetle on sene için

tanzim edileceğinden teşcir planı da on sene için tanzim edilmelidir. teşcir ameliyatına katıyat giren nakdelerden başlanmalıdır. birinci burada her maktanın ve maktar taliden her sene ne kadar sahaların hangi senede hangi cins ağac veya tohum ile ve hangi suretle zeri veya gars suretlemi ve maceddeden veya umumiyetle teşcir edileceği pilanda ve situun malususunda gösterilmelidir.

Birinci başlıklar maceddeden ve diğerleri itimamen teşcire tabiidir. fidanların yetiştirilmesi için lazım gelen fidanlık ve gerek doğrudan doğruya ormansahası için icap eden tohumların miktarı tesbi edilmelidir.

İtimamen teşcire mahiac sahaların şu suretle hesap edilebilir:

Unvanı vasat : 1 maktar vasat : 3 kesafet derecesi : — boş erazidir.

garsiyat yapılacak ise boş erazi behor hektarda garsı icap eden fidan adedine zarp olunarak imummi fidan miktarı tespit olunur ikinci misil asır zarfında muhtebaki sahaların teşcir planı bermavali sabık yapılmakla beraber birinci misil asır zarfındaki teşcirde muvafıak olunamayan sahalarında itimamen teşciri ilaveten yapılır. bazan ikinci misil asır zarfında bütün itimamen teşcir ile oğraşılmaktansa ilk teşebbüste muvaffakiyeti tamame

çalışarak andeki usule

Terfi ve tayinler

kaç asır usul usulunda muvaffakiyeti
eylemek için teşcirin kaç
gözetilmesini lazım geldiği
sahadır. bade bu tekerir ad-
etmiş noksası nisil asırdan tarh
çıkartı. çıkan adede birinci nisil asır
zarfında teşcir edilecek saha nuktanı
saksim olunur. harici kısmet hersene
teşcir edilecek saha miktarını gösterir.
bu saha birinci usul ile bulunan saha-
dan biraz fazladır. bu suretle nisil asır
muddeti dolmadan teşcir ameliyesi
ikmal edilmiştir. mutebaki muddet
zarfında ise teşcir sahaları bir kere
daha nazari tekikden geçirilerek itnām
edilir.

esnayı teşcirden her sene teşcir olunan
sahanın mikdarı, tarzi teşcir, envai
eşcar, sarf edilen tohum ve fidan mik-
darı, mesarifi saire tespit edilmelidir.

Tensili tabiiye tabii tutulacak sahaların
in ayrıca yekünü bulunmalı ve bu
ameliyenin kaç sene zarfında ikmal edi-
lebileceği ve hangi mekattan başlanı-
cağı ve takip edilecek sırayı muşir
bir plan tanzim edilmelidir. tensili
tabiiyen muvaffakiyeti hasıl olmadığı
taktirde teşciri suniye muraceata me-
muriyet vardır. bu gibi hal'lerde muhta-
ca teşcir sahaları baladaki izahata
nazaran tespit ve teşcir olunur.....

M. H. R

Adana orman başmüdürü
Abdulkadir bey orman umu-
mî müfettişliğine; umumî
müfettişlerden Celal bey El-
malı Kara Çaltı komiserliği-
ne; Bursa orman müdürü Mi-
tat b. İnegöl Ulu dağ komi-
serliğine; yerine Ankara mer-
kez müdürü Eyup Sabri b.
Sililke orman m.d. Halil b.
Aadana başmüdürüriyetine;
Antalya müfettişi Hulusi b.
Balıkesir O. müdürlüğüne;
Balıkesir orman müdürü İs-
mail b. İzmir m. İstanbul mer-
kez m. Kemal b. vekâleten
İzmit m. İzmir müfettişi Züh-
dü b. Sililke m. Çocak dere
fen memuru Abdulkadir b.
İzmir merkez m. Ankara
merkez m. Memduh b. Bey-
şehir Anamas ormanı hususi
Ksmiserliğine; Samsun mü-
fettişliğine mahalimezkûr fen
memuru Selim b. Tokat mül.
Nali b. Ankara merkez m.
Kars fen m. Cemal b. Ahi-
dağı hususi fen m. Devrek
fen m. İhsan b. Zonguldak
müfettişliğine tayin kılınmış-
lardır. Cümlesine muvaffaki-
yetler temenni ederiz.

Muhterem okuyucularımıza

Bu nusha ile abunamız bilmektedir. İkinci seneye ait nushaları muntazaman almak isteyorsanız obunalarınızı tecdit ediniz. Tecdit için bir an evvel açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehemmiyetle rica ederiz.

Orman ve Av

Yıl : 2

MAHİR

Sayı : 11

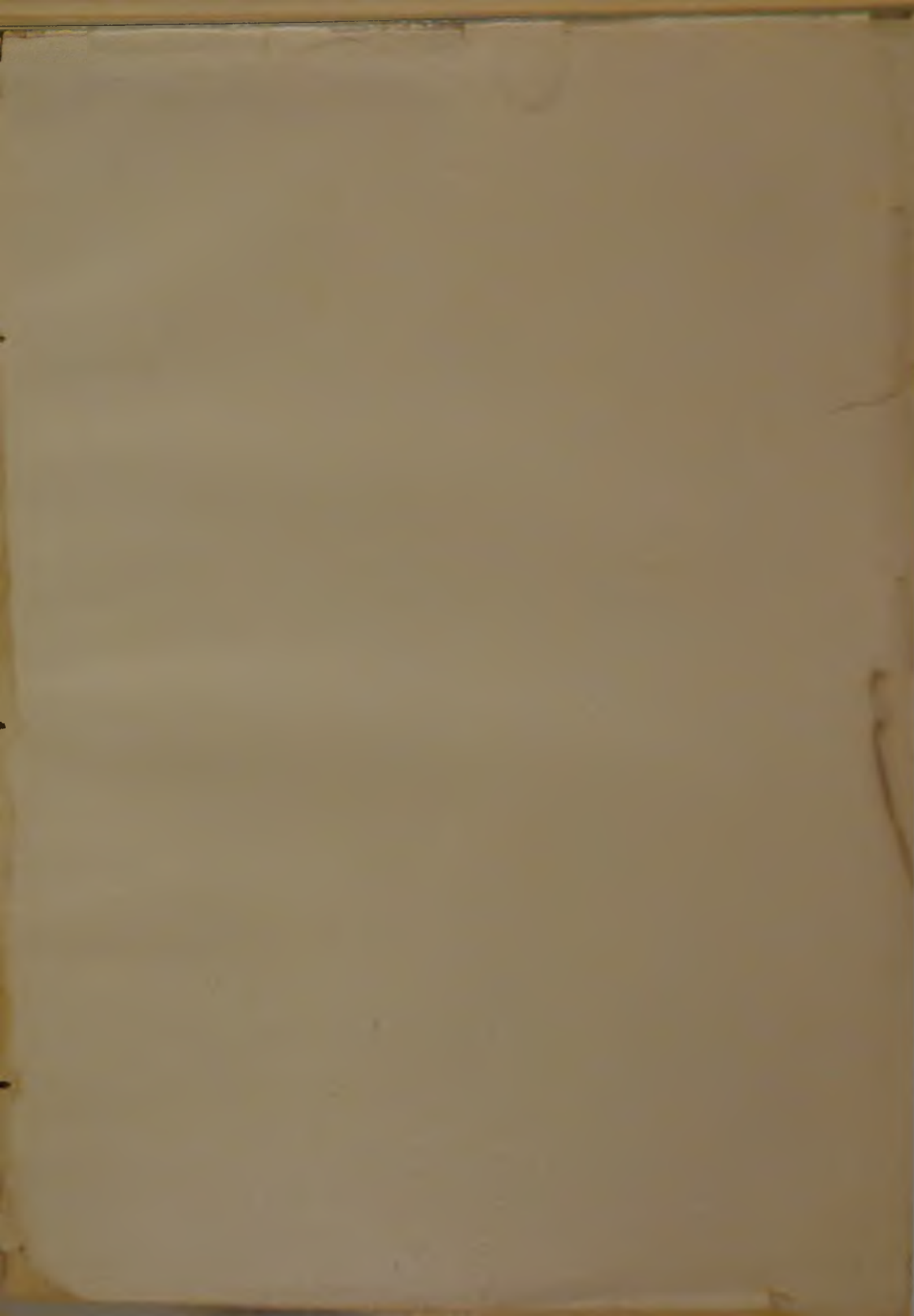
İçindekiler

Muhterem okuyucularımıza	Gençler İhtiyatı İhtiyatı
Kayın traversleri ne kadar dayanırlar	BEŞER
Hacın tahammülü	M. H. H.
Köpeklerin terbiyesi	Dr. TAYFİK ALI
Aveologu Ormanlılıkta ehemmiyeti	MUSTAFA KEMAL
İstanbul Orman Amenahatın Gecikmesi	SEVKEF
Kereste satışının bu Şubat ayındaki etkisi	***
Kereste satışında kabul mesdesi	***
İNGO	***
Harit ve Dabiki Ormanlık alanında	***
Haberler	***
Takvimler	***

Fiyatı 25 kuruştur

HİSAL MATBAASI

1929

Kayın traversleri ne kadar dayanırlar?

Orman ve av - ın Eylül sayısında Mithat B. odun traversler hakkındaki yazısı ile kayın ormanlarımız için ihzarı kabil olan fevkalade atıye işaret etti. Zengin kayınlıklarımız kendi talilerine bırakılmış dururken avrupadan bir çok kültürlerle travers getirtmenin iktisadi mahızurları üzerinde fazla duracak değiliz. Memleketten dışarıya akan para, Çürüyen ormanlar, iş bekleyen amele ve daha bazı ufak tefek sebepler bu ham mahsulün artık memleketten çıkarılmasını icap ettirecek derecede kuvvetlidir.

Travers yapmak ne otomobil, ne kâat, nede bir şeker fabrikası kurmak kadar güç ve masraflı bir iş değildir.

Demir yol yapımı ilerliyor ve ilerleyecektir. Bu esnada yeni traversler kullandacağı gibi eski hatlardada dayına değiştirme yapı-

lacaktır. Demekki biz her zaman için traverse muhtacız. Fazla istihsalâtın ihracı daima kabildir; bugün bile kendimiz kullanmadığımız halde ham travers ihracatımız vardır.

Demir ve ağaç travers münakasası çoktan ağacın lehine hal edilmiştir; hakikat ispata muhtaç değildir; etrafımıza bir göz gezdirmekle vaziyeti anlamak kabildir. Memleketlerinde demirden bol bir şey olmiyan hükümetler dışardan odun travers getirtiyor ve yaptıkları demir traverasleri; ne odun ve nede demir travers yapamıyan ecnebilere satıyorlar. Buda en keskin surette ispat ederki:

1 — odun travers demirden iyidir.

İktisat bugünkü yaşayışın temel taşıdır, en ince hesaplarla ucuzluğu ispat edilmeden hiç bir teşebbuse geçilmez; etrafı denemelerden sora tahakkuk etmiştirki:

Az Avrupa kereste ticarethane ve fabrikaları ile muameleatta bulunacak okuyucularımıza avrupada muhtelif merkezlerdeki mümessillerimiz vasıtasıyla muvacehel ve girdimada bulunabilir, istenilen belaholları temin edebiliriz. Asrımızda ticaret reklam ile kaimdir.

Mecmuamız mesleki alakadar eden her dârlü ilandarı kabul eder ve bunların Avrupa mecmualarında dahi neşrine tıccassut eder. Okuyucularımızın teveccüh ve teşviklerine güvenerek ikinci senelik neşri hayatımıza giriyoruz.

CEMİYET HEY'ETİ İDARESİ

2 — Odun travers kullanılması demir traversten daha ucuz ve imal oluyor. Pek basit bir hesaplama demir traverste ısrar etmenin münasızlığına ispat etmek güc bir şey değildir.

Ağaç travers kullanmamızın menfaatinin icabı olduğu hakkında bu kadarla iktifa ve bulhasusta bir çok müspet tecrübelerin neticesini rakkamlarda ifade etmenin mümkün olduğunu ilave ederek asıl mevzuumuza geçiyoruz.

Mahumdurki traverslerde aranan en mühim şartlardan birisi dayanıklılıktır. Bu şartlarla Almanyada yapılmış dikkata şayan bir tecrübeden bahs ederek kayının arkadaşlarından hiçe geri kalmadığını, hatta geçtiğini rakkamların vuzulu ve belagatına istinaden izaha çalışacağız.

1897 senesinden beri *Prusia* orman taharriyatıfevriye müessesesiyle şimendüfer merkez idaresi tarafından, muhtelif surette hazırlanmış kayın traverslerinin dayanıklılıkları hakkında müsterek bir deneme yapılmaktadır. Tecrübe bugün 31 inci yaşındadır. Bu denemeden ilk defa 1910 senesinde yeni ormanci neslinin büyük hocalarından *Seccapach* mufasssalan bahs etmiştir. Biz bu tecrübeyi zikir etmeden evvel Almanyada ağaç traversin babası olan *Sch-*

iedt in pek uzun ihtisas ve tecrübelerinden sora vasıl olduğu neticeleri kısaca gözden geçirelim.

Schuedt diyor ki daha kayın traverslerinin bir kaç senede edilmelerine mukabil iyi tenkiye edilmiş kayın traverslerinin Prusia demir yollarında fevkalade dayanması üzerine bunların Almanyadada kullanılmasına başladı. Traversler ilkin klorotya ve soradan katranla tenkiye ediliyorlardı. Tecrübe oderoce iyi netice veriyordu ki 1908 senesinde Almanyada kullandın traverslerin yüzde yetmişini kayın traversleri teşkil ediyordu.

Hiç bir ağaç kayın kadar iyi tenkiye kabul etmez. Meşe ve çam (masebisank) yalnız güle baltı (masebisadık) ağaçların ydın hacetbakipleri tenkiye olunabilir. Birinci sınıf bir kayın traversi 30, meşe traversi 5 kilo gram katran içerir. Böyle bir kayın traversi 120 çam 70 meşe 100 ve demir 59 kilodur. Kayın traversi bu yüksek ağırlığa raylara ziyadesile salamlık bahs eder. Kayın tenkiyeye gayrındısayit kırma öz evvelece endişeyi mucip olmasada bunun çarakağı çok dayanıklı olduğunun ispat edilmesi ve her taraftan katranla muhat bulunması bu tasarıda bertaraf etmiştir. Buna mukabil sarı-boz renkteki öz çürüklük başlangıca işaretir. Kayının fazla katran içmesi ve birçok

senelerden sonra bile bunu akatmasından anlaşılıyor ki katranın bir kısmı ağaca lazım değildir. Bunun üzerine tenkiyeden sonra hava baskısıyla katranın bir miktarı sudan çıkarak usulüne müracaat edilmiştir. Bu usulde 16 kilogram katran kifayyet etmekte ve masrafı çok azaltılmaktadır. Kayın traverslerinin ray altına gelen yerlerinde yuva açmağada hacet yoktur; bu yalnız yumuşak odunlu ağaçlara yapılır. *Schneidl* son söz olarak kayın traverslerinin en dayanıklı ve en ucuz olduğunu beyan etmektedir.

*Eberswalde*deki tecrübeye gelinece:

Denemeye konan traversler 455 tanedir. ağaçlar kısmen kışın, kısmen yazın kesilmişlerdir; çatlamağa mani olmak için bir kısmı ormanda derhal demir çenberlerle teçhiz edilmişlerdir, bir kısmında «hava çatlaklarına karşı kuruyucu madde» ismindeki müstahzar sürülmüştür ve keza bunlarada demir çenber geçirilmemiştir. Bütün traversler, altısı 70 ve biri 35 taneli 7 seri üzerine tertip ve öylece tecrübeye konmuşlardır. Deneme planına göre birkaç seri hemen kesimden sonra bir kısmında 6 ay sonra tenkiye edileceklerdi; lakin bu farklı münameleden vaz geçinek mecburiyeti hasıl oldu; zira kesi-

min ardsıra tenkiye edilen traversler fena halde çatıyorlardı; bundan ötürü umum traversler kesildikten sonra uzun vakit kurumağa bırakılmadılar.

Traversler seri halinde, ardsıra Berlin - Stettin hattına yatırıldılar; sonradan buradan bir kanal açıldığı için traversler Eberswalde - Frankfurt yoluna getirildiler. Traverslerin yattığı yer düzdür, altları elenmiş çakıldır; herbiri takriben 2 santimetre çakılla örtülmüştür; tefciri iyidir, alt tabaka turptur; her travers bir numara taşır. Her birincede deneme kütük defterinede hususi bir sütun tahsis edilmiştir.

Eberswalde'deki Prusia orman taharriyat istasyonu müdürü sıfatile profesör Schvappach 1910 senesinde, yani tecrübelerin 13 üncü yılında hasıl ettiği kanaati şöyle hulasa ediyordu.

1 — Sağlam, beyaz özlü, Kreszoth katranla tenkiye edilen traversler pek mükemmeldir, ve en aşağı 20 - 25 sene dayanırlar.

2 — Kırmızı özlü ve sağlam olanlar endişesiz kullanılabilirler; kırmızı öz üst yüzde olmamalı ve maktan yüzde 25 ini geçmemelidir. Boz özlüler asla kullanılmamalıdır.

3 — Orman idaresi travers için yalnız sağlam ağaçları ayırmalıdır; çürük ve kalın dallardan içtinap edilmelidir.

4 — Tenkiyeden evvel kayın traverslerinin kurumasına bilhassa itinâ edilmelidir.

Bu tecrübe hakkında en son malumatı 1826 senesinde Prusia taharriyat istasyonu müdürü müteveffa Profesör - Schilling - vermiştir. Schillingin beyanatına göre (*) traversler 1898 den 1915 senesine kadar her sene ve bu tarihten itibaren üç senede bir ormancı ve şimendüfercilerden mürekkep bir komisyon tarafından muayene edildiler; son muayene 1924 senesinde yapılmıştır. Kütük defterine her muayene edilen traversde görülen her şekildeki değişiklik kayt olunmuştur. Çatlak ve yarıklar yüzünden hiç bir traversi değiştirmek ihtiyacı görülmemiştir. Şimdi serileri birer birer ıttik ediliyor.

A) Tenkiye hamızı karbollü sıcak katranla yapıldır

Beyaz özlü 38, kırmızı özlüler 31 kilogram mayi içmişlerdir. Bu usulde fazla katran sarf edilir.

I — Orta yaş 77 - 90. odunda kırmızı öz yok.

a — Kış kesimi 1896.

Seri 1 — Tenkiyeye 9 haziran

(*) Zeitschrift d. F. u. Y. W. 1926 sayı 2.

1897. Kesimden 6 ay sonra yatırılmışlardır. 26 sene sonra hala hiç bir taban değiştirilmeğe muhtac değildir, hala bir çürüklük yoktur.

Seri 2 — Tenkiyeye 9 ağustos 1897. 21 eylül 1897 de yatırılmışlardır; bu seri ikiye ayrıldı; Kesimden sonra ormanda demirle çenberlenenler ve hiç çenberlenmeyenler. Her iki münamele hiç fark göstermemiştir. 26 sene sonunda hepsi sağlamdır, hiç bir taban değiştirilmemiştir.

b — Yaz kesimi. Haziran 1897.

Seri 3 — Kesimden sonra ağaçlar 4 hafta dal ve yapraklarla yerde yatmışlardır; bundan sonra traversler yapıldı; hava çatlaklarına karşı koruyucu madde ile tilla edildiler ve 4 hafta daha ormanda yattılar, tenkiye 14 teşrinievvel 1897 yatırma 16 mart 1897. 26 sene hiç bir çürüklük görülmemiştir; hiç bir travers değiştirmek lüzumunu köstermemiştir.

Seri 4 — Ağaçlar kesimden sonra derhal imal edildiler, tepelerile ormanda yatırıldılar. Bir kısmı imalden sonra çenberlendiler; bir kısmına da koruyucu madde sürüldü, bunlar çenberlenmediler, tenkiye 11 Şubat 1898, yani Kasundan 8 ay sonra yatırma 16 Mart 1898, yatırdıktan

8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 sene sora

2 1
3 1

yalnuz çemberlenmiş

2 tala edilmiş traverslerde
çürüklük eseri görülmüş olup:

4

1

tane çemberlenmiş ve

1 adet tala edilmiş travers

değiştirilmek lüzumunu göstermişlerdir. Çürüklüğe maruz kalan traverslerin herbiri görüldüğü gibi daha 6, 12, 13 sene dayandılar; 3 tanesi hala değiştirilmemiştir.

Schvappacha göre tala edilmiş traversler iyi kuruyamadıkları için daha ziyade çürüyorlar.

II - Ağaçlar kart. 160 yaşında kesim kısm. Kammevel 1896.

Seri 5 - Kırmızı öz yok; tenkiye 9 Haziran 1897; yatırma 21 Eylül 1897. Yalnız 35 parça çemberlenmiş.

26 Senede hiç çürüklük görülmemiş; hiç birisi değiştirilmemiştir.

Seri 6 - Kısmen çökçe kırmızı özün tenkiye 9 Haziran 1897; yatırma 21 Eylül 1897. Yalnız çemberlenmiş.

18 Sene sonra bir travers yuvarlak yüzünde dağılma eseri göstermiş ve yatırmadan 26 sene sora değiştirilmiştir. 21 inci senede 3 travers daha dağılma alameti gös-

termişlerdir. Fakat hala değiştirilmek lüzumunu görülmemiştir. Bu netice kırmızı özün çok iyi olduğu fikrini bir az sarsmıştır. Prusia demiryol idaresi 1 - 6 nispetinde kırmızı özün kabul etmektedir.

B) Klortutia mahluliyıla tenkiye (*)

Seri 7 - Yaş 85; kırmızı öz yok; kesim 1897; yalnız tenkiye Eylül 1898; klorzeibak mahluluna 6 kilogram katran karıştırmak suretiyle yapılmıştır. (**)

Yatırdıktan 9 sene sora üç traversde çürüklük görülmüştür. 25 sene sora birinde daha çürüklük eseri müşahade edilmiştir. Hiç birisi değiştirilmemiştir; hepsi yatmaktadır.

Eğer umum seriler gözden geçirilirse görülmüş 155 traversden 26 senede 8 tanesi değiştirilmiştir:

(*) Bu usul çoktan metruktur.

(**) Buda metruktur.

yuvarlak hesap yüzde 1,8 gibi az bir nispet. Eğer dördüncü seri, yani yaz kesimi hesaptan çıkarılırsa 385 travers kalır ki bunlardan 26 sene içinde yalnız bir tanesi değiştirilmiştir; buda binde 25 nispetin dedir. İşte kayınu traverslik için biçilmiş kaftan olduğuna parlak bir delil...

Bütün dikkat 4 ve altı numaralı serilerde tekâsüf etmektedir. Katiyat mevsimi ve kırmızı öz... Tecrübeye dayanarak denebilir ki kış kesimi en büyük ehemmiyeti haizdir.

Eğer ağaçlar tepelerile bir müddet ormanda yatarlarsa yaz kesiminde aynı kıymeti kesbeder. Schilling tala maddesinden reklam olunmasını diye bahs etmemişse de gerek Schvappach ve gerekse demiryol

idaresi bunun zararlı olduğunu söylemişlerdir. Tecrübe kırmızı özün itidal derecesinde olduğu halde zarar vermediğini göstermiştir.

Schvappach beyaz özlu traverslerden muterizane bir surette bahs ederek bunların büyük hatlarda 20 - 25 sene dayanacağından dem vurmak kabil olacağını söylemişti. halbuki 26 sene sonra bile değiştirmek lüzumunu görülmemiştir.

Pek ciddi ve uzun bir tecrübeyi neticelerini böylece gördükten sora kayın ormanlarımızın çürüyüp gitmesine ve her sene bir iki milyonun dışarı akmasındaki hikmete benim kadar karilerde şaşacaklardır.

Münih - Mart 1929

Recep

Amenajman muhtırası - 3

Hacim tehammülü

Ormanların tecessümat ve hacmini bulmak için meşacirin tekibi usulünün kabulü tehammülün dahi hacme nazaran tespiti fikrini doğurmuştur. Bu meseleyi ilk evvel (Réaumur) mevzu bahs etmiştir. Kemmiyet uoktai nazarından azami istifade için en yüksek tecessümat

zamanını tahdit ederek işletme yapının usul tespit edilebileceğini ispat etti. (Buffon) ve (Duhamel) bu meseleyi pek geç mütala etmişlerdir. Ez cümle (Perthuis) vüsala nazaran amenaje edilmiş bir ormanın işletme yaşile, tecessümatı mütevassıtasını tetkik ederek te-

hammülde tabii usulünü tesis etti. Bu nazariyeler bir müddet Fransa ormancıları arasında bir mikes bulamadı.

Fakat Almanyada (Moser) (Deutcher) ün ve (Scholtenbach) (Luchamel) in mütalaatını aynen terfenne ve kabul ettiler. Almanyada bu nazariyeler derhal negredildiği için sahâi tatbik bulunur. Fransada ise tatbik edilememiştir. Filhakika o sıralarda ormanların tabii tutulduğu katıyat buna müsait bulunmuyordu. Almanya'da ise ormanlar çoktanberi katıyat görmemişti. Vaziyeti umumiyesi gayri müsaitti. İşte bunlar ormanların muntazam bir surette işlenmesini gerektirmişti. 18 inci asırda hacım usulile amenajmana mübaşeret edildi. Bu sıralarda Avusturyada bütünü başka bir usul tatbik edilmeğe başlandı. Kameral usulü taşıyan ve oldukça uzun bir müddet Avusturya ve Almanyada tatbik edilen bu usul ormanın tecessümatı mütevassıta, hacım hazır ve mevcudu tabiisine istinat etmektedir. Bunun Almanyada (Hundeshausen) Fransada (Melard) (Masson) usulleri takip etmiştir. Hacme nazaran tehammülün tatbiki tespit edilmiş bir hasılatı elde edinceye kadar orman gözden geçirilmeden ibarettir. Bu cihet seçme ve gayri muntazam ormanlarla bazen tabii ormanlarda tatbik edil-

mektedir. Manafi her sekil meşçere ve idareye kabili tatbiktir. ve orman gayet kolay normal bir hale ifrağ edilebilir. Hacme nazaran tehammülün seneviyi tespit etmek için asadaki nokataya istinat etmek lazımdır.

1 -- Tecessümatı umumiye ile devir:

2 -- Tecessümatı umumiye ile mevcudu tabii. Hacme nazaran tehammülün tayini her sene musavi hasılat almak ve muayyen bir devir zarfında eşcarı mevcude kat edilmek suretiyle ormanın işletilmesini normal bir şekle ırcamı istihdaf eder. Filhakika birinci devirden sonra böyle bir ormanda 1 den n kadar bütün yaşlar meşacirde teselsül eder. Burada meşaciri derhal ihya edilmiş farz ediyoruz. Bazi cüzi farklar olabilir. Meselâ bazı meşacir muhtelif yaşlı tabakası ihtiva eder. Manafi bu amelîyatla normal bir şekil istihsal edilmiş ad olunabilir. Çünkü aynı işletme tarzının uzun müddet tatbiki maksadı temin edeceği bedili bir şeydir. Mevcudu tabiisi [V_1] ve hacmi hakikisi [V] olan bir ormanda her sene tecessümatı hakikiyeye müsavi bir hacım ile beraber [$V - V_1$] arasındaki farkı hacımdan muayyen bir parça kat edilir. Neticede orman normal bir şekle ifrağ edilmiş olur. Mevcudu tabiinin fazla zuhuru halinde

aksi kaide tatbik edilmelidir. Filhakika bu suretle tabii şekil istihsal ve her sene tecessümatı müsavi katıyat icra ve bir senelik fasılalarla senevi bir işletme tesis edilmiş olur. Hacım usulü her şekil ve idarede ve henüz tekarrür etmemiş bunların arasındaki vaziyetlerde asgari masarifi nakdiye ve azami istifadelidir. Gerek katıyatı tensiliye ve gerek diğerlerinde silvikültür kavaidinin tamamı tatbikine müsaittir. Bilhassa katıyatı tensiliye gibi tedabiri hususiyeyi istizam ettiren katıyata tabii ormanlarda ve aynı zamanda en ihtiyatlı ve tehlikesiz olması dolayısıyla gayri muntazam ve ya anormal ormanlarda diğer usullere tercih tatbik edilmelidir. Bu usul ormanın unumi hacımını tespiti medar olacağı gibi meşacirin tecessümatı kavayimini ve mevcudu tabii tetkikat ve taharriyatını ifaya hizmet eder. Eğer bütün mahazır ve tehlikeden kurtulmak matlup ise gayet ihtiyatlı hareket ve sık kontrol maksadı temin eder. İşletme kısa bir devir için tanzim edilmelidir. Hacım usulü arazi üzerinde mekatün tebellürüne de müncer olabilir. Yalnız hacım usullerinin bazı mahzurları vardır.

Mesela amelîyat hakkile ifa ve kontrol edilmez ve tekîp mahasiran mevcut ve tecessümatı tabiiye üzerine hesap edilirse sağlam ne-

tice vermez. Bu mahzur adedi eşcar ve vüsat usullerinde yoktur. Hacım usulü pekte basit bir usul değildir. Bir ormanın hektarada tecessümatı seneviyi mütevassıtası 4 metre mikap, fakat senevi katedilen miktar 6 metre mikap olursa her sene iki metre mikap fazla katıyat dolayısıyla binmazari muayyen bir müddet sonra orman tamamen istihlak edilmiş olur. Filhakika tekîp hatası ve amenajmanın yanlış tatbiki bu neticeyi meydana getirir. Yanlış tatbik edilmiş bir hacım usulü ormanda çürümüş ve işe yaramayan eşcarın terakümünde sebep olur. Vüsat usulile yapılan bir tehammülde bu mahzur varit değildir.

Bilfarz 60 hektarlık bir ormanın 30 sene devirle işletilse her sene 2 hektar kat edilmiş olur. Biz yanlışlıkla 58 yerine 60 hektar almış olsak 29 inci sene nihayetinde ormanda katıyat devri ikmal edilmiş olur. Ve neticede orman 29 sene devre nazaran amenaje edilmiş olur. Adedi eşcar usulünde dahi aynı tezi müdafaa edebiliriz. Mesela beher sene altmış santimetre kütünde 100 ağaç kesilmek şartile amenaje edilen bir ormanda bir müddet sonra aynı küturdaki eşcarın ademi mevcudiyetinin tahakkuku halinde tedricen aşağı küturlara inilir. Neticede 60 santimetre küturluk 100 ağaç ye-

Köpeklerin terbiyesi

Köpeğe havlamağı öğretmek

Yavru köpek kapının önünde durup istihbarî bakışlarla kapının açılmasını beklediği vakit ona yavruçuk dışarı mı çıkmak istiyor diye sorulur. Yavru bu esnada kendisine hitap edildiğinden arzusunun yerine getirileceğini ümit eder ve sevinç tezahürleriyle kuyruğunu sallamaya ve kapıya doğru sıramaya başlar. Aynı suali tekrar ettiğinizde yavru köpek havlamak tehlikelerini gösterir. Zaten efendisinin de istediği budur. Kapıda seslendikçe efendisi onu okşar ve bravo yavruçukum, veya, bravo Hektor, hitabı ile yaptığı işin doğru olduğunu anlatmaya çalışır.

Köpeğe mümkün mertebe erken havlamağı öğretmenin derecesi ehemmiyetinden ne kadar bahsetsem yine azdır. Köpek havlamağı ne kadar erken öğrenirse boyunu o kadar elastikiyet kesbederek

55 ve yahut 50 santim kurtulmak ağı kesilmiş olur. Binaenaleyh hacim usulünün tatbikinde meserret asliyenin tekibinde azami faaliyet hareket ve tatbik edilebileceği yerlerde vasat usulünü hacim usulü ile karıştırmak salim bir şekle düşer. Her bir şekli meserret ve idare ve hatta ecnası

yumuşar, ve köpek o nispette uyumuk, sen olur. Ve köpekle anlaşma meselesi o derece erken hal edilmiş bulunur. Buna alışan köpekler, ses verir, yavruçukum dendiği zaman derhal hitabe tevafuk ederler. Ve kolaylıkla ve sevinçle havlamağa başlar. Yemini verirken veya kapıyı açarken, köpeğe, ses verüp yavrum diye hitap etmeli ve cevap aldıktan sonra derhal yemini vermek veya kapıyı açmak suretile mevakiin doğru olacağını muhtelif okşama şekillerle köpeğe anlatmaya çalışmalıdır.

Bu şekli terbiye, köpeğin âtisi için çok kıymetlidir. Hakikaten çok geçmez, buna alışan köpekler defî hacete yeltendikçe derhal kapıya tevcih eder ve havlamağa başlar. Bu esnada göpeği okşamalı ve bu havlamalarına hiç bir zaman lakayt kalmamalıdır. Bilakis köpek her

eşcar için tatbik edilecek muhtelif usul ve dusturlar mevcuttur. Bu hususta tafsilata girişmeden evvel İstanbulda teşekkül eden amenajman komisyonu tarafından tespit edilen talimatnamenin tasdik ve tamumine intizarı daha münasip gördük.

M. H. R.

havlama akibinde ev halkından birisinin yanına geleceğini öğrenmeli ve maksatsız havlamanın ceza-yı mucip olabileceğini bilmelidir.

Köpekleri havlamağa alıştırmaya keyfiyeti, köpeğin istidat tabiisine göre güç veya kolaydır. Bütün göpekler bu hususta aynı seyakte değildir. Ben bilhassa yavrular ile oynamak, onlara sevdikleri şeyleri göstermek suretile buna ekseriyetle muvaffak oldum. Bunlara gösterilen şeyleri almak tehlikile havlama istidatları inkisaf eder ve çok geçmez bu havlamağı öğrenirler.

Genç köpeklere havlamağı öğretmenin en seri bir çaresi de, kapının dış kısmında, odanın içindeki yavruçuk, kapıya vurmak, ve ona seslenmek suretile sabırsızlandırarak binnetice havlamağa davet etmektir. Yavru köpek ses verdiği gibi kapıyı açmalı ve onu mümkün olduğu kadar okşayarak bravo yavruçukum, kelimelerile taltif edilmelidir.

Çok iyi neticeler elde ettiğim bu usul bilhassa tavsiye ederim.

Bu işlere mütemadi bir sabır göstermek suretile muvaffak olunacağını söylemek zayıftır.

Yavru köpek terbiyesinde üç şey lâzımdır. Bu üç şeyin birincisi sabır, ikincisi sabır ve üçüncüsü yine sabırdır.

Anlatdığımız usullerden birisi köpeğin kolaylıkla ses vermesi temin edildikten sonra meseleyi bitirmek nazarile bakabiliriz. Çünkü yavru, bundan sonra ev halkının bu husustaki davetlerine derhal tevafuk eder, ve tehassüsatını havlamak şeklinde tecelli ettirmeye tehalük eder.

Yavru köpeklerin, kapıya tırmanmak suretile içeriye veya dışarıya çıkmak istemesine katiyen mümaniat etmeli, ve bu husustaki arzusunı daima seslenmek şeklinde tezahür ettirmesine dikkat eylemelidir.

Yavru köpeklere, akşam yemeğinin ne pek erken ve ne de pek geç vermeli; ve bu vakitlerde katiyen su içirmemelidir. Yavru köpeği yatırmadan evvel de behemhal dışarıya çıkarmalı ve defî hacet ettirmelidir.

Yavru köpekler; odada oturmaktan ziyade avluda ve bilhassa sokakta gezinmekten hoşlanırlar. Bu vesile ile komşu yavru köpeklerle muarife eder ve bunlarla yavaş yavaş dost olmağa başlarlar. Bu hal sayını arzu isede yavru köpeklerin yalnız başlarına gezinmeler yapmalarına müsaade etmemelidir.

Sokakta gezdirirken yavru köpeklerin efendisinin yanından ayrılmansız rıza göstermemeli ve

mekleşen köpeğin el çarpmak suretiyle yapılmış isin doğru olmadığına inanarak efendisinin yanına gelmesini temin etmelidir.

Buna tevafuk edince köpeği okşamalı ve bravo hitapları ile onaylamasının doğru olduğunu ima ettirmelidir.

Köpeklerin zekasını inkişaf ettirmek ve zeki köpekler yetiştirmek isteyenler, Köpeklere mümkün mer-tebe çok oğrasmalıdır. Köpeklerin etrafında insan görmesi köpeğin terbiyesini yükseltir.

Bilhassa av köpeklerinin yalnız ava giderken veya efendisine refa-

kat ederken insan yanında bulun-ması caiz olabileceği ve ahvali sairede zincir altında kalması icap ettiğine ait olan kanaati, tecrübe zatîyelerime uygun bulmadığım için doğru bulmuyorum.

Bağ altında tutulan köpekler, Mubitlerine yabancı kalır ve gör-düğü her şey karşısında afallar. Bilhassa şehir gürültüsü karşısında fevkalâde sinirlenerek efendilerine memnuniyet yerine sıkıntı verirler. Bu şekilde büyütülen köpekler, durgun mizaçlı olurlar, ve mubit-lerine lakayt kalırlar.

Ali Orman Mektehi müderrisi
Dr. TEVFIK ÂLİ

Avcılığın Ormancılıkta ehemmiyeti

Her şeyden evvel av eti ve av derisi varidatı av hayvanatı mebzul olan ve muntazaman idare edilen memleketlerin orman hasılatı meyanında mühim bir mevki tutar. Gerçi av eti kasaplık hayvanat ve balık etlerine nazaran derecesi azıyıda kalırsa da bunların kâfi miktarda tedariki mümkün, olmiyan mahallelerde halkın et ihtiyacını temin hususunda büyük rol oynar. Etilerin tedariki istatistiklere müs-selâh kılmaya nazaran halihazırda

Almanya ormanlarında senelik av varidatı 31 ile 40 milyon mark arasında tahmin edilmektedir.

Avcılığı müterekki memleketlerde av hayvanatını avlamak, korumak, yenilemek hususunda mevzu ser-mayelerden bir çok halk kitlesi ve avcılar müstefit olurlar. Av teskeresi hasılatı, av vergileri mühim bir yekûn tutarlar. Hatta Alman-yada bir çok Nahiye'ler vardırki bütçelerinin tevazûnû avcılık hası-lânı sayesinde kapamak kabildir.

Diğer taraftan avcılığın bir mem-lekette terekkesi av tüfekleri ve avcılık levazımı imal ve fûruht eden fabrikaların da inkişafını mu-cip olur.

Harbî unumiden evvel Alman-yada umum avcılıktan basıl olan ticaret 100 milyon mark idi ki Alman serveti milliyesinin mühim bir kısmını teşkil ediyordu. Maddî menafiden mada saydû şikârin en büyük ehemmiyeti ırkın dinçli-gine hadını olmasındır.

Hiç bir spor yoktur ki avcılık kadar insanları tabiatı ısındırsın, ve onun ümranna sevk etsin

Günün tâbaver gailisinden azade kalmak isteyenler, ancak avcılık sayesinde tabiatın ferahfeza ağışunda kuvvet ve kudretlerini tazelerler. Şehir hayatı ile kır hayatı arasındaki mübâyenetler bu sayede zail olmuş olur.

Avcının evsafı şahsiyesi

Ne kadar istersiniz, siz deyiniz yüzlerce, ben diyeyim binlerce insanlar vardır ki avcılığını sehlâr tesirâtına kapılarak avcı olmağa özenirler.

Heman tanınmış bir silah ma-ğazasına gidilir. İyi bir çift ve ya üçlü (Drilling) [1] seçilir.

[1] Çetûler Alman ormanci ve avcılarının kullandıkları en son sistem ve modern av tüfek-leridir. Bunlar umumiyetle hammecles, yani borozları gizli olup sacına atmağa mahsus çift

Meşin av jaketi, sırt çantası, getr, fişeklik, sık av torbası, av dürbünü, bilmem daha neler satın alınır. Av teskeresi çıkarılır.

Avcımızın neş'esine payan olmaz. Hatta şimdiden müstakbel muvaf-fakiyetlerini anlatmağa başlar. Fakat avcılık sanatının kühûne, sırrına vakıf olmadıkça veyl o avcıya, yazık o dökülen paralara!

Avcılığa karar verenler ciddi heveskârlar, ise başlarkenber türlü gösteriş ve âlâyışten iğtinap etme-lidir.

En iyisi hakiki bir avcı ile tanışarak ondan ders almalı, onun avcılıktaki vukufundan istiane etmelidir.

Fakat ekseriya her türlü i'tina ve ihtimamlara rağmen bir av mülûbbinin iyi bir avcı olamadığı görülmektedir.

Zirâ iyi bir avcı olmak yalnız mükemmel teçhizatla kâim değildir.

namlının altına mermi için biçimci bir mamb daha ilâve edilmiştir. Çift namlıdan sadakinin içi üstüvânı, soldaki chokebored dir. Yani namlının boşluğu ağız tarafına doğru daralmaktadır. Bu sistem ikinci bir endakhtla sacmayı toplu bir halde uzak mesafeye atmak içindir. Sağdaki namlının içi üstüvânı olduğundan sacmayı dağıtır.

Bu sebepten bunnula yakın mesafelere ates edilir.

Ademî muvaffakiyet halinde av uzaklaşmaz başlayacağından derhal sacmayı toplu sevkeden namlıya müracaat ederek maksada vasil olunur.

Çetûlerle mücehhez avcılar her nevi avı suhuletle vurmağa muvaffak olabilesokierinden bu kabil av tüfekleri gayet pratik ve elverişlidir.

Avcıların herveyi anı evsafi şahsiyeti her zaman olmalıdır.

1 — Avcı bedenlen, ruhen taassut olmalıdır. Unutmamalıdır ki avcılık daima meşaki meşakinde boynudur.

Avcı bora, yağmur, dolu, kar, yakar, soğuklara, dondurucu soğuklara göğüs germeye, bazen av peşinde şehirde oturanlara dehşet verici mesafeleri yaya yürüyüp kat etmeye mecbûr kalır. Hatta günlerce aç ve susuz kaldığı olur.

Bu sebepten her türlü meşaki meşakine mütehammil olmaları için avcılığa kalkışması doğru değildir.

Bazen sıhhati pek yerinde olanların avcılık sayesinde sıhhatlerini kazandıkları vakidede, sıhhat kazanayın diye avcılık yürütülen bir kimsenin kendisini tahribatın harap etmesine asla cevaz verilemez.

2 — Avcı tabiatı his ettiği her şeyi dikkatli tarassut etmeli, ehemiyetsiz bir izden, her türlü sestten bir parça tüyden, kurdun bir dal parçasından, kazıratın av hayvanının cinsini, zaman, mekan, istikamet, seyrü hareketi hakkında derhal bir hüküm çıkarabilmelidir. Gözü iyi görmeli, kulağı iyi işitmelidir. Hülâsa bir avcıda aranılan ikinci vasıf tarassut kabiliyetidir.

3 — Sabır, bir avcı Eyüp kadar sabur olmalıdır.

4 — Souk kanlılık.

5 — Teenni ve mülâhaza ile müterafık sür'atı karar, ki bunlarsız hakiki bir avcı olamaz.

6 — Endahtaki isabet.

Avcılar arasında en ziyade ehemiyet verilen ve işe yarayan bu son kisbi hassadan gelecek nushalarda bahsedilecektir.

O. H. H. M.

MUSTAFA REMZİ

Istanbul orman Amenajman Gurubu

Kuzguncuk, Kara sakal ormanı.

Somdöken silsilesinde kâin ormanlardan biriside **Kara sakal Kuzguncuk** namı ile maruf ormandır.

İşbu orman Somdöken silsilesinin ciheti şarkisinde ve bundan evvelki yazında zikri geçen Akarca, Kuşça, Karanlıkdere, nam ormanın ciheti garbiyesinde vakidir.

Sathı baliirden 1100 — 1500 metre mürtefi olup Beylik Ahır 30—35 kilometre mesafededir.

Ormanın teşkil eden erazi hey'eti umumiyesi itibarile şimal ve cunuba müteveccih olup 15 — 30 derece arasında mütehavvil bir takım sathı mailer üzerindedir. Mukavele-name hudutlarını teşkil edüp Amenajesi icra edilen saha 1724.8 hektar vus'ate maliktir.

Vus'ati umumiyesinin 1613 hektarı orman ve 43.8 hektarı kabili teşcir çıplak erazi ve 63 hektar da gayrı kabili teşcir taşlık ve kayalık erazi teşkil eder.

1613 hektar vus'atindeki meşaciri ihtiya eden sahanın 1564.3 hektarı meşcerei asliyeyi teşkil eden Karaçam *P. Laricio* — Sarıçam *P. Silvestris* eşcari ısgal etmektedir. Diğer mütebaki 48.7 hektarını da Adı Ardic — Juniperus communis Servi Ardic — Z.

Sabina, Bodur Ardic *Z. nana* eşcari ısgal eder.

Ahval ve evsafi umumiyet sarresi itibarile Somdöken silsilesi ormanları yekdiglerinden farksız gibidir; dereceli intişarı, tensili tabii keyfiyeti ve mevaki hal ve keyfiyetine göre tensili tabiide görülen betaet ve sür'at dumuri emraz ve hasarat ve muhataratı hariciyeden mütevellit tahribat hakkında zikrolunan kâffe hususat bu ormanda da caridir.

Yangın tahribatı maalesef her ormanın da olduğu gibi pek acıklı bir şekilde müzmin bir yara gibi bu silsile ormanlarında da asarını göstermektedir. Bu yangınların kısmen mücabedei milliyede Yunanlıların ısgali meş'umu esnasında ika edildiği anlaşılmıştır. Mamafî tamiyen yapılan takayyüdatın, bilhassa köylülerin ormanda inşa ettikleri kulübelerde imrari hayat eylemek ihtiyadının önüne geçilmesinin fevaidi azimesi daha ilk senelerde nazarı dikkati celp etmekte idi.

Kat'i işletme planında ormanın tahammülü senevisi 2800 metre mik'ap çam eşcari olarak tespit ve tefrik edilmiştir. Tecessümatı mütevassıtası hektarda 1.800 metre mik'aptır. Devir 150 olarak tayin ve kabul edilmiştir. Bu ormanın

bir kısmı orada sevk edilmektedir. Mütalâa taraflarından istenilmektedir. İhtilaf orman dahilinde ta bidayet-ten itibaren tesis edilmiş olan 45 Bargir kereste bakanan buhar ile mü-kereste kereste fabrikasında ya-bermektedir.

Fabrika müstahdimini makinesi de dahil olduğu halde kâmil olan keresteler teşkil etmektedir.

Escar kat olunduktan sonra tonruksal haline ilağ edilerek fabrika sevk ve orada imal edilmek-tedir.

Orman dahilinde kat olunan escar tonruksal kütüğü dibinden maada ve öküzlerle çekilerek fabrikaya sevk edilmektedir. Ma-mulât ise fabrikalardan öküz ve bargir arabaları ile 30 — 35 kilometre mesafede bulunan Beylik Abır İstasyonuna indirilmektedir. Bazı mevaki: maktuatı doğrudan doğru-ya tonruk halinde Beylik Abır İstasyonuna sevk edilmektedir.

(Bitmedi)

Orman Mühendisi
SEVKET

İngilizce "Timber Trades Journal.. Mecmuasının 2 Mart 1929 Nushasından :

KERESTE TİCARETİNİN BU ŞUBAT AYINDAKİ İNKİŞAF VE TERAKKİSİ

Bu sene şubat ayı kereste tica-reti için pek şayanı dikkat bir ay olmuştur. Rusya kereste muamelâ-ı İskandinavıya piyasasında gös-terdiği tesir evel emirde tehli-ke edilmemiş isede sendikanın tahakkükü sayesinde, bayi-lerin emelâle kereste satışına karar vermedikleri tekayyüdat ile buna meydan verilmemiştir. Geçen sene-lerin Rusya keresteleri fiyatı pek düşük olduğu zaman idhalat ile

meşgul iş adamları bu keresteleri ancak mütat müşterilerine derhal devretmek üzere satın alırlar. Ve mala bilfiil sahip olmaları arada yalnız tevassut rolü ifası suretile intifa ederlerdeki bu usul piyasa için zararlı idi. Mezkûr usulün kalk-mış olmasile piyasa şüphesiz bun-dan müstefit olmuştu.

İskandinavıyada alâkadar olan vaz-iyeti aralarında müzakere ederek bu sene kendileri için bir tehlike

olmadığına kani olmuşlardır. Rus ihracatının İsveç ve Fenlandiya fiyatlarında mühim bir tesir yap-mayıp ötede beride ancak hafif farklara sebebiyet vereceği aıla-sılır anlaşılmaz tekumil vaziyet de-gişmiştir.

Geçen ay zarfında idhalat işi yapan tüccar, Rusya ile muameleye girişirken bir taraftan İsveç ve Fenlandiya ile de müzakerede bulun-muşlardır.

İhracat şirketleri tarafından fiyatlar tesbit edilmiş olduğu için aktedilen muhtelif kouturatlarda bittabi fiyatlar ihtilaf etmiş ve bazı pazarlıklarada yol açmıştır. Mamafî belli başlı ihracat şirketleri aralarında sıkı bir ittifak muha-fazaya muvaffak olmuşlar ve idhalat şirketleri bu vaziyet karşısında

büyük bir menfaat teminine imkân bulamıyarak inkiyada mecbur kal-mışlardır.

İhracat Şirketlerinin noktai na-zarına göre piyasa şayanı memnu-niyet surette inkişaf etmektedir. İsveç ve Fenlandiyadan vaki olan satış muamelâtı hey'eti unumiyesi itibarile bir sene evelkine tefevük ediyor. Mamafî İngiltere bu sene geçen seneye nisbeten Fenlandi-yadan daha az miktarda kereste mübayaa etmiştir.

Geçen sene, kereste ihracatı şirketleri için fena bir sene olmuştu ve bir çok müşkilâtı maliye içinde kalmışlardı.

Rus ihracatının artması şüphe-siz vaziyeti teseviştiren hali de-gildir. fakat bu keyfiyet her hâlde bu mevsim için hâl edilmiş sayılır.

İngilizce "Timber Trades Journal.. Mecmuasının 9 Mart 1929 Nüşasından :

KERESTE SATIŞINDA KABUL MESELESİ

Satış kanunundan kabul mese-lesi iki noktadan nazardan mütalâa edilmelidir. Birincisi, mukavelenamenin formalitesi cihetinden olan kabul, ikinciside mukavelenamenin icra ve tatbiki cihetinden olan kabuldur.

Bu iki nokta ehemmiyetle na-zarı dikkate alınmak lazımdır. çün-kü koutratın formalite cihetinden kabul keyfiyeti mevcut olduğu halde bu kabul mezkur koutratın icrası noktamazarından muteber olma-ya-bilir.

Bununaleyh, bîlekârığa ait kanun mahsusen 17 dinci faslıdaki ahkâmı müstahı ahval kumturalatın arasına sureti katıyede taahhüt ve kabul demek değildir.

Mazmûn kanuna nazaren (10) on beşer lirası veya fevkinde kıymette her hangi bir malın satılmasına ait kumturalat bayı tarafından o malın bir kısmı kabul edilmedikçe bu fiyil teyit edilmiş sayılmaz. yine mezkûr kanundan, bayı tarafından evelce bir kumturalat akt edilmiş olduğun tanrıhına delalet edecek bir hareket sadır olduğu takdirde malın kabul edildiği tahakkuk eylerceği mündericidir.

Şimdi iera cihetle kabul meselesine gelelim: Satış kanununun 27 dinci faslında denilmiştirki: bir malın teslimi bayıın vazifesi ve kumturalat ahkâmına tevfiқан kabul edip parasını ödemek müşterinin vazifesidir.

Teslim muamelesi ya bilfiyil veya zimmi olur. Odun nevinden olan mütadın bilfiyil teslim vaki olursa ve bayı malları elinde muhafazada devam eder.

İste bu noktada müşkül meseleler zahir edebilir. bayı tarafından tahakkuk mahsuben gönderilen mukdârların tesbit ve tetkik muamelesi yapıp kumturalata muvafık olup zalağınmızca malıar müstetahı ahkâmına tevfiқан sayılmaz ve

mallar yine bayıın malı addedilip tehlikesi de ona ait olur. Şüphesiz mallar hey'eti umumiyesile teslim edilir ve icap eden kontrol muamelesi de yapılmış bulunursa o takdirde mezkûr mallar tehlikesile beraber müşteriye intikal etmiş bulunur.

1893 tarihli satış kanununun 34 dincü faslında mezkûr olduğu üzere bir müşteri kendisinin evelce muayene etmediği bir malı bayı tarafından teslim edilmiş olması kabul etmiş adedilmez ve bu kabul muamelesi ancak müşteri tarafından o malın kumturalata muvafık olduğu tayin edildikten sonra tehakkuk eyler. Bayı müşterinin bu hususdaki hakkını tatmin için teslilatı lazımeyi göstermeğe mecburdur.

Mezkûr kanunun 35 şinci faslında müşteri bayıya malı kabul ettiğini bildirmesile kabul keyfiyetinin tehakkuk etmiş olacağı muharrerdir. müşteri tarafından, malın kendisine tesliminden sonra bayıın mezkûr mal üzerindeki hakkı temellükü ile gayri kabili telif bir hareket vaki olduğu veya mezkûr malı ret ettiği hakkında bayıya bir tebhğda bulunmayup malı muayyen bir müddet kendisinde alkoyduğu takdirde yine kabul keyfiyetinin sübut bulunmuş olacağı mezkûr kanun mukteziyatındandır.

AĞAÇ KESMEĞE VE KÜTÜKLERİ DOĞRAMAĞA MAHSUS

“ R İ N G O „

Namındaki motorlu testere

Ağaçların büyük zalmıet ihtiyar edilerek iptidai bir şekilde kesilmesi mes'elesinin makina kuvvetinin istimali suretiyle kat'i bir surette hal edilmesi yeni değildir. Son senelerde piyasaya çıkarılan makinalar ile bu mes'elenin pratik bir surette halli tecrübe edilmiş ise de bu makinaların esas itibarile iki büyük hatası var idi. Bunlardan biri cihazın ağırlığı

ve diğeri de testere zincirinin fena bir surette tertibi neticesi olarak makinanın ikide birde durması ve zincir testerenin kopması gibi arzalar vakua gelmekte idi.

Kullanışlı, kabiliyetli, emniyetle işler ve sağlam ve bîlcümle ihtiyacata tevafuk eden yegâne motorlu testere: fotoğrafı gösterilmiş olan

“ R İ N G O „

Namındaki motorlu testeredir.

« RINGO » Nasıl Yapılmıştır?

Büyük aksam en birinci malzemeden yapılmış olan « Ringo » bir motor mesnet kolu ve testere kütüğü ve diğeri de motor olmak üzere iki parçadan mürekkeptir.

Namıyetli bir to'sire malik olan testere zinciri çelik bir mesnet çubuğu üzerinde döner. Zincir dişlerinden bir kesici ve diğeri yer ağıdır. Zincirin baktaları bir hareketle sürekli bir kullancak olur. Bu baktaları kolaylıkla değiştirilmektedir. Testerenin yer ağı diğeri makina mesnet kolu üzerinde hareket etmekte olduğundan testere zincirini kat esasında çalışması vaki olmaz ve ağaçları düzgün bir surette kesmek mümkün olur. Testere zinciri sarıya 6 metre süratle maliktir. Bu testere bir bisiklet zinciri gibi bir bakla vasıtasıyla bir kumaya takılıp çıkarılabilir. Testere başı bir surette zımpara gibi çalışır. Kuvvetli muhareke olan bir testere 6 $\frac{1}{2}$ beygir kuvvettir. Bu testere iki anlı motor mevcut olup bu motor testerenin sıkıştığında kumaya meydan bırakmaktadır.

« Ringo » her cins ağacı keser. ve ağacı kesilen ağaç kütüklerini makina ile cins olarak imal edilmektedir.

1. incisi 80 santimetre kütükteki ağaçları kesmek için olup ağırları takriben 38,5 Kg. dir.

11. incisi 80 santimetre kütükteki ağaçları kesmek için olup ağırları takriben 38,5 Kg. dir.

« Ringo » nun az arzalı ormanlarda kullanıldığı ve basırlığı pek büyüktür ve makina bir ormançı rahat bir surette taşıyabilir. İşbu muhassanatın işden anlayanların nazarındaki kıymeti ise pek mühimdir.

« RINGO », nasıl çalışır?

« Ringo » üzerinde bir tadilata lüzum hasıl olmaksızın her yerde ve her arazide çalışır. « Ringo » nun faaliyete getirilmesi motoru derhal harekete getiren bir el manivela vasıtasıyla olur. Bundan başka motorda diğeri bir muavin hareketi iptidaiye tertibatı dahi vardır. Makinanın işler iken idaresi ve ayarı makinanın kolları üzerinde bulunan manivelalar vasıta-

siyle yapılır. « Ringo » ile ağaç keser ve kesilmiş ağaçları doğrar iken yalnız iki kişiye veya yalnız orman işlerinde ağaçları çentmek ve kesilen ağacın devrileceği istikamette kama koymak ve çakmak

için diğeri bir yardımcıya lüzum vardır.

Ağaç devrilir devrilmez « Ringo » ile diğeri bir ağacın kesilmesine derhal başlanabilir. Motorun vaziet her surette müsait olduğundan düz sahıllarda « Ringo » her hangi bir arazide kullanılabilir. Ve kütükler yer lüzusundan yani tamamen kesilebilirki bu hal el ile mümkün değildir ve el ile kesilen ağaçlarda en az 10 santimetrelik bir kısım yerde kahrki vasi mikkiyasat bir katıyatta ne kadar mühim bir yekûna varacağı pek aşikârdır.

« Ringo » ağaçların kesilmesi ve devrilen kütüklerin arzu edilen uzunluklarda kesilmesinde muvafakiyetle kullanılır. Bundan başka travers, kereste ve soba odunlarının kesilmesinde dahi kullanılır. Bu işleri « Ringo » pek ucuz olarak görür. Çünkü azami bir faaliyet esnasında « Ringo » günde takriben 10 — 12 litre benzin ve 1 kilo yağ sarf eder.

« Ringo » ormanda ne yapabilir ?

Makina kullanmasını bilir işçiler elinde « Ringo » yevmiye takriben 40 ilâ 60 santimetre kütükte takriben 170 ağaç keserki bu suretle takriben 120 metre odun tasarruf ve kazanılmış olur. Bunun el testeresi ile yapılan işlere nazaran ne derece mühim olduğu gün gibi aşikârdır. Yapılan tecrübelerin verdiği neticelere göre iki kişi ile işleyen el testeresi ile günde tak-

riben 10 metre işlenebilmektedir. Şu halde « Ringo » nun görüldüğü işi görülebilmek için günde takriben 24 kişiye lüzum vardırki işbu hesabatın « Ringo » nun faideleri muhassas kimseler tarafından derhal anlaşılır.

Terfi ve Tayinler

Ankara Orman baş müdürü İsmail Fahri B Ankara'da vefat etmiştir. Ailesine beyan taziyet eyleriz.

Istanbul Orman baş müdürü İken Eskişehir Orman baş müdürü İzzet Beyin Ankara'da kısa bir hastalığı müteakip vefat ettiği haber alınmıştır. Aile kederlidesine beyan taziyet eyleriz.

Senelik kongramız münasebeyle zevatı aliyeye mesleğin hürmet ve tazimatını iblağ için çekilen telgraflara vürud eden cevapları maalmemnuniye aynen derc ediyoruz:

Ulu reisi Cumhuriyetimiz Gazi hazretlerinden :

Hakkında izhar buyurulan hissîyata teşekkür ederim efendim.

İktisat vekili muhterem Rahmi beyefendiden : Teşekkür eder bayramınızı kâtlularım.

Bayram ve kongra münasebeyle taşra kari ve meslekdaşlarımızdan tebriki mütezammm gelen telgraf ve mektuplara arzû şükran ile bilmukabele bayramlarını tebrik eyleriz.

Dünya

Ormancılık Aleminde

Alman ormancılar cemiyeti kongresi

Cemiyet 26 inci kongresini 15. Sene Dong ve Königsbergte 23. Ocak'ta, Toplamı hazırlanmış 24 üde olacaktır.

Finlandiya ormancıları — Dünyanın en büyük ormanlarından sonra doğan bu yeni memleket Avrupanın ormanları en büyük yerlerinden biridir. Memleketin toplamı 34 milyon hektar olup bunun 20 milyonu yani yüzde 58.5' i hasılat veren orman; 5 milyonu yani yüzde 14.9' u fena ormandır.

Gorahyorki Finlandiyadaki toplam yüzde 75.5'i ormanla kaplıdır. Bu 26 milyon hektarı senede tozessinin 44 milyon ve senedeki kesimde 40 milyon mükap metredir.

Letonyada ormancılık — Buda Finlandiya gibi bir Baltık memleketidir. Batın ormanlar devlet mülki olup milli servetini yüzde 20' ni teşkil ederler; miktarları 1.8 milyon hektardır. Toprakın yüzde 22'si ormanlıdır. Alanın başını 1.26 hektar orman düşer. Hektarda 22 m³ tozessinin vardır. Hektarda senede 3.9 milyon m³ olup hektar başına 3 Türk lirası safi hasılat olmaktadır.

Allg. F. U. Y. Z.

Fransa 1929 hasılatı — 1929 senesinde Fransa devlet ormanlarında 8 700 000 metre mükap kesim yapıldığı hesap edilmektedir.

Son senelerin en müthiş yangını

Son devrin en büyük yangını süphesiz Sibiryada 1915 senesinde çıkan yangındır. Mezkûr sene pek kurak geçmiş ve yangınlar ilk bahardan kısa kadar devam etmiştir. Yanan yerler Türkiyenin hemen dört nusuine yakındı. Bir ulak tefek yangınlar Bulgaryanın bir buçugu kadar büyüklükte idiler. Toplu arazi kısmı bile durmadan yanıyordu. Dumanlar Avrupanın $\frac{1}{5}$ i kadar bir sahada gök yüzünü kapladılar. 100 metreden bir şey görmek imkanı yoktu. Yangın yerinde ise esya 4-20 metreden fark edilmeyordu. Bu yüzden hasat geç kalmas, tiren ve nehir nakhiyatı kısmen tatile uğramıştır.

Frankfurter Zeitung

Tharandt yüksek orman mektebi — Son senelerde Türk ormancılarının çok ziyaret ettikleri Tharandt yüksek orman mektebi Dresdendeki politeknikuma bir şube halinde ilave edilmek üzredir.

Rus ormancılık edebiyatı

Sonsenelerde Rus ormancılığı ve ormancılık neşriyatı Almanyada nazarı dikkati çekmektedir. Bunda mütevellâ Prof. « Morosov » un « Orman bilgisi » isimindeki şah eserinin Almanyaya terceme edilmesi mühim bir amel olmuştur.

Ormancılık Aleminde

Z İ Y A F E T

Dahili

Vazifeten İstanbulu teşrif eden Oaman umumi müdürü Cafer B. Efendinin şereflerine Kafe Londonun hususi salonunda 17 Mart 1929 Pazar gicesi Orman mektebi alisi mezunları Cemiyeti tarafından bir ziyafet keşide kılınmıştır. Bu toplantı minasebetiyle Ormancılar ile ormancılığın memleketimizde de mevki ve vaziyeti içtimaiyesi ile ihtiyacatının teal ve temini hususâtı hakkında mesleki hasbihallerde bulunmuştur.

Ziyafet gece yarısına kadar ve pek samimi bir surette devam etmiş ve bu suretle ormancılar arasında pek sıkı bir tesanüt ve vifak bulunduğu tekrar izhar edilmiştir.

Ziyafette Orman umumi müdürü Cafer, Baytar umumi müdürü Ali Rıza, Ziraat umumi müdür vekili

Haydar, Meb'uslarımızdan İbrahim, Orman komiserlerinden Rifat, İstanbul Orman baş müdürü Emin, İstanbul ve Antalya Amenajman grup reisleri Salih Sıdkı, Sadullah, Orman mektebi Rektörü Nes'et, Baytar müdürü Rasim, İstanbul Amenajman grup mühendisleri İstanbul orman merkez müdür ve müfettişleri ile İstanbulda bulunan diğer bilumum meslekdaşlar hazır bulunmuşlardır.

Ziyafete iştirak edenlerin adedi elliye mütecaizdi. Davetliler pek samimi ve takdîrkâr intibalarla ayrılmışlar ve günün, bin türlü meşakkatlerinden mütevellüt yorgunluklarını gidermeğe ve toplu bir aile meclisi teşkile visile olduğundan dolayı Cemiyete beyanî teşekküratı eylemişlerdir.

Zonguldak orman baş müdürü Cemâl B. Eskişehir Orman baş müdürlüğüne, Samsun or müdürü Meftun B. Zonguldak or baş müdürlüğüne, Zonguldak merkez müdürü Tefik B. Samsun or müdürlüğüne, Bursa or müfettişi Fikri B. Eğriçe ova Komiserliğine, Alâiye fen memuru M. Ali Salih B. İzmit or. fen memurluğına, Bartın fen memuru Hüsnü Samim B. Kar Kalınaz Ormanı hususi fen memurluğına Uşak or. fen memuru Kemal B. İnegöl Ulu dağ orman fen memurluğına tayin edilmiştir. Meslekdaşlarınıza muvaffakiyetler temenni ederiz.

Tharandt ve Ebersuvalde Orman Akademilerinde ikmalî ihtisas ve tetepbu eden kıymetli arkadaşımız **Mustafa Remzi B.** ahiren memleketimize avdet eylemiştir. Kendilerine tayin edilecekleri vazifede muvaffakiyetler dileriz.

.*

İstanbul mıntakası Orman müfettişi iken görülen lüzum üzerine işten el çekdirilen **Yakup Emin** beyin yapılan tabkikat neticesinde mes'uliyeti mucip bir hali görülmemediğinden memuriyetine iade edilmiştir. vzzifesine başlayan arkadaşımızı tebrik ederiz.

Ormanatık**Kânunuevvel ayına
mahsus takvim**

Katifa: Havanın musadesi nisbetinde katiyata devam edilir. Çam ve lahin kozalaklarının cemide ve tohumların çıkarılmasına devam edilir.

Enri muhafaza: Geçen aydaki ameliyata devam edilir.

Arıcak: domuzların kızgınlık vakitidir. Sürü halinde ve gündüz çülu dolası, ördekler kesretle göçmeğe başlar, çulluğun geçidi devam eder. sürekli avlarının en mükemmel mevsimidir. domuz, tavşan, kurt, çakal, tilki, avlanır.

Kânunusani

Katifa: katiyata ahvali havanın musadesi nisbetinde devam edilir. Bataklık erazide inenatdan istifade edilerek katiyat yapılır.

Tescir: fidanlık topraklarının ıhırmadevam edilir. Kayın, Meşe ve eusalı tohumlar ya zer edilir yahutta katiyata tabi tutulur.

Enri muhafaza: muhafaza bilhessa sehre civar ormanlarda takviye edilir.

Arıcak: domuz avına devam edilir. hayvan lasesi terk ile beklemek suretile kurt ve ayı sayt edilir. Kürkleri için avlanan hayvanatın en makbul zamanları başlar, ördek avı artık eyiden eyiye başlar. Kazlarda temamen avdet anıslardır.

Şubat

Katifa: Katiyata ancak iklimin ziyadesiyle müsait olduğu mabatlarda devam edilebilir. Kardan mabatlarda seretile kızaklar ile nakliyat yapılabilir.

Enri muhafaza:

Çamın ayın ayıdır.

Arıcak: ördeğin en mebzul

ve kolaylıkla avlandığı mevsimdir. Diğer avcılık faaliyeti geçen ayın ayıdır.

Mart

Katifa — Maktalardaki kış katiyatı hitame erdirilir. Yalnız kabukları soyulacak meşe baltalıkları bundan müstesnadır. meşe kabuğu fûrult edilir. Sökülecek kütükler sökülür, kat edilmiş gövdelerin kırsı soyulur.

Tohum istihsalı — Kışın toplanan tohumlar tasnif ve ıhızar edilir. Reçineli eşcar tohumlarının kozalaklardan çıkarılmasında devam edilir.

Tescir — Komposto fidanlık yasadıklarına nakledilir. Toprak zeriyyat ve garsiyat için ıhızar edilir. Fidanlar fideler sökülür, ve nakl edilir, yahut toprağa gömülürler. Eyrağı sakıta eşcarın garsiyatına devam edilir. Çelik garsiyatı yapılır. Dişbudak, Gürgey Mese ilaah . . . zer edilir. Fazla fidanlar fûrult olunur.

Odun muhafazası — Haşarat tehlikesi varsa tedabiri tedafiiyeye müracaat olunur. Garsiyat sahalarının av hayvanatı fabriyatına karşı muhafazasına itina olunur. Yangın tehlikesine karşı tedabiri maniaya tevessul edilir.

Arıcak — Geyikler buynuzlarını düşürür. Domuz ve tavşanlar yavru lanmaya başlar. Ayın on beşine kadar çulluk avına devam edilir, ördek avına devam olunursada avcılığın küçleşir ve ziyadesiyle urkek olurlar. av hayvanatın ekl eden muzır hayvanatın ıtlafına devam edilir, köylülerin ay salıasında başı boş dolayan av hayvanatının ırkütmesine müsaade etmemelidir.

Aylık takvim muhabirimizin seyahatta bulunması sebebiyle. Mühterakim üç aylık takvimi birlikte olarak maallitizar dere ediyoruz.

Hadat Mahbasi

Madâr mesûl: Mânaif

Orman ve Av

Yıl : 2

NİSAN

Sayı : 14

Muhterem okuyucularımıza

İkinci seneye ait nushaları muntazaman almak istiyor-
sanız abunalarınızı teedit ediniz. Teedit için bir an evvel
açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehem-
miyetle rica ederiz.

İçindekiler

Ağaçların hukuki kıymetleri	A. GÜLP
İsviçre Ormanları	A. MİTAT
Mesleki münakaşa	A. CEVAT
Piyasaya dair	***
Bir makale münasebetile	RECEP
Himayeî eğear cemiyeti uzammanca idarisi	***
Kemali himayeî eğear cemiyetinin raporu	***
Biyolloy (mabat)	***
Ormancılık Aleminde	***
haberleri	***
Çatacık ormanı	ŞEVKET
Zabut varakaları	M. ALİ SALIH

Fiyatı 25 kuruştur

HİLAL MATBAASI

1929

Orman ve Hav

Orman Mektebi Âlisi Me'zûnları Cemiyeti tarafından ayda bir neşrolünür.

Sayı: 14

N İ S A N

Yıl: 2

Muhterem okuyucularımıza

İkinci seneye ait nushaları muntazaman almak istiyor-
sanız abunalarımızı teedit ediniz. Teedit için bir an evvel
açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehem-
miyetle rica ederiz.

Ağaçların hukukî vaziyetlerini
ne zaman düşünsen, bunları derhâl
hayvanata benzeterek düşünür, ve
onların mevcudiyetlerinde his eden,
duyan bir hayatîyet farz ederiz.
Bir ağaç, bir canlı mahluk gibi
güzel ve çok mahlûkattan faidelerdir.

Ağaçlar bizim cemiyet hayatı-
mızın rükünlerindendir. Cemiyet,
insanlardan ve insanlara faideli,
lâzım anasından toprak, hayvan,
su, Ağaç, nebatatı sairî gibi canlı
causızdan, bir çok şeylerden ve
onların hizmet ve faidelerinden
doğar. Bunlardan her biri cemiyet,
merbutîyet ve faideleri, maddî ma-
nevi-lüzumları ilâberile bizim haya-
tiyetimizi iktisâl eder.

Biz bunların kendi cemiyet
hayatımıza bağı olduğunu ne kadar
kuvvetle his edersek onların mev-
cudiyetini o kadar teyit ve himaye
ederiz.

İnsanın vücudundaki azalarla
vücudun münasebeti de böyle degil-
midir? Bunlara tecavüz, şahsa tecavüz
sayılmaz mı? Fakat her hangi
bir uzuv bizden ayrılınca, bir et
ve kemik olmasına rağmen artık

bir kıymet ifade eder mi? Binaen-
aleyh her hangi bir şeyde hak farz
etmek için onun canlı olmasından
ziyade şahsa ve cemiyete lâzım
ve onun hayatına hadim olması
prensibini takip ettiğimizi düşününce
ağaçları ne kadar «hak» ve onları
muhafaza için bize raci ne büyük
«Borc» far olduğunu teslimi şüpheli
edilebilir mi?

Kanunların bütün rûhu ve betah-
sis yeni kanunlarımızın umdeleri
iktisadî kaidelerin ziyana meydan
vermemektir. Buna muvaffakiyetin
sırrı fidelerin bilinmesi ve insanların
kendisinin ve umûmun menfaa-
tını takdir edebilmesidir. Bu gün,
dükkü insanların bir çok hastahke-
ların esbabı zuhur ve tedavisini
bileniyerek heder olduklarını düşü-
nerek duydukları acıya yaruki
nesiller bizim hakkımızda da duya-
caklardır. Fakat bizi itilham atne-
meleri lâzımdır.

Bu gün, cehaletleri sebebiyle
gözlerini pisliklere terk ederek
nîmeti basarıdan mahrum bırakan-
lar ve teşkilâtı sîbhiye ve içtimaiye-
lerimizdeki noksanları ve gaffetler
yüzünden çocuklarını yaşatamayan-

lar gibi hayatımızın lazımı gayrı mülkleri olan ağaçları da yaşatmamızdan halen ve âtiyen müteberrak olacağımızı düşünmek hepimiz için bir azap olmakla beraber iş sadece bu kadarda değildir. İctimai ve iktisadi zaruretlere, takdir edilmez, ve bu takdirsizliğin derecesi adap ve asayiş umumiyeyi, cemiyetin selâmetini, hükûkî mülkiyetini tehdit ederse hükûmet kanunla müdahale etmeğe mecbur kalır.

Filvaki çok evvel neşrolunan orman nizamnamesiyle devlet ormanlarının idare ve muhafazası halkın ihtiyacatına memleketin ormanlarını mevcudiyetinden mütevellî istifadesini telif eder tarzda bir kanun ve usule rapt edilmişti. Fakat sırası gelince arz olunacağı üzere orman nizamnamesi sırf devlet ormanlarının mümkün olduğu kadar tahripten vikayesi esasına matuf idi. Hususi ormanlar, ağaçlar ve ağaçlıklar bilâ kaydı şart kesilebilir tarla yapılabildi.

Mamafî bu ilk, intibah olmuştur. Hükûmet halka o zamandan beri anlatmak istemiştir ki: ağaçlar üzerinde bir « Hak » vardır. Bunun siyaneti devletin vazaifi mühimmesinden birisidir.

Esbabı muhtelif tahatında orman nizamnamesi tamamen semerei müteberrakı vermemiş ve git gide gıcık tahribat daha canlı tedabire tevessül zarureti meydana çıkar-
mıştır.

Ağaçların düşmanları pek çoktur. Hayvanat. Hayvanat ve cebil ve
müfessat....

Muhafaza tetbirleride bütün bunlarla mücadeleyi mütezammun olmak gayesini istihdaf etmiştir.

Medeni memleketlerde devlet ormanları, parklardaki çiçekler ve çimenler gibi mahfuz ve ormanlara fennen katıyat ve tathirata muhtaç kaldıkları zamanlarda, müteallihlerin bile girmesi memnudur.

Devlet, işler, keser, biçer, orman haricine çıkartır, satar. Herkesin yapamayacağı ve yapılmasını düşünmeyeceği bu keyfiyet vakidir.

Bizde de bir gün bunun kabil olduğunu görmek temenni olunur.

Hususi ormanlarda herkes hukukî tesarrufiyesinden kanunî dairede istifade eder. Yani kanunu mahsusla hususi ormanlarda katıyat şerait ve kuyudatı mahsusaya tabidir. Ezcümle 504. numaralı amenajman kanunu bu baptaki ahkâmı tarif eder.

Erazi kanununun 102 inci maddesi yerine kaim olan kanunu medeninin 675 inci maddesinde [kanunen men edilmedikçe örf ve adete göre herkes başkasının orman ve merasına girebilir], denilmiştir.

Bu madde mucibince bir kimsenin orman ve merasına dahil olan her şahıs oradaki yabancı otları ve meyvaları toplayabilir. Fakat derin kökleri ile arza ittisal peyda etmiş daimî olan ağaçları, nebatatı çıkartıp alamaz.

Bundan başka ormanlar hakkındaki kanunu medeninin 742 inci maddesinde ahkâmı mahsusa vaz

etmiştir. Demistir ki: bir ormandan intifa hakkına sahip olan kimse, o ormandan munasip bir tertip dairesinde istifade edebilir.

Malikiye intifa hakkı sahibi, ormanın işletme tertibi tanzim edilirken kendi haklarının gözetilmesini isteyebilir.

Fortuna, Kar, Yangın, Hasaratın istilası gibi sebepler tesiriyle alelade istifadenin iktiza ettiği dereceden mülmün bir nispette fazla ağaç kesilmiş ise bundan sonra orman bu zararı tedricen telafi edecek

surette işlenir ve yabut ormanın işletme tertibi yeni ahvale tevfiğ edilir.

Alelade istifadenin iktiza ettiği dereceden fazla kesilmiş olan ağaçların bedeli, faize yatırılır ve gelir noksanını tamamlamaya tahsis edilir.

Bu mesailin izahı, ve bu ahkâm ile kavanini mahsusanın munasebeti diğer bir mekâlde beyan olunacaktır.

İktisat Vekâleti
İstanbul Hukuk Mektebi
A. Galip

İsviçre Ormanları (*)

İsviçre ormanlarının 1848 tarihinde Erkân Harbiyei Umumiyyeye mülhak topografya enistosi tarafından mesahasına iptidar olunmuş ve bunlar 1 : 100000 mikyasında ve 72 X 48,5 ebadında olmak üzere 25 harita lavhasında cem edilmiştir. Bu mesaha 1809 senesinden 1839 senesine kadar ilk defa olarak icra olunan tiriyauglasyona istinat etmektedir.

1868 Senesinde bu haritaların

(*) Kanunu medenimizin İsviçre kanunu medenisinden iktibas olunarak aynen memleketimizde mevkii iera ve meriyele vazı hesabı bizde burada İsviçre ormanlarını tanımak için mesaha, vusat, ahval idareleri ile enva eşar ve intifaları ve elde olunan varidat ve sairlerinden bahsetmek üzere bir silsile mekâlat halinde neşrini muvafık görmekteyiz.

neşri sırasında orijinal tanzim edilmiş jıra ve dağlık araziye 1 : 25000 ve mürtefi dağlar için 1 : 50000 mikyasında 35 X 24 santim paftalarda olmak üzere topografya atlasları tabedilmiştir. Bu atlara Zigfrid haritaları namı verilip zaman zaman ikmali için çalışılmıştır.

Memleketin detay tafsilâtı dahil mesahaları 1912 senesine kadar kantonlarına vazifesi cümlesinden idi. İşte bu sebepten dolayıdır ki İsviçrede halâ bile mesaha mahsulü mükemmel bir eser olmadığı gibi o zaman verilen sutuh cedvelinden ve bilhassa ormanlara taalluk eden mesahalar islah ve itma ma mühtaçtır.

1 — İsviçrenin mesahai umumiyesi mesahai araziinin neticesine mecburidir.

2 — Tafsilatı dahiliye mesahaiinin müşir henüz tam bir eser meydana yoktur. Temam manasile kadastroya malik olan kantonlar mahdud olup diğerlerinde küçük, büyük kıtalar ile bazı kura ve kasabat ormanlarının katı mesahai icra edilmiş ve bunlar yani layikile kadastro ameliyesi ikmâl edilen arazi ancak % 30 kısmına baliğ olmaktadır. Mütebaki araziden bir kısmı eski mesabat « mesaha masası hesabı » ianesiyle diğer kısımlarında İsviçrenin topografya atlası tarikle ölçülmüştür.

1912 senesinde mevkii icraya konulan İsviçre kanunu medenisi mucibince gılaye = cümüdiye kayalar, ve göllerden mâda bütün İsviçrenin arazisinin mecburi olarak sahih bir surette mesahası tekarfur etmiştir.

Kanunu medenî. 950 linci maddesi :

Esas olarak hukuku tasarrufının muhafaza ve tariki muvasala haklarının tesbitini emretmektedir. Ve bunun için de tapo kuyuduna nazaran her bir arazi parçasının mesaha ve tavsifini müşir tapo kayıtları resmî bir mesaha neticesi tahsis edecek bir plâna müstecelen icra edilmelidir.

Tapo kaydına esas olacak mesahaiine yine aynı madde mucibince ve kantonlarca kabul edilen

mesabat usulü ve bunun nizamına göre triyangelasyon ve saha ile yapılması şarttır. Kadastro ziraat ve ormancılıktan mâda inşaat ve nafia işleri içinde esasatı ihtiva eder.

Tapo kayıtları için yapılacak mesahatin masarifi 1907 senesi kanunu sanisinden itibaren başlıca « Bond » müttefik hükümetler tarafından tesviye edilecektir.

a) Triyangelasyon emrengi için IV nizam vechile vasi şehir hudutları ve dağlık mahallerde beher sinyal için 110 frank.

Mütebaki mesaha mahallerinde beher sinyal noktası için 80 frank.

b) Parsel mesahalarında :

Mesaha masarifi mesahainın gayet dakik olmasına göre beher hektar için âzamı 300 frank.

Mesaha masarifi şeraiti tabiiye dahilinde yapılacak mesahatta % 70.

Mesaha masarifi kolay mesahalarda % 80 kısmının dakik olmasına göre beher hektar için 3000 frank tediye olunmaktadır.

Triyangelasyon ve parsel mesahaları yalnız messah şahadetnamesini haiz tahlif edilmiş geometr

Messahlar tarafından icra edilebilir.

Bu şahadetname muhallef adliye ve polis departmanları tarafından ita olunup ancak bununla messahlar İsviçrede tapu mesahaları icrasına mezuniyet kespederler.

Kanunu sani 1924 tarihinde tapo kuyudatına nazaran mesahatin vaziyeti

Kadastrosu yapılmış arazi	11.311 kilometre ²	= 27,4 %
Halen mesahada	2.796	= 6,7
Mesaha edilmesi icap eden arazi	20.764	= 59,3
mecburiyeti olan erazinin yekûnu	34.871	= 84,4
edilmeyen sahalara (Cümüdiyeler, kayalar, göller gibi)	6.427	= 15,6
İsviçre erazisinin mecmuu eder	41.298	= 100

Biletimle kadastro ameliyatı ile tapo kuyudatının ikmâli için 1976 senesine kadar mühlet ita edilmiştir. Orman mesahaları diğer kabili ziraat eraziye nazaran daha fazla ilerilemiştir. Menfeati umuma şamil 702.047 hektar vîsatında olan devlet, kura, ve müessisat ormanlarından takriben misfi sahih olarak mesaha edilmiştir. Hususi ormanlardan 70.000 kadarı kantonlarda mümkün surette kadastroya tabi tutulmuştur.

Son 40 sene zarfında icra edilen orman mesahatında : hakiki orman sahasının muvakkat, topografya atlasları üzerinden bilhesap elde edilen mukdarın fevkinde olduğu tezahür etmiştir. Buna nazaran detay - tafsilatı dahiliye mesahalarının temamiyle ikmâl ve

icrasında hakiki İsviçre ormanları vîsatının bütünü miktardan fazla bir tebeyyün edecektir.

Bütün mesahalar dahiliye ve adliye departmanları tarafından İsviçre orman istatistiği, senelik İsviçre istatistiği ve saire namları tahtında resmen nesredilmektedir.

1923 Senesi intişar eden İsviçre orman istatistiğinde umumi İsviçre orman sahası 974.791 hektar olarak kayd edilmiştir ki raya tahsis edilen ormanlar ile « Zytweiden » denilen müşeccer mer'alarda bu yekuna ithâl edilmiştir.

1909 senesinde plânimetro ile yapılan muahhar mesahada İsviçrenin sahai umumiyesi: 41298 kilometro murabbai ve ya tam 4.129.835 hektar olup bu da berveçhi âti :

Orman	974.791 e yani	% 23,6
Ziraat ve Alplerde istifade olunan arazi	2.228.147	= 54,
Hasılat veren erazinin mecmuu	3.202.938	= 77,6
Hasılat vermeyen arazi (Nehirler, caddeler şümendüfer hatları, mesakin, mevkiler kayalar, cümüdiyeler ve saire	926.892	= 22,4

olarak taksim olunurlar.

O hâlede İsviçre erazisinin rub-
ana yakın bir kısmı gayri mahsul-
dar ve yine rubuna karışık miktarı
ormanla mestur ve mütebaki % 54
de yani nisfından bir az fazlası
ziraat ve alıp işletmelerini ihtiva
etmektedir.

Yukarıdaki hesabatta arazi
umumiyesinin % 22,4 miktarı hası-
lat vermeyen erazi meyanına ithâl
edilmişti. Halbuki nehirler, cadde-
ler, şünendüfer hatları, kayalar ve
mesakinin yahuz ziraat ve orman-
cılık noktasından mahsuldar olma-
yacığının burada istidraren zikri
münasip görülmüştür.

Yeni bir takım muvasala ve
münakalat yolları inşası ve tekes-
sür eden nüfusa ve ihtiyaca göre
yeni ebniye ve darussinaalar inşa
ve tesisi suretiyle ziraata salih era-
zinin her sene bir miktar azalarak
hasılat vermeyen sahalarla inkılabı-

nı icap ettiriyorsada hükümetin
1914 senesinden beri toprağın ve
hasılat vermeyen arazinin islahı
hakkında vaz ettiği tedbirler saye-
sinde 1912 senesinde % 25,2
olan hasılat vermeyen erazi 1914
nihayetinde % 22,4 e tenezzül
etmiştir ki bunun da % 3 mikta-
rında bir kısım erazinin hasılat
verecek bir hale ifrazı kabil olabil-
miştir.

İsviçreliiler bu hasılat vermeyen
erazinin tedabiri fevriye ve musli-
haue azaltılmasını ve kendilerine
mücavir şimal memleketlerindeki
mahsuldarlık derecesine varmak
için onlar gibi hareket etmeyi dü-
şünmektedirler.

Aşadaki cetvel bize umum
sahalarına nazaran Avrupa devlet-
lerinden bazılarının ormanlık arazi-
lerini göstermesi itibarile berayı
mukayese derç edilmiştir.

Memleketler	Tarih	Sahai umumiye		Ormanlık sahaları nisbeti	
		2	Bütün hası- lat vermeyen % a değ.	Vasatı umumiyyeye nazaran	Hasılat vermeyen eraziye nisbeten
İsviçre	1928	41,298	22,4	23,6	30,4
Almanya, Prusya	1922	472,682	7,6	27,9	29,4
Baden	1922	15,076	3,4	39,1	49,5
Vürtemberg	1913	19,700	5,8	31,0	32,9
Bavyera	1920	76,421	6,6	32,6	34,8
Saksonya	1923	14,963	6,4	25,1	26,9
Avusturya	1922	86,304	10,5	37,3	41,8
Salzburg	1922	7,153	17,6	36,9	—
Stayernmark	1922	16,375	6,9	49,0	—
Yukarı Avusturya	1922	11,382	7,5	22,0	—
Aşağı	1922	19,297	6,7	34,4	—
İtalya	1921	398,700	8,2	17,5	19,1
Fransa	1920	550,986	11,5	18,7	20,4
İspanya	1922	499,400	—	10,8	—
Portekiz	1902	89,106	4,3	22,0	22,0
İngiltere	1924	229,850	7,3	5,4	5,8
İrlanda	1923	82,442	13,9	1,4	1,6
Belçika	1910	29,453	12,4	17,7	20,2
Flemenk	1923	32,677	14,3	7,6	8,9
Danimarka	1920	43,017	8,6	8,5	9,3
İsviç	1922	448,278	34,6	34,8	33,7
Norveç	1918	322,711	66,4	22,0	65,6
Finlândiya	1922	388,451	24,5	65,0	86,1
Estonya	1919	44,210	15,0	20,3	24,1
Litvanya	1924	56,257	—	15,5	—
Letlandiya	1922	65,701	13,3	27,7	32,0
Lehistan	1922	386,273	9,5	23,2	25,7
Çekoslovakya	1923	140,374	4,6	32,3	33,8
Macaristan	1924	91,533	6,2	12,8	18,7
Yugoslavya	1923	248,848	27,8	29,6	40,7
Türkiye	1927	735,000	36,0	7,8	15,17

İsviçrede (% 23,6) nisbetinde orman sahalarının bilhassa yüksek dağlarda tezyidi için
40 seneden beri uğraşılmaktadır.

(Bilmedi)
Tarih ve Armağan müdürü

A. MİTAT

[*] Burada zikr ve tadat olunan erkân at oldukları memleketin resmî kaydâtına istinad etmektedir.

Mesleki münakaşa

Mehmet Ali Salih Beye

Muhterem meslekdaş!

(Orman ve Av) m kâmunu evvel müşahidinde cevabi makalenizi okudum: Muğla ormanlarında şalût olduğum acı sahnelerle en salâhiyetdar ağızlardan dilediğim ve bu satırlarda tekrarımdan hicap duyduğum sözlerin müthiş tesiri altında karalayarak müsvedde halinde mecmuaya gönderdiğim [son senelerdeki müşahedelerime müstenit] yazımı; iki ikibucuk sene bir kazada fen memurluğa yaparak [sizin tabirinizle] *fen memuru, olmaktan ziyade hakikati gören, âmillerini, ciddi sebeplerini sozen bu husustaki düşünceleri birçok zevat tarafından tasrip edilen bir himsenin* merkezi anadoluda üç sene dolaşıktansöura dört senedir akdeniz ormanlarını karış karış dolaştığını bilerek, yazılarımı dikkatle okuyarak tenkit etmesini çok isterdim.

Herseyden evvel şuna beyan edeyim ki Muğlada yazdığım şeylerin zatîlilerinin pek iyi bildikleri bir kaza merkezine ayak bastığım gün, buradalarada nekadardı tetabuk ettiğimi görerek müteessir olmuşum: hem en bir saat yakındaki ormanlar çayır çayır yanarken bir fen memurunu elinde portmantele yanında dolaşır görmüştük. yirmi gün süratle o arkadaşın aynı va-

ziyeti terk etmediğini kendisinden ziyade siz bilirsiniz.

Makalenizde madde madde zikrettiğiniz kanaatler bu güne kadar bütün ormancıların dilinde tûy bitiren ve artık iki meslekdaş arasında [lâf kışkırtmada asmalar budamak] kabilinden söylenmeye başlayan şeylerdir, mamafih bu fikirlerin mecmuamıza aksine sebep olmak dolayısıyla size çok teşekkür ederim şimdi asıl meseleye gelelim;

Bahsettiğiniz yazıyı ben: fen memurlarını töhmet altında bırakmak için değil, kontrolden azade kalarak sırf adamsendecilik yüzünden ihmalkârlığa saparak en büyük cinayeti işleyen mahdud eşhası intibaha davet edebilmek düşüncesiyle yazmıştım.

Fen memurlarımızın maddi manevî yoksuzlukları hâlen kabil olan işleri yapmamaları için bir vesile teşkil ediyorsa ormanlarımızın muhafazası için gösterdiğimiz çarelerin vücudıyla ademi arasında bir fark görülmez.

Akdenizin ormancılık merkezi olan Antalyada bugün bir yüksek tahsili fen memuru yokken; bunca müsait şeraitte karşı orman mektebi âlisine talebe bulunamazken mevent işlerimizin layığı üzere tedvirine de imkân yoktur.

Bizde ekseriya orman müfettişleri muamelâtla meşgul olur ve kendilerini tabrik edecek bir şikâyet veya ihbar gözetirler: muhittinden emin olan bir fen memuru kendi keyfine göre harekette serbesttir; fen memuru sizinde yazdığınız şekillerde yangın görür gitmez, köylü ormana ateş verirken görse aldırış etmezse, kendisine verilen vazifeyi muhafaza ve muhafızda tahtacıya havaale ederse ne ticeinin ne kadar feci olacağını hep biliriz. Bu şekillere karşı evvelâ fen memurlarını harekete getirmek ve yaz mevsiminde müfettişleri

ormanların en kayta köselerinde bile dolaştırmak ve onları acemi memur defterinde hesap hatası değil icrai hususlarda ihmal aramaya mecbur kılmak lazımdır.

Vakit bulursam idari ve fenni hususlardaki noksanlarımızı da ayrıca [elinden geldiği kadar] yazacağım. acı olmakla beraber hakikatlerin gizli kalması herkes için iyi olmadığı kanaatindeyim.

Hürmetler

Antalya orman imenejoranı
gubundan
A. ÇEVAT

30 Mart 1929 tarihli İngilizce “Timber Trades Journal” mecmuasından (Piyasaya dair)

Piyasa, son haftalardaki istikrarına rağmen ara sıra betbinane şayialardan hali kalmamıştır. Vaka binnazariye vaziyet yolunda adediliyordu. Böyle olmakla beraber İngiliz ithalat acenteleri yine emüyet göstermiyorlardı.

Rusya, soviyet idaresinde ihracata başladığından beri kereste ticaretinin daima zayıf ve karadlık noktasını teşkil eylemiştir. İthalat acenteleri bittabi Rusya ihracatını nazarı dikkate almak hüvamını hissediyorlar ve bu hususta sarih bir

tahmindede bulunamadıkları için biç bir zaman piyasada fiyatlerine karşı itimat gösteremiyorlardı. Onun içindir ki, Rusya ile aktedilen büyük ikracat makavelesi haber alınır alınamaz Rus mallarının bütün mevsim zarfında fiilleri garanti edilmiş olması itibarile keyfiyet memnuniyeti azimeyle karşılanmıştır. Mamafî İskandinavya ihracat acenteleri Rus fiillerinden müteessir olmuş ve Finlandiyalılarda fiyatlarından hafif tādilat ıerasıyla piyasada büyük miktarda satışlar teminine muvaffak

olmaktadırlar. İsveç ihracat acenteleri İngilterede de nisbeten daha az muvaffakiyet göstermiş olmakla beraber diğer memleketler piyasalarında hayli iş yapmışlardır.

Bunaendeleyle netice itibarile umumî kereste piyasası sayamı memnuniyet bir istikrar izharetmiştir.

Ancak İngiliz ithalat acenteleri son senelerdeki tecrübelerinin sevkiyle gavet ihtiyatlı davranmak taraftarı bulunmaktadır. Evvelenürde baharın bulunmaktadırlar. Rusya ihracatını artması ihtimalidir. Ruslar mürettep programlarını kumal ederek İngiliz sendikasının tatlı bulunduğu kerestenin kafesini sevk edileceklerini sureti katiyede beyan etmişlerdir. Rusların bu husustaki te'minatına tamamilen itimat edilebilecekleri bu ihtimali yine hesaplarına dahil etmeğe mecburiyet hissediyorlar. Acentelerin nazarı dikkate aldıkları ikinci noktada İngilterede derdesti iera lehinan intihabatı umumiyedir. İntihabat zamanı İngilterede ticaret için daima fena bir mevsim adedile gelmiştir. çünkü mevki iktidara gelecek hükümetin nasıl bir politika tatlı edeceği meçhul olması ihtiyatlı hareketi saik olmaktadır.

Üçüncü noktada, Salhiye nezaretinin kumalatına rağmen irikadi emrüne göre emriye inşaatında meclis olan nedret ve rağbetsizlikler.

Derhatır edileceği veçhile son senelerde fiyatlar düşmüş; seneden seneye görülen fiyat farkları ehemmiyetsiz miktarda olmuştur. Testere ile kesilmiş tahtalar, diğer işlenmiş tahtalarla mukayese edilirse, pahalı adedilemez. Bunlar harbiyemünden evvelki fiyatlarının yüzde 50-60 derecesinde bir tezyüt göstermiş, yani havayıcı umumiyeye mütenasip bir raddeye geçmemiştir.

Şüphesiz, piyasa fiyatlarında daima temevvülat olacaktır, fakat bu tabii tebeddülât haricinde elyevm kereste piyasasında mucibi endişe olacak bir vaziyete ihtimal verilemez. Bu seneki fevkalâde şiddetli kış mevsiminden Baltik denizinin seyri sefaine pek geç olarak açılacağı ve nakliyatı tucariyenin mütattat bir hafta sonra icrası kabil olacağı aşîkârdır. Bu keyfiyet İngilterede ellerinde stoklar bulunan ihracat acenteleri için bir nimet yerme geçecektir.

İngiliz ithalat acentelerinin pek nazarı dikkate alınmadıkları bir cihet vardırki, buda Avrupa piyasalarında kereste sarfiyatının elyevm artmış olmasıdır. İngiliz bayileri tarafından aliren vâki olan bir çok mütracatları İsveç ve Finlandiya ihracat şirketleri, başka memleketlerde daha yüksek fiyatlar elde edilebileceğini ileri sürerek, redetmişlerdir.

Bir makale münasibetile

«Orman ve Av» ın 12 inci sayısında «ormanın imarı» isiminde bir yazı okudum. Muhterem arkadaşımız Hilmi beyin ormancılık esasatı ilmiyesine yabancı kalan bu makalesi dalgınlıkla yazılmış hissini veriyor. Umumun nazarı dikkatini celp ettiğine şüphe etmediğim bu yazıdan bahsedişimi gerek Hilmi B. ve gerek diğer meslekdaşların hüsnü niyetine bağışlasınlar. Maksadım bir münakaşaya kapısı açmak değildir; esasen bahis ne münakaşaya değer, nede ona tehammülü vardır.

Ormanlarda terkedilen uç, dal, dip, yonga gibi artıklar tecessüma-ta mani olmak şöyle dursun, bilakis en tabii gübre yerine geçerler. Bunlar yalnız yangın ve böcek tehlikesini arttırdıkları için ormandan çıkarılırlar. Son zamanlarda bu tehlikelerin olmadığı ormanlarda ufak artıkların yerde bırakılması müdafaa ve bir çok ormanlarda tatbik edilmektedir.

Mezkûr yazıda ayıklama ismi verilen işler katı tathire (ayıklama ve temizleme mevsimi) dahildir; ormandan çıkarılması teemmül edilen yumuşak odunlu ağaçlar için ayrı bir kesim ve binaenaleyh ayrı bir kaide yoktur.

Katı ilzari büsbütün başka bir şeydir. Genç ormanlarda yeri ve hayat mücadelesile ahs verişî yoktur; ağaçları tohum vermeğe, top-rağı tohum almağa hazırlamak için yapılır. Katı ilzari artık

terkedilmiştir. Bunun yerine son bir kaç katı tefrih kuvvetli yapıyor ve vakti gencece doğrudan doğruya katı tebzir (tohum verdirme kesimi) tatbik ediliyor.

Katı tefrih, daha doğrusu «ara hasılatı» pilânına sahadan başka hacmın da konulması icap eder; şu kadarki katıyat pilânına merbut olan ve aynen esas katıyat pilânı gibi 10 senede bir tecdit edilen ara hasılatı pilânı hacma göre mutlak bir katıyeti haiz değildir. Fen memuru pilânını gösterdiği sahalarda mevki ve hacmı itibarile üç aşağı, beş yukarı oynayamazsa katı tefrihler maksatlarından uzaklaşırlar; buna merbut olarak amelîyatın bir maktada bir dafada yapılması ve istikamet takibi de mevzuu bahs olamaz. Ara hasılatı pilânına memura âzami serbesti vermek için hacmın konmamasını tavsiye edenler de varsada mahzurlu olduğu için tatbik edilmemektedir.

Hasılatı taliye tefrih ve tathir hasılatına denmez; buna verilecek en münasip isim «ara hasılatı»dır; hasılatı taliye ormanın ağaçtan gayrı verdiği mahsullere derler.

Katı tefrihler yalnız mağlup eşcâmı çıkarılmasını istihdaf etmezler; ahvâle göre en zâiften en kuvvetli ağaçlara kadar uzanan muhtelif şekil ve kademeleri vardır.

Himayei eşcar cemiyeti nizamnamei idarisi

Madde 1 — Alehumum ağaçların muhafaza ve tezyidi mikdarına gelmek üzere [Himayei eşcar cemiyeti] namile bir cemiyet teşkil edilmiştir.

Madde 2 — Himayei eşcar cemiyetinin işleri şunlardır.

Meyve ağaçları: 1 — Meyve ağaçlarının arttırılması için teşvikat yapılması. 2 — Şube mantıkalarının ihtiyac ve kabiliyetine göre yetiştirilmesi lâzım gelen meyve ağaçlarının çoğala bilmesi için bir fidanlık tesisi ve yetiştirecek fidanların dağıtılması. 3 — Alehumum meyve ağaçlarının hastalıklardan ve böceklerin zararından kurtulması.

Meyvesiz ağaçlar: 1 — Şube mantıklarında birer eşcar sahası ayrılarak yetiştirilmesi icap eden meyvasız ağaçların her mantıkaya makul beş dönüm isabet etmek suretile peyderpey teşhiri. 2 — Su kenarlarında kavak ve söğüt gibi çabuk yetişen ağaçların dikilmesi teşviki.

Muhafaza ve neşriyat: 1 — Ormanların muhafazası ağacın faide ve telkin ve halkta ağaç muhabbeti yayılması ve bunun için neşriyat yapılması. 2 — Mekteplerde ağac muhabbetini telkin için tedrisat yapılması. 3 — Hayvanların ağaçlara yaptığı zararın önüne

geçilmesi. 4 — Ağacın odun olarak çok sarf olunmasının önüne geçilmesi.

gibi maddelerden ibarettir.

Cemiyet azalığı

3 — Her Türk Himayei eşcar cemiyetine aza yazılabilir.

4 — Cemiyetin tabii aza, muavin aza, fahri aza adlı üç azası vardır.

5 — Her sene bir ağaç diken ve bunu koruyup büyüten herkes Himayei eşcar cemiyetinin tabii azasıdır. Bu gibi zatlara cemiyetçe bir hüviyet cüzdanı verilir.

6 — Cemiyete her sene 1-50 lira veren zatlar cemiyetin muavin azası olurlar.

7 — Cemiyete fevkalâde hizmeti geçen zatlara merkez heyetinin karare ile fahri aza unvanı verilir.

8 — Cemiyetin umumi kongresi kânum evvel iptidasında Cemiyet merkezinde adiyen in'ikat eder.

9 — Umumi kongreler vilâyet kongreleri tarafından seçilen birer azadan teşekkül eder.

10 — Umumi kongre içtimama iştirak eden aza miktarı nisabı ekseriyete itibar edilerek muzakereye başlanır.

11 — Umumi kongreyi heyeti merkeziye reisi açar.

12 — Umumi kongre ilk içtimamda bir reis ve iki reis vekili ve bir kâtip seçer.

13 — Umumi kongrenin vazifesi: Cemiyetin bir senede yaptığı işlere dair hazırlanan raporun ve Cemiyetin bir senelik muvazenei hesabıyesinin tetkik ve kabulü merkezi umumice teklif edilen ve aza tarafından teklif edilecek işlerin müzakeresi, heyeti merkeziye sene içinde intihap olunan azanın tasdikı, gelecek sene bütçesinin tetkik ve kabulünden ibarettir.

14 — Nizamnamei esasının ta diline heyeti merkeziyenin göstereceği lüzum veya kongre azasından yirmi imza ile verilecek teklifnameler üzerine umumi kongre tarafından sulûsanı ekseriyetle karar verilir.

15 — Umumi kongre heyeti merkeziyenin karare ile fevkalâde içtimaa davet edilir fevkalâde içtimadan ancak ruznamede yazılı işler müzakere olunur.

Heyeti merkeziye

16 — Cemiyetin bütün muamelelerini idare vazifesile mükellef olmak üzere cemiyet merkezinde bir heyeti merkeziye bulunur.

17 — Heyeti merkeziye yirmi azadan mürekkeptir, ilk dört sene için heyeti merkeziyeye müessislerle onların intihap edeceği zatlar

teşkil ederler ilk heyet idarede dört sene ifayı vazife eder.

18 — Münhal olunca heyeti umumiye teşkil eden zat arasından birisi heyeti merkeziyeye intihap olunur ise intihap ilk toplanacak kongrenin tasvibine arz olunur bu suretle intihap olunan zatlar seleftinin müddetini ikmâl ederler.

19 — Heyeti merkeziye heyeti idarenin davetile içtima eder.

20 — Aza adedi mürettebenin yardımından bir fazlası usabi müzakere sayılır.

21 — Heyeti merkeziye cemiyetin bütün muamelelerini teftiş, ruznamedeki maddeleri müzakere ve kongreye arz olunacak bir senelik muvazenei hesabıye ve Cemiyetin faaliyeti hakkındaki raporu tertip ve cemiyetin muamelelerini tanzim eder.

22 — Heyeti merkeziye ilk içtimamda bir reis ve iki reisi sani, bir kâtip ve bir muhasip seçer.

Umumi Heyeti İdare

23 — Umumi heyeti idare heyeti merkeziyenin reis ve reisi sanilerinden ve kâtipi umumi ve muhasibinden mürekkeptir.

24 — Umumi heyeti idarenin vazifesi Cemiyetin muamelelerini tedvir ve cemiyetin yapacağı işlerin tatbikatına müteallik heyeti merkeziyenin kararlarını yapmaktan ibarettir.

25 — Umumî heyeti idare acele hallerde heyeti merkeziyenin ilk şurasında teşkil ve tasdik edilmek üzere kararlar verilebilir.

26 — Reis: himayeî eşçara ait her nevi hususatta Cemiyetin müessesili, cemiyetin hukümet nezdinde, mahakinde bütün işler ve içtimalarda mes'ul murabhasıdır.

27 — Reis cemiyet işlerini nizamnameli esasasıye ve verilen kararlar ahkâmına göre tedvir eder. Ve bütün muameleler ve muhaberelelerde kâtibî umumî ile beraber imza eder.

28 — kâtibî umumî bütün idare işlerinden dolayı reise karşı mes'uldür.

29 — Muhasip cemiyetin mâli işlerini tatbik ve makpuzlar ve tedâye kağıtlarına reis ile beraber imza eder.

Cemiyetin kuruluşu

Vilâyet Kaza ve Nahiye Heyeti İdaresi

30 — Cemiyetin vilâyetlerde, kazalarda, nahiye ve köylerde heyeti idareleri bulunur. Vilâyet heyeti idareleri dört aza bir reis kaza heyet idareleri üç aza bir reis, nahiye ve köy heyeti idareleri iki aza bir reisten mürekkeptir.

31 — Vilâyetlerde ve Kazalarda otuzuncu maddede yazılı zatların bir araya gelmesiyle bir heyeti idare teşekkül eder ve umumî heyet idaresinin tasdikine iktiran eder. Ve orada bir şube açılır.

32 — Şubet heyeti idarelerinin vazifesi mantıkasında teşcir faaliyetlerini tamâm ve muameleleri idare ve kongrenin tatbik ve icra ve umumî heyeti idareye faaliyetlerine mütabik rapor vermekten ibarettir.

Vilâyet ve kaza kongresi

33 — Vilâyet ve Kaza şubelerinde Tegrini sanide bir gongre in'ikat eder.

34 — Vilâyet ve kaza kongreleri müessislerle orada kayıtlı muavin azamın bir araya gelmeleriyle in'ikat eder.

35 — İlk içtimada bir reis, bir veya iki reisi sani bir kâtibî umumî ve bir muhasip seçilir. Bu zatlar heyeti idareyi teşkil ederler.

36 — Münhâl vukuunda cemiyete kaytlı azadan biri seçilir.

37 — Vilâyet kongreleri senelik içtimaları sırasında umumî kongreye gönderilecek azayı seçerler.

38 — Kongrelere kabul olunacak kararların sureti heyeti merkeziyeye gönderilir.

39 — Vilâyet kongreleri heyeti idaresinin muamelelerini ve hesaplarını teftiş ve nizamnameli esasasıye tevfikân tesis edilen meyve ağaçları fidanlıklarını tesisatını ve şubelerdeki teşcir işlerini tetkik ve ihtiyaca göre tatbik edilecek olan işlere heyeti merkeziyenin nazarı tasvibine arz edilmek üzere karar

verir ve gelecek sene bütçesini kabul ve gelecek sene heyeti idaresini teşkil edecek zavâtı intihap eder.

Memurin ve müstahdemin

40 — Cemiyetin işlerini ve vazifelerini icra için ücretli memurları ve müstahdemleri bulunur.

41 — Çalıştırılacak işbu memurlar Vilâyet ve Kaza heyeti idarelerince intihap ve umumî heyeti idarece tasdik olunur.

Cemiyetin varidat menbaları

42 — Cemiyetin varidat menbaları şunlardır. 1 — Umumiyetle ianeler ve teberrûlar 2 — Aza taahhütleri 3 — tabii azaya verilecek haviyet varakaları hasılatı 4 — Fidanlıklardan satılacak fidanların parası 5 — Umumî ve hususî bütçelerden yapılacak muavenetler 6 — müsamere hasılatı ve (Rozet).

Müteferrik maddeler

43 — Cemiyetin bütün muameleleri ve hesapları mahallin en büyük mülkiye memurlarının emir ve tensibile her zaman teftiş edilebilir.

44 — Heyeti merkeziye fevkalâde hallerde ilk toplanacak umumî kongrenin tasvibine arz olunmak üzere icap eden kararları verebilir.

45 — Bütün intihaplarda müddeti biten azamın tekrar intihaba caizdir.

46 — Sübisan ekseriyetle mukayyet olmayan kararlar ekseriyetle verilir.

47 — Cemiyet merkezi nizamnamesinde ve Vilâyet ve Kaza heyeti idarelerinde fabriyen bir vazife almış olan aza vazifelerine mazeret bildirilmeksizin mütevaliyen üç defa gelmezlerse müstafi sayılırlar.

48 — merkez ve şubeler Cemiyetin nizamnameli esasasına ve bütün kararlar ve tebliğlerine ve talimatlarına tevfiği hareket ederler.

49 — Vilâyet ve kaza heyeti idareleri umumî heyeti idareye nahiye ve kaza heyeti idareleri kaza heyeti idarelerine merbuttur. ancak selâhiyetleri dahilinde işler için bütün şubeler müteakibilen muhabere ederler.

50 — Cemiyet heyeti idarelerindeki müntehip aza fabri olarak hizmet ederler. Ancak cemiyet maksadının istisnasında hizmeti mesbuk olanlara heyeti merkeziye karârile iktamiye veya maaş verilebilir.

Himayeî Eşçar

Kemahta teşekkül eden Himayeî Eşçar Cemiyetinin nizamnamesini karilerinize takdim ediyoruz. Memleketimiz için pek müfit ve misner faaliyetler vadeden kardeş cemiyete gayesinde muvaffakiyetler temenni ederiz.

Himayeî eşcar cemiyetinin Beyannamesi

Memleketimizin en mühim irat menbalarından ve harice yaptığı-
mız ihracat maddelerinin en mu-
hakkından birisi de *afşar ve ağaç*
mahsulleri ; olduğu müldür.
Memleketimizin bir çok yerlerinde
meyvalı ve meyvasız ağaç pek
çok olduğu hâlde diğer yerlerin-
deki dağlar, ovalar, tarıbdar nehir
kenarları boş ve ağacsızdır. Mem-
leketimizin lagan ağaçtan elde
ettiği maddeler memleketimizin ka-
biliyetinden pek dündür. Diğer
tarafdan mevcut ağaçlar dikkatsiz-
likten ve hayvanatın zarar vermesi
yüzünden harap olmaktadır. İşle
memleketimizin bu kıymetli servet
menbalarını yükseltmek ve halkımı-
zın ağaçtan yaptığı istifaleyi azal-
tılmak üzere iblağ etmek için (*Himayeî Eşcar Cemiyeti*) teşkil

Bu cemiyet her tarafa ar zi-
min kabiliyetine göre yetişmesi
lazım gelen ağacın çoğaltması için
fındık, fındık tesis edecek ve bura-
da yetişecek fidanları asıladıkdan
sonra halkımıza tevzi edecek, boş
ve çaplak araziye sınırlı usullerle
eşcar ederek köylerimizi dağların
ve yamaçlarını yeşillendirecek ve ağaçların
muhafazası için çalışacaktır.

Cemiyetimizin yapacağı işlerden
bunlar en önemlilerinde kavak
ve kavak gibi çabuk yetişen ve her-

kesin her zaman işine yarayan
ağaçları çoğaltmaktır. Mem'eketi-
mizin her tarafında sebirlerimizde
köylerimizde bir çok akar sular
vardır bunların etrafında sayısız
ağaçlar yetişebilir ; böyle olduğu
hâlde bu derelerin kenarları ekse-
riya ağacsızdır. Burada bulunan
köylerde ekseriya edimsizlikten
müskülât çekerler. Halbuki bu a-
ğaçları yetiştirmekte müskülât
yoktur. İş yalnız kavak ve şöğüdün
dalını kesmek ve bu dalları bu
ağaçların yanına dikmektir ; bundan
sonra artık hiç bir masraf ve zah-
met yoktur.

Bir aile reisi doğan her çocuğu
için köyünün yanındaki dereye bir
kaç yüz ağaç dikse çocuğu büyü-
yünceye kadar ağaçlar da büyür
ve çocuğu çalışacak çağa gelince
kendine yapacağı iş için hazır bir
sermaye bulur ; ve hayata atıldığı
zaman sermaye bulmak müskülât-
ından kurtulmuş olur, bu kadar az
emekle bu kadar çok faideyi ka-
cınmamak lazımdır.

*Tarhalarımızın etrafında, dere-
lerimizin kenarlarına meyvalı,
meyvasız ağaçlar dikelim ; ağacın
en kısa zamanında en çok faide
veren en kârlı bir iş olduğunu
daima düşünelim.*

Himayeî eşcar cemiyeti

BİOLLEY

(Mabal)

9 — Tahammülü senevinin tayini ve kat'iyat plânının tanzimi

Senevi kat'iyat miktarının evle-
ben tayini hususunda *Biolley* kon-
trol usulünün esasına istinat et-
mektedir. Bir reçper, tarlasından
ne kadar mahsul elde edeceğini
hiç bir vakit evelden kestirmez,
bittabi müstakbel mahsulât hak-
kinda reçperin bir fikri olabilir,
ancak, devritenebbüt zarfında tar-
lanın ne mahsul verdiği harman
zamanı tebeyyün eder.

Aynı mes'eale ormanlık içinde
varittir, ormanlıkta bu gayri mu-
ayyenlik daha geniş olarak tasav-
vur olunabilir. Ormanın hayatına
müdahale ettikten sonra tecessü-
matın kemmiyet ve keyfiyeti, mü-
dahaleden evvelki vaziyete göre te-
beddül edebilir. Plânda tayin ve
irac ettiğimiz senevi kat'iyat mik-
tarı tahmine müstenit bir kemmi-
yetten başka bir şey değildir, ma-
mafi tahmini tecavüz etmeyen bu
senevi kat'iyat miktarının, bütün
orman sahasında mezkûr plâna
müsteniden tatbik ettiğimiz usulü
kat'iyatın netayici hasdasını anla-
yıncaaya kadar geçen muayyen ve
kisa bir zaman için hükmü caridir.
Kat'iyat miktarını uzun müddet
için kat'i olarak tayin etmek gaye-
siz bir iştir, bu plânın bizi yanlış

yola sefketmesi muhakkaktır. Or-
man devrine göre senevi kat'iyat
miktarını tayin etmenin, her on
senede bir tefiş yapılmasına rağ-
men, aksi neticeler tevhit etmesi
çok muhtemeldir. Kat'iyat miktarı-
nın uzun müddet için evelden ta-
yini orman sahibinin serbesti hare-
kâtına mani olur, herhangi bir işi
yaparken silvikültürün mütehal-
fından mada tahmin hududunu te-
cavüz etmeyen malûmatı müstenit
tanzim kılman kat'iyat plânının
evamirine mutavaat etmek ve onun
hükümlerine serfgru eylemek mec-
buriyeti karşısında kahr, ve plânın
tatbiki mecburiyetine binaen bazen
ormanın hakiki tahammülüne naza-
ren fazla veya noksan kesmek
mecburiyeti hasıl olur. Binaenaleyh
birinci derecede laizi elmiyet ol-
ması icabeden silvikültür esasatı
şu suretle amenajmanın yanlış ola-
rak verdiği hükümlere feda edilmiş
olur.

Ormanlıkta tahammülü senevi
mevzu bahis olunca ormandan kat
edilecek miktar hakikiyi tayin et-
mek anlaşılmayıp tahmini bir mik-
tarın tayin ve irac edeceği hatıra
gelmelidir.

Orman mahsulâtı, ormanda mevcut hacim bir miktarın kesiminde edilebilir.

Bu ameliyenin tatbikinde iki esastan hareketle mevluzdur:

1. — Her mahsul ikthal ettiğimizi tahmin ederek sermayenin bir kısmını tahsis ediyoruz ve bu suretle ormanın faaliyeti muntahsalasına nısıf nakile ediyoruz.

2. — Ve yahut son derece itina göstererek tahakkuk miktarını düşünülür katıyat yapmak suretiyle hacimsiz miktarda hacim ihhar ve tahakkuk eden ormanın zararına bir işleme takip ve tatbik etmiş oluruz.

Bu muntahsaladan müsteban olarak veçhile orman da bırakılması icap eden hacim ihtilâfi lazımgelen mahsul miktarının ve aralarındaki nisbetin bilinmesinin ehemmiyeti azimesi vardır.

Mevcut hacmin bir kısmının tahakkukundan ibaret olan ormandan istisade ve tatbik usul ve miktarının ormandaki hacmin kesim ve keyfiyeti üzerine icrayı tesir etmesi pek tabiidir. Binaenaleyh tatbik usulünün ormanda terbiyeyi tesirler sure eden avamul mecmumun da ilâdetmek mecburiyetinde olur.

Katıyat miktarını tayinden evvel hareketli bir ölçü meselesinin halledilmesi lazımdır.

Katıyat miktarı

1) Tecessümatla müsavi;

2) Tecessümatın dahi;

3) Tecessümatın fazla mıdır? ki hacmin kemiyeten tahavvülü noktai nazarından:

1) Hacim miktarının gayri mütebeddil kalması mı icap ediyor?

2) Hacim miktarının fazlalasma mı lazımdır?

3) Hacim miktarının tenakus etmesi mi?

Bundan sonra her maktâ için ne gibi katıyat [katıyatı tefrihiye, ziyaiye, tehziriye . . . gibi katıyat] icrası icap etmektedir.

Binaenaleyh her maktân muhtelif sınırlardaki hacminin tezayüt veya tenakusunun tecessümatla yapılması tesirini meydana çıkarılması lazımdır [bittarihin ayni hacmi haiz iki maktâdan birisi ihtiyar ağaçları diğer genç yaştaki ağaçları ihtiva edebilir, bu vaziyette her iki maktâdaki tecessümatın tezayütüne münasabat edecek esbap bertaraf edilmelidir].

Bu suallere verilecek cevaplar ilk seneler için tahmini bir mahiyettedir. Her maktâda bulunan meşcereleri tetkik ettikten sonra bunların vaziyetine göre katıyat miktarı tayin edilir.

Bizim (plan yapımında) serbest hareket edebilmemiz için maktâların adedi amenajman devrinin bir kaç misli olmalıdır. ancak bu sayede dir ki her sene ormandan alınacak hasılatla müsavat temin edilmiş olur.

İlk defa ormanda kontrol usulile

amenajman tesis edilirken senevi tecessümat miktarı kat'i olarak bilinmemiyeceğinden mümkün mertebe kısa bir zaman sonra tekrar tek'ip icra ederek senevi katıyat miktarını ona göre tadil etmelidir fakat ikinci tek'ip yapılmadan evvel yüzde nisbetine göre serveti hasabiyyenin cüzi bir miktarı (meselâ $\frac{2}{100}$, $\frac{3}{100}$ gibi) senevi katıyat miktarı olarak tayin edilmeli yahut (burgu ile tecessümat tayin kılınarak) ensabı tecessümat takdir edilmelidir.

Amenajman devrinin hululünden sonra tecessümat miktarı tayin edilmiş olmasına rağmen katıyat miktarının tayininde gayet müddet birane hareket etmelidir.

Birkaç devir mürurundan sonra elimizde tecessümat miktarına göre kat'i netayic bulunacağından tahammülü senevinin tayininde daha serbest hareket etmek mümkün olacaktır.

Bu hususta yanlış yola sapmamak için yeni plan tanziminde geçen devirlere âit tek'ip netayicini nazarı tetkikden geçirmeli ve bir biriyle mukayese edilebilmek için tecessümat ve hacim grafikleri tanzim etmelidir.

Her sene ormandan alınacak hasılat miktarının müsavati ne suretle temin edilebilir? diye bir sual varit olabilir.

Müsavi hasılat almak mefhumu altında orman devri zarfında her sene müsavi hasılat almağı auladığımız taktirde bu prensibin orma-

na tatbikinin esasen doğru olup olmadığı şüphelidir.

Ormanın beher hektarının azami tecessümatı verdiği tetkikatla isbat edilmeden evvel hersene müsavi hasılat olmak için gayret etmeye hakkımız yoktur, ormanca — bu tetkikat icra edilmedikçe — daima hasılatı tezyit etmeye gayret etmelidir.

Müsavi hasılat almak için bu meyanda katıyatın tatbidi ve yüksek sınıfı esnanda serveti hasabiyyenin tezyidi kifayet etmeyip ormanın her sininde ittihaz edilen terbiyeyi tedabirin daha müsbet netayic verdiğini unutmamalıdır.

Kontrol usulü: tecessümatı tezyit ve her sene müsavi hasılat almak için âtideki tedbirleri tavsiye etmektedir.

Biyolöy usulü fazla tecessüm etmekte olan ne hiç bir ferdi, ne de hiç bir meşcereyi kat etmeyi teklifetmez bilakis az tecessüm eden meşacirin, fertlerin derhâl sahadan kaldırılmasını emreder; yüksek tecessümat veren sermayei hasabiyyenin ormanda daima mevcut bulunması bittabi azami tecessümat elde etmek için bir vasıta- dır. Demek oluyor ki bu usulü tatbik ettiğimizde ormanımız daima yüksek tecessümatı haiz meşacirle mestur olur.

Kontrol usulünde katıyatı seneviyyenin tayini tek'ip vasıtasile elde edilen hacim ve mevadi sairere istinat etmeyüp hakiki tecessüme istinat eyler, demek oluyor ki kon-

İstanbul Orman amenajman grubu

Çatacak Ormanı

Sonradan silsilesi ormanlarının merkezini teşkil eden ve kara Sakalormanı ile şark cihetlerinden hem budur bulunan çatacak ormanı sathı kadından 1000 — 1650 metre kadar yüksektir. Hısarık Tepesi namı ile maruf en yüksek rakım irae eden 1650 metre irufanda bir tepedir.

Ana suharu işbu silsile üzerindeki diğer ormanlarda arz edildiği veçhile Suhuru Sistiye ile Suhuru Kilsiyel bilhüye teşkil etmektedir.

Amenajesi icra edilen sahanın vüs'atı umumiyesi 3881.3 hektardan ibarettir. Vüs'atı umumiyenin 3626.3 hektarı çam 93.7 hektarı Arhıve Mese ve 161.30 hektarı da kısmi mühlümni kabili tescir olmak üzere çplak erazi teşkil eder.

Bu silsile üzerinde bulunup tafsilatı geçen Kuşca, Akarca, Karanlık dere, Kara Sakal, Kuzgunçuk ormanlarında arzediği veçhile alelhumna Suhuru kilsiyeyi havi olup rutabeti turabiye cihetinden fakir bulunan mevakide Kara çam ve Suhuru Sistiye havi şimale maruf ve ratıp mahallerde ise Sani çam escarının ahza meki eylediği nazari dikkati celp etmektedir.

İşbu ormanın tatbikine başlarken önce hasdan tayin etmek pıren-
sından sonra serveti hasabi-
yeni azamı tecessümatı verdiği

Orman hey'eti umumiyesi itibarı ile Escarı hasise istilasına müsait bıdınmakla beraber kesafetin ve evsafı turabın mahfuziyetini muhtel bırakacak derecede ihlâl edildiği mahallerde bile tebezzürü tabinin calibi dikkat mertebede olduğu görülmektedir.

Netekim ormanın bazı mahallerinde gerek yunan işgali esnasında vukubulan harik ve gerekse suveri muhtelif ile yapılan usulsuz katiyata rağmen teasili tabii sayesinde gayet gümrah genç meşcerelikler teşkil ederek mavî harabiye yüz tuttuğu, bilakis atisi parlak bir orman halini iktisap eylediği hayretle müşahede idilmektedir. Çatacak Ormanı; her dürlü tahripler tecavuzat karşısında tabiatın en bariz bir nümunesini irae etmektedir.

Şimâl ve Cenuba müteveccih olup bir ikim satuhı mailelerde mütesekkil bulunan Çatacak ormanı 10 — 32 derecei meylinde dir.

Diğer alıval ve evsafı umumiyesi bundan evvel hülâsatan tafsilat verdiğimiz Kuşca, Akarca, Karanlık Dere ormanları ile Kara Sakal, Kuzgunçuk ormanının aynıdır.

zaman sarfınazar olunur asgarî serveti hasabiyenin azamî tecessümatı verdiği zamanda müsavi hasılat alınmağa başlar. [Bitmedi]

Ormancılık Âleminde

Bulgaristan ormanları — Bulgaristanda 1908 istatistiklerine göre 2 milyon 800 bin hektar orman vardır; ormanlar umumî arazinin yüzde 30 unu işgal ederler. Amenajman işleri 1880 de başlamış ve 1901 de üç amenajman gurubu teşkil edilmiştir. 1922 kânunı hususi ormancılardan yapıcakları pılânları kabul etmekte ve üç sene zarfında cemaat ve hususi orman sahiplerini amenajman pılânları yaptırmaya mecbur tutmaktadır. Buna rağmen 1927 senesine kadar 30 bini kat'î, 265 bini muvakkat olmak üzere ancak 295 bin hektar orman amenaje edilebilmiştir. Bu ormanlarda 30 milyon 600 bin metre mük'ap hacim, 381 bin m³ tecessümat taktir edilmesine mukabil senede 515 bin m³ kat'iyat yapılmaktadır. Gerek bu tecessümden fazla kesim ve gerek muvakkat pılânlarda iş görülmesi de gösteriyorki Bulgar ormanlarının daha pek çok müşkülâtı iktihâm etmeleri lazımdır. Diğer taraftan hayvan sürümü Bulgar

ormanlarını harap etmektedir. Dünya harbindan evvel Bulgaristanı ziyaret eden meşhur ormanci Profesör Schuyvappachi hayvanlar içinde oldukça Bulgaristan ormanlarının vaziyetini ıslaha çıkışmak pek beyhude bir hareket olduğunu söylemiştir.

Fidanlıklardaki muzur olar — Amerikalı Vahlenberg Avusturyalı Forestri jurnalda şayanı dikkat bir yazı neşretmiştir. Fidanlıklardaki muzur oların mihaniki usul yerine kinayevi tarzda imhası hakkında 10 senedenberi yapılan tecrübeler nihayet muvaffakiyetle neticelenmiştir. Bunun için kilitiyeti tıya kullanılmıştır; bu madde ot tohumlarının çimlenmesini tamamen men ettiği halde ekilen reçimeli ağaç tohumlarına hiç bir suretle zararı dokunmamıştır. Her iki senede bir kullanılması hâzıngelem bu maddenin icabı veçhile istimali halinde ne toprak ve ne de fidanlar hiç bir zarar görmemektedirler.

(Forstarchiv)

Kat'î amenajman plânında bu ormandaki çamlarda tayin ve tespit olunan devir 120 dir. Tecessümatı mutavassıtası hektar başına 2. 152 olup tahammülü senevîsi 7805 metre mük'aptır.

Ta eskiden mülga Hazinei Hasa tarafından idare edilmekte

iken bilahare orman idaresine intikal eden Çatacak ormanı iki sene evveline kadar 20 seneye karış bir müddet işletirilmiştir ve kat'î plânın tanziminden sonra ormanın işletilmesine henüz başlanmamıştır.

[Bitmedi] Orman Mühendisi
ŞEVKET

Meşe tohumlarının saklanması — Letonya'da sekiz türlü muhafaza usulünün tatbikile yapılan bir tecrübede meşe tohumlarının en mükemmel surette suda muhafaza edilecekleri görülmüştür. Akar su ile durgun suda muhafaza arasında hiç bir fark görülmemiştir. Durgun suda muhafaza edilen tohumların çimlenme nispeti yüzde 80 den yüzde 77 ye, siddetle akan suda muhafaza edilenlerinki yüzde 84 ten yüzde 80 ne inmiştir. Delinmiş eski çimento fucularına konan tohumlar kâmu evvelden mayısa kadar suda kalmışlardır.

(Forstarchiv)

Ormancılık ve neşriyat — Almanya'daki mesleki neşriyatın ehemmiyet ve vüsati hakkında bir fikir vermeye olmak için iki misâl getiriyoruz: Alman ormanlılar cemiyetinin gazetesi olan *Der Deutsche Forstwart* = Alman ormanları 24 bin tane satır. Prusia orman bekçileri için yazılan ve ormancılığın her şubesiyle bahsedilen *Bekçi kitabı* 30 senede 8 defa basılmıştır; son tabiri adedi 30 bindir.

Ormancılık haberleri

Merkezleri İstanbulda olmak üzere bu sene mevcut iki amenajman gurubuna ilâveten iki amenajman grubu teşkil edilecektir.

İstanbul amenajman gurubu senelik faaliyetine başlamış ve şimdilik Bigada Akdağı ve Sapanca, Rize ormanlarında çalışmaktadırlar. Antalya gurubu bir aydan beri Antalya ormanlarının amenajesiyle meşguldür.

İzmit fen memuru Mehmet Ali Salih bey orman müfettişliğine, Alâiye fen memuru Muharrem Rıza bey Antalya Orman müfettişliğine, Bolu merkez müdürü Nurettin bey Konya orman müdürlüğüne tayin edilmişlerdir. Dörde iblağ edilen Amenajman grupları birer başmühendis ve başmühendis muavini ile dörder mühendisten ibaret olacaktır.

Avrupadan gelecek arkadaşlar

Almanya'da tahsilini ikmâl eden Mahmut Şakir bey arkadaşımız hazıranda memleketi avdet edecektir. İki senedenberi Almanya ormanlarında tetkikatta bulunan ve şimdi İsviçrede bulunan Mazhar bey pek yakında avdet edecektir.

Zabit Varakalarına dair ..

Mecmuamızın temmuz nüshasında arkadaşım Şeref Nurinin bu mevzu dair neşredilen yazısını dikkatle okudum. Bunu gören muhafaza memurlarından bazılarının makalede verilen zabit varaka numunesi hakkında sordukları sualler üzerine temür rüfekanızın bu hususta ki tereddütlerine mani olmak için şu satırları yazmağa lüzum görüyorum.

Zabit varakalarının mahiyeti hukukiyesini vazih birsurette teşrih eden bu makale bilhassa sonundaki numune ile Ormancılık noktai nazarından ilâvesi icap eden bazı noktaları muhtevî değildir. Arkadaşım, Orman muamelâtile meşgul olmadığı için bittabi bu eksik noktalardan malûmatı yoktur. Binaen aleyh mecmuada gösterilen numuneye tevafuk eder bir şekilde Orman memurlarının tutacakları zabit varakaları muamele cihetinden nakıs kalacaktır. Aynı zamanda bu noksan şerait bir kül halinde mahkemeye arzedilen dava vaziyeti karşısında hukukan dahi tam addolunamaz. Burada kullandığım *hukukan* tabiriyle umumî hukuktan ziyade Orman idaresinin hukuku şahsiyesini mürad ediyorum.

Bu yazımda zabit varakalarının tatbikatta mahkemelerce nazarıyatı hukukiyeye teadülen sureti telekkisini ve Orman idaresinin hukuku şahsiye ve maneviyesini en bariz, müdellel bir vaziyette

gösterecek cürümlerin süjesi üzerinde hakimleri yormayacak madumatı havi zabit varakalarının tarzı tanzimini anlatacağım :

Mahkemeler Orman cürümlerinde tutulan zabit varakalarını yalnız cürmü meşhuda müstenit olanların katıyetle telâkki etmek gibi kabahate ait failerin tecziyesinde bu nevi zabit varakaları ile sahteliği sabit oluncaya kadar amel eder; ve kararını verir. Yahuz bu zabit varakalarının usulüne muvafık bir surette tanzimi şarttır.

Bunun haricinde meşmûata ve ya şahitlerin meşhûdatına taalluk eder bir şekilde tanzim edilen zabit varakalarını mahkeme ancak malûmat kabilinde addediyor... Hatta cürmü meşhûat halinde tasvir edilmeyen hiç bir faili mahkeme tecrimde etmiyor... Bu hususa temas eden hiç bir maddenin Orman kanunları arasında bulunmaması bir çok yangın ve tahribat faillerinin perâet etmesine müncer olmaktadır.

Maddei umumiler kendilerine tevdi edilen zabit varakalarının usulüne muvafık olarak yapıldı yapılmadığını birinci derecede tetkik ederler. Noksan tutulmuş zabıtnamelerin müstantik tarafından tahkikatı iptidaiyesi icra olunur. Cürmün subut derecesi zahire çıkarılır. Usulüne tevafuk eden zabit varakaları müddei Umumilikce mahkemeye verilir. Mahkemeler ekseri-

vetle gerek bizim ve gerek memurlarımızın tanzim ettikleri orman meşhurla istinat etmeyen zabıt varakalarının hilâfı sabit olunca kadar dahi sayıyı ihtiac saymıyor . . Bu itibarla sehâdat ve delâilü saire ile sureti sarîhada isbat olunmayan davalar idarenin aleyhine neticelenmektedir.

Yangın faillerinin mahkûmiyeti için behemehâl memurların görmeleri lâzımdır. Bu cihet zabıt varakasına dere edilmezse cürüm mahfî kalır; fail beraet eder. Buna müteallik olmak üzere başka bir mekale ile ayrıca izahat vereceğim.

Orman cürüm'lerine mahsus zabıt varakalarının mahkemeler tarafından ne suretle telakkî edildiğini şu suretle hulâsatan yazdıktan sonra hukuk ve Ormançılık cebbhesinden mükemmel bir zabıt varakasının nasıl tanzim edileceğini iki misalle göstereceğim.

Seref Nuri beyin makalesinde kanuna muvafık zabıt varakalarının seraitine dair zikredilen altı maddeye ilâveten Ormançılık noktai nazarından şu bir kaç maddeyi tezyil ediyorum.

Zabıt varakaları ekseriya iki suretle tanzim edilir :

A — Yangınlar.

B — Tahribat ve hilâfî nizam katiyat için . . .

Birincilerde :

1 — Yangının tarihi zahur ve itfası.

2 — Mütecasiri « ehemmiyetle » isim ve şöhreti mensup olduğu karye « arkadaşının mekalesinde gösterilmiştir ».

3 — Ormanın ismi ve hududu

4 — Harik sahasının vusâtı.

5 — Mikdarı hasaratın tayini.

6 — Yangının sebebi, kırmadan mütevellit olup olmadığı.

(Bitmedi)

TASHİH: 11 numaralı nüshamızda $\frac{3}{8}$ makalesinde âtideki mürettip hataları yapılmış olmakla tashih olunur :

Sahife	Satır	Sütun	Doğru
1	5	1	Ormanlarında ormanların
1	7	1	504 numaralı
1	22	1	$\frac{V5}{8} + P$
1	27	2	Tensillerile
2	7	2	50 ile 100 arasında
2	15	2	$\frac{1}{3} 0$
3	27	1	ârizi hasılat
3	1	2	tahavvülün $\frac{8}{8}$ gibi

Hâzîr matbaası

Müdür mesulü : MÜNİF

Orman ve Av

YIL : 2

SAYI : 15

MAYIS

İçindekiler

Ağacın kıymetini bilelim	HAMDI NAFİ
Biyoley (Mabat ve son).	Mütercemî: YAKUP APANAY
Sekiz dişli ladin böceği	MUSTAFA REMZİ
Köpeklerin terbiyesi	TEVİK ALİ
Akdeniz malleli ormanlıları	CEVAHİR
Çatacık ormanı	ŞEVKET
Zabıt varakaları	M. ALİ SALIH
Mektuplar, Ormancılık haberleri	

Fiyatı 25 kuruştur

HİLAL MATBAASI
1929

Orman ve Aşv

Orman Mektebi Alisi Me'zunları Cemiyeti tarafından ayda bir neşrolunur.

Sayı: 15

===== MAYIS =====

Yıl: 2

Muhterem okuyucularımıza

İkinci seneye ait nushaları muntazaman almak istiyorsanız abunalarımızı teedit ediniz. Teedit için bir an evvel açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehemmiyetle rica ederiz.

Ağacın kıymetini bilelim

Himaye-i eşcar cemiyeti 20 şubat 928'de kemahta teşkil edilmiştir. Cemiyetin teşkiline saik olan ahvalin tadadını hacet yoktur sanırım.

Türkiye ormanlarının öteden beri devam edip gelen lazim macerası suzışlı bir hikâyedir. Bu hikâyeyi her gün hepimiz tekrar edip dururuz. Kemaht toprakları bu acıklı hikâyenin tam bir sahnesi tecellisidir. Etrafa atlı uzur eden bir zair gözü, hiç bir yeşillige tesadül etmez. Diyebilirim ki zevil-hayata yeni bir hayat bahseden ilk bahar bu memleketin hakiki bir yabancıdır. Halbuki camiye gittiğimiz zaman imam efendi size 70 santim kalınlığında ve 10 metro irtifanda müteaddit çam direklerinin yüz sene evvel kasabaya yarım saat mesafedeki Çörencil kabanından getirildiğini, bir köylü evindeki direklerin dedesi tarafından marik dağından getirilerek evinin yapıldığını hüseye eder. On sene evvelki karadağ çamıklarında bu gün ancak çam kökleri buluruz. Bu dağlar o kadar çıplaktır ki nebat namında bir şeye tesadül edilmez demlse caizdir.

Kemahtaki ağaçlar köylerin şurasıda burasıda kalan bodur meşelerle gazenizde galeri ormanı diye tavsif edilen kavak, söğütler ve kasabadaki meyve ağaçlarıdır.

Arazinin bu vaziyeti memleketin derin bir fakr ve ihtiyaca sürüklenmiştir. Topraklar bereketsiz, dağlar çırsız, bayırlar hayvansızdır. Halk nâiselim uzak diyarlara giderek çalışmak suretile temine mecburdur. Bu sebepten Kemaht mütemadi bir amel ve süt içindedir. Şüphedir ki bu topraklar bu balkı rahat içinde geçindirecek kabiliyettendir. Ancak kazanmanın ilk unsuru sermayedir. Bu derin fakrı zaruret sermaye tedarikini imkânsız kılmaktadır. O halde kısa zamanda yoksulluğu giderecek şey nedir?

Şüphedir ki bu memleketin akır sular var. Fırat ve kömür nehirleri ve teferruatı dahilinde boydan boya ve kilometrolarca uzanır. Fakat istifade edilmez.

Dinebilir ki bu vaziyet Türkiye'nin ekseri yerlerinde aynıdır. Senelerce devam eden seyahatlerim

Bu fikrimi takviye ve tahkim etmiştir.

Türkiyenin hayatı iktisadiyatı ile kim olduğu artık bir mütearife olmuştur. İktisadiyatın en kısa ve en kolay yolu ağaçtır. O halde Türkiyede ağaç işini takviye etmek hakiki bir zarurettir. Ancak bu, umumi bir vaziyet olduğundan şahsi teşebbüsler fidesizdir bunu bir cemiyete tevdi etmek en kısa bir çaredir.

Bu fikir üzerinde epiyce çalıştım, bu işe hatta vakfî vücut etmiye karar verdim. Bu muazzam işi tahakkuk ettirmek çok müşkül bir mesele idi.

Şayanı dikkattir ki bu düşünceler kemah gibi hücre bir yerde kuvvet bulmuştur.

İptida ufak bir teşkilâtla işe başlamak zarurî idi, nihayet Kemahta bulunan ağaç muhiplerini bir araya topladım. Mektebin ufak bir odasında uzun münaakaşat neticesinde [Kemah himayeî eşcar] cemiyeti ismini taşıyan bir cemiyet tesis ettik ve yirmi maddelik bir nizamname yaptık. Bu nizamnamenin ikinci maddesi maksadı üç fıkrada hulâsa ediyordu. Meyvalı ve meyvasız ağaçların tezyidi miktarı, bunların muhafazası. Ağaç muhabbetinin telkini. O sene kış ayında devam ediyordu ve hayvanat gıdasızlıktan fazla müteessir oluyordu, kavak ve söğüt gibi ağaçların dal ve kabuk gibi aksanında gıda noksanını şayanı dikkat bir surette temin etmişti. Bu vaziyet cemiyetimiz için pek nafi oldu.

Muameleleri resmîye ikmal edildi, derhal Kemah köylerine uzun bir beyanname gönderildi. Halk bu işe şiddetle alaka gösterdi ve garşiyata girmi verildi. Bu beyanname bize bir hamlede 40,000 ağaç kazandırdı.

Bu muvaffakiyet bizi işleri tevsiya sevk etti. Gazetelere gönderilen bir tefliğ ile teşekkül efkârı umumiye arz edildi.

Memlekette ağaca karşı mevent vaziyete ragmen anlaşıldı ki kendi kendine fırsat bekleyen pek çok ağaç muhipleri varmış. Bunlar gizlendikleri yerden çıkarak uzatmış eli kemali samimiyetle tuttular.

Makamatı resmîye ve gayri resmîyenin bu husustaki teşvikat ve tergibatını ve muavenet ve muza heretlerin kemali fahr ve sürur ile yat ederim. Her taraftan bir çok mektuplar aldık. Anlaşıldı ki bu işin sür'atle tevsiine ihtiyaç vardır. Derhal icap eden yerlere müracaat ettik ve teşkilât yapılmasını rica ettik. Ancak nizamnamemiz pek müstevza olduğundan talep edildikçe gönderemiyorduk. Nihayet aynı şekile ve bir uzak vilâyet murahhasının iştirakile 25 mart 929 da bir umumi kongra aktettik ve evvelinden daha vasi bir nizamname tanzim ettik. Bu nizamnameden müstensih ile tektir edilen bir nüshası takdim edilmiştir. Neşri pek ziyade şayanı arzudur. [*] Bunun da ihtiyaca kâfi olduğu iddia edilemez. Ancak cemi-

[*] orman ve ev : bundan evvelki nüshamızda beyanname ile birlikte neşredildi.

yetimiz ihtiyacı sevkile hareket ettiğinden şimdilik kâfi görülmüştür. Gelecek sene daha ziyade tevsiine teşebbüs edilecektir. Bu gün altı vilâyet kaza ve nahiyelerinde şubelerimiz vardır. Rüfekayı mesaimiz arasında büyük mülkiye memurları ormanı ve ziraat müntetisipleri vardır.

Bu umumi alaka cemiyetimizin kısa bir zamanda büyük bir kudret iktisap edeceğine bir delildir.

Cemiyetimiz nizamnamesine tevfiikan Kemahta bir fidanlık tesis etmiş ve buraya kayısı çekirdekleri dikilmiştir. Yetiştiginde aşılamp tevzi edilecektir. Kezalik sun'î orman tesisi tecrübesinde bulunulmuş ve tedarik edilen akasiya tohumları muhtelif mevkilerde ve muhtelif usullerde on beş kadar mevkie zer edilmiştir. Zeriyaat miktarı 80 dönüme balığ olmuştur. Bu sene hasıl olacak netayice göre zeriyaat usulleri tadil ve aynı surette zeriyaata devam edilecektir. teşcirden masraflı olduğundan gars usulünü tereih etmedik mesaimiz Türkiyeye samil ve umumi bir şekle girmiş olduğundan cemiyetin maksat ve gayretini, ağacın faidesini gösterir bir beyanname neşri mecburiyeti hasıl olmuş ve tab ettirilen onbin nüsha beyanname Türkiyenin her tarafına gönderilmiştir. Bu beyannamenin bir nüshasını karilerimize arz için leffen takdim ediyorum derdesti tap bulunan nizamnamemiz her tarafa gönderilecek ve

teşkilatımız tevsi edilecektir. Bu nevi neşriyatın devamı mukarrerdir.

Artık bu gün cemiyet [Türkiye himayeî eşcar cemiyeti] şeklini almıştır.

Memleketimizin böyle bir cemiyete ihtiyacı olduğuna bir senenin günderi bize pek sarılı bir surette göstermiştir.

Denilebilir ki memleketimiz bir ağaç cemiyetidir. ve serveti asliyesi ağaçtır. Beyanname de denildiği veçhile bu gün memlekete para getiren maddelerin müavzenei iktisadiyemizde en mühim amili ağaç ve ağaç mahsulleridir.

Bir sene hararede devam eden faaliyetimiz Türkiyamızda ağaç bayrağının umumi bir şekilde dalgalanmasını temin etmiştir.

Kısa bir mazi bu büyük işin uzun seneler içinde olsun tahakkuk edeceği umidini takviye etmektedir.

Sayı ve sebatın dünyada her müşkülün hal edeceğine şüphe yoktur.

Yılmadan, yorulmadan önümüzdeki pürüzü ve çetin yollarda yürümekle namın hedeflere ulaşacağımıza ve ağacın makaddes olduğunun umumiyetle tasdik edilmesine muvaffak olacağımıza iman etmişizdir.

Kemah Himayeî eşcar cemiyeti Reisi
HAMMİ NAFİ

BIOLLEY

(Mabent)

10. Kontrol usulü ve Orman şekilleri:

İdare edilecek ormanda, meşcerenin ne şekilde bulunması muvafaktır'sualine: Ormanın kendisinden cevap beklemeliyiz.

Bir birine müsabib bir kaç maktadan öyle birisi intihap edilmelidir, ki, beher hektardaki serveti haşebiye miktarı bunun kıymeti ve kutur sınıflarına göre tevzi, tecessümatın kemiyeti yeni neslin vaziyeti bizim için en muvafık ve münasip olsun.

Böyle bir makta aynı şeraiti türabiyeyi haiz maktalar için enmüzeç olarak intihap edilmelidir. Aynı şeraiti türabiyeyi haiz maktaları enmüzeç olarak intihap edilen maktada takrip etmeğe ormancı daima sayetmelidir. Mamafî bu esnada daha muvafık bir şekle rast gelebiliriz. Bu yeni bulduğumuz şekil, yeni bir enmüzeç olarak derhâl kabul edilebilir ve bu suretle biz, adım adım en muvafık orman şekline yaklaşmış oluruz.

Mevcut malûmata göre hektarda 300 — 400 metre mükâp serveti haşebiye haiz bir ormanda sureti $\frac{20}{100}$ ofak $\frac{20}{100}$ vasat $\frac{20}{100}$ büyük çapta bulunursa orman normaldir, lakin bu, tahmini bir mikyastır.

Müteakiben gelen tekiy neticesinde bu mikyasın tebdili de caiz olabilir.

Yeknazarda kontrol usulü tebezzürü tabiiye az ehemmiyet veriyor gibi geliyor, her hangi sağlam ve normal bir uzviyetin tenasül etmesi ne kadar tabii ise, iyi idare edilen bir ormanda da, tenasülü tabiinin husulü o kadar tabii görülmelidir. Ormanda mevcut muntazam, düzkün ağaçların fazla tecessüm edebilmesi için en iyi şeraiti ihzar etmek idarenin gayesidir; binaen aleyh ağaç azamî kıymeti iktisap ettiği zamana kadar mükemmel taç (Curon) a maliktir ve, en mükemmel taçlar ise; fazla semere husule getirmek itibarile tebezzürü tabiiyi teskil eder. Ve azamî tecessümat husulüne bais olur.

Diğer cihetten de ormanın bütün sahasında çıplak mahal yoktur, binaenaleyh tebezzürü tabii husulüne toprağın vaziyeti daima muvafıktır.

11 — Kontrol usulünün bazı memleketlerde tatbiki.

Biyolleyin gösterdiği misallerin en barizlerinden bir kaçında biz zevakkuf edelim: Bu misaller tatbik edilen bu usulün ne gibi netayic verebildiğini göstermek için kâfidir.

Birbirini müteakip yapılan tekiy adelleri	Umum serveti haşebiye	Umum tecessümat	Tayinedilen kat'iyat miktarı			Hakiki kat'iyat miktarı		
			İdare muntazamında devir için	Beher hektarda	Serveti haşebiye nazaran yüzde nispeti (%)	İdare muntazamında devir için	Beher hektarda	Serveti haşebiye nazaran yüzde nispeti

Le Verriere Kantonu ormanı 396 hektar

1	120826	19246	14535	4,5	1,50	19818	6,1	2,00
2	120703	23109	15195	4,8	1,57	19881	6,3	2,06
3	124070	26812	17840	5,6	1,78	24536	7,7	2,47

Boveres kantonu ormanı 114 hektar

1	26765	6629	3125	4,5	1,95	4772	7,0	2,27
2	28622	3525	4230	6,2	2,48	5272	7,6	3,07
3	28875	3482	4200	6,2	2,48	5200	7,6	3,06
4	29098	7037	4500	6,5	2,57	5496	8,0	3,14

Kuve kantonu ormanı 138 hektar

1	40772	6680	4314	5,2	1,50	6237	7,5	2,55
2	41610	61858	5065	6,1	2,04	6064	7,3	2,44
3	41499	6057	6000	7,2	2,41	6687	8,1	2,68

Verrien misallerde kontrol devrinin 6 — 8 sene olmasına nazaran gösterilen netayicin 30 — 35 senede tolpandığı anlaşıldır. Aynı cedvelde görüldüğü vechile serveti haşebiye miktarı ya tezayüt etmişler veya hatta aynı miktarda kalmıştır. Buna mukabil intifa miktarı artmıştır. Calibi dikkat ikinci bir noktada hakiki intifadan tayin edilen intifadan daha fazla olma-

sıdır. Bu son nokta kontrol usulünü fen memuruna ne kadar serbestiyet bahşettiğini bilfiil irae eder. Yukarıda kaydettiğimiz vechile, kontrol usulünün esas prensiplerinden olan miktarı intifam tezyidi umum serveti haşebiyenin bazan tezyidi bazan da tenkisi neticesinde elde edilebilir. Bunu aşağıdaki misallerde görebiliriz.

Serveti hasebiyenin tezyidi vasıtasıyla tecessümatın artması

Alt-orman ve teşkilat	Serveti hase- biye hektarda	İptidai serveti hasebiyeye ait tecassümat	Ensabi tecassümat	Mülâhazat
-----------------------------	--------------------------------	---	----------------------	-----------

Kuve kantonu ormanı 1 nci işletme kıt'ası, makta 3 (1,5) hektar

1	223	4,5	2,0	Meşcere simkık halin- de, tulen tecassümat yüksektir.
2	268	3,6	1,5	
3	272	10,4	4,0	
4	293	9,6	3,1	

Bovares kantonu ormanı, Makta 1 (13,2) hektar

1	198	5,7	3,0
2	210	6,1	2,9
3	241	8,0	3,3
4	268	9,3	3,5

II. Serveti hasebiyenin tenkisi vasıtasıyla tecessümatın artması

Kuve kantonu ormanı, 1 nci işletme kıt'ası, makta 5 (9,6) hektar

1	602	6,1	1,0
2	365	7,5	1,3
3	321	10,3	1,9
4	509	10,6	2,1

Kuve kantonu ormanı, 1 nci işletme kıt'ası, makta 4 (6,1) hektar

1	380	4,6	0,9
2	472	8,7	1,9
3	449	11,5	2,6
4	494	10,7	2,5

Verilen misallerde yalnız esas serveti hasebiyeye ait tecessümat gösterilmiştir [*] kontrol devri esnasında tecessüm ederek, 17,5 sm'dan yukarı kutur iktisap eden ağaçların hacmi cedvellerde nazır itibare alınmamıştır. Misallerde görüldüğü üzere serveti hasebiyenin tezyidi veya tenkisi şıklarının her ikisinde gayet mükemmel neticeler elde edilmiştir.

Ensabi tecessümün değişmesi de bu misallerde şayanı kayt bir noktadır. Yeknazarda ensabi tecessümün tezayüt etmesi serveti hasebiyenin tenkisi suretile elde edilmiş, fakat aynı neticeyi misalimizde serveti hasebiyenin tezyidilede elde etmişlerdir. Ensabi tecessüme nazaran ormanda elde edilen netayic hakkında hüküm vermek hususunda Biyolley bilhassa ihtiyatlı hareket etmeyi tavsiye ediyor. çünkü yüksek ensabi tecessüm elde etmekle beraber aynı zamanda keyfiyet itibarilede bu tecessümün iyiliğine çalışmalıyız. Yüksek keyfiyeti haiz ahşap yalnız kâfi derecede kesif meşaciden elde edile

bilir. Bu son şart madun olduğu veçhile serveti hasebiyesi çok olan meşcerelerde bulunabilir.

Binaen aleyh tecessümün hareketi hakkında hüküm etmek için ensabi tecessümat rakkamları kifayet emeyüp diğer şeraitide nazarı itibare almak mecburiyeti vardır. Verilen misallerde ensabi tecessümün tezayüdüle beraber mülak tecessümatta tezayüt ediyor.

Dahabir noktayı nazarı dikkattan kaçırmamak lazımdır. Oda tecessümün hangi kısım gövdelerde husule geldiğidir. Biyolley usulile idare edilen ormanlarda terbiyevi tedabirin karakteristik bir hatı olarak tecessümün bilhassa büyük kuturdaki eşçarda husule gelmesini ve binaen aleyh istihsal edilecek ahşap azamî keyfiyet rakkamını [*] ita etmesini kaydedelim.

Biyolley usulile amenaje edilen bir ormanda serveti hasebiyenin kutur sınıflarına tevziinde müruru zamanla ne gibi tebeddülât husule geldiğini atideki cedvel göstermektedir :

Tekip senesi	Vasati küvdenin hacmi	Yüzde itibariyle (%) serveti hasebiyenin tevzi		
		Ufak çapda	Vasat çapda	Büyük çapda
Boveres kantonu ormanı				
1892	0,80	39,4	46,7	13,9
1898	0,78	38,4	47,3	14,3
1904	0,85	34,2	48,2	17,5
1910	0,95	30,0	49,6	20,4
1916	0,99	27,2	48,2	24,6
Kuve kantonu ormanı				
1890	0,92	32,8	49,3	17,9
1896	0,91	30,5	49,3	20,2
1902	0,96	27,7	50,3	22,0
1908	1,04	24,8	49,1	26,1
1914	1,13	21,5	48,4	30,1

[*] Esas servetten maksat: Kuturları 17,5 sm. dan yukarı olan ağaçlara ait serveti hasebiyedir.

[*] Vahidi kıyasî serveti hasebiyenin fiatına illak olunur.

Mesela: Birakki yalnız ağaçların hasabını değısmesinde değıldir. ser-
veti hasabıyının keyfiyetide hakeza
mühteremanda eyi tarafa olmak
mühterem değısmiştir. Mesela: Kuve
ormanlarında senevi intifa mıkta-
rında kereste miktari yüzde itiba-
rile su suretile değısmiştir :

I	İmci teftiş devresinde kerestelik%	56
II	"	>60
III	"	>66
IV	"	>68

Derpholts maktarının tezyidi bu-
susunda aynı ormanda berveçli
arı netayıç elde edilmiştir :

I	İmci teftiş devresinde kerestelik%	61
II	"	>72
III	"	>79
IV	"	>80

Bu muvaffakiyatı Biyolley kis-
men kereste imalindeki tekâmüle at-
fediyor fakat bu husus nazarı dik-
kate alındıktan sonra da Biolley
usulile amevaje ve idare edilen
ormanda yüksek muvaffakiyetler
elde edildiği şüphesizdir.

Biolley usulü muayyen bir seç-
me usulü idaresile birlikte tekâ-
mül etmiştir. Onun içindirki meto-
dun izahında ormanda ittibaz edi-
len her hangi bir tedbirinde izahie-
dimiz mecburidir. Biyolleyin gös-
terdiği misaller amenejman usulünü
etmekle beraber, doğru seçme
usulü tatbik edilen ormanda elde
edilen neticeleri göstermek husu-
sunda son derece kıymetli dir.
Sadece kadar tecrübe istas-
sı ormanlardaki tecessü-
matı hakkında yaptıkları tecrübeler
ve mütecanis ve mütecanis
bilimlerine ara edilmiştir. Bu-

nun içindirki bir çok ormancılarını
dimağında traşlama katiyata kar-
şı bir cazibe müşahade etmek ka-
bildir. [Biyolleyin bu son mütala-
ası yalnız Avrupa ormancılığının
eski (tradition) u te'siri altında
vetişmiş ormancılara ait olabilir.
Mütercim]

Biolley usulü İsviçrede oldukça
taammüm etmiştir lakin, muhtelif
yerlerde bazı hususiyetler ilâvesile
cavi tatbik bulunmuştur.

Tadada dahil olan ağaçların asg-
ari kutru 16 ile 24 santim arasında
tebeddül eder, Pr. Knobel cibali
mürtefia ormanlarında bu kutrun
30 a çıkmasını muvafık buluyor.
Tabiatile ufak çapta ağaçların
tadada ithâl edilmemesi serveti
haşebiyenin tayininde büyük hata-
lar tevhit edebilir, fakat kontrol usu-
lünün gayesini umum serveti ha-
şebiyenin tayini teşkil etmemek-
tedir çünkü, esasen idarenin ver-
diği netayıç sırf büyük çapdaki
ağaçlardan istihlâl edilebilir.

Zaten yalnız büyük kuturlu
ağaçları ölçmek Biolley usulünü
oldukça büyük, vasi ormanlarda
ve sistematik surette her bir Ame-
najman teftişi sırasında tatbik
etmeyi mümkün kılmıştır, bunun
için dir ki Biolley usulinde objektif
netayıce istinat edilir.

Professör Kruhel Biyolley usulün
de bazı tashihat yapmıştır, şöyleki :

Tadada dahil olan asgari 12
santim kuturda olduğu takdirde
bundan dün olan gövdelerin serve-
ti haşebiyesini hiç olmazsa göz
kararıle tayin etmek me'uriyeti
vardır diyor, bu halde tecessümat
bilimin serveti haşebiyeye naza-

ran tayin edilir. Amenajman devri
esnasında ağaçların hacmı da tek-
ip cedvelleri vasıtasile değıl, bilme-
saba tayin edilir.

Birinci defa ormanın Amenajesi
yapılırken senevi kat'iyat miktari
ormanın tecessümat ve servetine
nazaran % 1.8 — 2.5 arasında tayin
olunur. Sonradan yapılacak teftişler-
de tabiatile vukubulan intifa miktari
nazarı itibara alınır ve yeni katiya-
tı seneviye istihraç edilir.

Ormanda katiyat yapılırken
yanlışlık husule gelmemesi için
ufak ve büyük çapta kereste imâ-
line elverişli ağaçlar arasında
muayyen bir nisbetin muhafaza
edilmesi Fen memurunun cümlei
vezaifi meyanına ithâl edilmelidir.
Piyasaya göre iki nevi kereste
tefrik edilir, maatteessüf bu enva-
m tefriki hususundaki esasatı Pr.
Knobel dercetmeyor.

Bilimum kesilerek hacmı mak-
talara taksim edilir, eğer maktam
vaziyetine nazaran isabet eden ha-
cım maktamının bu maktadan istih-
raç edilmesi her hangi bir sebepten
dolayı muvafık değılse o tak-
tinde umumî katiyatı seneviye mik-
tari buna göre indirilir. Burada biz
Biolley metodunu arzederken bil-
hassa elde edebildiğimiz menbalara
yakın kalmak istedik, i'tiraf ederiz
ki usulün izahında bir çok, silvi-
kültüre ait mesail sırf amanejmana
ait (intifâğın tanzimî gibi) mevad-
tile memzucen dercedilmiştir. Ve

bir çok yerlerde sistemden âri ol-
duğu kanaatını tevhit ede bilir.
Buna rağmen Biyolleyin ileri sür-
düğü fikirleri aynen muhafaza et-
mek için biz onun yazdığı eserler-
den uzaklaşmamağı tercihi ettik, şim-
diye kadar tatbik edilegelelen ame-
najmanın usullerinin cüzü lâyen-
fekki olan sonunu esnan cedveli,
devir, normalforat, normalvald ve
saire yerine kontrol usulünde en
mühim olarak devir devir serveti
haşebiyenin mesabası konmuştur.
Bunlardan mağda Biyolley usulü-
nün esasını teşkil eden bilimum
fikirlerin bütünü başka ve yeni
olduğu müstâğnii arzı izahtır.

(BAG)

Mütercim ve nakilî : YAKUP APANAY

Geçen nüshamızdaki yazının
son dokuz satırı berveçli âti tas-
hili olur :

(Demek oluyorki kontrol usulü-
nün tatbikine başlarken, daima ha-
sılatı tezyit prensibini takip ile
asgari serveti haşebiyenin azamî
tecessümatı verdiği zaman müsavi
hasılat olmağı başlanır.)

Yine geçen nüshada Çatacak
ormanı hakkındaki makalenin ikinci
sütununa onbeşinci satırında : ten-
sili denecek yerde teasili, on yedin-
ci satırında : mahvi deneceğine ma-
vi, onsekizinci satırda : yüz tutma-
dığını yerine yüz tuttuğu yazılmış
olmakla tashih ve arzı itizar olu-
nur.

Sekiz dişli Ladin yazıcı böceği

(13^{ncü} mütadan mahab)

Geçen defa Ladin yazıcı böceklerinde ahvali havaiyesi ve ikinci müsait olan mütevassıt mevkilerde senede iki nesil kaidei umumiye olduğunu zikr etmişim.

Fakat alelumum yazıcı böceklerinde bu nesil meselesi henüz kat'i olarak halledilmemiştir. Mevsimin devamı müddetince aletle vali kemale gelirlir ve uçuşurlar. Bu nevi böceklerin ekserisinde dişiler yumurtadan kesildikten sonra ölürler. Ebersvalde orman mektebi âlisi başarat profesörü (Ratzeburg) vaktile bunu bir kaidei umumiye telekki eylemişti.

(Yps typogophus) de de ana böceğin gıdası ne kadar mebzûl ve yolunda olursa olsun mevsim geçtikçe kuvvetten düştüğü ve ikinci defa pek mahdut ve bereketsiz nesil verdiği yapılan dakik tecrübeler neticesinde anlaşılmıştır. Aynı ana böceğin senede ikinci defa nesil vermesi hususunda yuvaladığı ağaçların doğrudan doğruya güneşe maruz bulunması ve istilânın hadden aşırı olması gibi ahval mühim bir saik teşkil ederlerse de bir ana böceğin senede iki defa nesil vermesi nede olsa bu nevi böceklerde müstesna kabilindendir.

Hayatı tenasüluyıcıları pek garip olan yazıcı böceklerinde mevsimin imdadınca mütemadiyen kemale erip uçan ofrada tesadüf olduğunun yukarıda zikri geçmişti.

hatta ilk neslin son efradile ikinci neslin ilk böcekleri aynı zamanda zuhur ve intişar ederler.

Bunu bervechi âti binnazariye ispat edelim :

Yukarıda yazıcı böceklerinin en mühimlerinden biri olan (yps typogophus) ın açtığı ana yollarına ne suretle yumurtladığını izah etmiştik. Bu yumurtlama tarzında anlaşıldığı vechile yazıcı böceklerinde hep birden uçuşmak imkânı varit değildir.

Bittabi ilk yumurtadan çıkanlar erken, son yumurtadan çıkanlar geç kemale erip uçacaklardır. Kışı geçirip ilk bahara çıkan ana böceğin ilk yumurtasını yumurtladığı gün (T), bunun gibi ilk ve son böceklerin her hangi bir ağaca uçup yumurtlaması arasında geçen zamanı (S) farz edersek ilk neslin uçuşma müddeti T+S olur. Bir böceğin kâbil hâline gelmesi için muktezi müddeti (E), ilk yumurtadan son yumurtaya kadar geçen zamanı da (L) ile gösterelim.

Bunlardan müddeti inkişaf Eyi lir çok tecrübelerle müsteniden $2\frac{1}{2}$ ay kabul edelim. Bittabi farz bir böceğin her gün yumurtlayan 2 yumurta ve ceman 44 yumurta yumurtladığını, her yumurtanın müddeti inkişafını yani bundan kurt çıkması için 15 gün ve her kurt krizalit hâline gelinceye kadar 20 ve krizalitın böcek hâli-

ne geçmesi için 10 gün ve böceğin dışarı uçuncuya kadar 30 gün muktezi olduğunu vasatı olarak kabul edersek.

$$E = 1 + 15 + 20 + 10 + 30 = 76 = 2\frac{1}{2}$$

Yumurtlama zamanına gelince bu bittabi yumurtlanan yumurtanın adedine ve derecei hararete göre tahavvül eder.

Bazen öyle hâller olurki böceğin ana galerisi açtığı esnada birden bire bir ve ya bir kaç defa derecei hararet düşerek yumurtlama faaliyetini tatil eder ve münasip bir zaman hülûline kadar bazen aradan aylar geçer.

Vasatı olarak müddeti tebeyyüz $\frac{3}{4}$ ay tahmin edilebilir.

Bu meyanda en ziyade dâhi müşkilat S₁ yani uçuşma zamanının tayinidir. Çünkü yazıcı Böcekleri kurt, krizalit ve böcek gibi her safhai hayatiyede kışı geçir-diklerinden uçuşma zamanının mebd' ve muntahasını kesdirmek adimül imkândır.

Bu hâlde lâakâl S₁ = E = $2\frac{1}{2}$ dir.

Böcek hâlinde kışı geçirenlerde ise S₁ pek kısadır. Bu müddetide vasatı olarak 1—2 ay kabul edersek.

$$T = 1 \text{ gün}$$

$$E = 2\frac{1}{2} \text{ ay}$$

$$L = \frac{3}{4}$$

$$S_1 = 1 - 2$$

Buna istinaden birinci nesil için zirdeki üç dustura destors olunuz.

(1) T + E Birinci familyanın ilk böceği

(2) T + L + E Birinci familyanın son böceği

(3) L + S₁ + L + E son familyanın son böceği

Zamanda meydana gelir.

S₁ Bir ay kabul edildiğine nazaran

(1) 15 temmuz

(2) 7 Ağustos

(3) 7 Tesrini evvel

S₁ İki ay kabul edersek, ilk neslin son familyanın son böceğinin (3) tarihî Zuburu 7 agustosa müsaidif olur.

İkinci nesil için zirdeki dusturlar teşekkül ederler.

(4) İlk familyanın ilk böceği T + 2 E

(5) İlk familyanın son böceği T + 2 E + L

Bu dusturlarda da kıymeti adediyelerini mahabine ikame edersek ikinci neslin birinci familyanın ilk böceğinin 1 Tesrini evvelde yani 7 tesrini evvelde çıkan Birinci neslin son böceğinden bir az evvel zuhur ettiğini görürüz. Bundan birinci ve ikinci neslin böceklerinin yekdiglerine karışdır anlaşılır. Binaen aleyh bu mevsimin sonunda görülen böceklerin hangi jenerasyona âit olduğunu bila tereddüt tayin etmek imkânı olmaz.

İzahatı meplusadan çıkan en mühim netice yazıcı böceklerinde bir jenerasyonun mepteile muntahas arasında her gün zuhur edip uçan böceğe tesadüf etmek binnazariyede mümkünattan bulunmasıdır.

(bitmedi)

M. Resori

Köpeklerin terbiyesi

Köpeğe isim koymak:

İlk terbiyenin mühim esaslarından birisi köpeği keyfi mülak bir ada alıştırmak meselesidir.

Köpeği çağırmak istediğimiz ad bilhassa HEKTOR olsun. Köpeği zamanın ada alıştırmak için bulduğum en makul usul şudur:

Me'vasında (Yatağında) istirahat eden yavru köpeğe elimizde sevdiği ve taamı hoş bir lokma olduğu halde yaklaşıyor ve yüksek sesle Hektor diye bağıyoruz. Yavru köpek bunun üzerine gayrı ihtiyari bize doğru bakar. Bu esnada ona elimizdeki lokmayı gösterir ve (Hektor buraya gel) diye Hektor adını tekrar ederiz. Lokmayı gören Hektor bize adını tekrarlatmadan ve bizi fazla yormadan lokmaya tesallüp etmek tehlikü ile yanımıza doğru gelmeğe başlar.

Yavru önce bu hitapları ne için Hektor diye çağrıldığını anlamazsada her çağırmanın arkasında leziz bir lokmaya kavuşacağı kanaatle müteakip çağırmalara göz kulak kesilir ve adeta bu hitapları beklemeye başlar. Hektor hitaplarını iki üç defa tekrar ettik mi, yerde bulunursa bulunsun yavru derhâl sesin geldiği tarafa şakı eder. Burada dikkat edilecek nokta bu hitaplara tevafuk eden yavruya okşamayı unutmamak bir ve diğer hareketle yaptığı hareketin muvafık olacağını anlatmaktır. Köpek adını temamlile belliyecek her hitaba bilâ tehir tevafuk etmeğe başladım. Lokma uzatmak

meselesine bitim verilir ve yalnız vukubulan itaatine mukabil köpeği okşamakla iktifa edilir. Odada başlanan bu i'tiyat bundan sonra avluya teşmil edilir. Yalnız avlu çitli olmadığı takdirde yavrunun kaçınmasına dikkat etmek lazımdır.

Yavru köpeğe ad belletmek kadar kolay ve basit bir şey yoktur. Yalnız dikkat edilecek şey bu i'tiyadı köpeğin yavruluğu devrinde yapmaktır. İlk terbiyenin bilhassa mühim bir esasıda yavru köpeği davete icabet ettirmektir.

Veya mutlak itaat köpek kabiliyetlerinin essülesası ve köpekten beklenen işlerin mekanizmasıdır.

Davete icabet etmeyen itaate alışmayan bir köpeğin evsafı tabiiyesi ve bilumum istidatları bir hiçten ibaret kalır.

Köpekten beklediğimiz ameli şeylerin bilâhara tehakkuku ancak köpeğin mutlak bir şekilde itaat etmesile mümkündür.

Çünkü itaat etmeyen bir köpek hiçbir iş görülemez. İtaat köpeğin cilası perdesidir. Köpeğe kabili istimal ve i-tifade bir kıymet veren şey onun itaatidir.

Mamafî köpeğe belleteceğimiz köpekten istiyeceğimiz şeyler matbup gayeye birer vasıttan ibaret olacağını düşünürsek bu hususta pek ileri gitmenin mahzurlu olacağını teslim etmek icap eder.

Köpekten istidat ve tahammülünün fevkinde şeyler istemek kârî akül değildir.

Köpeğe itaatın telkin edileceği en münasip zamanı gelince:

Köpeğe itaatın telkin edileceği en münasip zaman, adını bellediği zamanı takip eden andır. Bu safha için köpeği tasma ve zencire alıştırmak ile başlar: Bunu ben 12 haftalık köpeklere tatbik tarafıyım. Hâlbuki 12-13 haftalık köpekleri bu gibi şeylere alıştırmak istemek bazılarında garip bir talep olarak telekki olunursada, bundan maksadımız köpeği buna mutlak surette ve celben alıştırmak değil, i'tiyada bir çürü açmaktır. Bu safhada olan köpekler ev müstahdennini ile birlikte pazara ahır Yolda gitmeği yoldaki kalabalıklarla ülfet peyda etmeği öğrenirler.

Terbiyenin bu i'tiyabına evvelâ kayış bir tasma ile başlanır.

Hektora kayış tasmayı takmadan evvel bilâhara zencirin geçirilmesine medar olma üzere tasma ya bir halka konur.

Köpekler kayış tasmalara pek çabuk alışır. İlk zamanlarda bir parça kaşınmağa başlarsada bundan müteazzi olmazlar.

Köpeklerin çabuk alışmadığı şey zencir takma meselesidir. Filhakika asıl tiyatro burada başlar. Zencir takılan ve zencir ile idare ve sevk edilen köpekler sıçramağa, yerde yuvarlanmağa yerde oturarak ön ayakları ile zenciri iterek zencirden kurtulmağa yeltenir ve bir türlü yerinden kalkmak istemezler. Fakat bu esnada bir köpeğe şefkatle muamele ederek ve onu iyikle itaate davet eder, oksar ve zenciri çekerek bize doğru harekete çalışırız.

Tasma ile birinci gezintiyi avında yapmalı ve pek kısa olmalıdır.

Ertesi gün azami bir çeyrek saat devam etmeli ve arasında tevekkül ederek köpeğin nefes almasına vakit bıraktıktan sonra teannüdüne aldırış etmeden gezintiye devam etmelidir.

Bir iki defa bu suretle hareket ettikçe ve bu esnada köpeğe bir kaç lokma yedirdikten sonra köpeği nihadı hafifler nihayet efendisinin koluna alışmağa başlar. İlk gezimlerde köpeğin gidişi bizi memnun edecek safha ibras etmez ve istediğimiz bu küçük muvaffakiyetlerle memnun olabiliriz. Çünkü artık onunla yolda hem müşkilatsız yürüyebilir.

Bu şekilde köpeğe daha başka şeyler öğretiliriz. Çünkü artık i'tiyatların mühimine yani serbestisini tahdit eden bu ağır şekline alışan bu köpeği itaate alıştırmak sadeleşir.

Köpeği terbiye esaslarının en mühim bir şekli olan itaate tevafuk ettirecek tabirihaarla istediğimiz şeyi yapılarak emirlerimizi infaz ettirmek keyfiyetinde en mühim nokta, arzularımızın tahfifinde ısrar etmektir. Fakat her türlü azara mahâl bırakmamak ve köpeği döğmemek istersek köpeğe vereceğimiz lâvıkiyle teemmül etmeli ve bizim istediğimizi köpeğin anlamakta olup olmayacağını keşf ve tahmin etmeliyiz.

Köpek, her türlü inatçılığına rağmen tasmanın çıkarılmayacağını ve şurada burada ve yollarda belhâl zencir vasıtasile sevk edi-

Akdeniz mailesi Ormanları

Yazarı: A. CAVAT

Mevkîkîtinizin bütün ormanları gibi Akdeniz ormanları da muhtelif sebeplerin tesiri altında, her hususta ihmalde uğramış, gelip gidenlerin ekseriya nazarı dikkatini çekmemiş, şimdiye kadar esaslı tetkikler neticesinde çizilecek bir program dairesinde idare ve işlemleri düşünülmemiştir.

Türkiyemizin ormanları hakkında iyi, kötü bir malûmat sahibi olmak için ya; elli, altmış sene evvel buraları dolayan Fransızların raporlarını bulup okumak ve yahut, şurada, burada hemen, hemen hiç bir esasa istinat etmeyen bülâk pörçük ecnebi yazılarını gözden geçirmek mecburiyeti ne den bir hakikattir.

Pek yakın bir zamanda, Türkiye ormanlarında iş yapmak isteyen birkaç ecnebiye, isminden başka hiç bir şeyini bilmediğimiz bazı ormanlar hakkında malûmat vermek mecburiyetini his ettiğimiz zaman, malûp bir vaziyette; bo-

leceğini fîraz kabûl etmez bir hakikat olarak kabûl ettiği anda, köpeğin ilk terbiyesinde en mühim bir ilim atmış bulunuruz.

Uzun ve hoş gider gezintilerden sonra köpek artık zencir takmanın güzel teferrüclerle nem mest olacağını ve zencirin artık hoş gider ifade ettiğini anlar filvaki beşikten sonra zencir onun için bir kaddemesini teşkil eder ve zencirin hareketini, yerinden kalkmasını gördüğü derhâl

yun kırmak, dudak bükmekten başka bir cevap veremedik.

Akdeniz ormanlarında esaslı bir tetkik yaptığını söyleyemem ve zaten böyle bir tetkik yapmamamur olmayanların, bir kaç sene içinde böyle bir işi başarabileceği de iddia edilemez.

Akdeniz ormanları hakkında verebileceğim malûmat; umumi bir şekilde ormanların iklim, tarzi tevezzü, şekli ile hâli hazırdaki istifade tarzları, ticari vaziyet ve kıymetlerinden ibaret olacaktır;

Buralardan başka ieraları zaruri addedilmesi lâzım olan bazı noktaları kaydedeceğim:

1-Vaziyeti umumiye

Ana dolunun Akdeniz mailesinde; ikiyüz metreye kadar Lauretum, 800 m. kadar Castanetum, 1500 m. kadar Fagetum, 2300 m. kadar Piceum eşcanı ahzi mevki etmişlerdir.

kuyruğunu sallamaya baslar. Ve bariz asarı memnuniyet gösterir.

Köpeğin belig recalarını ifade eden bu sevinçleri anlamak güç değildir. Bu safhada köpek vелеvki bir kaç aylık bile olsa efendisine muhterem veli nimetini gel beni beraber al gezdir manasını ifade eden bu sevinçlerini anılamak, ve köpeğin reca sını kabûl ederek her gün gezdirmelidir.

Dr. TEFKİ ÂLİ

Lauretum mantıkasında (Pinus Pineae) Fıstık çamı, (P. Halepensis) Halep çamı, (Quercus Ilex) Pınal meşesi, (Arbutus Andrachniae) Sandal, (Cercis Siliquastrum) Erguvan, (Mirtus Communis) Mersin, (Nerium oleander) Zakkum (Lipuidambar Orientalis) Sığla, (olea) Zeytin, (Ceratonya Lix) Harnup; Keçi boynuzu, (Phillyrea) Akçarkesme, (Styrax officinalis) Tespih; gülük, Sakız; Menengiç, (Licium) Hayıt görülmektedir. Bu ağaçlar aynı zamanda Castanetum mantıkasında da yetişmektedirler. (Arbutus Unedo) Kocayemiş ve (Laurus Nobilis) Tefne bu mantıkada pek nadirdir. Yerliler Tefneye *Telmel*, Kocayemişe *Çilek* diyorlar, buralarda asıl çileği bilmezler; Castanetum ve Lauretum mantıkalarında ve dere kenarlarında mebzulen Çınar (Platanus) (İ) Kızıl ağaç (Ainus), Kayacık (Ostrya) Görülmektedir, (Q. Aigilops) Palamut meşesi koruları mevcuttur.

Castanetum mantıkasında: Lauretumdeki müşterek ağaçlarla birlikte (P. Laricio) Akçam ve (Q.

(İ) Çınarın bu havalideki isimleri: Kavak, kaviğan, Bladan, Kavagin; Çınar ve selvi, Selvi ve ardıc eneanın; Andız, Fıstık çamının; Kığoar, Köknarın; Lâdia, Sedrin; Katran, Erguvanın; At nulu ve dağan, Kızıl ağacın; Boya ağacı ve Su kara ağacı, Dişbudagın; Dendir kara ağacı ve Karaca kayın, Kayaçgün; Kara ağaç, Akça ağacın; Şimşir, Sakızın; Menengiç ve Çilek, Çilek, Çilek, Çitlik, gülügün; Tesbih, Sandalın diğer bir ismi de Koca yemiştir. Koca yemişe Çilek diyorlar. Buralarda Çileği bilene tesaduf etmemiş. Kara çam olarak bildiğimiz (P. Laricio) Akçam

(P. Halpensis) Halep çamı (M. Benhardon P. Pithyusa diye tesmiye ettiği) ne Karaçam ve Selil çamı diyorlar ben bu yazımda mahallindeki unvanı isimlerle (P. Laricio) ya Akçam (P. Halepensis) e Karaçam diyorum.

Sessitiflora, Q. Pedunculata) Ak ve Kara meşeler, (Juniperus) ardiçlar,

Abietum mantıkasında: Kismen (Pinus Laricio) Ak çam ve ekseriyetle (Abies) Köknar ve (Cedrus Libani) Sedirler ahzi mevki etmektedirler.

Erazi:

Akdeniz ormanları Toros silsilesinin cenuba müteveccih mailelerinde ahzi mevki etmişlerdir. Akdenizden gelen rapt hava cereyanları Toroslara doğru yükselirken havi oldukları suyu terkettilerinden, dahil kurak kahr ve orman hadutlarının nehayeti de pek bariz olarak Torosların şimal mailelerinde göze çarpar.

Erazi hemen hemen, kâmilten sarp ve yalçıdır; tesekkülât itibarı ile ekseriyetle üçüncü zemana, kısmen de zamanı iptidaiye aittir. Ormanların ekserisi yalçın Kalker kayaları üzerinde bulunuyorlar, sabil ve kısmen dahil doğru susuz yerlere tesaduf edilir, bu yerlerdeki köylüler uzak yerlerdeki dere ve menbalardan tedarik ettikleri gayri kabili şürp sulan kullamlar. (Alâiyenin Karamanlar ormanında çahşırken tahtı kapağının üzerinde yatan keçilerin ifrazatına karışmış sarnıç sularını içmek için can atıyorduk.)

Köylerin ziraat erazisi; ormanın tahribi bahasına elde ettikleri taşlıklardır, ekseriyetle Karasabannın işlememesi dolayısıyla çapa ve kazma ile işlerler. Orman yangınlarının en mühim sebebinden biri de

her sene yeniden tarla açmak mecburiyeti köylünün evlece kıldığı orman parçasına ateş vermesidir.

Natice olarak ve umumî şekil de diyebiliriz ki Akdenizin ormanlık mantıkasında ziraat erazisi yoktur.

Köyler ve köylüler:

Anadolunun her tarafında olduğu gibi bu havali de pek eski zamanlarda, şimdi birer köy veya harabeden ibaret olan mamur beldeleleri ile meşhur imiş, nüfus tekaşu ile sebebile en işlenmeyecek erazi işlenmiş, vasi zeytinlikler Bağlıklar temamile yabanileşmiştir.

Sahil ormanlarının taşlık fakat düz yerlerinde yabani zeytinlikler ve bunlar civarında harap bir ço-

kilde iska kanalları, ormanların içerisinde : yabani Üzümler ve baskamak şeklinde tarla ve bağ yerleri daima nazarı dikkati celp etmekte bugün yapılmış gibi, ormanları ihata etmiş tarla sınır duvarları görülmektedir.

Köyler : ormanlar içerisinde yekdigöründen onbeş yirmi dakika uzakta birkaç evden ibarettir, bazan sabahattan öyleye kadar hayvanla gidildiği hâlde sekiz on hanelik bir köyün bir başından öbür başına varılmaz erazinin sarplığı dolayısıyla vesaiti nakliye Ester ve Merkeplerdir, arabanın nasıl olduğunu bilmeyenler vardır. Sahil köyler ehalişi yazın namlaka yaylalara göçerler bunun için yazın köylerde kimseler bulunmaz, sahil ormanları da yazın işletilemez.

Fazla katiyat görmüş bir Akçam [P. Laricio] ormanı

[Bu ormanın yarısı sene evvel fazla katiyat görmüş, müteakiben yanmıştır. Kalan yarısı ile Etilanlanmış, yaşlı ağaçların bir kısmı kaimen kurumuştur. Bu ağaçlar balmuk olarak değil, çivik odoklarından baltada kurtulabilmiştir.]
Kıyıda Deyne mümazzin devlet ormanı : Aylık düzü : 1928

Ormanlar

1 — Korular :

Sedr - Mersin vilâyetinin Namlun nahiyesinden itibaren, Silifke, Alâiye, Manavgat ve Antalya vilâyetinin bütün kazalarında dağların en yüksek ormanlardır. Halen en fazla kereste istihsâl edilen sedr ormanları Antalyanın Elmali kazası dahilindeki Karamuk ve Bucak hususî, Çığlıkara devlet ormanlarıdır. Fenikede ki Daz ve Karanfilli ormanları evlece katiyat görmüş ve nisbeten fakirdirler. Son zamanlarda satılmış olan Silifke ve Mersindeki Sedr ormanlarını görmedim.

Kökнар : Bu ağaca bu havali de Ladin diyorlar, en çok müteşir oldukları havali Silifke ve Siliuti (Gazi Paşa) ile kısmen Alaiyenin şimali şarkisindeki yüksek dağlardır, halen hiç kıymet verilmeyor.

Akçam (P. Laricio) bu ormanlar Serd mantıkasının aşağısını ve bazen doğrudan doğruya Serd mantıkasını işgal eder, Akdeniz mailelerinde Akçamın bulunmadığı yer yok gibidir. Kestane mantıkasına Fagetum hattı faslında Halep çalarile, Fagetumle Abiyetum arasında da Kökнар, Serd ve Ardiçlarla karışırlar.

Akdenizin en güzel Akçam ormanını Adanının Karsantı nahiyesinde (Pos) gördüm, çok beyaz, işlenmesi kolay ve düzgün gövde yaparlar. Fethiye'nin Maşta ormanını pek met ettiler fakat görmedim.

Karaçam : Kızıl, Halep, Ada

çamı namlarında verilen kestane ve Tefne mantıkası çamları bütün Akdenizde büyük ormanlar teşkil etmişlerse de muhafaza ve teşkilatsızlık, tabirihiat şeklinde devam eden katiyattan, halen kabili istifade yerleri kalmamış gibidir.

Ardıç : Baş başına orman teşkil etmezse de Serd ile mahlût olarak kerestelik boyda yetişiyorlar.

II — Baltaklık

Pırnal meşesi : Sahiller ekseriyetle Pırnallıktır, bu baltaklıklar hemen hemen umumiyetle Kalker kayalarından ibaret eraziye işgal ederler.

Tecessümü gayet battı olduğu gibi süceyre hâlinde bulunmaktadır, küçük çapta kereste olabilecek cesamete de geliyorlar ki ticarete buna (ölçü odunu) diyorlar.

Eşcarı saire : Sandal, Hrnup, Zeytin, Menengic (Sakız), Tesbih, (günlük), Hayt gibi eşcar baş başına orman teşkil edemiyorlar, Pırnal ekseriya bunların tabii bir arkadaşdır ve mahlût baltalık şeklinde bulunuyorlar.

Kıymetli ticcariye ve tarzi intifa : Karaçam dedikleri Halep çamı, kerestesi okadar murgup olmakla beraber nakliyatı suhulet dolayısıyla fazla katiyata maruz kalmıştır. Elyevm Halep çamı ormanlarında kat edilebilecek tek bir ağaç yoktur denebilir.

Seri tenebbüt etmesi, rutubetin fazlalığı dolayısıyla çok sarp ve taşlı, fakir olmayan yerlerde pek gü-

sil binalıklar görülüyor ki, bunlar bütün yat muntaz eden yangınlar-
dan korunabilirse âti için güzel
mescereler teşkil edeceklerdir.

Bu çaman diğerlerine nazaran
reçinesi daha çok, sakı fazla bu-
laklı, gayri muntazam, ekseriyetle
sakı yaridan ziyadesi yağ budak-
lı, havi, neloit şeklindedir.

Pınar meşesi : Sahilin en ziya-
de kayalık ve taşlık kısımlarında
bası baltalık halinde bazan müt-
cam, bazan da Sandal, Hamup ve
emsalı ağaçlarla mahlut olarak bu-
lunur. bu meşeye yerliler sadece
Pınar dedikleri gibi Kara Pınar ve
Bez pınar diye iki nevinden bah-
sediyorlar. Bu hususta şahsi hiçbir
müşahedem olmadıgından kat'i bir
sey söylemeyeceğim.

Meyvalarının yekdigerine müşa-
hehetti dolayısıyla Koca yemiş dahi
denilen Sandal ağacı ekseriya Pınar
Mersin gibi ağaçlarla mahlut

olarak bulunur. Bu ağaç yalnız
Lauretun muntakasında değil, Cas-
tauetum muntakasında da yaşayan
ağaçlar meyanında dahildir ve nis-
beten kuytu olan yerlerde tesadüf
edilir.

Zakkum : (Nerium oleander)
ekseriya çay ve dere kenarlarında
mebzulen görülür. Yerliler buna
(Ağı) diyorlar. Firenk incirine
(Oputia ficus indica) hüdayı nabil
olarak tesadüf edilemez. Erguvan
(At nalı) dere kenarlarında ve
nisbeten ratıp yerlerde ve en ziya-
de Castanetum muntakası civarın-
da, hatta dahilinde Ak Çam (Lari-
cio) ile Kara çam (Halep çamı)
mescerelerinde tesadüf edilmekte-
dir. Fillyrea (Akça kesme) sandal
ve Hamup gibi ağaçlarla mahlut
olarak bulunur. Sahilde pek çok
yabani zeytin vardır.

Akçam ormanları ekseriyetle

Sahil Karaçam [P. Halepensis] ormanlarımızdan bir numune
[Alaiyede Karasu ormanı. 1928]

dahilde ve yüksek dağlarda olduğu
için nisbeten daha az kat'iyat gö-
rmüştür. Kerestesi az budaklı,
yumuşak ve diğer çamlara nazaran
daha beyazdır. Bu havalide tesadüf
ettiğim Kızıl ağaçlar kâmilan
yapışkan (Alnus glutinosa) nevin-
den idiler.

Sedirler, kerestesinin gerek ma-
hallen ve gerekse Suriye ve Mısır-
da mergubiyet ve sürümü dolayı-
sile en sarp yerlerde bile kat'iyat
görmüş ve en balta girmemişleri
de son zamanlarda satılmıştır.

Kökнарlar yumuşak haşepeli ol-
duklarından esnayı imâlde destere
tutuğu ve su ile nakilleri esnasım-

da kırıldığı, çabuk çürüdüğü cihet-
le hiç talibi yoktur.

Sahile yakın ve muntakai te-
nebbütünün aşağılarına düşen
Sedir ormanlarındaki ağaçlar çok
bati teecessüm etmekle beraber da-
hillerinden çürümeye meyyâldirler.
Kecilerin genç sedirlere fazla düş-
man oldukları görülmekte, fidanlar
her sene genç tepe sürgünlerinin
yenmesi neticesinde yere yayılarak
adı bir çalı halini almaktadırlar.

Bu havah çamlarında Scolitlerin
tahribatı göze çarpmakta, alçak
yerlerdeki Halep çamlarında Çam
kese böceği (Cnetocampa pityoca-
mpa) pek fazladır.

(Bitmedü)

Akdeniz ormanlarında i'malât

[Tahtacı kadınları dört köşe yonuluş bir tonurğu el bıçkısı ile Lata yapı-
yorlar. tüccarların Sedirlere ne kadar düşman oldukları, Akdenizin en kıymetli
ağacının bugün ve nasıl inkıza sürüklendiği : yüzlerce Akçam arasındaki biricik
Sedrin (Ayıklama suretiyle) katedilmiş görülmesiyle anlaşılır.] Mersinde Cebennem
dere ormanı. 1928

Kıtaldan itibaren tatbik edilecek olan Orman Umum Müdürlüğünün

1929 kadrosunun elde ettiğimiz bir suretini

aynen dercediyoruz :

Kıtaldan	Sınıf	Adet	Aad nısı	Derecesi
Orman mühendisi	1	11	53	7
" "	2	1	45	8
" "	3	4	40	9
" "	4	9	35	10
" "	5	9	30	11
Orman bay kontrol- örü (mühürat)	—	30	25	12
Orman mühendisi	—	198	30	13 (Ali mektep mezunu)
" "	—	12	20	14 (Amçiyat mektep- lerinden)
" "	1	12	17,5	15 (Kürstan)
" "	2	10	16	16
Orman bay kontrol- örü	—	321	10	19
Mühürat memuru	—	1031	10	19
Teknikçi	—	1	17,5	15
" "	—	7	16	16
Kontrol- örü	—	26	14	17
" "	—	44	10	19
Teknikçi memuru	—	1	22	13

Orman Amenajman grupları

Mühürat	2	35	7
" "	2	45	8
" "	4	40	9
Mühürat	18	25	12

Bir mektup

Ormanlarda tahrip vasıtaları — makalesi hakkında Elmalı Orman Fen memuru İsmail beyden aldığımız mektubu aynen neşre ediyoruz :

(Bütün bu vaziyetler karşısında ormanların muhafaza ve idaresini deruhte edenlerimize bir vazife düşüyor, fen memurlarının adedini tezyit ve onları teminle terfih eder, fenle alakası olmayanların tasfiye edebilirsek en büyük mesele hâl olmuş olur.)

Hakikaten Cevat beyefendinin mütaleaları pek haklı ve müessirdir. Yalnız munaileyhden şunu rica ediyoruz. Şimdiye kadar meslekte bulunup ta fenle alakası olmadığı hâlde elyevim mercümin nazarı dikkatini celp etmemiş zümre kimselerdir. Olsa olsa benim gibi kurs mezunları olabilir. Kendim de dahil olmak şartıyla tahsillerimiz ve iktidarımız mercüminize malumdur. Şunu da ilâveten arz ederim ki Orman mektebinde az tahsil görmüş lakin faaliyet sahasına geçince istidadı sayesinde çalışmış, hayatta muvaffak olmuş, hocalarından gördüklerini unutmamış, günden güne malûmatı fenniyesini tezyit ettirmiş, yorulmaz bir azimle mesleğe sarılmış ve çalışmakta olanlarımız inkâr edilir mi. Tabiidir ki Cevat bey arkadaşımız bu noktada az çok bir tetkikat yapmışlarki mütalea buyuruyorlar. Binaenaleyh mesleğin en nazik noktalarla alakadar bu mesele hakkında cevap verebilmek için munaileyhin mufassal izahat vermesini talep ve rica ediyoruz efendim.

Kursadan
Elmalı fen memuru
İSMAIL

Hitit matbaası

Orman Mektebi Âlisi Mezunları

Cemiyeti — Kurban bayramı münasebetile mektup ve telgrafla tebrikatta bulunan arkadaşlara bildirmek için arzı tebrikat ve teşekkür eder.

Orman ve Av

Bu nüshasından itibaren karilerinden bir çoğunun talebi üzerine hem tanışmayı hemde güzel bir resim koleksiyonuna sahip olmalarını temin emeline kendilerine bir sahife tahsis etmiştir. Karilerimizden gönderecekleri fotoğrafların arkasına muvazzah ve okunaklı adreslerini yazmalarını rica ederiz.

Orman Mektebi Âlisi mezunları Cemiyetinden

Yalnız Cemiyetimiz azalarına ait olması 1929 kongremiz mukararatından olan rozetler bitmek üzeredir, taşrada bulunan meslekdaşlarımızdan rozet isteyenlerin bedeli olan yüz yirmi beş kuruşla birlikte yirmi beş kuruş posta ücreti göndermelerini rica olunur.

Abonelerimizden bazıları adres tebeddüllerini bildirmediklerinden mecmuaları iade edildiği ve zayi olduğu görülmektedir. Karilerimizin adres değiştirdiklerinden bizi haberdar etmelerini tekrar rica ederiz.

Mecmuamızın birinci nüshası kalmamıştır, diğer nüshalar da bitmek üzeredir. Karilerimizden eksik nüshalarını tamamlamak isteyenlerin mecmua müdürlüğüne müracaatları.

İdare merakızımız : İstanbul Tarbide sanayi birliği binasında Orman mektebi âlisi mezunları cemiyetinde

Abona şeraiti : Bir seneligi on iki nüsha itibarile 300 altı aylığı 150 kuruştur. yazı ve ilân işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Müdür mesulü : MÜNİF

Tanışalım! [*]

M. Mazhar bey
Dayımı tahrir heyelimizden Almanyada orman-
cılık ihtisasına çalışıyor (1917)

A. Cevat bey
Daimi tahrir heyelimizden ve birinci Amenaj-
man grubundan (1923)

Halil Bey
Adana orman başmüdürü (1912)

Fehmi bey (1924)
Elmalıda çığlıkara ormanı hususi fen memuru

Rahmi bey (1919)
Birinci orman amenejman grup mühendisi

Recep bey (1921)
Daimi tahrir heyelimizden Muntahada ikmalî
tahsil ediyor

Orman ve Arazî

Sahipleri

SİZİN İÇİN

STUMPF sistemi 50 beygirlik Şenilli L. H. B.

Traktoru ideal bir makinedir

Bu traktor, motorunun kuvvetinin büyüklüğüne rağmen ağırlığı yalnız 3 ton kadardır, ve bu sebepten her hangi bir arazide kabiliyetlidir. Pek kolaylıkla ve emniyetle manevre yapabilir ve az me-yazda müstafile yaktığından pek ucuzdur. Arzu edilen malumat için yazı adresine müracaat ediniz:

F. Häuserl

Agopyan han No. 4 - 7. Voyvoda caddesi Galata
İSTANBUL

Posta kutusu No. 496, Galata

Orman ve Av

Yıl: 2

Sayı: 16

HAZİRAN

Merhum Neş'et Beyefendiye ithaf

— İçindekiler —

Meslek için mühim bir ziya	AHMET MİTHAT
Neş'et Beyin vukuu vefatı ve cenaze merasımı	***
Almanyada bir ormanda tetkikat	MUSTAFA REMZİ
Yeni Amenajman talimatnamesine dair	YAKUP APANAY
Akdeniz mailesi ormanları	CEVAT
Kecialan ormanı	SEVKET
Yerli malını korumak böyle olur	Müftü zade M. İHSAN
Mektuplar, ormanlık haberleri	

Fiyatı 25 kuruştur

HİLAL MATBAASI
1929

Orman ve Av

Orman Mektebi Âlisi Me'zûnları Cemiyeti tarafından ayda bir neşrolunur.

Sayı: 16

HAZİRAN

Yıl: 2

Muhterem okuyucularımıza

İkinci seneye ait nushaları muntazaman almak istiyor-
sınız abunalarınızı teedit ediniz. Teedit için bir an evvel
açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehem-
miyetle rica ederiz.

Memleket ormancılığının ebediyete karışan kıymetli bir uzvu ;
Ali orman mektebi rektörü
NEŞET BEY

MESLEK İÇİN MÜHİM BİR ZİYA

Orman mektebi âlisi müderrislerinden rektor Neşet Bey ufak bir ameliyatı müteakip apandisit-ten vefat etmiştir. Bu feci haberi bize İstanbuldan gelen bir telgraf veriyordu.

Neşet Beyi eskiden tanıdım. Bâlhassa mektepçilik hayatı onun için bir gaye halini almıştı. Kendisini Hendek orman ameliyat mektebinde müdür iken ziyaret etmiş idik. Harbi umumi içinde Türk amcnajistlerin Almanlarla birlikte Mustafa Şeref ormanı-amenaje edilirken lügkile ve ara ameliyat mektebinde tatbikat ve Beykoz orman mektebinde müş-tareken hocalıkla çalışırken ilmi kuvvet ve kudretini yılmaz bir sebat ve her işte de sai ve gayret neticesi mucaffak olmağı bilen her arkadaş olduğuna teklîke resile bildirdim. Neşet ameliyat mekteplerinin birinci ve âli mektebin ikinci derecede müessislerinden sayılabilir.

Hayatı

İbrahim neşet, Resmo sancak-ının mübâk oya caset kazası kay-makamı memurî merhum Mehmet efendiye nakidumu olup Girit

vilâyeti Resmo kazasında 1297 tarihinde tevellüt etmiştir.

Resmo sancağı iptidai ve rüşdi mekteplerinde iptidai ve rüşdi tah-silile mebadii ulumu ve Selânik Ziraat ameliyat mektebini ba şa-detname i'mâl eylemiştir. Halkat Ziraat mektebi âlisinde ulum ve fânuna ziraiyeyi ormancılığı ameli ve nazari bir surette tahsil ederek şadetname ahzeylemiştir. Âli mektep sıralarında tahsilde bulunurken küçük bir asabi buhrana müptelâ olmuştur.

Türkçe Rumca ve Fransızca tekellüm ve kitabet eylemekte bulun-gor idi.

İlk memuriyeti 23 teşrinisvevvel 321 tarihinde Bergama kazası orman suvari memurluğı olup sırasile mihalicçih orman fen memurluğına 23 temmuz 327 de Ankara orman müftiğine ve badehu terfian 1 nisan 331 de Ankara vilâyeti orman müdür-i-yetine tayin edilmiştir.

Ankarada orman müdürlü-ğünde müddeti memuriyeti kısa bir zamana inkisar eden merhum 4 teşrinisani 331 tarihinde İzmit orman ameliyat mektebi müdür-

lûğüne zam maas ile ve terfian tayin edilmiş idi. Neşet Bey mek-tebin emri idaresinin hüsnü ted-irine m saii memnadiyeden geri dırmamakla ve aynı zamanda mekteple müdhal bulunan ormancılık ulum rıgaziye ve topografiye derslerini de, üzerine alarak tale-beyi her suretle istifadesine ve ilmi yükselmeye hasrı vacol eyleydi. Bundan sonra Beykoz orman ameliyat mektebi müdür-lûğüne nakilden merhum orada da çalışmasını arkadaşlarına numu-ne olcak bir mertebeye vardır-mıştı. Hükümeti sabıkaca mekte-bin idaresinde bir faide tasarrer edilmediğinden bunun seddi üze-rine orman mektebi âlisi amcnaj-man ve orman ihtisadi muallim-ligine tayin kılınmış ve bilahara amcnajman, tekup ve orman kıy-melleri hesabı muallimliği de uh-desine tefviz olunan Neşet Beyin unvanı memuriyeti de mayıs 341 gagesinde müderrisliğe tahril kılınmıştır. 341-342 senesinden iti-baren mektebe müdür ve bilahara rektörlük usulünün kabul ve gük-sel ihtisas mektebinde tatbikine bağlandığı andan itibaren meclisi müderrisin karârde ve her iki senede bir tecdil edilmek üzere mektebin rektörlüğü zammeten kendisine tefviz edilmiştir.

Müderris Neşet Arıpaşan ilim lisanslarından birine lâhika malik olmadığından mektebi âlide bulunduğı müddet zarfında layen-katı çalışmış ve teşriki mesai ettiği rufekasından her hususta istifadeyi düşünerek ercedâ İsto-ker İbrahim kuddasi beyin terceme ve notlerinden işine yarayanları alarak tedrisat hayatında yenilik-ler garmaya başlamıştı. Bilaha-ra telebbüatına germi cererek arkadaşlarına terceme ve muare-nellerile malûmatını teersi ve teli-fatına hususi bir faaliyet verme-ye başlamıştır. Telif ve terceme suretile cücade getirdiği âsar her-reçîatidir. Tekup, teşviri suni ve yazmaya teşebbüs edip de ömrü vefa etmediğinden yüz üstü kalan amcnajmandır.

Neşet mektepçilik hayatında pek çok talebe yetiştirmiş ve ken-disini secdirmeye muvaffak olmuşt-u. Vefatı tarihine kadar pek çok serdeği ve hayatın belki en ziyade zamanlarını geçirdiği mek-tebi âlide âni bir surette hastalığı müteakip yapılan ame-liyatı cerrahiyyeden sonra vefat eylemiştir. Cenabıhak âleli keder-didesine sabrı cemil ihsan eylesin cümle arkadaşlara ve kendistni tanıyan ve sevdere begani tazigel ederiz.

A. MİRHA

Neş'et Beyin vukuu vefatı

ve

cenaze merasimi

Merhum Neş'et Beyin Apandisitten muztarip bulunduğu ve hastalığın son devresine vasil olduğu anlaşılmış üzerine uğurunda sıhhatini ihmal ederek fedayı nefis eylediği mektepteki vazifesi başından berayı ameliyat Yere Batan sarayı civarındaki Sağlık Yurdu'na nakline lüzum gösteriliyor. Yurda naklinin ikinci günü sureti kat'iyyede ameliyat icrası iktiza ettiği tehakkuk ediyor, ve derakap ameliyatı lâzime yapıyor ve muvaffakiyetle neticeleniyorsa da, hastalığın hât devresine vasil olması ve iltihapı dahi-
linin kana karışması neticesi vuku bulan tesemmüm üzerine ameliyat-
tan bir gün sonra yani 19-6-929 Çarşamba akşamı âlemi faniye veda ediyor.

Ertesi günü akraba, ehlibba ve meslekdaşları tarafından Sağlık Yurdu'ndan tabutu cenaze otomobili-
ne vazedilerek Beşiktaş'da Sinan paşa camii şerifine nakil ve orada öğle namazın müteakip
kırk kit'a polis ve askeri mefr-
zeleri ile anı vukuu vefatı dola-
yıcı vefatının geç haber alınmış
bulunmasına rağmen merhuma
son rasmi ihtiramı eda emelile
cenaze merasimine iştirake şitab

eden mumaileyhın me'ûs ehlibbası
ve Vekâlet müsteşarı İhsan Abidin

Neş'et bey merhumun tabutu
Sinan paşa camiinde

bey efendi, mezun ve müdavin talebesile, Baytar mektebi âlisi talebesi, İktisat vekâleti müessisati müdüran ve memurini akraba ve sair ehlibbası marifetile çok sevdiği talebesinin omuzları üstünde Mac-

ka kabristanında iltazar olunan makberi mahsusuna vedai hâki gufran kılınmıştır. Merhumun kabrine Baytar, orman mektebi âlileri ile cemiyetimiz ve bazı müessese taraflarından birer çelenk vazedilmiş müteakiben talebesinden bir ef. tarafından pek hazin ve acıklı bir hitabede bulunulmuş, badehi müderris Dr. Tefik Ali

mektepçilik hususındaki ıdrayeti-
bilhassa ormancılık âleminde açtığı çığır ve yılmaz azminden bahsedilerek kısa bir tercümeibahî zikredilmiş ve meslekdaşlara bu büyük zia'dan mütevellit elem ve taziyetlerle sözüne hatime vermiştir.

Müsteşar İhsan Abidin bey ef. tarafından aynı maâlde merhumun mezayası zikredilmiştir. Mezun cemiyeti namına kâtibi umumi Şevket B. tarafından da merhumun memleket ormancılığına yaptığı çok değerli hizmetten ve yetiştirdiği talebesinin kâlpplerinde bu ziyai elimden mütevellit hasıl olan yarının pek derin olduğundan ve kendisinin memlekete ve mesleğe yaptığı nafi ve payansız hizmet ve rehberliğinden bahisle Muhterem üsdat; yetiştirdiğin bunca talebelerin, senin eserini arzu ve emelin dairesinde idameye sarfı mesai edeceklerine emin ve müsterih ol, sen ebediyete karışmış bulunuyorsun, fakat bu kadar canlı eserlerin sayesinde namın ilelebet payidar kalacaktır demiştir. Baytar mektebi âlisinden bir talebe B. tarafından da hitabede bulunulmuş ve elemli göz yaşları arasında merasime hitam verilmiştir. Merhuma gani gani rahmet ve sevenlerine taziyetlerimizi arz ederiz.

Neş'et Beyin kabre defni esnasında
son hatırası

bey ef. tarafından bazırın kırk-
tarabogan mumaileyhın mezayası ve

Geçen aushadan masbat:

Sekiz Dişli ladin yazıcı böceği

Sekiz dişli ladin yazıcı böceği haddi zatında pek atıl bir haşeredir. Ağaçların tepeleri hududunu yalnız pek sıcak havalarda tecavüz eder.

Fevkalâde tekessüründe binlerce gıdanın azalması ve ruzgârların yardımıyla nadiren uzak mesafelere uçar.

Netekim 1883 de Rusyamn Nijni Novgorot ayaletinde 15 — 20 km. ye uçup sirayet ettiği görülmüştür.

Ormandaki tesirati

Bunun hem böceği, hem kurdu ağaçlara ırısı mazarrat ederler. En ziyade 80 - 100 yaşındaki ladinlere, nadiren 50 yaşından aşağı olanlara hücum ederler. Müstesna olarak çam ve melezlerde görülürse de sâhâi tahribatın başlıca ladin ormanları teşkil etmektedir. Ladin gövdelerinin kalın kabukta kısımlarını tercih eder. İnce kabuklu aksamında sair yazıcı böcekleri ahzı mevki ederler.

Bu yazıcı böcekleri kambiyum tabakasına tahrip ettiklerinden ağacın zararına sebep olurlar.

İrâzi:

Böceklerin sararması veya kızılması kabuğun bozlaşma ve döşenmesi gövdelerde açılan delikler ve bu deliklerden taşak akmasıdır.

İlk baharda yakalanan ağaçlar la yazın tutulurlar üzerinde tesiri başka başkadır.

İlk baharda kambiyum tabakası tahrip edilince Nüsug ibrelere kadar çıkamayacağından sudan mahrum kalan ibreler sararır ve çok geçmez dökülürler.

Yaz sonu istilâya maruz kalan ağaçlarda ise temsili klorofili kemali faaliyetle devam ettiğinden nusgu mustahzar tepe aksamında kahr. Kabiyyum tabakası tahrip edildiğinden aşağı enemez. Kambiyumun harap olması neticesinde kabuk kurnyup dökülür.

Bittabi bu ağaçların akıbetlerinde gene tamamen kuruyup mahvolmaktır.

Typographus ladinlerin en müthiş düşmanıdır. Alelade taze devrilmiş ve kaim hastalıklı ağaçlara gelirse de fevkalâde tekessür ettiği Zaman sağlam eşcarada hücum eder.

Kabuğu soyulmuş ve sureti mahsusada çizilmiş ağaçlardan ictinap eder.

En ziyade sevdiği, seyreliniş meşcereler, makataların güneşe maruz kenarları, bilbassa cenuba maruz yabıs ve mahfuz mahalleridir. Soğuk marazlar ve istilâ ettiği meşcerelerde serin kısımlar masun kahrılır.

Almanyada (Hinterhmsdorf) orman mntakasında tetkikat

(Musahabelidir)

Böcek ve ırtıl istilası idaresi entansif ormanlar için bir dahiyedir. (Calamité) binlerce hektarlık ormanda birden bire yayılarak ve ibrelerini ve ağaçları mahv eder. Ormanıyı şaşırtır. Başına müthiş bir gâile açar. Çaresiz bırakır. Amenajman plaularını alt üst eder. Birkerre yürüyen bu istilanın önüne geçmek, sağlam meşacre sirayetine mani olmak, istila neticesi kuruyan mühip bir ağaç kitlesini kesip işlemek, naklettirmek, bunlara müşteri bulmak ormancının idareî beytiyesinde büyük bir karışıklık ildas eder.

1927 Sensinde Dresden civarında dudulkazi rahip (Lymantria monacha) ve sekiz dişli ladin yazıcı böceği istilasına uğrayan (Hinterhmsdorf) mntakasına başarat mücadelsi tetkikatına çıkmışım.

Bu saksonyanın Lehistan hududunda 2407 hektar vüsatında bir orman mntakasıdır. Hasılatı her sene mntaridan hasat olunur; zeriyat ve garsıyatı yapılır.

Sünfeller isiminde şışman ve kırmızı cıvırlı eski bir Forstmayisterin idaresindedir. Mumailoyh gayet cıtti bir ormanıcıdır.

Maiyetine cıvırlarını ve ızabatını asker van bir katıyer ve ahankle verdiginden kumuk tedm bilâniyelerde vehdeten hasin bir

adama intibai bırakıyordu. Mamafı tanıştıktan sonra oldukça sakacı ve müsafir perver bir alman olduğunu anladım.

Kendisi fevklâde şışman, demevi ve biraz rahatsız olduğundan maiyetine bir de genç fen memuru (Kleinetti) vermişti.

O akşam mntaka bekei başısı ilk avım etmişti. Yani bir karaca tekesi vurmuştu. Bunu bir uğur saydılar. Kudumum uğurlu geldi (!) forstmayister beni teberrükken akşamı yemegine davet etti. Hususi yemek hazırlanmıştı.

Hatta sofrada almazlario pek sevdiikleri domuz etine dair bir cıvı bile yoktu. Yemek oldukça nefis hazırlanmıştı. Sofrada muhaverezinin kısım azamını domuz eti ve şarabın hürmeti gibi bahisler teşkil ediyordu.

Pakat domuz eti olmayınca Forstmayisterin içim bir dürlü rahat etmediğini seziyordum. Derhâl bu gibi şeylerin yenmesine benim sofrada bulunmam bir mani teşkil etmeyeceğini söyleyince refikasına dönerek «Yahu hele biraz domuz etine dair (Şıvaynernes) bir şey getir, benim böyle şeylerle karnam doyuyor» diye şatarete büyük bir kapı açtı. Bir çok janbon getirtti.

Almanyada meşacre harap ettiği saba 600 ile 1000 metre irtifa arasındadır.

Alplarda ise 2000 metre irtifa-nda bu böceğe tesaduf olunur.

(Bitti)

MESTARA KESİTİ

Komünistlerin beninde iştikamı görüncü hayretinden donakak. Ne yulan söyleyeceyim, layıkıyla beherlenen, makine ile gayet ince dilimmiş alman jambonunun tere yağına sürülmüş ekmeğe üzerine konularak çayla yemek (gastrolatrie) şikem perverlik noktası nazarından fenn bir şey olmamakla beraber insanın ogibi yerlerde akilikul (omnivore) olması kadar tabii bir şey olamaz.

Mutakada esnami escara nazararı meşacirin tarzi tevezzüü:

Sene (0)	açıklık	I	II	III	IV	V	VI
1924	247	604	490	344	377	204	141 } ha
1927	30	847	512	357	336	179	146 }

Burada I 1-20 yaşında

II 21-40 yaşındaki ve ilk meşaciri irae ederler.

Beher hektardan vasatı olarak alınan hasılat:

Seneler	m ³
1833	3,70
1895	6,50 (azami)
1905	6,10
1915	4,90
senelerde	3,80

1874 - 1918 masarifi umumiyet hektar başına % 34 - % 48 zehab olmuştur.

1919 - 1923 senelerinde ise infasyon (*) devrine müsadif olduğundan bu nisbet irae edilmemiştir. 1924 den itibaren ise nispeti masarifat takriben % 80 ne yükselmiştir.

(*) Infasyon' olarak nakdiye cismetinin değeri denir.

Ham ve kaba sofuluk, taassup manasızdır. Yalnız Almanyada mutaassip müsevi aileleri domuz eti yemezler. Haham veya destur verdiği kinoseler zephe mezundırlar.

Bunların kesdiği ete rituell (seril) denir. Bundan hariç kesilenler turfa olur, ekli memnudur. Bu mntaka ormancılık işlerine nazaran Saksonyada adeta faaliyetin bir mührakı gibi idi.

1875 - 1914 zarfında beher hektardan alınan vasatı varidatı safiye 40 mark yani 20 liradır. Mutakada 40 yerde $\frac{1}{4}$ ha vüsasında fidanlık bu fidanlıklarda başlıca ladin, çam ve melezden mada meşe, kayın, akça ağaç yetistirilmekte idi bilhassa yapraklı eşcarla mahlut meşcereler ihdas edilmek isteniyordu.

Mutakada bulunan karaca ve Geyikler bilhassa kayın fidanlarına arz olduklarından bunlar sureti mahsusada etraflarına sokulan kuru çalılarla muhafaza altında bulunduruluyordu.

Dudulkazi rahiple sekiz dışlı ladin yazıcı böceğinin tahribettiği sahalarda teşciredilmek suretile yeni baştan orman te'sis ediliyordu. Bu iki haşere merkezi Avrupa da ormanların en büyük düşmanlarındandır.

Netekin 1920 senesinde hem budut Lehistan ormanlarında catabstrophal bir surette çoğalan Dudulkazi rahip (Nonne) Lymantria monacha (eskiden, Liparis veya Psilura veyahut oheria monacha) le birlikte (takiben) typographus ve amittimus bu mntaka ormanlarını harabezaca çevirmişti.

Hatta o derecedeki bir ağaçda vasatı olarak (130000) Nonne yumurtası tadat edilmiştir. 6 milyon kebek. Gelin ve tırtıl toplanmıştır. Yalnız 1924 senesinde 107 hektar kâmilan harap olmuş, 210 hektarın kesafeti bozulmuştur.

Böcek ve saire yüzünden kuruyan 125 hektör meşacirle tahribat sahası 372 hektara bahğ olmuştur. Keza 1926 ya kadar dudulkazi rahip 50 ha ve typographus ise 140 h.lık bir sabayî harap etmiştir.

1923 - 27 beş sene zarfında yapılan katıyatın miktarı (150000) metre mikaptır.

Halbuki Amenajman planı mucibince bu müddet zarfında (40000) m³ kesilmesi muktazi imiş.

Görülüyorki ormancı bagdeten ormandan mütbis bir ağaç kitlesini kaldırmak gailisi karşısında kalmıştır.

Teşcir fa'aliyeti:

1924 - 27 dört sene zarfında 377 ha (*) bir saha teşciredilmiştir.

(*) hektar.

(1) kullanılan tohumlar

Gins	Klg
Ladin	184
Çam	57
Melez	23
Kökner	67
Kayın	9513
Meşe	3263
Akça ağaç V.S.	1000
	14107

(2) kullanılan fidanlar

Gins	Adet	Değeri 1000
Ladin	992	
Çam	982	
Melez	263	
Kayın	161	
Sair yapraklılar	85	
	2488	(1000)

Bu izahattan anlaşılıyorki birden lîre çıkan kebek ve böcek beliyyesi yüzünden mahdut bir zaman zarfında (105000) m³ gibi azim bir haşere kitlesinin ormandan katına lüzum hasılolmuş, 377 halik bir sahanın teşciri için (14107) klg reşuel hrecinesiz muhtelif eşcar tohumu ve 2483000 fidan kullanılmıştır.

Hernekadar hasarat istilasından tevevül eden bu kabil gaileler istenir bir şey değilsede gönül, ormancılarımızda kırtasi işlerden ziyade bu nevi esas orman işleriyle meşgul olmasını arzu ederdi.

MUSTAFA REMZİ

Yeni

Amenajman talimatnamesine dair..

Geçen kış Prof. Bernhart tarafından amenajman talimatnamesi projesi ıllaz edilmiş olduğunu işitmişik.

Amenajmanlar projenin meydana getirilmesini büyük memnuniyetle karşılayacaklardır. Çünkü hiç olmazsa mesatleri muayyen bir çerçeve içine alınmış ve yapılacak işler tespit edilmiş olmaktadır. Projenin bir nüshasını elde etmeğe muvaffak olduk. Projede zikredilmiş bazı meseleler hakkında münakaşa açılması bizce çok faydalıdır; proje hem daha iyi anlaşılabilir, hem de tasluhe mühtaç noktalar varsa onlar meydana çıkarılmış olur.

Bu küçük makalede projenin bazı noktaları hakkında bir kaç satır yazmak istiyorum, mamafî maksadım tenkit olarak anlaşılmasını, beşinâsin, olduğu gibi benimde gayem sırf memleketimiz ormanlığının elden geldiği kadar kurtulması, bu yazılan satırlarda orman arkadaşların müdavelei efendisi başka bir şey değildir.

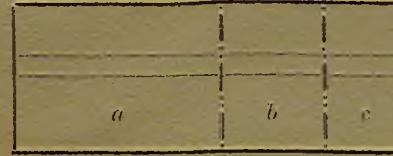
Yeni amenajman talimatnamesinde maktalara vüs'atı (100) hektar terzine etmesi hakkında bazı vardır. maktalar dahilinde orman meşcerelerine maktatalile-

re tefriki hakkında talimatnamede ayrıca bir bahis yoktur. Maktanın hacmi tayin meselesi (yani serveti haşebiyesini) tecrübe şeridi usulüyle taksasyon yapılarak hallediliyor. Talimatnamede tecrübe şeridinin alınmasına dair bazı alâkadar eden şu satırlar vardır: « Her bir maktada şerit şeklinde bir tecrübe kütası alınır. Tecrübe şeritleri maktanın en uzun mülheri istikametinde alınır. Maktalar; bir tarafı dere, diğer tarafı bir sırt ile mahdud olan sathı mailler ile teşkil edilmiş ise o zaman tecrübe şeritleri mailenin tesviye münhanile-rine, amut bir vaziyette, müstevi arazide ise maktaların en uzun mülheri üzerinde tesis edilir. » Maktalar tahdit edildikten sonra nerede tecrübe şeridi alınması icabet-tiği hakkında yukarıdaki satırlar sarıh malûmat veriyor.

Taksasyonda « tecrübe şeridi » usulü ne zaman doğru netice verebilir? Bu suale cevap verebilmek için maktada dahilindeki meşcere-lerin sahada tevezzüünü ve meşcere-lere nazaran tecrübe şeridinin geçtiği sahayı tetkik etmek lazımdır.

I — En mükemmel netice, maktada kâmilan yeknasak meşcere ile mestur ise elde edilir.

II — Şekil (1) de görüldüğü veçhile maktada üç meşcere (maktatali) a, b, c, olursa,

(Şekil 1)

Şekil 1 de $\frac{1}{2000}$ mikyasında 100 hektarlık bir maktanın haritasını göstermektedir, maktada dahilinde üç maktatali vardır:

M. tali	Ağaç cinsi	Vüs'at hkt.	Hektarda hacim m ³	M. talinin umum sahasında hacim m ³
a	Çam	50	500	25 000
b	Gökmar	30	500	15 000
c	Ladin	20	400	8 000
Yekün		100		48 000

Misâl olarak aldığımız maktada genişliği 25 metre ve uzunluğu 2000 mt. olmak üzere bir tecrübe şeridi alalım; bu şeridin sahası $25 \times 2000 = 50000 \text{ mt}^2 = 5 \text{ h. k. t.}$ yani umum maktanın vüs'atına nazaran % 5 miktarındadır. Bu son nokta mevzuumuz haricinde olmasına rağmen bence mühim olduğu için burada bir az tevekkuf edeceğim. Yeni talimatname meşcerenin bazı evsafına nazaran tecrübe şeridinin genişliğini tesbit ediyor, bu şekilde alınan tecrübe şeritlerinin vüs'atı; aynı vüs'atte, fakat ayrı şekildedeki maktalarda aynı olamaz. Yukarıda gösterdiğim misâlde umum sahanın tecrübe şeridine nazaran nisbeti % 5 olduğu halde aynı vüs'ati haiz fakat dılları $1000 \times 1000 \text{ mt.}$ olan

bir maktada bu nisbet birdenbire % 2,5 miktarına inerdi. Zikr ettiğimiz iki şıkta tabiatî taksasyon neticesinin dereceli sıhhati başka başka dır. Halbuki yalnız aynı sıhhati haiz amelîyat, mukayesesi kâbil neticeler verebilir. Sıhhat derecesini muhafaza etmek için tecrübe şeritlerinin talimatnamede zikr edilen şartlardan mâda bir de maktada vüs'atine nazaran muayyen vüs'atı haiz olmasını şart olarak kabul etmek lazımdır.

Bu nisbet tabiidir ki yüzde itibarile, ve mesela ihtiyar meşcere-lerde % 4, orta yaşlılarda % 3 ve gençlerde % 2 olarak (asgarî miktar) gösterilir.

Şekil 1 de a, b ve c m. talilerin sahası vüs'at itibarile 5 : 3 : 2:

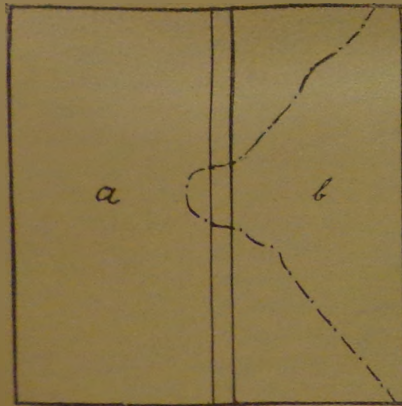
muhtemeldir, çevrelerde görüldüğü
verilen a m. talisinde umum ser-
veti 25000 m² b de 15000 m² ve c
de 8000 m² dir; binaen aleyh u-
mum maktada hektar başına vasatı
olarak $\frac{25000}{150} = 166 \frac{2}{3}$ m² serveti haş-
e ve vardır. Bu miktarın içinde
genç, koknar ve ladenin iştiraki
25 : 15 : 8 nisbetinde olması icap
eder. Eğer tecrübe şeritinin vüsati
olan 50000 m² sahada a b ve c m.
talilerinin derecesi iştiraki umum
maktada olduğu gibi 5 : 3 : 2 : nisbe-
tin muhafaza ediyorsa net'ice doğ-
ru çıkar, aksi taktirde yanlıştır.
Yanlışlık derecesi yukarıda göster-
diğimiz temsülün tebeddülüne bağ-
lıdır. Demek oluyor ki tecrübe şeri-
di usulünde neticen n doğru olması
temanüle maktağı teşkil eden meş-
cerelerin muayyen nisbet dahilinde
şerit içerisine alınabilmesine va-
hastedir. Bir makta, m. tabilere
taksim olunuyınca, tecrübe şeriti-

nin ne derecede doğru bir güzere-
gali takip ettiğini anlamak için eli-
mizde bir vasıta yoktur, esasen
şerit usulünü kabul etmek böyle bir
vasıtayı aramamaklığımızı icab
ettirir.

Maktağı gezmekle, taksatör şeri-
ridin geçeceği yolu değiştirmesi
doğru değildir çünkü bu tarzla tak-
sasyonu neticesi subjektif bir görü-
şe bağlanmış olacaktır. Şerit usulü
Rusya da ötedenberi kullanılmak-
ta olan usuldür. Şeritler biri birin-
den muayyen mesafelerde muvazi
olarak geçirilir ve taksatör şerit
hariciine çıkarak ayrıca maktağı
dolaşmağa mezuun değildir.

Maktağın haritası çıkarıldıktan
sonra tecrübe şeritinin geçeceği
yer harita üzerinde tesbit edilir ve
taksatörün vazifesi makine ile era-
zi üzerinde bu yolu takip ederek
taksasyonu icra etmekten ibaretir.

Yalnız şunu da ilâve edeyim

Şekil : 2

Akdeniz mailesi ormanları

(Baş geçen sayıda)

Yazarı : A. CEVAT

Akdeniz ormanlarından şimdiye
kadar ne şekilde istifade edildiğin-
den (Orman ve Av) ın yedinci
sayısında bir parça bahsetmiştim
ormanlarda ve el bıçakları ile lâtâ,
kütle olarak tahtaçılara inâl etti-
rilen keresteler umumiyetle sular
vasıtasile nakledilir. Şimdiye kadar
sudan başka nakil vasıtası düşün-
mek ihtiyacı hissedilmemiş ve bi-
naenaleyh kerestenin parça halin-
de suya atılması dolayısıyla (kırla-
cağından) ince çap kereste yapmak
âdet olmuştur. Sal nakliyatına
müsaait yalnız Seyhan ve Ceyhan
nehirleri vardır; Lamas, Aksu, Ala-
kı, Eşen, Dalaman, Köprü, Alara
ve sair çaylardaki kereste nakliyatı
hep parça halindedir. Çam lâtaları
Mısırdaki sömündöfer traversi olarak
fazla miktarda satılır, suya her iki
tarafı zedelenmiş için boyların-
dan en aşağı yirmi santimi kesilir

bundan başka tam travers şekline
getirmek üzere köşeleri de yonu-
lur, tenkiye edilir. Haricte yapılan
bu amellyelerin dahilinde icrası hem
âmilleri hemde memleket için kârlı
isde şimdiye kadar bu hususta
hiç bir teşebbüs vaki değildir. Son
zamanlarda diğer ecnebi malları
ucuzluk ve düzgünlükleriyle bizim-
kilere rakabete başlamıştır.

Sedir (katran) lar da aynı şe-
kilde nakil ve inâl edildikten sonra
ihraç edildikleri Suriye ve Mısırdaki
ince çap ebniye kerestesine tahvil
edildikleri gibi yine inşaatla giriş
ve direk halinde de istimâl edile-
biliyorlar. Bu keresteler değerine
nazaran fazla rağbet görmektedir
ki buda fazla dayanması, yunu-
şaklığundan çabuk ve kolay işlen-
mesi, güzel kokması, beyaz olması,
halk arasında büyük bir şöhrat
kazanmış olmasındandır.

ki, Rusyada şerit usulü nisbeten
ekstansif ve yabutta şimdiye kadar
işletilmemiş, keşfi yeni yapılan or-
manlarda tatbik edilir.

III-- Şerit usulile taksasyon azami
hatayı makta içerisinde biri birin-
den çok farklı büyük meşcereler
bulunduğu ve meşcere hudutları
şeride muvazi vaziyette ise verir.
Bu son şıkta şerit bazı meşcerele-
rin içerisinde bütünü geçmemesi
veya geçse bile onları gayri mü-
tenasip olarak temsil etmesi muh-
temeldir. Şekil 2 de böyle bir vaz-

iyet gösterilmiştir: a ve b m. tali-
leri arasında saha itibarile nisbet
2 : 1 dir halbuki şerit dahilinde bu
nisbet 6 : 1 dir; hata miktarı
 $= \frac{1}{3} \approx 33$ e balığ olmuştur. Makta
tali taksimatı yapılmayınca bu ha-
tayı kabul etmek mecburiyetinde-
yiz. Bu gibi hatalardan kurtulmak
için vögâne çare mühim farklı bu-
yük meşceri ihtiva eden maktalar-
da m. taliler tefrik etmek ve yal-
nız bundan sonra tecrübe şeridi
geçirmektedir.

(Bitmedi)

Yılda yirmiye kadar iskarta mal yapan, ağacın en yumuşak ve işlenmesi kolay olan yerlerinden başkasına rağbet etmeyen, mamulâtın fabrika işiyle mukayyesine imkân olmayan tahtacıların bir sınıfı var geçilememektedir. bâlen yegâne kereste fabrikası Alâiyede-
dir, bir kaç müteşebbis genç tara-
fından tesis edilen bu fabrikada
ellerinde kâfi miktarda mevaddı

iptidaiye verecek orman bulunma-
dığından diğer tüccarlardan lâtâ
mübayaa edilerek ince kereste
yapmak mecburiyetinde kalıyor.

Dağlarda canlı kereste fabrikası
olan tahtacıların şehirlerde de tesa-
düf edilmekte, lâtâ ve kütleleri
ince çap keresteye tahvile çalışan
memedeki çocuklarını arkalarına
bağlamış kadınları taaccüple seyre-
den cenebiler daima görülmektedir.

Tahtacı kadınları şehirde de ince çap kereste yaparlar

[Antalya 1928]

Fenni tesisatsızlık yüzünden:
ormanda türlü zararlara uğrayan
ağaçlar suya girdikten sonra da
epiye ziyana uğrar, kırılmak,
çatlamak gibileri bertaraf, hersene
bir tüccarın binlerce parça kereste-
sinin sellerle denize kaçarak Ro-
dosta İtalyanlar, veya Kıbrısta
İngilizler tarafın lan kısmen top-
landığı işidilir.

Yirmi sene için ve senede yirmi
bin metre mikâba yakın taahhüde
giren zengin bir tüccarımızla bu
hususla konuşurken niçin asri
tesisat yapmadığını sordum; bana:

Nakliyat yapmak mecburiyetin-
de olduğu çayın bir kaç taşını kır-
mak için yaptığı bir iki bin lira
masraf hesabını gösterdikten sonra
mukavelesinin kendisini inşa

Kalker kayaları üzerinde yetişmiş bir Akçam (P. Laricio)

Köyceğizde Deyne mümazaalı devlet ormanı: Sakartışı.

(Akdeniz ormanları ekseriyetle böyle sarp ve kayalıktır.)

meccur kıldığı fabrikayı da [yirmi sene sonra hükümete terk edeceğinden] atılsal ve küçük olarak yapacağını söyledi.

Kendi menfaatlerine bu kadar bîgâne kalmaları bilmen ne diyeceğiz?

Baltalıklardan en ziyade kömür istihşal edilir, bilhassa Pınal kömür rümlerinden: Mısırdaki kahve ve gazinolarla [fazla dayanması ve iyi nargile ateşi olmasından] aranması dolayısıyla mühim ihracat yapılmaktadır.

İyi kömür yapan ustalar pek azdır. Meistri ramlar bizden aldıkları odunu adalarında kömüre talih ederek daha fazla fiyatla satmakta ve ustalıkları sayesinde [yüzde itibarıyla] daha çok kömür istihşal etmektedirler. Yalnız Muğla vilâyetimizde bulunan Sığla [Liquidambar orientalis] ağacından istihşal edilmekte olan Sığla yağı istihşalı son zamanlarda pek azalmıştır. Tüccarlar Rodosta ticaretine sahibi bir müsevinin heriste Sığla yağı talep eden fabrikalarla taahhütte girdikten sonra fazla miktarda itharatta bulunduğu şimdiye kadar başka talibi olmıyan bu maddeyi istihşal ile alarak âmillerini ziyana soktuğunu söylüyorlar.

Halap çamlarından birde kabuk istihşal edilmektedir. Yalnız muhafaza teşkilatımızın noksanlığından: bu çamlardan toplanması icap ederken eksiklikle yaş ağaçlar kesilmektedir. kuruyan ağaçlar kışkallarda hamam odunu yapıyor ve bano gırmayenler: bunlardan küçük çapta portakal sandık-

bği yapmak isteyenlere olmaz! diyorlar.

Orman satışlarında ekseriya nakliyatı güç ormanları fazla bedelle ve ağır şartlarla, sahile daha yakın ve nakliyatı kolay olanlarında daha ucuz ve mutedil şeraitle satıldığı nazari dikkati celbetmektedir.

İşlenebilecek ormanlarımız pek azalmıştır.

Sahilden itibaren asgari otuz kilo metrelik sahada koru ormanları fazla kat'iyattan muhafazalık hale gelmiştir.

Ne yapmalı?

- I Asgari otuz kilometre dahilinde kadar ormanları muhafazaya terk etmek. [1]
- II Şimdilik kabuk satışı yapmamak.
- III En kıymetli bir ağaç olan Seder ormanlarını bir hey'et tarafından plân yapılmadan satmamak ve satıldıktan sonra sık sık teftiş ettirmek.
- VI Sığla yağı müstahsallarmaya maddi ve manevi yardım etmek. doğrudan doğruya Avrupa fabrikalarıyla münasebette bulunmalarını temin ederek, mütevassıt ellerden kurtarmak.
- V Değeri verilmiyen ormanları sermayesiz veya sermayesini ecnebi bankalarda saklıyanlara satınalmağa çalışmak. ormanlarda kat'iyat, nakliyat ve imalatın asrımıza uygun bir şekil-

[1] Muhafaza ormanı demekle bir çok seneler bile bir ağaç kesilmeyecek bir orman kastetmiyorum.

de. yapılması suretile fazla hasşep zayiâtına mani olmak.

VI Ufak çap kereste yapılabilecek kuru çam kütüklerini yakmağı kat'iyen men ederek odun fiyatına da olsa imâl edilmesine müsaade ederek onlardan küll değil, para almak.

VII Ormanlarda yapılan Amenajman plânlarını tatbik edilip edilmediklerini [bir müfettişe değil] bir hey'ete kontrol ettirmek.

VIII Ormanlar içerisinde, dağınık şekildeki köyleri ziraat sahalarına toplamak.

IX Memleket ormanlarını (kaba

taslak da olsa) tamamen tahdit etmek.

X İşletme plânlarımızı tatbik edecek fen memurlarımızın çoğalmasını ve mesleğin mühtaç olduğu mükemmel bir orman kanununa malik olabilmek.

Bu gidisle inkiraza maliküm olan sedir ormanlarımız hakkında derin tetkikat yaparak üremelerini [2] temine çalışmak.

Bizim için düşünülecek ve yapılacak en mühim çarelerdir zaimundayım.

Erenköy 15 929

[2] Maatteessüf bir çok hava rasat aletleri (vazifedar ve mutabassis memuru olmadılarından) Elmabula çürüyor.

Bir iki sene içinde 0.3 kesafete düşürülmüş bir Akçam (P. Laricio) ormanı

Enkaz ve dip kütükleri kat'iyatın şekil ve derecesi hakkında bir fikir verebilir. balta ile dört köşe yonulmuş tomruklar destere ile lata yapılacaktır, bu ormandaki tek bir fidan yoktur.)

(Fethiyede Köklüce ormanı)

İstanbul orman amenajman gurubu:

KEÇİALAN ORMANI

Somdöken silsilesinin üzerinde ve işbu silsilenin merkezi garbisinde vaki bulunan Keçialan ormanının evsali umumiye itibarıyla bundan evvelki ormanlardan farksız gibidir. Binaenaleyh bu hususta ayrıca malumat dercini zait addettim.

Yalnız bu orman yangın tahribatından oldukça müteessir olmuş ve Somdöken silsilesi üzerindeki diğer ormanlara nispeten yakınlık sahaları pek fazla kurulmuştur. Bu yangınların yegâne amili bulunan köylülerin hayvan rayı ve yazın ormanlarda imran hayat eylemeleri gibi sakim itiyatları üç dört senedenberi sureti katiye de men edilmiştir. Bu pek musip memnuniyetin mevkii tatbiki vazı yüzünden finabat bu çok kıymetli ormanlarımızın acıklı bir surette kül olmasının önüne geçilmiş demektir.

Katıyat, nakliyat ve imalatın sureti icrası ve tesisi:

Keçialan ormanında katıyat bundan evvelki ormanlarda olduğu gibi el bıçısı ile icra kılınarak tomruk baline badelifrag kütüğü dibinden öküz ve mandalarla ormanın Keçialan mevkiinde 924 senesinde tesis edilmiş olan 45 beygir kuvvetinde lokomotifle iki kataraklı fabrikada piyasamın talebine göre muhtelif zeri ve chatla yapılan mamulât arabaları Alpu istasyonuna nakledilerek buradan Ankara, Eskişehir ve Konya'ya sevk edilmektedir.

Ormanında katıyatın bilayeten tahakkuk etmekte olduğu yüzünden amenajman sırasında nakliyat yolları güzelleştirilmiştir. bilâhaza katıyatın tahakkuk etmesi için uzak mesafeye inkişafat-ı ferahane arzusunda ormanın oldukça

sarp maileleri ihtiva etmesine rağmen tomruk nakliyatını müsait yollar inşası zaruri bulunuyordu.

Ormanın vusati 1066 hektar olup, 46.5 hektarı gayrı müseccer alanlar ve 1019.7 hektarı müseccer sahayı teşkil etmektedir.

Ecnası eşcarı: Sarı ve kara çamdır. Şüceyratı bundan evvelki ormanların aynıdır.

Serveti umumiyei haşebiyesi 275622 metre mükabı olup beher hektara isabet eden miktar 270 metro mükaptır. Tahammülü senevî 2100 m³ tan ibarettir.

Amenajman plânında münderic tahammülü senevinin ilk devrei tefişiyesi olan on sene zarfında 21000 m³ eşcarın katı icap ederken bilâhaza profesör Bernhart ve Neş'et beyler tarafından senevi 8000 m³ tan iki sene zarfında 16000 m³ eşcarın ormandan kat ve ihracında bir mahzur tasavvur edilemiyerek miktarı mezkûrun katından sonra ormanın elli sene müddetle muhafazaya terki teklif ve tasvip edilmiş olduğundan bu şekilde idare edilmektedir. Binaenaleyh 929 senesinden sonra bu orman elli sene muhafazaya terk edilecek demektir, bunu icab ettiren esbab bizce meçhuldür.

Muhterem okuyucularımın men-sup olduğum İstanbul amenajman gurubu tarafından inkişafatının muhtelif manatlarında amenajesi yapılan ve katıyat plânı tanzim edilen ve şimdiye kadar olduğu gibi tahakkuk arzedeceğini, ormanlar hakkında mütemmel bir fikir vermesi olmak için tanzim edilen bir cedveli arz ediyorum.

Orman Mühendisi
Şevket

ORMANIN		Vusati hektar			Eşcarın cinsi	Umum serveti Haşebiyeye m ³	Beher Hektara isabet eden serveti Haşebiyeye m ³	Tahammülü senevî m ³
Kazası	İsmi	Ormanlık saha	Gayrı müseccer saha	Yekûn				
Kütahya	Örenli (hususi)	1890	—	1890	Mese baltalı	202 248	189	2443
		987	—	987	Çam Tarla			
			177.5	177.5				
Kuşca karalık dere	Mihalıççık	1479.93	—	1479.93	Çam	401 851	250	2800
			86.55	86.55	Ardıç			
				86.55	Taşlık ve çıplak erazi			
Kara saka Kuzguncuk	>	1564.30	—	1564.30	Çam	883 734	244	7805
			48.70	48.70	Ardıç			
			118.80	118.80	Çıplak ve taşlık			
Çatacak	>	3626.30	—	3626.30	Çam	275 622	270	2100
		93.70	—	93.70	Ardıç ve mese			
			161.30	161.30	Çıplak erazi			
Keçi alan	Eskişehir	1019.7	—	1019.7	Çam	114 845	1022 526	1312
			46.5	46.5	Alan			
				46.5				
Büyük düz	Zafranbolu	2883.75	—	2883.75	Çam	431 823	544	3972
			80.89	80.89	Kökner			
				80.89	Kayın			
Kar kalmaz	Araç	1191.37	—	1191.37	Çıplak erazi	1569 194	422 980	17574
			55.52	55.52	Çam			
				55.52	Çıplak			
				1246.89				4755

Ormanın		Yüsatı hektar			Eşçarın cinsi	Ünvanı serveti haşşeye m ³	Beker hektarı izabet eden serveti haşşeye m ³	Tahammül sancısı m ³
Kazası	İsmi	Orman- lık saha	gayri müşec- cer saha	Yekûn				
Zafranbolu	Harani	631.26	57.99	689.35	Kökner Kayın Çam Meşe Kavak	84516 65779 6143 5806 12968	254	2000
						175212		
	Çapraz	208.44	22.23	230.77	Kökner Kayın Çam Meşe Kavak	9967 333963 398.6 556 1358	238	120 859 67 546
						49870		
	Kıyınzı	48.64	43.52	92.16	Kökner Çam Kayın	8663 2337 5771	342	98 21 74 203
						16771		
	Yatırık	2756	216.78	4084.93	Meşe Kayın	275121 148263	150	4286 1582 4668
						413384		

Ormanın		Vusatı			Eşçarın cinsi	Ünvanı serveti haşşeye m ³	Beker hektarı izabet eden serveti haşşeye m ³	Tahammül sancısı m ³
Kazası	İsmi	Orman- lık saha	Gayri müşec- cer saha	Yekûn				
Zafranbolu	Al oğlu	519.4	24.4	543.8	Kökner Kayın Çam Kavak Meşe	7058 124178 5786 11545 3177	304	1650 10 89 7
						157744		
	Ulu yayla	1542.5	48.2	1590.7	Kökner Kayın Çam Meşe Kavak	89650 27497 57456 16828 20505	297	751 2712 242 9 184
						455776		
	Turna	1382.9	150.7	1533.6	Kökner Kayın Çam Meşe	151064 188245 182512 5982	508	2659 1041 1032 94
						827803		
	Kokurdan- Dereyudan	1082.1	54.2	1136.3	Kökner Kayın Çam	218156 189259 1159	377	1826 778
						408539		
" "	Helkenel 2	685.8	12.7	698.5	Kökner Kayın Çam	94596 93679 6138	278	1258 1279 80
						191413		
	1	2683.85	29.16	2713.01	Kökner Kayın Çam Kavak	796043 596544 31088 560	531	8918 5874 345
						1424235		

Yerli malımı korumak böyle olur!

(Güzel inşaatı refikimizden)

AĞAÇ DİREKLER HAKKINDA

Kastamonu'da yapılacak olan elektrik tesisatı için İtalyadan 400 direk getirildiğini geçen nüşamızda yazmıştık. Bu mesele hakkında karilerimizden bir çok mektuplar almaktayız. Bu mektuplardan birini aynen neşr ediyoruz.

Hayli vakıttan beri hükümet ve arzuyu umumî bütün milletin yerli malı kullanmaya teşvik ettiği bir zamanda azamî üç sant mesafede cesim ormanlara malik bulunan Kastamonu gibi direk meşabihini teşkil eden bir vilâyet merkezine tesis edilecek elektrik için lazım gelen direklerin İtalyadan getirilmesine muvafakat etmek için vatan ve haysiyeti milliye için büyük bir kabahat değildir?

Beheri masarifiyle 20 lirayı müteaviz bir fiâtla mal olacak olan bu direkler demir, ve fiâtla-nda yüzer liraya olsaydı yine bir

dereceye kadar makul görülür ve takdir edilirdi. Bunlar fennî tazyik görmüş ve 10 sene çürümeyeceği tenin edilmiş de olsa vatanın menfaati noktasından değeri yoktur. Bizim direkler hatta üç senede çürüse bile değiştirilmesi için sarfı lazım gelecek binlerce lira yine kendi cebimizde kalacağından esef ve endişe edilmez fakat milletimiz işsiz dururken cenebi milyonlerini mi milyarder yapmağa çalışırsa-na İtalyadan ağaç getirilmesine hiç bir türkün vicdanı razı olmaz. Şimdilik dinamo ve makine aksa-mım Avrupadan almağa mecburuz. Fakat ormanlarımızdaki mebzul ağaç'ardan olsun istifadenizi te-min etmiyecek olursak bütün Tür-kiya şu gülünç hale ağlamaznu? ve cihan bize gülmezmi?

MÜFTÜ ZADE
M. İRSAN

Ş Şehrimizde bulunan orman müdürü Cafer beyefendi amencan grup reisi Salih bey efendile birlikte Neşet beyin kabrını ziyareti ezmıştır.

Ş Fatsa'daki Çatacak orman haber metre mukabı 880 kuruş bedelle binmüzayede Ağdağ orman işletme idareti kat'yesinin bir kumulu haber alınmıştır.

Ş İktisat vekaleti celilesince bir sureti mecmuamızda neşredilmek üzere berayı tercüme Ali orman mektebine gönderilen bir Alman ormancı gazetesinde münderiç (None) haşeratı ile mücadeleyi gösterir makale ile Yonkers tarafından neşredilen Prospektin, Heyeti tahriyemizden Mustafa Remzi bey tarafından tercümesine başlanmış-tır. Meslek için faideli olan bu ya-

zayı gelecek nüşamızdan itibaren karilerimize arz edeceğiz.

Mecmuamıza gösterilen alaka-dan dolayı vekaleti celileye arzı şükran eyleyiz.

Ş Orman mektebi alisi mezun-ları cemiyeti; gaddar ölümün önü-müzden aldığı ve mesleğimizin ayırdığı çok sevgili rektörümüz Neşet Beyin muhterem ailesine aynı şiddeti teessür ve yeisle taziyetini arzeder.

Elmalıda İsmail Bey:

Orman ve Avın geçen sayısında intişar eden mektubunuzu okudum. İktidarla tahsil arasında pek büyük farklar vardır; ne yüksek tahsilliler olarki bulunduğ mesleğin kendi-sinden ettiği istifade sıfır ve hatta nakıs namütenahi olur. Aynı za-manda tahsil dereceleri gözetilme-den herkese vus'undan fazla vazife tahmil edilirse netice yine bu şekil-de tecelli eder ki bu son nokta alâkadarlarınca da nazarı dikkate alınarak son zamanlarda iyi bir taksimi vezâif yapılmıştır, ben o bahsettiğiniz bir sene evvelki ya-zımla bunlardan bahsediyordum efendim.

A. C.

İzmir abonelerimizden

Ali Sabri Bey:

Türkiyede reçinecilik hakkında ki mektubunuzu aldık. cem ve telif edilmekte olan vesaikın ik-malinde neşrolunacaktır efendim.

ORMAN VE AV

Ormancılık haberleri

Ahmanya ve İsviçrede Aeroto-metri ve Amenajman tatbikat ve tetkikatı yapan mehmet Mazhar Bey arkadaşımız avdet etmiştir. Ankara orman fidantığı mühendisi Ali Nejat ve muavini Halit beyler İstanbuldaki Amenajman gurubuna tayin edilerek işe başlamışlardır.

Ş Orman umum müdürü Cafer beyefendi Düzcede Habip beyin hususiyetini iddia ettiği ormanın muhakemesinde bulunduğundan sonra İstanbula gelmişlerdir. Mezkûr da-va hakkında alacağımız malûmatı gelecek nüşamızda yazacağız.

Mecmuamızın birinci nüshası kaima-mıştır; diğer nüshalarda bitmek üzeredir. karilerimizden eksik nüshalarını tamamlamak isteyenlerin mecmua müdürlüğüne müracaatları.

İdare Merakizimiz

İstanbul türbede sanayi birliği bina-sında Orman mektebi alisi mezunları cemiyetinde.

Abona şeraiti

Bir seneliği on iki nüsha itibarile 300, altı aylığı 150 kuruştur. Yazı ve ilân iş-leri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Tanısalım^[1]

A. Mithat Bey

Daimi Tahrir Heyetimizden ve İktisat Vekâleti Orman Şube
Müdürlerinden. Cemiyetimiz Reisi [1916]

Şevket Bey

Daimi Tahrir Heyetimizden ve Orman Amacıman Mühendislerinden
Cemiyetimiz Kâtibi umumisi [1921]

Münif Bey

Almanya'da Aero fotomebi tahsilinde [1920]

Ali Kemal Bey

Daimi Tahrir Heyetimizden, Almanya'da Ormançılık tahsilinde [1923]

Hilmi Bey

Daimi Tahrir Heyetimizden ve Cemiyetimiz Heyeti İdaresinden
Orman Amacıman Mühendisi [1930]

Yakup Bey

İstanbul Orman Mufettişi ve Cemiyetimiz Muhasibi [1920]

[1] Matruza içindeki rakamlar mektebten neş'et senesidir.

Orman ve Arazi

Sahipleri

SİZİN İÇİN

STUMPF sistemi 50 beygirlik Şenilli L. H. B.

Traktoru ideal bir makinedir

Bu traktor, motorunun kuvvetinin büyüklüğüne rağmen ağırlığı yalnız 3 ton kadardır, ve bu sebepten her hangi bir arazide kabili istimaldir. Pek kolaylıkla ve emniyetle manevre yapabilir ve az me-vaddi müstafile yaktığından pek ucuzdur. Arzu edilen malumat için şu adrese müracaat ediniz:

F. Häusler

**Agopyan han No. 4-7, Voyvoda caddesi Galata
İSTANBUL**

Posta kutusu No. 406, Galata

Orman ve Avcı

Yıl: 2

Sayı: 17

TEMmuz

— İçindekiler —

Nonne haşeresi	M. REMZİ
Kurayseba Ormanı	C. BAKI
Avcılığın ehemmiyeti	APTULKADIR
Bir izah ve ormanlı vaziyeti	M. H. R.
Bir sergi	MUSTAFA REMZİ
Tahrip vasıtaları	Ö. FİRUK
Ormanlık aleminde	***

Fiyatı 25 kuruştur

HİLAL MATBAASI

1929

Muhterem okuyucularımıza

Meemualarınızı muntazaman almak istiyorsanız abunalarınızı teedit ediniz. Teedit için bir an evvel açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehemmiyetle rica ederiz.

Orman ve Av

Orman Mektebi Âlisi Me'murları Cemiyeti tarafından ayda bir neşrolunur

Sayı: 17

TEMmuz

Yıl: 2

Nonne haşeresi

Doyçeforst wirt mecmuasının 31 Mart 1928 tarihli ve 48 numaralı nüshasından 1926 ve 27 senelerinde Strelitz ve Langhagen muntakalarından Nonne, Lymantria monacha'ya karşı mücadele.

Neustrelitz de, Landforstmeister A. V. Bülow, tarafından 1925 senesinde bu havayılının muhtelif ormanlarında Lymantria monacha'nın ağır ağır çoğaldığı müşahade olunuyordu. Fakat ortada henüz endişeyi mucip bir sebep yoktu. Bununla beraber aynı bir istila karşısında kalmamak mülahazasıyla 1925 senesi yazında kelebek kovuşmasına son derece ehemmiyet veriliyordu.

Hiç bir yerde ibreden kısmen veya tamamen tecrit edilmiş mesacire tesadüf edilmemesine rağmen ormanda uçuşan kelebek mutadın fevkinde idi.

Strelitz ten memurluğu mesacirinin kısmi azami mütecatisından ibaret olduğundan eskiden beri bilemlerle tirtil istilalarını siddetle maraz kalmıştır. Büyük küçük müteaddit göllerile gayet latif bir manzara iktisap eden bu muntaka

mekinin düzlüğü ve oldukça yeknasak diluviyal konulan ibaret teprağıle temayüz eder.

Çama gayet elverişli gelen bu toprak 2 ve 3 bonitettendir. Kıymetli ve yaş mesaciri mehzuldür. Ötedenberi bu muntakada tebezzürü tabii ile tensil usulü tatlak edilmektedir. Tebezzürü tabii usulüne tabi tutulan işba mesaciri marjesefer ekser ahvalde adedi eşeraca fakir kalmas olduklarından ya hiç veya pek az basılatı talıye vermektedirler. Bu misillü mezkûr mesacir sun'i tensile yetiştirilen ayta yastaki mesacire nazaran mucibi teessüf bir dallanma şekli izne etmektedir. Buna rağmen çama Strelitz muntakasında tebezzürü tabiidan gayet güzel husule gelmesi tetullar tarafından seyreltilen mesacirelere uyan tohumların ormanlarda kâli ziya ve çümes bulması, seyrek bir halde bulunan yaş ağaçların iyi ve çok miktarda mahrut vermesi ve tirtil mevacı gâfilasının taqıyâğı göbrelilerle mütasa müsaat bir yatak hazırlanması gibi muhtelit şekillerde sık sık zabur eden tirtil istilaları ile münasebettar addedilmektedir.

Bu satırlarda Strelitz muntaka-

sade her türlü istilâsının daima tebezzürü tabii devreleri için bir mukaddeme teşkil ettiğini iddia edemem. Yalnız tebezzürü tabii ile tensile sebep olan bu kabil bir münasebet tespit edilebileceğini zan ederim.

Netekim mntaka müdürünün senelerdenberi burada vasi bir saha üzerinde muvaffakiyetle tatbik etmekte olduğu tensili tabii amelîyesi kuvvetli bir Bupalus piniarius, istilâsı ile başlamıştır.

Dediğim gibi, Strelitz, hasarat istilâlarına bilhassa meyyal bir mntakadır. Ötedenberi Dendrolimus pini, Bupalus piniarius, panolis flammea ve Lymantria monacha burada diğer mntakaların kâffesinden ziyade tahribat ika edegelmışlerdir. Fakat ilk defa olarak geçen yirmi sene zarfında panolis flammea, Bupalus piniarius tıraşlama kat'iyat yapılmasını mucip olmuşlar ve vasi sahaları seyretmışlerdir.

İnsan türlü istilâsına maruz bu kabil mntakalarda pek basiretkâr bulunuyor. Buna rağmen 1926 senesinde haizi ehemmiyet tahribat tayin edilmemiştir. Nonne nin esas tahribat zamanı güzeran ettiğinden, sayarı kayıt zarar olacağı hesap edilmüyordu.

Ağaçlar kısmen ibreden tecrit edilmeksizin chrysalide safhasının tatbiki ettiğine zahip olunuyordu. Haziran nihayetlerine doğru bu zan ve tahminlerde aldamıldığı anlaşıldı. Mezkûr safhanın inkişafı hali tabîiden pek geri kalmıştır. 21

Haziranda mntaka fen memurluğu Drevin bekci başlığının 137, 138 numaralı küt'alarından tabii budanmayı ikmâl etmekle beraber kabukları kalmışarak geçen sene keleklerin uçuşmasına ve yumurtlamalarının müsait bir zemin teşkil etmiş olan, takriben kırk yaşındaki meşacirin dehşetli surette hasara uğradığını nezarete bildirmek mecburiyetini his etti.

Berveçi peşin denilebilirki 1926 ve 1927 senelerinde bu kabil meşacir musap olmuş ve yalnız bunlarda mücadele vukubulmuştur. Demekki mntaka 21 haziranda ağaçların kısmen ibreden tecridinden mütehasıl ilk tahribattan nezareti haberdar ve aynı zamanda hasareye karşı tayyare ile arsenik mücadelesi açılması kat'i teklifinde bulundu.

Bu mevsimde avku tehirin fena neticeler vermesine rağmen, bir takım müşkülât yüzünden, bir müddet nezaret ormancılık şubesinin vaziyeti tevazzuh etmedi ve mevki teftişat ıera olunamadı. Nihayet temmuzda ilk teftişat yapılabildi.

Neticede ibrelerinin kısmi küllisini gaip eden ve büsbütün ibreleri yendiği takdirde kurumak tehlikesine maruz kalacak olan genç meşcereleri kurtarmak için mevsimin geçikmesine rağmen arsenik mücadelesi tecrübe edilmesine karar verildi.

Tırtılların geri kalmış neşvünemaları bu kararı teşci etti. Mücadele saika asa bir sür'atle başladı.

12 Temmuzda Merck ve yunkers fabrikaları ile mukavele akte dildi. Esturmit sipariş edildiği günü akşam Strelitz de idi. Aynı zamanda yunkersin pilotu Harder tarafından sevkedilen D 82 markalı tayyareside Merck fabrikası memurlarından Dr. Schubert ile bir montörün hanilen strelitzte uçup gelmişti. 13 temmuzda forstmayister v. Belzin riyaseti altında ormanda Nonne nin hücum ettiği mahaller nazarı teftişten geçirildi. Tırtıllardan bir kısmı kırzalıit olmağa başladıklarından bu hal müstacelen işe başlanmağı iltar ediyordu.

Aynı günün akşamı tayyare ile uçuşlar başladı. 14 temmuzda iltihak eden ikinci tayyarede hemen o gün akşam üstü işe başladı. Mücadele 16 temmuz sabahı bitti.

Altı yerde 227,1 hektarlık sahaya 39 uçuşta 11355 Kg. esturmit sağıldı. İyi hava isı teşkil ve iştirak edenlerin bir ahengi tanımlanması muvaffakiyete isal etti. Bu muvaffakiyet sade iştirak eden iki alıman firmasının iş görmeye kabiliyetini ispat eden bir muvaffakiyet değildi.

Bir kısım tırtıllar kemale geldiklerinden, diğer bir kısımda mücadele neticesi kırzalıit oluyordular. Kırzalıit olanıyanlar ise zehirli ibreleri yiyerek ölüyorlardı. Musap meşacirde tahribat hemen durmuştu. Vukuından korkulan ağaçların tamamı ile ibreden tecrit edilmesi tehlikesi hiç bir yerde görülmedi. Bu suretle matlıp olan gaye elde edilmişti. Mücadeleye iştirak eden

biz ormancıların dudakazı ramp istilâsının zuhur, tevessü ve sırayeti hakkındaki yanlış nazarıyatımız 1926 da asla zarar etmedi.

O zaman diğer meşaciri ancak istilâ ocaklarını söndürmek sayesinde muhafaza edebileceğimize kelebğin boş hatta yüz Kim kadar sırayet ve intişar edebileceği efsanesine zahıptık.

Eğer 1926 senesinde vaktimiz olsaydı beki bahâdaki mntakata peyrev olarak atabildiğine bir çok sahaları ilâçlatmış olacaktık. Vaktin darlığı mesaimizi en ziyade tehlikeye maruz mahallere hasrettiğinden dolayı mucibi istifademiz olmuştur.

Geçen sene 21 Haziran sürprizi bize bir iltardı. Bu sebepten 1926 ve 27 kışında kemali gayretle Nonne yanzurması arandı.

İstüşareyi temniyeyi mukemmelen temin eden merck - Darmstadt fabrikası ile de iltibat temin edildi. İşin montazamanı ceryanı ve yapılan faaliyetten diğer mntakalarında müstefit olabilmeleri için nezaret orman şubesi bükumum teftikât ve mücadele işlerini Landforstmayisterin muavini orman assessanı Kootz, a tevdiâ karar vermişti. Bu kararda ne kadar isabet edildiği bilahara anlaşılmıştır. Nonne ye dair eski ve yeni ne kadar âsar varsa etraflica mntadea edildikten ve bu hususta en ziyade sahibi ihtisas Eberswalde de de professor Dr. Wolff ile münasebet tesis edildikten sonra 1927 senesinde vaziyete karşı bir

orman his ediliyordu. Her şeyden evvel tıfıl hasaratının ağaçları korumasından korkulan mahallerde girişilmesi muktezi olduğunu öğrenmiştik. Bu sebepten Forstassessor Kootza tehlikeye maruz bu kabil mesacirde alakadar fabrikaların tertibatlarını alabilecekleri bir zamanda (erken teşhis) koymak vazifesi terettüp etti. Nonne de bu kabil bir diyagnose vazî gayet müşküldür.

Kootz nisân iptidasında Nonne yumurtası toplamaya başladı. Geçen sene hasardan az çok müteessir olanlarla fazlanıktarda keleşek uçuşan mesacirelerden tecrübe ağaçları kesdirildi. Bunlar tomraklara toksim edilerek üzerlerinde bulunan yumurtalar tadat edildi. Nonne yumurtaları ekseriya kabuğun lüveyhatı arasında derince saklı bulunduklarından doğru neticeler elde etmek istenirse bu tadat amelîyesini bıçakla icra etmek zaruridir. Bu pek üzüntülü ve uzun süren bir amelîye olmak-

la beraber oldukça hakikata mukarir bir şekil elde etmek için de icap eden bütün mesacirde bir çok tecrübe ağaçları alınması muktezidir.

Kootz muayenesini Nonne hasaratından en ziyade mutazarır olan persiler üzerinde temerküz ettirmişti. Tecrübe yumurta toplamalarında bulunan yumurtaların adedi bir birinden pek farklı idi.

100 — 200 danelik yumurta kütleleri arasında bir kaç yumurtadan ibaretlerine hatta münferit yumurtalara bile tesadüf olunuyordu.

Kootz bulduğu bu normal miktardan az yumurtalardan bir tereddidi (Degeneration) başlamış veya başlamakta olduğunu farz ve kabûl ediyordu.

Kootzun bu nazariyesi musip olsa gerektir.

(Bitmedi)

Orman hayvanat ve hasarat
Mütchassısı
M. REMZİ

Kurâyiseb'a Ormanı

Rize vilâyetine tabi Kurâyiseb'a nahiyesinde üç senedenberi Sadık zade biraderler tarafından işletilen ormanların katî işletme planlarını tanzim etmek üzere mayıs iptidasında Rizeye müteveccihen hareket etmek. Bu ormanlar Rizenin ondört saat cenubu şarkisinden itibaren başlayarak şarka ve cenuba doğru uzanan silsileler üzerinde dar veya

geniş ve dağlık parçalar halinde tevezzu etmektedir.

Ormana hareketimizden evvel otomobil ile Rizeye bir saat mesafede kâin (İyidere) fabrikasına gittik. Burası, bir çok kollarile ormanı mühtelif parçalara ayıran ve kat'eden İyidere (Kalopotamos) nın munsabında, geniş deltasının kenarında yapılmıştır. Buranın te-

sisat, imâlât ve idaresi hakkında bilâhara izahat verilecektir; yalnız muhtasarın sumu arz etmek isteriz ki fabrika Türkiyedeki emsaline nazaran birinci sınıfa dahil olanlardır. Rizeden katırlara binilerek başlı, dar ve inişli yokoluşu bir yoldan Kurâyiseb'a'ya doğru hareket edildi. Birinci aksamı Karadere nahiyesini üç saat günde bırakarak İyidere yolundaki Hurmuk hamuda geçirdik. Ertesi sabah hareketimizin beşinci saatında Kurâyiseb'ın merkezine ve aksamı da orman işletme kıtasının hududu kenarına varıldı. Buraya kadar geçilen erazinin vaziyetinden, teşekkülâtından, arızasından bahsetmek zâttir; yalnız katettiğimiz yolu, ormanı, gerek, Rizeye, gerekse fabrikaya bağladığını, ve fabrika istikametinde heman daima mecraya vasatı iki yüz metre mesafe ile muvazi bulduğumu, mamafî müteablihterin nakliyat hususunda yalnız dereden istifade ettiklerini kaydetmek isteriz.

Rizeden hareketimizin üçüncü günü ormanı tahdit ve mesabasına başlandı; ormanın çok sarp ve nizalı olması bilhassa mesaba amelîyesini güçleştiriyordu. Çok defa mesaba osnasında teodolitle, ciniyi bir noktadan mütenkip naklaya nakletmek için her defasında şubuklarına koyup çıkarmak mecburiyetinde kalıyorduk.

Polygon ikmâl edildikten sonra ormanı dört kısımda mütelâc etmeyi münasip gördük. Bu parçalardan biri şimalde (Frabto),

(Kamena), (Çifte umak) ve (Olina) kıtalarının, ikincisi Tulum pınar karye ve mahallâtile bina, ve ormana mücavir, diğer köylere ait tarla ve çayırları ihtiva eden vasi kısmı, üçüncü cenubu şarki ve şarkta Köhser dereğine mütemayil (Apidon), (Soda) ve (Mahula) kıtaları; dördüncü garp ve cenupta (İyidere) mahallesinde (Cudabos) ve (Babik) kıtalarıdır. Bu sonuncusu en sarp ve kayalık kısmı teşkil ediyordu. Bizi en ziyade yıldıran bu sarplıktan ziyade havaların gayri müsait olması idi.

Bir buçuk ay süren mesai zarfında tamamen şeffaf, bulutsuz bir gün görmek nasibolmadı; ve keser günler kesif sis tabakası veya müzic yağmurlarla geçiyordu. Bunun ce fasası sabah açık, güzel hava ile yola çıkıp mesaiye başlamak ve ormanın en uzak mevkiilerinde yamur yakalayıp sırsıklan çadire dönmek idi. Bilhassa mesaba osnasında on, onbeş metrodan ileriye rasat yapamayacak kadar kesif, sis bizi çok defa işimizden alıkoymuştu; hatta bir defa Frabto yaylasında iki üç metro ilerideki hayvanlarımızı görmeyecek ve onların etrafında epi bir müddet bizi aratacak kadar kalın bir sis tabakasına yakalanmıştık.

Yukarıdaki mukaddemeden sonra ormanın vaziyeti umumiyesine, servetine, bu günkü tarzı idaresine girişelim:

Kurâyiseb'a nahiyesi dahilinde evvelâ merkeze on dakika mesafede İyidereye munsap olan (Cenil

deresi) sağ mailesinde Cemil ormanları; saniiyen bälâda ayrı ayrı isimleri mezkûr - grupça tahdit edilen - kıta, salisen vilâyetin cennup hududuna müntehi olan (Toz, Melez, Kama, Kabahor, Petran ve tevabii ormanları hemen umumiyyetle İyidere ve buna mülhak kolları tevlit eden dağların eteklerinde ekseriya köy ve yaylalarla bir birinden ayrılmış parçalardır. Biz burada yalnız amenajesi ikmal edilen kısmı parça parça mütealea edeceğiz. Ancak plân ve raporları bilâhara grupça tanzim edilecek olan bu orman hakkında yazacaklarımız hiç bir hesabat ve mütalâta istinat etmeyip yalnız umumi bir görüş mahsulu olacaktır.

I — Frahto, Kamena ve tevabii: (çamçavuş) deresile iyi dere arasındaki hattı balânın şimalinde vaki üç makta ile aynı sırtın cennubunda köliser deresine mütemayil, fakat malînin hattı balâdan itibaren yarısına kadar inen diğer üç maktadan ibarettir. Bu kısmın en yüksek noktası 2400 metro irtifakında Frahto ve Olma yaylalarıdır. Ova köylerinden her birinin hayvan merası olan bu yaylalarda bir katlı, basık tavanlı kulübeler görülür. Mayıs nihayetlerine doğru ve haziran ayı zarfında ova köylüsü ailesi erkânından addettiği, kendisine en müstait ve merbut sığırkarnı önlerine katarak, kadımları bir taraftan sırtlarında çocukları, diğer taraftan ellerinde sopaları, ineğini sürerek bu yüksek yaylalara çıkarlar. Yalnız bu zaman bir kaç gün sürer; ve kışın, müstait mevkilerde konak

yaparlar, geceyi geçirirler. Çadırlarımızı yaylalara giden umumi yolun üzerinde kurmuştuk. çok defa akşamları işten dönüşte karargahımızı bir çergiyeye dönmüş zannederdik. Bir sürü sığır, bir o kadar çocuk düzlüğün ötesine berisine serpilmiş, köy kadımları ufak gruplar halinde eşyalarıyla, çanak çömlekleriyle, ufak küfelerle, yaktıkları ateşlerin kenarını çevirmişlerdir. Yayla mevsimi bir kaç ay sürer; burada inekler, öküzler bol buldukları gıda ile karınlarını şişirirler; kadımlar kulbelerin ocaklarında sütlerini kaynata kaynata kaymak alırlar, yağ ve peynir yaparlar.

Frahto yaylasından sonra [tabii orman hududu] başlar; burada ağaçlar bodur, tabii budanmadan mahrum ve eğri büğrüdürler. Erazi fazla kayalıktır, ve bu kayaların arasında beyaz çiçekli orman gülleri sık kümeler halinde kayın fâdelerile görülürler... bunlar çok kesif bir halde yaylanın ötesinde berisinde müntesirdir.

Tabii orman hududundaki bodur ağaçlar sahası okadar geniş değildir; 50 - 100 m, genişliğinde şeritler teşkil eder. Hattı balâ ile şimal mailesindeki mekatide bu şerit kotalardan sonra faaliyeti hayatiyesini hemen hemen kaybetmiş, yaşlı bir orman başlar. Burada erazi meylini artırır; ve eteklere doğru sarp hatla uçurum halini alır. Maile yeknesak değilse de, fazla arıza göstermez; derelerin birbirine mesafesi fazladır; hepsinde mecralar derin suların cereyanı seridir.

Ana suhuru ekseriyetle (granit)

Avcılığın ehemmiyeti

Avcılık. Bizim memleketimizde lüddi zatında zenginler arasında bir eylence, fakirler arasında da mülaka için uğraşmaktan başka birşey değildir. Ancak bunu böyle sathice düşünmek serveti umumiyyemiz için okadar fenadır ki bu mevzu üzerinde büyük bir eser meydana getirilebilir. Yalnız burada söylemeden geçemeyeceğim birşey varsa o da, memleketimizde şüdiye kadar yapılagelmekte olan avcılıkta serveti umumiyyenin gözetilmediğidir. En büyüğümüzden en küçüğümüze kadar serveti umumiyyemizin mahafazasıle mükellef olduğumuz, umumi harpten pek büyük zararlarla çıkmamızın bir neticesi tabiiyesi olarak mühim bir malı bulanan geçirmektedir, halk bunu idrak edersede çare bulmakta müsâkilât çekilir, bu vaziyette ihtisas sahiplerinin onları irtaat etmeleri lâzımdır, halk da bu ikazlara tabi olmak mecburiyetindedir.

Av esasında zenginler için güzel bir spor eylencesidir lakin bu yalnız zenginlere ihtisar etmemelidir, memleket gençliği avın sahini

ve iktisadi menfaatlerinden istifadeyi düşünmelidir. Av meşgûl olduğuna esnada masrafları çıkaran tasarruf temin eden bir eylencedir.

Yalnız avcılığı yaparken eylememizi düşündüğümüz kadar ve belki daha ziyade serveti umumiyyeye ziyân yapılmamalı, şu güzel eylenceyi sui istimal etmemeyi bilmeli ve düşünmeliyiz; geçen gün Alemdağı taraflarında avlandıktan sonra dönmekte olan avcılara rastladım, saatlerce dolaşan bubeş arkadaşım bütün muvaffakiyetleri verdikleri dört Sâhine ihtisar ediyordu, bu dört Sâhinin ziyân yeknazarda mühim birşey deydisede hakikatte avcılık için mühim bir zarardır ve bu efendiler başka bir memlekette mühim bir miktarda cezayı nakdi ile tecziye edilirdi.

Av ile meşgûl olan zevat en evvel av mevsiminin ne zaman başlayıp ne kadar devam ettiğini öğrenmeli ve bunu idrak edemeyenler ormana veya herhangi bir av sahasına girememelidir.

1920 senesinde Türkistanda hukukun süren bir kâhka onbinler

bazan (guays), nadiren (sist) teşkil eder. Sırtta az meyille epi müntaid eden geniş bir sahada sâceyratı basise toprak sahını tamamen örtmek kadar kesif değildir. Burada diri örüm ediz, ve seyrek kümecikler halinde orman gülü (R. P.) flex, büyütlen, ayı üzümü (Vaccinium), ve necliyeler teşkil eder.

Orman; ladin, köknar ve biraz kayınlar mütesekkildir. Ağaçlar pek fazla yaşlı ve küçüktür; yeni meşçere tesekkül edememiştir genç kümeler nadiren tesadüf edilir. Mamafî bir çok senelik tebezzürü ötede beride nazara çarpmaktadır.

(Bitmedi)

C. BAKI

Orman amenajmanı mühendisi

ce insan yalnız Sülün avı ile geçmiştir.

Bugün memleketimizde avcılık senevi beş milyon kadar varidat tetkik etmektedir ve avcılığımızın terakkisiyle bunun birkaç sene zarfında bir misli artacağına şüphe edilemezse lākayı kalmakta devam edersak bunun yavaş yavaş sifıra ineceği şüphesizdir. İki üç sene evelsine kadar İstanbul civarında mebzulen mevcut olan Sansarlar şimdi hiç kalmamış gibidir, civar nehir ve göllerde pekök avlanan Kunduz da artık tarihe karışmıştır. On paranın kıymetini pek

iyi takdir ettiğimiz şu zamanda bu gibi varidat menbalarımızın her gün bir parça daha kuruması mani olmak hepimizin vazifesidir, bu hususta konferanslarla halkı irşat ve tenvir etmek, neşriyatta bulunmak suretile av hayvanlarımızın himayesini ve avcılıktan müsbet şekillerde istifadeyi telkin etmek lazımdır, tecrübe sahibi avcılarımızla iktisatcılarımız bu vazifelerini ifadan çekinmezlerse âtide bu hizmetlerinin daima hürmetle yad edileceğinden şüphe edilemez.

Kürkeç
APTÜLKADİR

Amenajman muhtırası : 6

Bir izah ve Ormanın vaziyeti

(Ormanın imarı) ismi altında yazdığım bir iki satır dolayısıyla İstanbulda bulunmadığım bir zamanda Recep bey arkadaşımızın intisar eden bir yazısını okudum. Gösterilen alakaya tesekkür ederim. Yalnız bir az daha insaflı ve hatırlayıcılığın isterdim. Hatırlatılmasına göre Recep bey (orman ve arazi) intisar eden makalelerinde hepimizin efkârına tercüman olarak memleketimiz ormanlığında istihlak karşılığı ve fakrından tedbir etmişler ve bu günkü anararık mahiyet verilerle temin lisana bu gün açılması ormanlık alanlarının meydana getirilmesi

basit ve isabetli tabirlere alışmamızı temenni ve bu vazifenin müderrislere düşüğünden bahs etmişlerdi. Şu hâlde her kes bu istihlakları kendi istediği şekilde vaz edemez. Netekim bende fransızların (Produis intermédiaires) tabirini (ara hasılatı) diye tercüme ede bilirdim. Fakat memleketimiz ormancılar arasında (hasılatı taliye) olarak bilinen tefrih ve tathir ve saire kesimi hasılatına bu ismi veremedim. Bu sefer türkçe olarak mevcut eser ve makalelere bir daha göz gezdirdim. Türkiye'nin yegâne yüksek orman mektebinde aménagement okutan merhum

Nesret beyin neşrettiği tekipte aménagement mütehasssıslarımızdan Mazhar beyin aménagement kitabında, Avrupadan yeni avdet etmiş bazı arkadaşlarımızın makalelerinde ve vekaletin talimatnamelerinde aynı istihlakı olan kabul etmekte olduğuna gördüm. Yalnız Teyfik Ali Bey neşrettiği teknolojiye bu ismi kabul etmektedir. Son zamanlarda İstanbulda inikat eden komisiyonda bu meselenin mevzu bahis olduğuna hatırlıyorum. Fakat bu husustaki talimatname henüz tasdik ve tevzi edilmediği için neye karar verildiğini bilmiyorum. Bu vaziyet karşısında diğer meslek daşların ve hocaların gibi (hasılatı taliye) tabirini kullanmakta batman olmasa kerektir.

Yazıların muhtıra mahiyetindedir. Katı tefrih ne demek olduğu ve istihlak ettiği gaye her hâlde bilinmeyecek bir şey değildir. Yazında dikkat buyrulmuş olsaidi maksadınan katı tefrihi tarif değil yapılması lazım gelen bir amelîyenin hangi katiyata dahil olduğunun tespiti etmek olacağı görülmüştü.

Hasılatı taliye plânının tanziminde saha esas kabul edilmelidir. Memleketimiz ormanlarının amenajesi henüz yeni yapılmaktadır. Hasılatı sabıkaya nispeten bir incim tespit edemeyiz. Bununla beraber mütehasssılar gerek hasılatı sabıkaya ve gerek hasılatı aslıyeye kıyasen tayininde gayri sadık ve gayri amelî olduğuna söylüyorlar. Aménagement garaplarında ancak hasılatı aslıyeyi

tespit ile oğraşa biliyor ve mahallî tecrübeler ile hasılatı taliyenin tespitine vakit bulamıyor ve lüzumda görmüyorlar. mamafî hasılatı taliye plânında hacim vaz etmek şimdilik memleketimizde mevzu bahis olamaz.

Yazıdaki sarahate rağmen yine bir anlaşamamazlık görüyoruz. Ben yalnız katı tefrih için değil bahs ettiğim beş nevi amelîye için vakit ve istikamet takip edilmesini ve maktada bir defada bitirilmesine itina — katiyet yoktur — edilmesini tavsiye etmiştim. Ameliyatı mephuseyi bir plân ve seyr dahilinde yapmak her hâlde mazarrattan ziyade faide bahşir. Son zamanlarda bir ormanda tatbik edildiğini gördüğümü katı tefrih ve tathirler bana inagrup eşşarın çıkarılmasından başka zaifden kovvetliye kadar uzanan mühtelif şekil ve kademelerini değil yazmağa hatır ve hayalinden geçirmemeliğine sebep olacaktır.

Binaen aleyh amelîyatı mezkûreyi mutlak takyit etmek lazımdır. Ve edilmelidir. Her hâlde hepimizin bildiği gibi bazı kavaidi esasa hâlet gelmemek şartile tatbik edildiği memleketin vaziyet ve seviye ve ihtiyacına göre tadil etmek icap eder.

Bahs etmiş olduğum beş nevi amelîye (les coupes d'améliorations) (amelîyatı müsliba) namı altında toplanabilir. Fakat ormancılar bu amelîyatı mühtelif safa hata tefrik ederek mühtalaa ve tatbikini teshil etmişlerdir. İste beninde bahsettiğim ve bir tertip

hasası olarak ilzari şeklinde meydana çıkan kat'ı ifsalide bu amelîyatın biridir. Pek genç meşacirde gayet sık fidanların tefrihidirki hasası matlup fidanların inkişafına yarınım maksadile yapılır. Ve katı tahlis ile katı tefrih arasında bir amelîye olarak kabul edilir. Katı tefrihin bahsedilen şekil ve kademelerinden birinde teşkil edebilir. Bazı ormancılar (fourre ve galus) devrinde bulunan bir meşacirde yapılan tefrih amelîyatına katı ifsalî (les coupes eclaircies degagements) ve bunu müteakip devirlerde bulunan meşacirde yapılan amelîyatada katı tefrih namını vermektedirler. Bittabi bahs edilen katı ilzari (les coupes préparationes) ile bir ahş verişî yaktır.

Yukarıda söylendiği üzere beş nevi amelîye amelîyatı müslihanamı altında tevhit edilebileceği gibi belki ayıklama amelîyesini tathir ile birleştirenler vardır. Benim (ayıklama ismini verebiliriz) kaydile bahs ettiğim amelîyenin ayrı tatbik edilmesi lazım geldiği kanaatindeyim.

Memleketimizin ormanlarında katıyat mahallerinde terk edilen enkaz her hâlde ve zan ettiğimi gibi avrupa ormanlarında terk edilen enkaz ile kabili kıyas değildir. ve temizlenmiş bir ormanımız temizlenmemiş bir avrupa ormanına ancak benzer. Terk edilen enkazın miktarı insanın ayağına orman toprağında bazı yerlerde oldukça yükseltecek bir derecededir. Bu enkaz cürüyüp gü-

re yerine geçerek tecessümüne hizmet edeceği zamana kadar orman hasorât ve ya yangının kurbanı olmuş olur. İşte Santa ormanları işte kurayiseba ormanları . . .

Ufak parçaların ormanda bırakılmasının avrupada müdafa edildiği söyleniyor. Bizim idarelerimiz hiç bir vehile enkaz kalmamasını şart koştukları hâlde ormanda enkazdan gezilemiyor. Ya ufak enkazın ormanda bırakılmasına müsaade edilse bilmem ne olacak. Fakat çok rica ederim bundan bu fikre muarız olduğum anlaşılmaz. Yalnız memleketimizde tatbikini bir az güç görüyorum. Tâmin enkazın gübre haline gelmek suretile vereceği istifadeye tercih ediyorum. Yazılarım aynen terceme ve ya iktibas değildir. Okuduklarımı gördüklerimizle birleşir ve memleketimiz için tatbik edilecek bir muhassala bulur ve yazarım. Onun için bu yazımda esasata yabancı hissi verecek bir şey yoktur zan ediyorum.

Benimde bu yazımla münakaşa kapısı açmak istediğim zan edilmesin fillhakika bahis ne münakaşaya deyer ve nede tehammülü vardır. Maksadım fikirlerimi bir kerre daha katîyet ve sarahatle izah ve bazı anlaşılmazlıkları izale etmektir hürmetler.

Ormanın içtimai ve iktisadi vaziyeti hakkında mufassal izahat vermek ezhercihet faideliştir. Hâlbuki bunu çoğumuz ihmal etmekteyiz. Bu izahat ormanın kıymet ve

ehemmiyeti hakkında pek sarîh bir fikir verir ormanın bulunduğu vilayet, kaza, nahiye, karyenin, ismi en yakın iskeleye mesafesi, umumî yollara nazaran vaziyeti bu yollardan istifade derecesi, nakliyata müsait derelerin aded ve mesafesi zikredilmelidir.

Bundan mada mahallin nüfusun, ziraat ve san'at müesseselerinin adet ve derecesi ve memleketin umumî mesgalesi, orman hasılatının tamamen mahallinden istihlak edildiği veya ihraçta edildiği her ikisinin de miktarı ve mahreci, kereste noktai nazarından mahalli omumi ihtiyacın miktar ve cinsi, hariçten idhâlât vukubuluyorsa miktar ve rekabet derecesi hakkında izahat verilmelidir. Aynı zamanda ormanın bulunduğu mahalde veya yakınında orman mahsulatı istihlak eden fabrika ve saire bulunup, bulunmadığı, inşaatın kâğır veya ahşap olarak yapıldığı, halkın odun kömürü, odun veya maden kömürünü istihlak ettiği, her cins mamulâtın on sene içerisinde azami ve asgarî fiyatla-

rile tarihleri tereffü ve tenezzülün avamili ve on senelik vasatı fiyat tesbit edilmelidir. Cihan piyasasına icrayı tesir eden umumi amillerde fiî vasatı için bu müddet tezyit edilebilir.

Bundan mada hükümet tarafından alınan rüsûm bir vahidi kıyası üzerinden ve ailemüfredat gösterilmelidir. Neticede ormanı işleten şirket veya şahsın her hangi bir vahidi kıyası üzerinden yaptığı masarîf ile satış fiyatına nazaran temettün yüzde nispeti, amele ve vesaiti nakliye yevniyeleri tesbit olunmalıdır. Bittabi inşaat ve tamirat ve saire masarîfi ile bunların imla müddeti ve faizleri nazarı dikkate alınmalıdır. Şimdiye kadar bahsedilen mevât doğrudan doğruya aronagement gurupları tarafından tetkik ve tespit edilir. Fakat plân tatbik ile mükellef olan memurlara dahi burada bir vazife terettüp eder. Buda işbu mevât müntazamen takip ve vukubulan tebeddülâtı teferruatına kadar tespit etmektir.

M. H. R.

Bir sergi

Memaliki ecnebiyede seyabat eden veya tetkikatta bulunan ekseri ecnebi zevat rapor ve eserlerini musahabeli bir tarzda yazmaktadırlar.

Başka satılar arasında gezdikleri memleketin sayanı dikkat adati veya beyneunas cari olan

merasim tasvir veya taati edilen karakteristik kelime ve cümleler zikredilerek kari eğlendirilmekte ve okumağa olan meylü hevesi artırılmaktadır.

Bahklar, hayvanat ve saireye dair bu sene Berlinde açılan sergide yapılan tetkikat ve müşahe-

Çalışma mübâharatını bu usule tevakkuf tasvir etmeye çalışacağım.

Mütaleatı iptidaiye

Elbe nehrinin ayaklarından Spree suyu kenarında meşhur Berlin şehrinin caddelerinin vüs'at ve nezafeti, vesaiti nakliyesi, seyrüsefer sür'at ve intizamı, mübâharat ve müzeyyen meşhurları ve mağazaları, müzeleri, müessesatı ilmiye, usarı tarhiyesi, sinema ve tiyatroları dillerde destandur.

Okuyup yazması olanların kimseyi iz'ac etmeksizine şehir dahilinde kendi kendine gezmesi, kendini idare etmesi müemmen-dir.

Berlin, her taraftan baş döndürücü bir sür'atle akıp ve uçup geldin hututu hadidiye ve tayyare hatları ile almanyanın her tarafına merbuttur.

İstasyonlarının kommoditesi hiç bir milletin vasıl olmayacağı bir dereceye mükemmeliyettedir. Son zamanlarda şehrin kalpgâhı mesabesinde olan ve 60 m. genişliğinde, dört sıra ıhlamur ağacı ile müzeyyen, «Unter den Linden», yani ıhlamurlar altında, caddesinde mübâharat hadiselerinin ilâm için daimi bir tak inşa edilmiştir.

Marûzzikr sergi de kışadın dan evvel bunda ilân edilmeğe başlamıştır.

Sergi Berlinin garbında «Kaiser dâm» Kayzer dâm nam mahallide kâimdir. Bu sene dördüncü senesidir.

Genel ve muhtesem daimi panayır

hâllerinde «Messe hallen» açılmıştır.

Kışadına yakın reklamaların her tarafta «Ausstellung» avstellung, yani sergi diye telâş bağrışları hiç almanca bilmeyenlerin bile derhâl nazarı dikkatini celp etmekte idi.

Ausstellunga azimet

Berline trenle bir saat on dakikalık bir mesafede ikamet etmekte olduğum «Ebersualde» kasabasından yevmi muayyende alessabah hazırlanarak, yolda bir kaç istasyonda tevakkuf eden trenle Berlinde «Stettin» istasyonuna vasıl oldum. Oradan hemen tizerinde cesim bir mor levhaya beyaz bir «U» harfi muharrer yeraltı elektrik treni methalinden yeraltı istasyonuna indim. «U» harfi almanca «Uetergrund bahn» yani yer altı yolunun ilk harfidir.

Sokakda para çantası çıkarmamak için bilet parasını zaten trende paltomun dış cebine almışdım. Müteaddit kişilerin arkasında «20» soğukta eşini kaip etmiş bir kumru gibi hazin ve mütevekkil oturan kişi memurelerinden birinin önüne 50 fenigi attım. Alman vari bir icazla bir «Eins» yani bir dedim. Bilet esmâm 20 fenik «takriben 10 kuruş» olduğundan bu suretle uzeride oturan ve dışarısını pek iyi görmeyen memurenin kaç kişilik bilet istendigine dair nazarı dikkatini celp etmek lâzımdır.

Mesela elli fenik verildiğine nazaran iki kişilik bilet alınacaksa

«Ersay mal», yahut sade «Ersay» yani iki demek kâfidir. Bu müna-sebetle Berlindeki vesaiti nakliye bakımında da bir kaç satır yazacağım. Berlinde halen halkın izdihamına meydan kalmamak maksadile pek mütenevvi vesait kullanılmaktadır.

Artık ömrünün ihtizar demle-rini yaşayan ve halk tarafından pek az rağbet edilen atlı fayton-lardan tutunuzda omnibüs otomob-il tramvay, şehir dahili treni ve metropolitenler geceli gündüz-lü işlemekte, harıl harıl dolup boşalmaktadır. bu vesaitten, denil-diği gibi atlı faytonlar adeta met-rak bir hale gelmiştir.

Hatta geçen sene yaz sonları-na doğru mizah gazetelerinden «Demir gustav» nam müstearın alan bir arabacının tek faytonile Berlinde uparise kadar seyahat et-mesi mathuatta arabacılık taribi-nin bu vak'a ile kapandığına işa-ret edilmesine beis olmıştır.

Diğer taraftan «Stat ban» «Statd — şehir. Bahn — yol» şehir dahili trenine de bati bir vasıta nazarile bakılmaktadır.

Bu muhtelif vesait meyânında otomobil, beryerde olduğu gibi işini dakikasında görmek istiyen zengülerin veya «Galant homme» ları vesailini teşkil etmektedir. Daima otomobile binemiyenler, fakat ehven ve seri işlerine git-mek isteyenlerin başlıca vesaiti omnibüs ve marulârz metropolitenlerdir.

Tramvay da tez caullar için pek makbul değildir.

Yeraltı treni Berlinin altını

adeta bir şebeke gibi kuşatılmaktadır.

İstasyonlarının tezyinat ve ter-tibatı görümlere sezadır. Duvar-ları çini ile kaplanmış, rengârenk ilânatla müzeyyen bu zarif, temiz yeraltı istasyonlarından vasatı her üç veya beş dakikada bir tren seyri serile kalkarak öğultulu gü-rültülerle sinei arza dâhp gider. Yolcuların şaşırması için istas-yon duvarlarının sağlı sollu iki tarafında 3-4 metre fasıllarla istasyonun ismi çini üzerine men-kustur.

Trende bulunan bir yolcunun bu yazılardan bir veya bir kaçının gözüne çarpması mümkün de-ğildir.

Bu berkasa bir surette işliyen yeraltı trenleri birçok hatlara ay-rıldığından bir hattın diğerine geç-mek için muayyen aktarma istas-yonları vardır.

Bir mahalle seyahat etmek için bazı bir kaç kere hat değiştirmek yani aktarma etmek lâzım geldi-ğinden kaç kere müptedilerin il ri geri saatlerce yeraltında havai se-yahat ettikleri vakidir.

Bereket versin yer yüzüne çıkmadıkça bir biletle ilâmaşallah seyahat edilebildiğinden yolunu şaşırmanın vakit ziyandan ve kendilerine öfkelemekten başka bir zararları olmaz.

Her istasyonda muntazam si-gara, yemiş Büfeleri, posta pulu çikolata, hatta lavanta otomatları mevcuttur.

Tren kırmızı ve sarıya boyan-mış arabalardan müteşekkildir.

Kırmızı boyahlar tütün içenlere.

sarlar kemeyenlere mahsustur.

Trene atılarak bir kaç kere atarmadan sonra Kaiser damnı da 4. yeşil hafta «4. Grüne voche Berlin 1929» sergiye vasil oldum.

Heyeti fahriye ve tertibiye

Sergi Almanya ziraat ve ipe nazırı Hermann «Dietrich» ve Prusya orman ve malikânciler nazırı «Dr. h. c. Stiger» cenaplarının himayesinde, ziraat ve orman nezaretleri müsteşar ve şube müdürleriyle Berlin belediye reislerinden ve sair zevatı mümtazeden müteşekkil bir heyeti fahriye ile, ziraat, süt, orman, avcılık, balıkçılık, elektrik, arıcılık, bahçıvanlık ve tıyuru ehliye mütehassısı ve bu şubelere mensup sermayedarlardan müteşekkil bir heyeti faale tarafından idare edilmiştir.

Resmi küşat

Almanya ziraat ve ipe nazırı Hermann «Dietrich» tarafından sergi merasimi mahsusa ile küşat edilmiş, nazır, alkışlarla nihayetlenen nutkunda bilhassa harbi umumi memleketin ziraatine açtığı yaraları tedavi ve kapatmak için şehirli ve köylünün müttahiden çalışması lâzımından bahsetmiştir.

Buna müteakip sözlenen Prusya orman nazırı da Almanya orman ve av hayvanatının ihya ve teksiri ve ağdan rahmelerin tamiri hakkında aynı fikirleri okşar beyanatta bulunmuştur.

Berlin başbelediye reisinin sergi Berlin için ehemmiyeti azı-

mesinden bahisle irat ettiği nutuktan sonra sergi heyeti tertibiyesi reisi «Dr. h. c. Schiele» sözlü serginin taksimatı dahilîyesinden ve teşhir edilen eşyadan uzun uzadıya tafsilât verdikten sonra merasime nihayet verilmiştir.

Sergi dahilinde tetkikat ve müşahadat

Dördüncü senei devriyesini idrak eden yeşil haftaya bu sene 42,000 metre mürabbak bir saha isabet etmiştir.

Dört halden mürekkeptir.

«Hal» I de: Nebatâtı ziraiye «süt, tavakçuluk, köpek ırkları» «Hal» II de: üst katta: Elektrikçilik, Van, Siam kedileri ve tavşan ırkları

Alt katta: Ormancılık, atıcılık, bahçıvanlık ipeççilik, sepetçilik.

«Hal» III de: Tıyuru ehliye.

«Hal» IV de: alt katt: Balıkçılık ve balık avlamak, avcılık ve mşancılık.

Üst katta: Avcılık meşheri açılmıştır.

[Meemnamız yalnız kendi mesleğine ait olan kısmı almış diğer kısımları muharririnin aklına mağruren tay etmiştir.

Orman ve av

Ormancılık kısmı

Bu kısımda muhataratı tabiiyeden ateş, su, rüzgâr, kurak, don, kar, dolu, kırağı ve bunun ormanlar üzerine tesiri, bunlara karşı itihaz edilecek tedabiri mania ve

vakiye bu baptaki vesatle müfit ve müzar nebatat, ormancılıkta garsiyat, zer'iyat ve hafriyatta kelimelerden alai ve edevat son sistem pulbıklar teşhir olunmuştur.

Hayvanat şubesi:

Orman fidan ve ağaçlarını korumak ve soyun av hayvanatının mazarratına karşı tedabiri tahaffuziye; farelere karşı tuzaklar ve mevaddı semniye, fidedeli kuşların himayesine mahsus ağaçlara asılacak sun'î yuvalar, bunların ne şekilde inat ve ağaçlara raptedilmesi lâzımgeldiği bilânel irae edilmiştir.

«Böcek ve kelebekler» ormancılığa müfit, müzar ve bîzarat olarak üçe ayrılmuş, herbirinin biyoloji koleksiyonları teşhir edilmiştir.

Böceklerden: Myelophilus piniperda M. minor, Hylotus abietis, passodes envas, ve Elateridae, Buprestidae ve Cerambycidae familyalarına mensup bazı böceklerle, kelebeklerden başlıca Lymantria monacha, Lasiocampa pini Bupalas piniarius, Panolis flammea ve bizde ada çamlarına arız olunan [*] arkadaşları fakat kese yapmayan Thanaos matopoea pinivora gibi ormanları talrip eden ziyankarların edvârı hayatiyesi, yaptıkları talribat, çareci imhaları ayenen veya şeklen izah edilmiştir.

Burada yunkers tayyare fabrikasının bu defa mümkünmelen inşa ederek mevkii temâyaya çıkardığı ormanlar üzerine mevaddı semniye sağmağa mahsus tayyare bilhassa sayamı tezkârdır.

[*] Bizde çamlara arız olan Th. pityocampode.

Balıkçılık kısmı

Almanya en ziyade sazın ve alabalıkların envaile, turna, yılan, balığı, tath su kayası, tathsu levreği, uzun levrek, platika, akbalık vesaire teksir edilmektedir. Alalardan bilhassa amerikadan ithal edilen kavsi kuzahlı alabalığın teksirine ehemmiyet verilmektedir.

Bu kısma dahil olurken ortada yeşil çerçeveli cam mahfazalar derunüne mevzu tathsu balıkçılığı cemiyetinin hediyesi dört nevi sazın nazarı dikkati c-ibetmekte idi. Bunlar da:

- 1 - Pullu sazın.
- 2 - Aynalı sazın.
- 3 - Pulsuz sazın.
- 4 - Pullu ve aynalı sazın.

Aynalı sazın tatari bu nevi sazınların cildinde dairevi ve parlak kısımlar bulunmasından naşidir.

Mezkûr sandıkların etrafı karnış ve vahidülfilka nebatlarla süslenmiş idi. Sandıkların arasına ortaya yerleştirilen bir o bombasından ince borular lancesile mahfazalardaki suyun o sı müstemirren teedit ediliyordu.

Balıkçılık kısmındaki diğer müşahadatın berveçhi atidir.

1 - Balıkların yaşamasına salih bir metre mikabı suyun terkibi kinyeviyesi: misal olarak Berlinde hükümet balıkçılık müessesesi ilmiyesi civarındaki «Muggel» gölü alınmıştır.

1 - Kireç	102,2 g
2 - Sud	57,2 g
3 - Mağnezi	16,7 g

4 — Potas	6,41 g
5 — Azotiyetler	0,44 g
6 — Manganez	0,12 g
7 — Demir	0,057g

2 — Plankton tesmiye olunan ve balıkların esas gıdasını teşkil eden, sureti daimede suda yüzen hayvanatı mayıni sagire ile, nebatatı sagire suların karında ve sahillerinde yaşayan hayvanatı muhtelifi.

3 — Bir balığın iskeleti ve azayı dahilîyesini müşîr şekiller, afimaneler, balıkların tarzi tagadüferine nazaran tasnifleri, balık yemleri, göllerin kuvvei inbatîyesini arttırmak için sun'î gübrelerle.

4 — Balık düşmanı hayvanatı: «Lutra» vulgaris, arvicola amphibieus, Mus decumanus, Fiber Zibethicus, haşarattan: Dytisius, Nepa cinerea, Notonecta, Ranatra Naucoris, Piscicola Argulus foliaceus.

Sergile teşhîr olunan bütün hayvan ve böcekleri tasvir ve tafsîl etmek bir hayvanat kitabı yazmağa vabeste olduğu gibi bu tarîk ihtiyar edilmiş olsaydı raporun mahiyeti değişerek herkese müteassır bir hale gelirdi.

5 — Tarnabahşın yumurtadan balık oluncaya kadar geçirdiği safahatı hayatiyeyi gösterecek nümuneler.

6 — Balık etinin terkiyatı kimyevîyesini, misal olarak bir kilogram etin terkiyatı.

1 — Mevâh şahmîye	62,1 g
2 — Şahî zulâliye	205,0 g
3 — Sa	733,4 g
4 — Mevâh uzviye	164,5 g

5 — gyri	12,2 g
6 — fosforiyetler	0,138g

7 — Balıkçılıkta alât ve edevatı fenniyele balık avlamak ve balık nakletmeğe mahsus alât ve göllerin senevi beher hektarda verdikleri balık etine nazaran tanzim edilmiş bonitet cetvelleri vaz'î temâşa olunmuştur.

Olta ile balık tutmak Alman-yada pek mühim bir spor teşkil etmektedir. Pek çok taraftarı, muntazam cemiyetleri vardır. Sergide mühim bir olta atmak müsabakası tertip edilmiştir.

Bu maksada mebnî «Hal II» in ortasında 26 metre tulünde sun'î sig bir havuz teşkil ve bu havuzun kırı beyaz yağlı boya ile birer metrelik kısımlara tefrik edilmiştir.

Olta havuzdan 2m. mesafede yüksekçe bir setten atılmıştır. Oltalar $2\frac{1}{2}$ m. tulünde bambo bir çubğa merbuttu.

Bu çubğun kaidesinde mesaha şeritile riunki gibi kıl dolamaga mahsus tertibat vardır. Buna dolanan kıl çubğun zirvesindeki gözden geçiyordu.

Olta havuza iki metrelik bir mesafedeki setin üstünden atılmıştır.

Her atışta kılın ucuna merbut küçük kurşumlu oltanın suya düştüğü mesafe tespit edilmiş ve her defasında meselâ 15,16, 20,21 $\frac{1}{2}$... gibi bir mûbadi tarafından yüksek sesle ilân edilmiştir.

Bu müsabakada 28 metreye oltayı sallayıp atmanın kolay bir

iş olmadığı her kesin muvaffak olmaması ile sabit olmuştur. Evvelâ mesafe müsabakası bilâhare nokta müsabakası açılmıştır. Nokta müsabakasında havuzun on bes, yirmi metrelik noktalarına bir merkez etrafında birçok çemberlerden müteşekkil sabit bir nişangâh konulmuştur. Alelade hedeflerde olduğu misilli Oltayı ortadaki daireye düşürenler mükâfat kazanmışlardır.

Avcılık ve av hayvanatı kısmı

Almanyada avcılığa son derece ehemmiyet verilmektedir. Orman-cılar, askerler tabii avcılardan madut olduğu gibi, avcılık merakı almanlarda her mülletten fazladır. Bunun bariz bir misali olarak mes-hur «Hubertas» nam avcılar cemiyetinin azası adedinin 26 sene zarfında harikulâde artmasını gösterilir.

1902 de 46 azası bulunan bu cemiyetin aza adedi bugün (1929) 15,708'e yükselmiştir. Meşhur bir avcı olan alman reisi emihura «Hindenburg» cemiyetleri de avcılık mesherini kemalî ehemmiyetle görmüşlerdir.

Bu sebepten bu kısma pek ehemmiyet verildiğinden oldukça vasi bir sahâyı isgal etmiştir. «Hal II» in alt katında bulunan balıkçılık kısmını tetkik ettikten sonra sıra ikinci katta bulunan bu kısma gelmiştir. Meşhure çıkan merdiven başında üç metre irtifaında funçion marmul bir «Elk» hey. kefine tesadüf edilmekte idi, Merdivenin cephe-

sindeki devara gerilen ortası sarı, kenarları beyaz kırmak, cesin bir perdede:

«Deutsche Jagdaustellung» 1929

Yani 1929 Alman av mesheri Nazarı okşayordu. Serginin mühim bir kısmının duvarları Almanyanın her semtinde yetişen geyik, karaca, ilk, muflom gibi av hayvanatının boyuz kolleksiyonları ile süslenmişti.

Bu meyanda Cervus damanın iki yaşından 20 yaşına kadar muntazam boyuz kolleksiyonile karacanın on yaşına kadar muntazam boyuz kolleksiyonu boyuzların tesekkül ve inkısaflı hakkında bir fikiri fenni veriyordu.

Hayvanatı lahmâden: Kurt, Tilki, yabani kedî, zerdava, sansar, porsuk kokarca, karkma ve gelincik talmîr edilmiş nümuneleriyle gösterilmiş ve ihtiyatı hayatiyeleri hakkında tafsilat verilmiştir.

Tıyuru cariba şubesinde kartal doğan, çaylak, şahin ve atmaların talmîr edilmiş nümuneleri gösterilmiştir.

Son zamanlarda Profesör «Thienemann» isminde bir zat vaktile Asya Türklerinden intişar eden kuşçuluk yani tıyuru cariba incesile avcılık sanatına son derece ehemmiyet vermekte, hemen hemen Almanyada unutulmak üzere bulunan kuşçuluğa ilhaya çalışmaktadır.

Profesör «Thienemann» muhimetile meydana gelen kuşçuluk şubesinde bilhassa şahin ve

atıncaının tutulması, terbiyesi, işesi usulleri gösterilmiştir. Hayvanat sergisinin diğer bir kısmında dünyanın meşhur ilmi hayvanat müellifi «Alfred Berhm» hayvanatçıların piri uamına izafeten mütevaffayı mumaileyh tercümei hâl, asar ve menakubini şamil ve haki küçük bir meşher tertip edilmiştir.

Bunlardan maada bu sergide sayda sıkların envat renkli resimlerle irae edildiği gibi yağlı boya nefis av hayvanatı tabloları, avcığa dair asar ve müellefat, av tüfekleri, cephe ve sair avcılık levazımı enzari temaşa ve mubaaya vaz olunmuştur.

Endaht mahalli - Avcılık meşherine bir endaht mahalli ve tribünesi raptedilmişti. Buraya ayrıca dühüliye ile girilmekte idi. Her giren avcıya bes mermin veriliyordu. Tahminen 35-40 metre mesafede bir duvara iç içe 12 daireden müteşekkil nisangâhlar rapt, her nisangâhın üst tarafına da saat şeklinde müüreler tespit edilmişti. Bu saatlerin yelkovanı istikameti, akrebi de hedefte merminin isabet ettiği daireyi göstermekte idi.

En sonra sıra köpek muhipleri ve köpek yetistirenler cemiyetlerinin ettiği köpek ırkları meşherine gelmişti.

Meşhere dahil olurken 70 cins ve 700 adet köpeğin her makandan avcileri ayuka çıkıyordu.

Görmeşeydim: Almanyada bu kadar köpek nevi yaşadığına asla inanmazdım.

Teşhir olunan başlıca köpekler

Uzun ve kısa tüylü envatı av köpekleri «Setter, Pointer», tazılar, bulldoklar, Terrierler, Finolar, Griffonlar, Çomarlar, bildrem ve porsuk köpekleri velhasıl İngiliz, Fransız, Alman vesair köpek ırkları teşhir olunmuştur.

Bilhassa Magdaburglu bir tacirin hususi teşhir ettiği «Chaw-chaw» şav şav tesmiye edilen Çin köpekleri sergide bir «Sensation» teşkil ediyordu.

Cins köpekler bir heyet tarafından muayene edildikten sonra sahipleri porselen billür ve evanî saire, tablolar ve diğer bediyelerle taltif edilmişlerdir.

Kitapçı ve gezeteciler ve diğer erbabı ticaret mühim bir alâka ile sergiye iştirak ettikleri gibi meşherin her tarafında lokanta ve büfe teşkilâtı da şayanı takdir bir intizam ve temizlik arzeyliyordu.

Her şubede halk ayrıca konferanslar, filmler ve tatbikatlarla tenvir edilmiştir.

İntibaat

Almanya her türlü ulüm, fünun ve sanayide diğer bütün milletlerin fevkinbedir.

Her şeydeki ruhu intizam, ihtisas, bıkınmak, usanmak bilmez bir sayisebat bu milleti medeniyetin evci balâsına is'at eylemiştir.

Bu sebepten Almanya bütün dünya, bilhassa biz Türkler için mükemmel bir mekteptir.

Terakki ve ırfanı başka yerlerde aramak fikrimize abestir.

Bu sergi sayesinde Berline on binlerce ziyaretçi gelmiş erbabı ticaret müstefit olmuştur.

Sergide teşhir olunan bilhassa güzel ırk hayvan sahipleri bediyelerle taltif ve teşvik edilmekle beraber bu kabil cins hayvanlar erbabı merak tarafından mübayaa edildikinden sahipleri kazannış ve bu sayede hayvan ırklarının ıslahı tahtı temine alınmıştır.

Erbabı san'atin teşhir ettikleri

alât ve edevat ta bu kabil bir mumele görmüştür.

Halâsa memleketin kıymetler her şeyi bu sene de burada teşhir edilmiş, erbabı ticaret ve san'at kazannış erbabı fen ve ziraat ve merak istediğini bulmuş ve almış veya müşküllerini halle muvaffak olmuş, bu sayede fenni ticarî ve sinai memlekete azim istifadeler temin edilmiştir.

Ormanlık hayvanatı
Mühassası

MUSTAFA RENZİ

TAHRİP VASİTALARI

Münakaşası münasebetile

(Orman ve av) da tahrip vasıtası orman yangınları münasebetile yazılan makaleleri memleketin iktisadî bir derdini teşrih edici mahiyette gördüğüm için dikkatle takip ettim.

Mesleğimizin himmetice memleketin yaralarını umum önünde deşerek çarçerlerini aramanın musip bir hareket olduğu kanaatindeyim. Deşilmeyen derde deva bulmak güçtür. Yalnız konuşalım anlaşalım derken lüzumsuz tenkitlere girişmek doğru ve iyi neticeler verecek yerde bil'akis şiddetli münakaşalara sebep olur.

Dertlerden konuşurken daima umumî cephelelerde yürümeli, hususî kısımlara girmemelidir. O fasla meaurun mercî alâkadar olsun.

Öyle zan ediyorum ki orman

yangınları hakkında yapılan mesleki münakaşa bir az yolunu şaşırmış gibidir. Arkadaşlarımız daha ziyade ilerlemeden esasa avdet etmelerini rica ederim. Melmet Ali bey arkadaşımız alel umum yangın esbabını mümkün mertebe zikretmiş kendi düşüncesine göre men çarelerini bulmuş ve yazmıştır. Bu hususta her ormancının mutalâası olacağı tabiidir. Fakat bunlar ortaya atılmazsa hiç bir faidesi olmaz. Yangınların men'i ve tahripkâr zihniyetlerin tedavisi için meslekdaşlara düşen vazifeyi ihmal edenler mesleğe hiyanet etmiş olurlar. Ali Salih bey arkadaşımız ilk çare olarak çoban sürülerinin ormanlara sureti kat'iyede ithalinin men'ini yazıyor bu şeklin tatbiki yangınların men'i için lâzım

şeyde ormanın ekseriyetle taşlık ormanlık olması köylülerimizin ormanlar içinde hey'eti içlinmiyeden uzak ve dağınık bulunmasına hayvanatın merası olmamasına göre bu tedbirin (arkadaşımızın üçüncü sırada zikrettiği gaye temin edilinceye kadar) şu şekilde tatbikine mecburiyet vardır.

Fen memurları ormanda hayvanatı rayında mahzur oluyun kısımları tahdit ederek hayvan sahiplerinden (mezkûr hudutlar haricine çıkmayacaklarına bu makte dabilinde yangın veya her hangi kat'iyat dolayısıyla vuku bulan tahribatın mütecasirini bildirmeye mecbur olduğuna ismini vermediği taktirde bilâ muhakeme müstereken tazmin etmeği kabul ettiklerine) dair noterden müsaddak teahhüt senedi alınarak ithâl olunmalıdır. Eğer hayvanları bu hudutlar haricine çıkarsa terfih edilen muhafızlara cezaı nakti almak selâhiyetini vermek iyi neticeler verir. Bu suretle kendileri azami ihtimamı gösterecekleri gibi başkalarında oraya dubuluna adeta mani olacaklar. Yangın tehlikesini yüzde yüz bertaraf edeceklerdir.

Arkadaşımızın saydığı üç tedbirden üçüncüsü ki en ehemmiyetli ve tatbiki müşkül olan tedbir tatbik edildigi (müteferrik köyler ve orman evleri ormanlardan ovalara ve kabili zer yerlere indirildiği) taktirde diğer tedbirin abına bence hemen lûm kalınmaz.

Moğla vilâyetinin muhtelif yerlerinde her iki vermek kabiliyetini bu tedbirin beşer dönümlük

eraziye bekleyen dağ köyleri biraz çabılamakla ille obet besleyecek erazi vardır. Meselâ Milâsta kuru, Yaşyer, Varvil ovalarının çok yerinden istifade edilmemektedir. Köylüleri buralara yerleştirmek (kendilerinin bile nasılsa vatan bulunmuş dedikleri) yerden kurtulmak için esash bir hareket lâzımdır. Bununla zaman halledecek tir. İş zamanlarında sahiller ve ovalars inip işsiz kaldıkları kış günlerinde ancak evlerine giden çok köyler tanınır.

Muhafızların dolayısıyla bütün ormancıların terfih bütçe işi olduğu için yavaş yavaş yapılacak işlerdendir.

Bu tedbirlerle beraber evvelâ ormancılara icrai kuvvet verecek kanunlar vaz edilmelidir. İki üç seneden beri encümenenden encümen dolaşarak bir türlü çıkmayan orman kanunu memurlara bu icrai kuvveti bahşediyormu bilmiyorum?..

Medentyetin şekil ve aslına kabul ettiğimiz şu zamanda halâ fi tarilmin kanunu nizamname şekline bile giremiyen talimat namerile memuriyet yapmak ne kadar zor oluyor ve memur ne kadar feci vaziyetlere düşüyor.

Milâsta bulunduğum zaman yangından kaçan köylüleri bir zabıt varakasıne mahkemeye verdik müddei umumi bu a bunları hiç bir suretle tecziye edemeyeceklerini söylemişti..

Muğlada da geçen sene eylülünde zabur eden yılanlı yangının köylülerin kaçması dolayısıyla söndürmek için çok müşkilât çektik

Bunları orman talimatının 27 inci maddesi mucibince mahkemeye tevdi ettik. Tecilden istifade ettik. mamafî bu suretle olmasa bile hakim talimatnameye tevfiikan köylülerin tecziye edilemeyeceğini söylüyordu. Çünkü 926 senesinde aynı muhakemede aynı şekilde devam eden davada hey'eti hakime köylülerin altıncı ay nihayetinde nizamnameye tabvil edilmiyen talimatnameye tevfiikan malikûm edilemeyeceklerinden bahsile beraetlerine karar veriyor. Mahkemei temeyizde tastik ediyor. Bunu ötedenberi davaları takibeden muamelet memurlarından öğrendim.

Şu vaziyeti bilen köylü ile çabılamak mecburiyetinde olan bir memurun vazife başındaki azîni düşündünüz...

Orman kanununa orman yangınından kaçarak tevessuuna meydana verenlerden tevessu eden kısmın tazminatının alınacağına ve kendilerinin ayrıca kanunu cezanın 526 veya 527 inci maddesine tev-

fikan tecziye edileceklerine dair sarıh bir madde kanuniye ilave etmemelidir ki muhtelif tefsirlere sebep olmasın iste tuhaf bir madde daha:

Meslektaşlar hep bilirki orman nizamnamesine tevfiikan ray hudutları haricine çıkan bir hayvandan orman nizamnamesine tevfiikan bir kuruş cezaı nakti alınır. Şu maddede kanuniye zemana ne kadar uygundur. Gayeyi ne dereceye kadar temin edebilir?..

Yangınların zaburunu menetmek tahribattan ormanlarımızı kurtarmak için iki beşlik cezaı naktiden bahseden eski nizamname ve talimatnameleri tarihe gömerek yeni ve şumullü bir orman kanunu vücuda getirilmelidir. Yoksa ormancılıktaki bu keşmekeş ilelebet devam edip gödecektir. Dertler umumdur. Hususî değil...

30 Haziran 929

Moğla orman fen memuru
Ö. FARUK

Ormancılık aleminde

Tayinler

ANKARA, 3 (MİLLİYET) --- Belgrat ormanları işletme müdürlüğüne orman mektebi haşerat muallimi Remzi bey tayin edilmiştir.

(Orman ve Av) --- Remzi beyin yeni vazifesinde muvaffakiyetlerini temenni eder.

Amenajman işleri

İstanbul orman amenajman gurubu tarafından bu sene zarfında Bursada Ulu dağ, Konyada Anamas, Çorumda kösedag, Sinopta Söyük, Uşakta Yervatlı, Adapazarında Domuz azmanı, Samsunda hazinedar zâdeler ormanlarının

amenajesi ıera edilecektir. Bundan önce Rize Vilayeti dahilindeki Kızılcaba ormanlarını amenajesi mühendis Hilmi ve Celâl beyler tarafından ıera edilmiş ve kendileri merkeze avdet etmiştir. Mühendis Şevket Rıdvan, Nuri beyler düzcede mehdişbey ormanının amenajesi için Düzcüye hareket etmişlerdir. Mühendis Nejat ve Cevat beyler Zonguldak, Hilmi, Yakup, Avni, Celâl, Halit beyler bursaya hareket etmek üzeredirler. Antalya amenajmanı grubu ise mezkûr havali ormanlarının amenajesi ile işğal etmektedir.

Yeni guruplar - Eylülde faaliyete geçecek olan iki gurup mühendisleri henüz teayyün etmemişlerdir. Alayve edevatı fenniyeleri temamen temin ve ihzar edilmiştir.

Elemli bir haber

Orman taekebi alisi 1338 senesi mezanlarından İsmet Beyin vefat ettiği haber alınmıştır. Muhalleyh mektepten yüksek bir derece ile neşet etmiş ve arkadaşları arasında temayüz etmiş bir arkadaşımızdır. Anadolunun muhtelif muntakalarında fen memurluğu yapmış ve mesai arkadaşlarının hürmet ve muhabbetlerini kazanmıştır. Bilâhara memuriyet hayatından çekilmiş ve hususi olarak orman işleriyle oğrasınağa başlamış ve muvaffakta olmuştur.

Pek genç bir yaşta aramızdan ayrılmıştı bundu meslekdaşlarımızın üzüntüsünü etmiştir. Cemiyet ve meclisimiz teessüfle bu haberi

verirken merhumun kederli ailesine ve meslekdaşlarına arz taziyet eder.

Ada çamları

Şimdiye kadar evkaf tarafından idare edilmekte olan ada çamlarının İstanbul şehremanetine devri tekrartır etmiş ve lâzım gelen emirler verilmiştir.

Bu karara göre emanet çamları yirmi sene müddetle ve 200 lira ücretle kiralanmıştır. Bu meselenin uzun bir tarihçesi vardır. Çamlara arız olan haserat ve emraz ile mücadele etmek için evkaf orman idaresinden fen memura istemiş ve orman fen memurlarına nezaret altında mücadeleye başlamıştı. Bir müddet ve malûl, hastalıklı eşcarın satılması suretile hasılat alındığı müddetçe mücadele devam etmiştir. Bilâhara satışın azalması ve emanetinde işe müdahalesi üzerine mücadele durmuştur. Bu sıralarda ada çamlarının muhafaza cemiyeti namı altında bir cemiyet teşekkül etmişse de bu cemiyette porogramsız ve mütehassısların rey ve mütalâalarını almaksızın iş yapmak istediğinden maatteessüf muvaffak olmamıştır. Şimdide işe emanet giriyor. Emanetin bu husustaki porogramını bilmiyoruz yalnız 7500 lira tahsisat ayırdığını ve muhafaza teşkilâtı yapacağını haber aldık. mevcudu muhafaza noktai nazarından bu fikir fena değildir. Fakat aynı zamanda mücadele tedabirini derhal ittihaz etmesi ve avrupadan müte-

hassis getirmeye kalkışmayup memleketimizdeki mütehassısların bir an evvel fikirlerini alıp işe başlaması lazımdır. Yoksa pek yakın bir zamanda Marmara açıklarında bir iki bayırsız adamın daha tıreddiği mi göreceğiz.

Emin B.

Bir müddetten beri mezun bulunan İstanbul orman başmüdürü Emin B. mezuniyetinin hitamına binaen tekrar vazifesine başlamıştır.

Yangın

Şiddetli kuraklık dolayısıyla İstanbul mutakasında orman yangınları başladı. Geçen gün Hekim başı ormanında zühür eden yangın ancak yirmi dört saat sonra söndürülebilmştir. Yangın açık bırakılan bir toruktan zühür etmiştir.

Bir beyanat

[Akşamdan]

Orman umum müdürü Cafer bey bir kaç günden beri şehirimizde bulunmaktadır. Cafer bey ormanlarımız hakkında bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur :

— Türkiye ormanları cihan ormanlarının en iyilerindendir. Ormanlarımızın esash bir şekilde ıslahına bu sene marttan itibaren, yeni orman kanunu çıktıktan sonra başlayacağız.

Ormanlarımızda harik ve muhafaza teşkilâtı vücade getirilmiş-

tir. Bu sene Anadoluda dört büyük yangın olmuştur. Bu yangınlara sebebiyet verenler hakkında çok şiddetli davranılmaktadır.

Bir ağaç bir hayat demektir. Ağaçların kıymetini artık her kes anlamıştır. On sene sonra elyevin muhafaza tahtına alınan ormanlar dünyanın en güzel, en müstesna ormanları olacaktır.

Memleketimizde ormançılık bir sanat haline girmiştir. Bu gün bütün memurlarımız mekteplidir. Almanya'da okumış kıymetli gençleriniz ormanlarda çalışıyorlar.

Orman amenajman gruplarının adedi bu sene tezyit edilecektir. Bu gruplara Avrupada ikmalî tahsil eden gençler tayin edileceklerdir. Ormanlarımızı işletmek üzere talip olan grupların tekliflerini tetkik ediyoruz.

Bolu ve Zonguldak Ormanlarını işletmek isteyen bir İngiliz gruba keşfiyatta bulunması için müsaade ettik. Bu grup tetkikatını bize bildirecektir. Ondan sonra müzakerata başlayacağız.

Ormanları muhafaza

Son zamanlarda ormanlarımıza büyük bir ehemmiyet verneğe başlanmıştır.

Bolu ormanları için geniş bütçeli muntazam bir teşkilât yapılmıştır. Yalnız vilayet dahilindeki ormanlara 250 yi müteaviz harik korucası tayin edilmiştir.

Ormanlarımızı ateşten korumak için diğer vilayetlere de bir çok orman korucuları tayin olunmuştur.

Diğer taraftan ormanlarımızın büyütilmesine fevkalâde bir gayretle çalışılmaktadır. Bolu ormanlarına bu sene 120000 den fazla ağac dikilmiştir. İktisat vekâleti çalışkan orman müdürlerini mükâtlandırmaktadır.

Bolu orman müdürü Ali Rıza bey bir takdirname ile taltif olunmuştur.

Yıldız fi danlığı

Şehremaneti, bir kaç sene evvel Yıldızda bir fidanlık tesis etmişti. Bu fidanlıkta yetiştirilen her nevi fidanlar, maliyet fiyatı ile satılıyor.

Bu sene fidanlığın biraz tevsile yalnız İstanbul ihtiyacına değil, diğer vilâyetlere de gönderilmek üzere fidan ve çiçek fidesi yetiştirilmesi tekrâr etmiştir.

Esasen son günlerde İstanbul'dan başka Ankaradan da bir çok talepler vaki olmuş ve Ankaraya külliyetli miktarda fide gönderilmiştir.

Belediyenin yetiştirdiği bu fidanlar çok rağbeti celbettiğinden bu sene fidanlığa daha ziyade ehemmiyet verilecektir. Bundan başka şehremaneti yeni açtığı cadde-lere de bu fidanlardan bir kısmını dıkecektir.

Ağaç dikilecek

Bogaziçinin elli, altmış sene evvelki halini bilenler, Anadolu ve

Rumeli sahillerinin daha yeşil, bu günkü çorak ve yalçın tepelerinin büyük ve asırdide ağaçlarla mestur olduğunu temin ediyorlar. Bogaziçinin bir çok yerleri bakımsızlık yüzünden bugün çıplak kalmıştır. Bunu nazarı dikkata alan şehremaneti, evvelâ Çamlıca tepelerini teşçire karar vermiştir.

Bu karar vakında tatbik edilecektir. Çamlıcanın teşçirinden sonra Vaniköyünden Kuzguncuğa kadar olan saha ve Rumelide de Bebek surlarına ağaç dikilecektir.

Çıplak sahalara dikilecek ağaçlara mütemadi bir tarzda dikkat edildiği takdirde 20,30 sene sonra Bogaziçinin eski tabii güzelliğini alacağı tahmin ediliyor.

Mecmuamızın birinci nüshası kalmamıştır; diğer nüshalarda bitmek üzeredir, karilerimizden eksik nüshalarını tamamlamak isteyenlerin mecmua müdürlüğüne müracaatları.

İdare Merkezimiz

İstanbul türbede sanayi birliği binasında Orman mektebi âlisi mezunları cemiyetinde.

Abona şeraiti

Bir seneliği on iki nüsha itibarile 300 altı aylığı 150 kurustur. Yazı ve ilân işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

İtizar — bu nüsha kesretü münderecat dolayisile meslekdaşlarımızın resimlerini koymadık. Beyan itizar ederiz.

İhtisat müdürlüğü

Müdiri mesul : MÜNİF

Orman ve Arazi

Sahipleri

SİZİN İÇİN

STUMPF sistemi 50 beygirlik Şenilli L. H. B.

Traktoru ideal bir makinedir

Bu traktor, motorunun kuvvetinin büyüklüğüne rağmen ağırlığı yalnız 3 ton kadardır, ve bu sebepten her hangi bir arazide kabili istimaldir. Pek kolaylıkla ve emniyetle manevre yapabilir ve az me-vaddı müstafile yaktığından pek ucuzdur. Arzu edilen malumat için şu adrese müracaat ediniz:

F. Häusler

**Agopyan han No. 4 - 7. Voyvoda caddesi Galata
İSTANBUL**

Posta kutusu No. 496. Galata

Orman ve Avcı

Yıl : 2

AĞUSTOS

SAYI : 18

— İçindekiler —

Ormanlarımız	A. MİTHAT
Mukaddes ölüm arkasından	M. ALİ SALİH
Nöme haşeresi	M. REMZİ
Avcılığa fideleri ve istifade yolları	APTÜLKADİR
Yunkersin hususi Tayyareleri kullanılarak orman haşeretine karşı Forst - Estarmitle - mücadele	M. REMZİ
Zabit varakası	M. ALİ SALİH
Kereste ve mamulâtı haşebiye fabrikaları	***
Elmalıda ağaç bayramı	***
Ormanlık haberleri	***

Fiyatı 25 kuruştur

HİLAL MATBAASI

1929

Orman ve Aşv

Orman Mektebi Alisi Mezunları Cemiyeti tarafından ayda bir neşrolunur

Sayı: 18

AĞUSTOS

Yıl: 2

Ormanlarımız

Elde ettiğimiz hasılat ve mevcut teşkilât

Ormanların mahsulü olan ahşap, lağariyete, doğduğu günden ölmeye kadar ve hatta medfeninde bile lüzumu olan bir maddedir.

Muhterem okuyucularımıza

Mecmualarımızı muntazaman almak istiyorsanız abunalarınızı teedit ediniz. Teedit için bir an evvel açık ve okunaklı adreslerinizle müracaat edilmesini ehemmiyetle rica ederiz.

Türkiye emduriyetinin umumî sahası 760 bin kilometre kare'dir. Vilyetlerden alınan malumet ve mütelaşmaların temin tetkiklerine müsteniden yapılan orman barışının nazaran bütün yüzde 15.4 ya da 12 milyon hektar ormanlık olması olup ediyorsada mütemadi muharebeler, gayri acentazara kesmeler, yangınlar, hayvan bakımı, tarla açma gibi bir çok sebepler dolayısıyla bütün üçte bir miktarı artık orman meflaunına dahil olmayacak bir haddedir. O halde Türkiye'nin bu günkü ormanlık sahasının tahminî bir rakamla yedi buçuk ila sekiz milyon hektar olarak kabul edebiliriz. (yani umumî sahının takriben % 10'unu) memleketimizin umumî nüfusu son istatistiklere nazaran 14 milyon olduğuna göre, adam başına 54 — 55 hektar orman isabet etmektedir. Buna mukabil Almanya'da araziye nispetle ormanlık sahı yüzde 27 olduğundan nüfus başına ancak yüzde 22 hektar orman isabet etmektedir. İsveç'te ise her adam başına yüzde 24 Fransa'da yüzde 19 İtalya'da yüzde 17.5 isabet etmektedir. Halbuki ormanlılık iktisadiyatında nüfus başına yüzde 22.35 miktardan daha ormanlık olan memleketler sayısı ve ihtiyacını temin için kereste ve tahta mamulâtı itibaline mecburdur. Bu ufak mukayeseden Türkiye ormanlarının dahil ihtiyacları tatmin ettikten sonra büyük bir miktar odun, kereste, tomruk, tra-vers ve tahta kağıt hamuru ihraacına müsait olacağı anlaşılr. Büyük miktarda ve hatta henüz hatta görünen ormanlarımızda vardır. Ancak kereste ve odun sanayinin tamamile inkişaf edememesi sermaye ile umumi yolların azlığı bunlardan hakkile istifade edilmesine mani oluyor. Aşağıdaki satırlarımız bu sözlerimizi ispata kâfi gelecektir.

1 Türkiye ormanlarının vüsatı ve envarı:

Bu vüsatla bulunan ormanlarımızdan dört milyon hektar tohumdan yetiştirilmiş kömür ormanı olup buda reçineli ve reçinesiz eşcari ihtiva etmek üzere iki sınıfa ayrılır.

Reçineli ağaçları havi ormanlarımızın vusati bir buçuk milyon hektardır. Reçineli ve kışım yapraklarını döken ağaçları havi ormanlar ise bir buçuk milyon hektar vusattadır. Şah ve filizden yetişmiş kezalet kışım yapraklarını döken mahrukat, msden direkliği ve ufak çapta kezalet yapmağa yarar baltalık ormanlarımız ise dört milyona yakındır.

Reçineli ağaçları havi koru ormanlarımızda başlıca ağaçlar Köknar, Ladin, Sedir, Çam, envat ile Ardıç, porsuk, dur. Reçinesiz ağaçları havi koru ormanlarımızda başlıca ağaçlar Meşe, Gürgen, Dişbudak, Karaağaç, Ulmaur, Akça ağaç, Kestane, Kavak, kızıl ağaç, Şimşir, kayacık ve sairedir.

2 — Orman zenginliği:

Koru ormanlarımızın bu günkü kıymetini katı bir surette tayin etmek için ağaç cinslerinin tevzi tarzi ile ağaçların yaşının kesafetin bonitet yani toprağın mahsuldarlığı kuvveyi inbatiye derecesinin mahalliyet nispetinin bilinmesine lüzum vardır.

Ormanlarımızdaki ağaçları 0,5 0,6 kesafetinde ve mutavassit 120 150 senelik bir devr ile idare edildiğini ve boniteti II — III derecesinde bulunduğunu kabul edersek meşhur Alman ormanlarından Şivapalı, Eberhart, Wimenavverin hasılat cetvellerine nazaran vasati olarak reçineli ve 300 reçinesizlerde 250 işlenmiş metre mikap beher hektarda ağaç zenginliği mevcut olduğu tespit edilebilir.

Bu miktara göre beher hektarda vusati $250 - 250 = \frac{500}{2} = 275 \text{ M}^3$ servet 6 başlıca bulunmuş olur. Kuru ormanlarımızın vusatinin $2,25$ miktarda henüz gençlik devresindeki ağaçlar ve fidanlar $2,25$ miktarda olarak derhal paraya tahvil

olunamaz bir yağta olmasına göre bu miktarda tenzili icap eder.

$2.500.000 \times 0,25 = 625.000$: $2500000 - 625000 = 1875.000$ hektar kesilmeğe kabiliyetli eşcarı ihtiva etmektedir. Beher hektarda 275 m^3 ağaç servet mevcut olduğuna nazaran koru ormanlarımızın ağaç servetinin bepsi $1.872.000 \times 275 = 515.625.000$ metre mikaptır. Kezalet reçinesiz koru ormanlarımız gençlik ve fidanlar dahi hesp edilmediği takdirde ve beher hektarda 200 m^3 tehammüle göre $225.000.000 \text{ m}^3$ servete maliktir. Ağaç serveti 50 m^3 olduğu kabul edildiğine göre $3.000.000 \times 50 \text{ m}^3 150.000.000$ metre mikap eder.

Baltalık ormanlarımızda satış her yüz kilo bir kantar hesabı ile yapılmasından bir metro mikabın vevni vasatı 850 kilo kabulü ile hepsinin vevni.

$1.275.000.000$. kantar eder. Kıymetine gelince.

Orman tarifelerine nazaran koru ormanlarımızdaki eşcarın beher gayrı mamül metre mikabının bedeli 2—4 lira arasında ve mutavassit üç lira ve istihşal kaybı yüzde otuz olarak kabul edildiği takdirde, ve gayri müşeccer sahalar tenzil o undukta kıymetleri $1.299.375.000$ liradır.

Baltalık ormanlarımızda beher cedit kantar mutavassit «altı» kuruş orman bedeli olarak kıymeti muhammenesi.

Kıymeti $76.000.000$ kuruş $7.650.000.000 = 6 \times 1.275.000.000$ liradır. Bu hesaplara göre Türkiye ormanları umum servetinin kıymeti

Lira	
1.299.375.000	kuru ormanlarımızın kıymeti
76.500.000	baltalık » »
1.375.875.000	liradır.

3 — Mıntikalar orman ve sahaları:

Türkiyede ormanlarımızın en kesif bulunduğu mıntikalar ak ve karadeniz mailleridir.

Ormanların en az bulunduğu minti-

kalar ise vasati Anadolu ve kısmen şark vilâyetleridir.

Tabiat ormanları serin ve rutubetli rüzgârlara maruz olan yerlere dağıtmıştır. Mıntika itibarile tahmini vusatları şöyledir.

a) Karadeniz mailesi Marmarada dahildir.	3.750.000	hektar	kuru ve baltalık
b) Akdeniz	2.500.000	«	«
c) Vasati Anadolu	0.000.000	«	«
d) Vilâyet şarkıye	0.650.000	«	«
	7.500.000	hektardır.	

4 — Yıllık istihşal:

İstihşalatı seneviye kayıdu mevende ve hazırıya nazaran 926 senesinde bedelli olarak 654.623 işlenmemiş metre mikap ve meccani köy halkına verilen de 421.906 işlenmemiş metre mikaptır.

temin eylediği orman varidatı sudur.

Lira	Senesi
1.290.143	923
1.934.060	924
2.127.319	925
2.662.631	926 dir

927 Senesi maliyesinde ormanlar vaziyeti tabiiyelerine göre işlenme muntakası itibarile ve 504 numaralı kanun ahkâmı bitemamıyla tatbik edilmek şartı ile satışlar yapımağa başlamıştı. Satış miktarı 927 senesi, sınıni sabıkadan daha olmakla beraber piyasanın tereffuu nispetinde orman bedelâtı tezyit edilmesi hesabı ile senei mezkûre varidatı da 926 senei maliyesinde olduğu gibi iki milyon litrayı tecavüz etmiştir. Ve 928 senei maliyesinde ihale edilmiş bulunan bazı büyük ormanlar varidatı ile orman hasılatı $2.500.000$ lira ve 929 senesinde de bu miktarın asgari misli derecesinde fazlalaşacağı yani 3 milyonu tecavüz

edeceği bedihidir. Hasılatı maruza ormanlarımızın vusatine ve senevi neşvü nümâyı hasabı mikdarına göre istihşalat seneviye hakikiyenin $1/3$ üde biri derecesindedir.

Ormanlarımızın fenni bir surette işletilmesi için evvela muhtazam haritalarının alınması ve hakiki büyüklükleri ile mevcut servet, yıllık kesilecek mikdar tayin ettirilmek üzere kat'i amenaçman planlarının yapılması lazımdır.

İşletmeğe esas olan bu mesele hal olduktan sonra üç dört milyon hektar vusatinde olan koru ormanlarımızın her hektarından senede üç metre mikap ağaç tecessümlelerinden dokuz milyon metre mikap senayi hasabi istihşali mümkündür ki bu miktardan $0,030$ ziyat badettenzil $5-6$ milyon m^3 ahşap pazarı ticarete arz edilebilecektir.

Baltalık ormanlarımızda ise tecessümü seneviye beher hektarda iki metro mikap olduğuna göre üç buçuk milyon hektar vusatinde olan ormanlardan altı milyon metre mikap mahrukat ve saire hasab istihşal olunabilecektir.

Intifa kanununa göre köylülerin sarf ve istihlak eylediği kereste ve mahrukat bedele tabi olmayup bu mikdar bemen

İstihsalatı seneviyenin mislini karip bir miktarda olmasından yeni orman kanunu ile köylüye terk olunacak bu ormanlar bir vergiye tabi tutulmakla beraber hali hazırda bunlardan bedel alınmadığı lüz olundığı haldede: koru ormanlarında baslatı seneviyenin misli olan üç milyon metre mikâp beher metre mikâbı üç liradan dokuz milyon lira ve üç milyon metre mikâbı mahrukat ve saire odununun beher metre mikâbı sekiz yüz elli kilodan balığ olacağı yirmi beş küsur milyon credit kantarı beher kantarı altı ila on kuruştan bir buçuk - iki milyon liraki kusurâtından sarfınazar olundığı takdirde on milyon lira varidat temin edecektir. Bu miktarda yüzde elli - si masraf olarak kabul edildikte senevi devlete beş milyon lira varidat sarfiye verebileceği ve orman kanununun iktisabı katıyet ettiğinde bu miktarda misli kadan köy abalisi ormanlarından temin edileceğine göre varidat miktarı tedricen gayri safi olarak on milyon liraya balığ olacaktır. Bu maksada en kısa yoldan vusul için mevcut ormanlarımızın yedi sekiz sene zarfında ve her sene birer milyon hektar olmak üzere aerofotometri usulü ile haritası alınmak ve kati planları tanzim edilmek lazımdır.

Bu ameliyenin hitamında dahilden ve haricden ormanlarımızı bir çok talip zahur ederek civar komşu devletlerin Suriye ve Mısır ve Avrupa kıtasındaki piyasa mahalleri yavaş yavaş elimize geçmek suretile hâricce, istihsalatımızın misli derecesinde sermayat yapıldıkta senevi altmış yetmiş milyon Türk lirası memleketimize girecektir ki bu miktarın kamûiyemur üzerine icra edeceği tesir de ayrıca sayıya kayıttır.

5 -- İstihsal ve ihrac kıymetleri

Yokarıdaki istihsalardan senede yüzde elli nispetinde Mısır Suriye ve cüzi miktarda İtalya ve Fransaya ihracat yapılmaktadır. beher işlenmemiş metre mikâp toptan memleket dahili ve harice mutavassıt yirmi liraya satılmakta olmasına göre bu gün istihsalimizin kıymeti $13.134.460 = 20 \times 656.273$ liradır. Bu miktarda yarısı bittabi ihracat kıymeti olur.

İstihsalat ve ihracatımızın envai çam ve köknar ebniye tahtası ile yumurta sandığı tahta ve talaş, kalas, meşe ve kayın varil ve fuçu tahtası parke köprü kerestesi travers, dolap, araba alât ve edevatı ve kürkük, çam ve katran traversi (lata) ve unsur için çam kemre, kırış, fileküt ve kütle ve meşe yollama İmalat tarzları şimşir, kızılçik, dişbudak ceviz tomruk, ve kerestesidir.

İmalât tarzları :

7 -- Türkiye ormanlarında kereste ve tahta ve saire ahşap imalatı üç tarz da icra edilmektedir.

- 1 -- Balta mamulâtı.
- 2 -- Su hizarı mamulâtı.
- 3 -- Ateşle, işler fabrika mamulâtıdır.

Yarım ve yontma keresteler alelumum balta işidir.

İnşaatta ve senayi muhtelifede istimal edilmekte olan ince ve kalın tahta ve kalaslar ve kütle ve yollamalar su ve ateşle işler hizar ve el desteresi mamulâtıdır.

Su hizarları : Ekseriyetle köylere ve bir kısmı cüzisi orman müteahhitlerine aittir. Türkiyede mevcut su hizarlarının adedi vaktile iki üç bin miktarında iken civarı ormanlarına taşlama ve gayri

fenat katıyata tabi tutulmaları sebebiinden orman kalınması ve uzaklaşması olmasından ekserisi harap olarak elyevin hali faaliyetle ve ekseriyetle Kastamuni, Bolu, Bursa, Bilecik, Kocaeli, Çanakkale, Eskişehir Vilayetinde olarak ⁷⁵⁰/₃₅₀ su hizarı kalmıştır.

Senevi istihsalat : Sel ve daimiyül-cereyan sular ile işlediğine göre yüz seksen gün ve yevmiye üç metre mikâp hesabı ile 100 - 125 gayri mamul metre mikâp aptır. ateşle işler kereste fabrikaları ise Rize Vilayetinde bir kastamuninin Küre ve Cide kazalarında da birer ve Zonguldakın Zafraholu ve Bartın kazalarında beş boluda dört Bozüyükte iki, Eskişehirde dört ve Ankara merkezinde iki ve İzmirin Bayındır kazasında bir, Alaiyede bir ve ufak imalatı mahsus İstanbul ve İzmirde on ve tokat Ayancık ve Rize'de birer ki ceman yokun otuz üç adet ateş ve su ile müteahhit fabrika mevcuttur.

Bunların senevi istihsalat miktarı iki yüzelli bin gayri mamul metre mikâptır. Salihözü fabrikalardan en iükemmelisi Bozüyükte bulunan Ertuğrul mebusu İbrahim beyin fabrikasıdır. Küraf ve civarında orman temin edildiği takdirde senevi yetmiş beş seksen bin gayri mamul metre mikâp tomruk işleyebilecek kabiliyettedir. Kurayı sebada Sadıkzadelere ait olanda bu seneden itibaren onbeş yirmi bin metre mikâp imalatı yapabilmektedir. Turna şirketine ait olan Zafcam-boludaki fabrika ve civarı müessesat senevi yirmi otuz bin gayri mamul metre mikâp imal edebilecek kabiliyette olup Şahin tarafından ana göre tertibat alınmaktadır. Kibrit şirketinden Zingal orman şirketine devr olunan çangal ve

zindan ormanları ile tevabünden de senevi yüzbinmetre mikâp imalatı yapılmak üzere şimdiden ormanlar dahilinde dekevi ve havai hat tesisatı yapılmaktadır. Zingal şirketi Ayancıkta bu sene üç hizarlı bir fabrika ile bir talaş makinesi iki devvar ve birde rekkaş desteresi ile faaliyete başlamış kati planın ikmalinde faaliyetle geçecek olan büyük fabrikamızın vazı esas resmi icra edilmiştir. 930 senesinde bu şirket kendisine ibale edilmiş ormanlarımızdan senevi 10.000 metre mikâp gayri mamul kat ve imal edebilecek ve miktarda nisfından ziyadesini memaliki cenebiyeye ihraç edebilecektir.

Velhasıl mevcut müessesat, bir iki sene zarfında üçyüzbin metre mikâba yakın imalatı yapabileceklerinden bu halde dahili unum ihtiyacı temin edildikten başka harice ve komşumuz Romanyaya rekabet etmek üzere Suriye ve Mısır ve memaliki cenebiye piyasalarına külli-yetli tahua ve saire nakl olunacaktır. Bu sebepten dolayı kerestecilik ve senayii haşebiyenin terekkiisi için ithalat miktarının tahdit ve bir az sonra ithalini kâmil men etmek lazımdır. Aynı zamanda memleketimizde müessesatı çoğaltmak için orman tarifelerinin tanziminde tomruk olarak dahil ve haric sarfiyatına hizar mamulâtından fazla bedel tahsis etmek imkânını temin edecek surette harici ve dahili sarfiyata ayrı ayrı orman bedelâtı takdiri için yeni orman kanununda tertibat alınması zaruridir.

6 -- Ormanlar aralarındaki çıplak sahalarla birlikte ormanlar harici diğer mahallerin ağaçlanarak imarı için 925.926 senesinden itibaren orman idarelerine iki usul ittihaz ettirilmiştir ki bunlardan biri tohum ve çekiklerin doğrudan doğruya bu gibi yerlere zer ve gars diğeri fidan-

İkinci olarak bunlarda yetiştirilecek fidan ve çeliklerin gürs ve tevzidir. Her sene müdahale birer derece arttırılmak suretile şimdiye kadar vilayetler dahilinde meşhûr yerlerde olmak üzere (çam, meşe, kayın, akasya, okaliptüs, dişbudak ve sair gibi tohumlar ve söğüt ve kavak çelikleriyle orman 16 hektar da 257 adet fidanlık tesisi ve yetiştirme fidan ve çeliklerin gürsiyat ve tevziatı icra edilmiştir.

Ormanların amenajesine mübaşeret

Kozalık hükümet cumhuriyetten itibaren yeniden teşkil kılınan gruplar marifetile ormanlarımızın amenajesine başlamış ve şimdiye kadar Bolu, Eskişehir, Kütahya, Zonguldak, Kastamonu, Kırklareli, Antalya, Icel, Muğla, Adana, Mersin vilayetlerinde olmak üzere orman 341,372 hektardaki ormanların amenajesi ikmâl edilmiş ve teşkilî mukarrer dört grupta marifetilede bu sene zarfında mezkûr ameliye takviye olunmuştur. Bu grupların başlarında halkalı ve orman ali mekteplerinden mezun birer reis ile Avrupada tahsil görmüş yüksek orman mektebi mezunu mühendisler ve muavimleri bulunmaktadır. Her bir grup bir reis bir muavim ve altı adet mühendise malik olmak üzere 28 kişilik bir ormanci orkânı harbiyesini teşkil etmektedir.

Katıyat perensipleri

Ber maddeli kanun katıyat için ittihaz olunan perensipler şunlardır.

1 — Ormanın fevri katıyata müteahhit olup olmadığının kemiyet ve kaliteyi mütehhiyle fen memurları

tarafından yapılacak keşif rapor ve pilanların vekaletçe bittetik kınatı kâmile husul.

2 — Katıyatın teminatlı mukaveleye raptı ve eğer müteahhit şirket ise kendisine bir müdürü mesul tayin ettirilmesi ve orman hususati kemiyesinin komiser veya hususati fen memuru tarafından tedvir ettirilmesi.

3 — ormanın derecesi vüsat ve servet ve müddeti mukaveleinin uzunluğuna göre.

b) Katıyatın asrı teşkilatla yapılması.

c) Ücret ve her masrafları müteahhide ait olmak üzere orman fen memuru komiser veya muavimi ve ormanın yangından muhafazası için korucular istibdamile bunların orman derununda iskânlarına elverişli sâhîl mesakim ve mektep inşası ile göçüklerinin her mücibi kanun tahsili iptidailerinin temini.

d) Amele ve müstahdimiinden esmayi vazifede bir iş göremeyecek surette kazazede olacaklarla kaza neticesi vefat edeceklerin ailesine vekaletçe takdir edilecek tazminatın müteahhit tarafından icrası.

h) Ormanda açık yer bırakılmıyarak fidanlık tesisi suretile behemhal teşeyren imarı.

Vesaire gibi ormanlarımızın imarını istibdaf edecek tedabiri kemiyet ve idariye gibi şerati mukavelelanelere derç edilmektedir. Şerati mezkûre ile müteahhit tarafından kanun ve nizam ve mukavele haricinde bir günâ muamele dâsına ve katıyatta israfat vukuuna imkân bırakılmıyarak ormanların dâimi muhafazası imarlarının teminine gayret olunacaktır.

Ormanlık rasadati ceviiye istasyonları

Orman derun ve ya civarında ve hatla fabrikalar kurlünde tesis olunan rasadati hatliye istasyonlarının adedi dokuz olup bunlar, orman mektebi alisi rektarlığı idareside, Eskişehir, Antalya Muğla, Balıkesir, Kastamonu, Artvin Maras, Bolu orman idareleri menatkindadır. Bu istasyonların ekserisi son sistem rasadati alatiye mücehhezdirler. Bunlar meteoroloji enstitüsü müdüriyeti idaresinde olarak tarasından havayı ve ırmak ve ayık ırmaklarını mezkûr enstitü ile orman işleri umum müdürlüğüne tesal ederler.

Meslek mektebi: İstanbula ve Belgrat orman civarında bir orman mektebi alisi vardır. Modernlerinden ekserisi meslek mekteplerinde neşer ederek Avrupada ikmal tahsil etmişlerdir. Orman mühendis ve fen memurları bu mektepten mezun olarak mecburiyetindedirler. Orman mektebi alisinden mezun olarak halen vazifede bulunan mühendislerin adedi 190 i müteahhidir. bundan mada orman ameliyat mektebi ile kurs mezun 150 adet ikinci derecede fen memurlarımızda temin ve ırmak muameleleri tedvir ile mukellefdirler. Ali mektep İcel olup civarında mesli ve tatlılık çablamak üzere 5000 hektarlık Belgrat orman vardır. tahsis mevzuda 30 olup her sene vüsat 10 öğrenciye diploma da vermektedir. Mektebin laboratuvarları zengin ve her türlü ilmi vesaiti mehtir. Tahsis mektepten mezun olduktan sonra

altı ay kadar orman baş müdüriyetlerinde sıtaj görmek mecburiyetindedirler. Bilhassa kendilerine müstakil bir orman kütası verilerek her türlü muameleleri icra etmekle mukellef tutulurlar.

Mevcut teşkilâtı umumiye

Merkez teşkilâtı : bir umum müdürün riyasetinde (1) amenajman ve teşeyir müdürlüğü, (2) ihalât ve hesabat müdürlüğü (3) muhafaza ve tefişat müdürlüğü namile üç şubeyi ihtiva etmektedir.

Heyeti tefişkiye müdüriyetinin de beş adet orman müfettişi unvanısi vardır. Vilayet orman teşkilâtı :

1 — sekiz baş müdüriyet.

2 — beş müstakil .

3 — baş müdüriyetlere mülbak on beş adet orman müdüriyeti.

4 — her baş müdüriyette bir veya iki ve hatla muamelelâtın kesretine göre 3 adet merkez müdürü ve 10 müntika müfettişi olmak üzere onuz müfettişi vardır.

5 — 185 adet mühendis ve fen memuru ile 1500 adet muhafaza memuru kadromuzda bulunmaktadır.

6 — muamelelât ve cıbayet memurları ile katipler lenden gayri bilumun orman muamelelârları meşguldurler. Binaenaleyh ormanlık memleketimizin muhtelif şubaları idareye ve sanayesinde mühim bir meykî ihrazı için çalışmaktadır. Orman işleri umum müdürlüğünün mütefennin ve mehteketi tanıyan ve seven muktedir tecrübelerinde eller tarafından idare edilmeğe olduğu yukarıda verilen tafsilat ve izahattan müstehan olmaktadır.

A. MİTHAT

Mukaddes ölüm arkasından

Aziz hocamın temiz ruhuna

Geng ve dinc Maarif vekili Necati Beyin öldüğünü duyduğum zaman nasıl inanmamış ve resmini her görüşümde nasıl hayyetle ırgılmışım bu arslan yapılı çelik vücutlu hocamın aramızdan ufulunada o derece derin bir hayret ve teessür içinde kani olamadım! Nasıl oldu da bu pak nasiye, o lekesiz insan, temiz ve namuskar adam şimşek gibi bir hızla mevsimsiz ve zamansız bu metlenin ehedi me'vasına göçtü gitti... Tahayyül ve tasavvur edemiyorum...

Allahın, büyük cezalarını, kahr ve gadabını duyar, okur, bilirdim. Fakat sevdiklerini — yürekten koparıncasına — bu kadar ani ve şedit bir surette elimizden alacağını katiiyen hatırıma getiremezdim! Biz, en hümaetkâr talebeleri, daha pek çok defa onun elini öpecek, sevimli şümasını görerek, merbutiyetimizi takviye edecek iken son nefesinde bile göremeden son hizmetini bile yapmadan onu gaybetmek Yarabbi ne acı ne telhkâm bir şey!

Vah, sevgili Üstadım!.. daha senin kurduğün eserler üzerinde yürüyecekken bu azgın feleğin çarlına takılmak nene gerek!.. senin emsalsiz bir aşkla büyüttüğün bu mektep, yetiştirdiğin talebe, yükselesine bârân varlığıyla çalıştığın bu meslek böyle bîkes, bîvayemî kalacaktı!.. Yalnız ve çir çıplak maddi mevcudiyetin bile herkese nâzışıl numunesi olmağa senin şereflî bir varlık iken kürsünün başından bağlandı ayıracaktın

Biz seni kır sakallarının altında, mülletine, vatanına, talebesine son vazife kudretinde sarfetmiş, artık dünyadaki hayatının üzerine bir set çeken, ihtiyar halinde hatalarımıza, kusurlarımıza af ettirdikten sonra gözlerini kapayacak ve bu suretle yüzlerce kişilik şereflî bir tedris hâdesinin ortasında yine ağlıyarak, hıçkırarak fakat — hiç olmazsa — bu kadar derin ve içli olmayan bir acile ehedi mefenine koyacak zannediyorduk...

Sen ise, bize hastadığın, ızdırların duyurmadan anı bir göz kırpması arasında sessiz, sedasız kayboldun... Bu esrar, bu huz, tehalük neydi aziz hocam!

Biliyorum ki, Rabbin huzuruna parlak ve şereflî bir hizmet yağınla çıkıyorsun. Fakat keşki bize sonsuz elem ve acı veren bu yüksek çıkış bir az arda kalsaydı da bir parça daha seni yanımızda, başınızda görseydik...

Artık mademki azraêlin kolları altında zebun kalarak bu kabre gömüldün. Bizden sana binbir kere gufran ve rahmet olsun... Yat... Fakat göz yaşlarımız dinmiyor.. Bunu susduracak olan, ancak senin kadar vefakâr çalışabilecek halefindir.

Ehedi me'vanda istirahatle uyu hoca-cığım...

12 / 7 929

M. Ali SALİH

Nonne haşeresi

(12 no nushadan mahab)

Böher ağaçta bulunan yumurta adedi takriben 60 — 500 arasında idi. İtinah bir ormanda yumurtaların ancak 1/3 ü bulunduğu kabul olduğuna nazaran daha bazı mahallelerde mücadeleyi teşmil etmemiz icap edecekti.

Bu bapta mevent asarda ne zaman ağaçların kısmen, ne zaman tamamen yaprakları teorit edileceğine dair bir kayıt bulunmak ânakli maattecessûf bizi aldatmıştır. Bu kabil bir şey bulunmamıştır. Haden mevent ibrelerle tırtılların adedine nazaran bu hükme çıkarmak mecburiyeti hasıl olmuştur.

Mayıs başlanışile yamurta toplamak hitti. Sürümler yamurtadan çıktılar. Bu bapta bir fikir hakiki hasıl etmek maksadile ve professor Dr. Wolffin tavsiyesile icap eden mevacirde ağaçların altına 3 me m² M. Geresin kâğıtları yayıldı.

« Forstliches Flugblatt » ın 7 muncarasında teşhis ve tırtıl istilâsının örneğinde kontrol için ve arsenikle ilaçlamalarda tedabiri tahaffuziye olarak tavsiye edilen ve bizde yalnız teşhis zamanında kullanılan bu kâğıtlardan istifade edilememiştir.

Hernekadar yanlış bir muamele yaptığımızı bilmiyorsamda gene de her hangi bir hatanın bulunması aethuzdur. Bu kâğıtların yosun ve sairesi temizlenerek toprak üzerine montazaman yayılmıştı. Biraz derince vaziyetlerine nazaran üzerlerine düşecek hafif tırtıl kazaratının uymasına imkan yoktu. Bundan başka kâğıtlar tepeleri iyi teşekkül etmiş ve en

ziyade haşarattan korkulan mahallere tercih edilmişti. Buna rağmen ağaçlardan pek az mevadi sâfiye döküldüğünden bir fikir edinmiyorduk. Bunun başlıca sebebi tırtıllar henüz süfre halinde olduklarından az miktarda ifragatta bulunmalarından naşidir. Diğer taraftan ilaçlama ikinci ile üçüncü üsül (1) arasında yapılmak lazımeden bulunduğundan Geresin kâğıtları ianesile yapılan tetkikatımızdan kat'i bir notice istihraç edilememiştir.

Haziran evasında bile kâğıtlara dökülen mevadi gâita pek azdı. Haziran sonlarında ilaçlama başladığı esnada kâğıtlara daha ziyade kazarat dökülüyordu. Fakat artık erken teşhis zamanı geçmişti. Bununla beraber erbabının bu Geresin kâğıtları ianesile bahususta vasi bir fikir elde edebileceklerini imkân dahilinde buluyoruz.

Merck fabrikası tertibatını ana göre almak üzere ilaçlanacak saha vüsatının tayininde ısrar ediyordu.

12 Mayısta keyfiyetin bir Haziranda ve ıslak havalar yüzünden tırtılların büyümemesi hasebile 15 ve bilahara 27 hazirana talik edildiği, Merck. e bildirildi. Nihayet 150 hektarın Forstesturmitle ilaçlanması emri verildi. İlaçlanma esnasında bu miktar 158 hektara çıktı. 40 hektarlık mücavir bir hususi ormanın ilâvesile tekmil saha 200 hektara balığ oldu. Bu suretle miktarı matlup dolduruldu. Aksi taktirde 200 hektardan den bulunan mahaller için fab-

(1) Deri değışirme

ekle zamanı azimet ve aydet uçuşların ayrıca hesap etmektedir. Bu müddet zarfında Kootz boş oturmamıştı. Tehlikeye maruz ad ettiği veya tehlikeye maruz olduğu kendisine ihbar edilen meşcerelerde tetkikatına devam etti. Buralarda tetkikat hastalıklı turtıl adedile mevcut ibre miktarları arasındaki nisbete dairdi. Yumurta toplamak mevsimi çoktan geçmişti.

Ceresin kâğıtlarıyla bir şeye desteres olunmuyordu. Turtıl toplamaktan başka bir çare kalmamıştı. Genç eşcar gayet dikkatle kesiliyordu büyük ağaçlara ise ayaklarında demir geveli bulunan ameller çıkarılarak dalları destere ile kesiyorlar; bunları ipile aşağıya sarkıtıyorlardı.

Bunu müteakip aşağı sığınan ve dalların üzerinde bulunan turtullar tadat olunuyordu esas itibarıyla bu doğru olmakla beraber fazla zaman işgal ettiğinden iş ilerlemiyordu. Fakat Kootz bu aralık kendi sade dahiyane sırt tecrübesi usulünü keşfetti. Bu usul sadeliğine rağmen kafi derecede vazih neticeler veriyor. Sür'at noktai nazarından müraacabiyeti vardı. Bu usulde bir amele bastonla yetişilmesi mümkün olan dalların veya genç ağaçların altına rükua varır gibi eğiliyordu. Dal veya ağaç şiddetle sarsıldıktan sonra amelemin sırtına dokülen turtullar tadat olunuyordu. Bu suretle ormanın her tarafında sırt tecrübeleri alınarak istila hakkında pek seri ve iyi bir fikir edinildi. Hatta sırt tecrübeleriyle evvelce yumurta tadat olunan mahaller kontrol edilerek aynı netayice destires olunmuştur.

Tayyare ile ilaçlama 29 Hazirandan 7 Temmuz'a kadar devam etti.

Yükkersin pilot (Haemchen) in idare ettiği D 1125 markalı tayyaresi kullanıldı.

İstila istacı ormanı idaresi tarafından

kootza, Merck tarafından Dr. Schubert ve Yakobsa, tevdi edilmişti. Kusursuz ve nifaksız bir teşriki mesai sayesinde müddeti kalile zarfında vazife şayanı memnuniyet bir halde ikmâl edildi. Muvaffakiyet tam idi. İlaçlama gününün ferdasında turtulların ekserisi vücutları gevşemiş bir halde dallarda oturuyorlardı. İbreleri kemirenlerin miktarları pek azdı. Üçüncü dördüncü günlerde sağlam kalmış bir turtıl pek güçlkle buluna biliyordu. Hepsi ölerək yerlere serilmişti veyahutta ölü olarak ibrelerin arasında kalmış veya ağlarında saklanmıştı.

Mescerede mahlut bulunan Ladinlerin tepesinde ölmüş veya ölmek üzere bulunan bir çok iğrenç turtıl kümeleri toplanmıştı. Bu adeta dudukazı rahip turtullarının eşcar tepelerine toplanıp ölmesini mucip olan hastalığa mahsus tipik bir şekli andırıyordu. Fakat maatteessüf turtıl kadayıraları arasından yerde çok miktarda Tachina sineklerinin ölüsü yatıyordu.

Bazı taraflarda musap bütün meşaciri ilaçlamak suretile istilânın tamamen önü alındığından haberdar oldum. Bundaki muvaffakiyetin parlaklığından hiç şüphe etmiyorum. Buna rağmen muameleyi ters buluyorum. Çünkü masarîf elde edilen muvaffakiyete nisbeten pek fabiştir.

Tabiatın bizzat başaracağı işlere füzuli bir surette müdahale edilmesini her ne olursa olsun hatalı buluyorum. Bılâ lüzum bir işe sokulan fabrikalarda mutazarrır olurlar. Zira edilen yüksek masarîfler tarafınızdan hîni tatbikinde fevkalade kıymetli bulunduğu teslim edilen binefsihî her türlü sitayişin fevkindeki ameliyeyi itibardan düşürür. Hasılı kullandığımız Esturmit ve Forstesturmitin

ne insanlara ve nede hayvanatı ehliye ve vahşiye bir mazarratı dokunmamıştır. Yalnız 1926 da iki ineğin öldüğünden bahs ediliyordu. Halbuki bunlardan biri ilaçlanmak ameliyesi başlamazdan evvel ölmüştür. Diğerinin sahibide hükümetten tazminat aldısına kıyam etmemiştir.

Bundan anlaşıyor ki ikinci inekte başka bir şeyden ölmüştür. Keza 1927 senesinde muntaka dahilinde beş, Cervus dananın, daimi surette eğlendikleri bir çayır bizzatırla birlikte ilaçlanmıştır. Ferdası günü bunlara yine orada tesadüf edildiği gibi bılâharada kendilerine bir şeycik olmamıştır. Bunun gibi arılarada bir zarar dokunmadığı his edilmiştir. Bundan anlaşıyor ki Merkin kullandığı arsenik mutazarratı tehlikesizdir. Diğer fabrikalarında aynı evsafa mal çıkardıkları zaman ederim. Fakat bunda hakkında bir müteahha yürütemem. Ben yalnız bizzat gördüğümü şeyi meth ederim.

Raporumda zikr edilen tarihler asla bir düstür teşkil etmezler. Bunlar yalnız yaptığımız mücadelenin ne günlerde cereyan ettiğinden başka bir şeye delalet etmezler. Bilakis 1927 gayet rutubetli ve yazı soğuk bir sene olduğundan gösterilen tarihlerle düstür ittihazından iktisap edilmesini ihtar ederim. Bu münaasebetle mücadele neticesi ve istikbâl için düstür olmak üzere herveçhi atı mevad zikreleceğim.

a) En iyisi tabiatla mukabil istilalar az bir müddet zarfında mündefi oldukla-

rından Nonne hasaresine karşı olan mücadelede bizzat yedi tabiatı terk edilebilir.

Güzel bavalarda musap meşacirde doğduğum zamanlar tachinalar okadar çokturki bir taraftan turtulların yağın kazuratuın pırtıları arasında bunların vızıldarını aynen işitiyordum.

Bu sebepten Tachinalarında birlikte üredikleri takdirde bu istilânın 3-4 seneden fazla devam etmesi mümkün değildir zannediyorum.

Burada yedibeşerin müdahalesi naka-dar az olursa istila o nisbette süratle söner. Netekim Kootzun berayı tecrübe tel kafeslere koyduğu Tachinaların turtullar noktai nazarın takviye etmiştir.

b) Kurumasından korkulan meşacirin kısmen veya kâmilan yaprakdan tecridine her halde mümaniat edilmelidir. Bu bapta mümkün olan en müessir ve ucuz mücadele tayyare ile arsenikleme usulüdür.

Fakat evvel bevvil istilânın şümuli ve ilaçlanacak satılı hakkında bir fikri vazih elde ettikten sonra usulün tatbikine girişmek şarttır. Şimdi 1928 mücadelesine hazırlanmakla meşgulüz. Bu mücadele, Strelitz de artık icap etmeyeceksede, Langhagende gayri kabili iktinaptır.

Gene mücadeleyi idare edecek Kootz teşhis usulleri taharrisile meşguldur. Ya kendisinin veyahut diğer birisinin basit ve mucibi memnuniyet bir usul bulacağını ümit ederiz.

MUSTAFA REMZİ

AVCILIĞIN FAİDELERİ

VE

İSTİFADE YOLLARI

Avcılıkta aranılması lâzımgelen birşey varsa oda avdan hüsnü istifade etmektir. Bunun için avcının çok dikkat etmesi lâzımdır. ufak bir ihmal avcının bütün mesaisini boşa çıkarır. aynı zamanda avcı kendi istifadesini temin için bunlara dikkat etmesi lâzımdır..

Kazanılan bir avdan azamî istifade temin etmek,

Heder olmasından sakınmak,

İlerde müzaaf bir şekilde istifade teminini düşünmek.

Kazanılan bir avdan azamî istifade temin etmek, bu maddeye riayet etmek çok lâzımdır. hâlbuki başka mütemeddin memleketlerde bunu düşünmiye ihtiyaç yoktur, çünkü her bir vesait mebzûl olduğundan avcı derhâl avını satar Av sahalarında hangi av mebzûl ise onun için herneye ihtiyaç varsa yapılmıştır. Konserve, Yağ, Yün temizleme, fabrikaları mevcuttur.

Bizde ise hiç birşey yoktur. bunlar ile oğraşmak yalnız avcının himmetine kalmıştır. bunun içindir ki bizde avcılık diğer memleketlere nisbetle biraz zordur.

Misal olarak Domuz avını zikir edelimiz. bu hayvanın eti ve yağı birde yelesinden istifade edilir. Bundan istifade edilmesi için temizlemekten evvel yelesini çıkarmak, hayvanı güzelce temizlemeli ve yollarını yarak etmemeli.

Yasatı olarak bir domuzdan 200 Gr.

dan 300 Gr. yele (Kıl) alınması kabil-dir. Bugün kıl piyasası kilosu 800 - 1200 kuruşa satılmaktadır.

Bir Domuz vasatı olarak avcıya 70 lira kadar bir faide temin eder, yalnız bir şartlardaki istifade yolunu bilmeli.

Domuz avı ile oğraşmakta memleket için iki cihetten faydalıdır.

Malumdürki Domuzlar tarlaların düşmanıdır. 6-7 taneden mürekkep ufak bir sürü 5-6 saat zarfında bir hektarlık arazide bulunan bilecünle hububatı mahveder. Gayet mütevellit olduğundan neslen imhası gayrikabildir. Çok seri kaçır avıda müşküldür. ancak sürekli avla muvaffak olunabilir. çok teessüf olunurki memleketimizde istifade edilmemektedir. Bir çok yerlerde hayvanı itlaf eder bırakırlar. Senevi 2000 Domuz itlafedilebildiğini tahmin edersek köylünün iradından senevi 140000 lira zayı olduğunu görülmektedir, hâlbuki köylülerimiz bundan istifade yolunu anlamış olsalar senevi asgari olarak 1.500.000 lira bir varidat temin eder. Daha doğru düşünmek lazım gelirse bunları köylüden beklemek lâzımdır. sermayedarların burada büyük rol oynamaları ve köylüyü teşvik etmeleri lâzımdır.

II - Heder olmasından sakınmak;

III - İlerde müzaaf bir şekilde istifade temini.

En birinci çare olarak hayvanları mevsiminde avlamaktır. her vakit

ava çıkılmaz. her avcı bunu kendisine düsturittihaz etmelidir. Avcılıkta kat'iyen zehir istimal edilmemelidir. Av vurulduktan sonra iyi bir surette takip edilmelidir. Kurttan başka bir senelik hayvana dokunulması caiz değildir. uzun müddet avla işigal edenlerin bu hususta melekeleri vardır. menialı arazide avı terassut etmek kolay olduğundan görülen avın erkek ve dişisini tefrik kabilidir. dişi hayvana dokunmak yine doğru değildir... Düzlek arazide tabiatile avcı bunları gözetlemek fırsatını göremez.

İkinci bir misal olarak tilki avını zikir edelim. Tilki avı çok eğlenceyi boş bir avdır. memleketimizin her tarafında bulunur. Tilki avının mevsimini ikinci teşrin iptidasından şubata kadar devam eder. bu avda kıymetli köpeklerle ihtiyaç vardır. avcının takip etmesi kabil değildir. Tilki mezarlıklar olarak kilometrelerce kağıdı vakidir. ele geçirdiği saatte ihmal etmiyerek yüzmele tolu halinde çıkarmak, tırnak, kuyruk, burun kulakları üzerinde bürkümle deriyi tersine çevirip rüzgâra arz etmek, kulak dipleri bolca tuzlanmalıdır. Tilkinin mevkie göre kıymetleri tebalüf eder bizde dört nevi tilki çıkar. Arap cinsi, Esmer cins, Beyaz cins Kurvaze cinsi. Arap cinsi - cenup vilayetlerimizde Esmer cins de - Çanakkale ve karadeniz havalisinde bulunur. Beyaz cins dahi - Sivas havalisinde Kurvaze cinsini de Erzurum havalisinde bulunur. Arap cinsi mallar ufak olmasından kıymetleri yüksek değildir. açık renk ve yumuşak tüylü olursa nisbeten kıymetlidir.

Esmer cinsin - boya kabulünde müşkü-lata tesadüf edildiğinden avrupa piyasasında makbuliyeti yoktur.

Beyaz cins tüyleri yumuşak olması ve renk itibarıyla apık bulunmasından fiatı

yüksektir. İhracat doğrudan doğruya fabrikalara sevk olunur. bunları alaska tilkisini takliden boyatlar. yumuşak olmasından çok güzel olur.

Erzurum havalisi malları - natürel olarak istimal edilir. kurvaze olduğundan çok makbûldür. Ender olarak Siyah tilki bâzan çıkar. Erzurum mallarının gır arjante tilkilerine müşabiheti olduğundan fiatça yüksektir. Arjante tabir edilen ve mavî tilki beyaz tilki. münhasıran Sibirya, Kanada, Şimali Amerikadada bulunmaktadı. Bizde bunları yetiştirmek kabil değildir. Zira iklim müsaade etmez. fakat Erzurum havalisinde bulunan hayvanların ıslabı kabilidir.

Son zamanlarda nüfusun artmasından beşeriyet her bir karış toprağa tesahup ettiğinden hayvanatvânşiyenin çok eksikmesine sebep olmuştur. Bunun mazamihârı olan ve iklimi müsait olan memleketler hâlen bu kıymetli hayvanları yetiştirmektedirler. bu hususta Amerikayı gösterebiliriz. Hârbiumuniden evvel Rusya da başlanırmıştı. bu iş için büyük sermayeye lüzum yoktur. bu cins tilkilerin bulunduğu ormanlar birinci emirde kamuslık ve çabıkkardan tathir edilir. kamuslık mahallerde yürüyen tilkinin kalça yanları bozuk olduğundan kıymetini son derece düşürür.

II - Hayvanın diğer ormanlara kaçmasını men etmek kasdla medariteayıştı olan hayvanat bulundurulur. bu sebeple tilki dahi civarlara gitmekten ve kendisi teminimâişetten âzade kılınmış olur.

III - Tilki için yuvalar husule getirilir.

IV - Bu gibi ormanlara kimse bîrakılmaz ve silah kullanılmıaz.

Yunkersin hususî tayyareleri kullanılarak orman hasaratına karşı

Forst - Esturmit - le mücadele

Vaktaki 1912 senesinde fen memuru, Zimmermann, her kesten evvel vesairi havaîye ilânesile orman hasaratının inhası için ruhsat almaya teşebbüs etmişti. Tayyarecilik henüz mumâileylün fikrini mevkîi tatbika koyacak derecede inkişaf etmemişti.

Harbi umumi esnasında tayyareciliğin son derece tarakkisi ve harpten sonra yapılan daha entempestif hasarat mücadeleleri bize evvelce Zimmermann tarafından teklif edilen usulle orman hasaratına karşı ameli ve muvaffakiyetli bir mücadele icrası ve tehdit edici istilâların bastırılması mümkün olduğunu göstermiştir.

Amerikada ilk mücadele 1917 senesinde pamuk tarlalarına ve ormanlara arız olan hasarata karşı gayet muvaffakiyetle tatbik edilmiştir.

Almanya'da E. Merck ve Yunkers fabrikalarında ilk tecrübeyi 1927 de yaptılar.

Senelerdenberi bağ ve bahçelerde kullanılan Dr. Sturm, conchylis ambiguaella, ya karşı kullanılan ilâcından Darmstadt, daki E. Merck kimya fabrikasının, Forst - Esturmit, i neşet etmiştir.

Boylelikle bu orman tilki çifliği umvandır, nesil düzelir, çok kıymetli tilki her eble edilir. Bir kaç sene evvel bu tarafa peşistirdi bir mavi tilki Newyork piyasasında (6500) dolara satılmıştır. Senesi Amerika'da (2500 - 3000) arasın-

Forst - Esturmit gayet rakik, iyi, saçılır toz halinde bir zehirdir. Tayyareden saçılan böyle bir maddenin iyi dağılması için burada tafsillata girişilmesi bizi sadadin haricine çıkaracak olan kendine mahsus evsafi hikemiyeyi haiz olması muktazidir.

E. Merck fabrikasının orman hasaratı ile mücadele hususundaki büyük tecrübeleri ve bu vadiide elde ettiği muvaffakiyetler ilâcın en iyi neviden olacağını bir zımândır (garanti).

Diğer taraftan Yunkers fabrikası orman hasaratı mücadelelerine salih mükemmel bir tayyare getirmeye ehemmiyet veriyordu.

Bu sebepten Yunkersin sahib saçma tertibatını haiz sırf madeni Tayyare numunelerinin en elverişli oldukları şüpheden varestedir. Bu tayyareler her uçuşta 550 Kg Forst - Esturmit alabilecek bir çesamettedirler. Bunların saçmaya mahsus tertibatı toz halinde bulunan zehirli maddenin orman eşçarının tepelerine dağılmasını temin etmektedir.

Bu ameliye E. Merck ve Yunkers şirketleri tarafından ilk defa 1925 senesinde mevkîi tatbika konulabilmiştir.

da Arjante ve mavi tilki çıkar, bunların fiyatı asgari (350 ile 400) dolardan başlar. Bu fiyatlar sıra üzerindedir. Fevkalâdeler bu fiatlardan hariçtir.

Kırkçe
ABDÜLKADİR

1928 senesi son baharına kadar mezkûr şirketler tarafından tedavi edilen ormanlar herveçhi atidir.

1925 de :

100 Ha Pommern'da Hohembruch civarında bir tayyare ile Lymantria monachaya karşı.

400 Ha Ambark (Oborpfalz) civarında bir tayyare ile, Bupalus piniarius e karşı.

1926 da :

3123 Ha Schneidemühl sancagında Lymantria monachaya karşı üç tayyare ile.

227 Ha Mecklenburg -- Strelitz e Lymantriamonachaya karşı bir tayyare ile.

550 Ha Geisenfeld (Oberbayern) de Bupalus piniarius e karşı iki tayyare ile.

500 Ha Pirmasens (Pfalz) de bir tayyare ile B. piniarius e karşı.

1927 de :

998 Ha Gross -- Linichen de L. monachaya karşı iki tayyare ile.

201 Ha Mecklenburg -- Strelitz L. monachaya karşı bir tayyare ile.

70 Ha Baden de, Lophyrus piniye karşı bir tayyare ile,

1928 de :

203 Ha Mecklenburg -- Strelitz L. monachaya karşı bir tayyare ile.

192 Ha Heidelberg kasabası ormanında Lophyrus piniye karşı bir tayyare ile.

100,5 Ha Hessende, B. Piniarius a karşı bir tayyare ile.

120 Ha Baviyera da B. piniarius a karşı bir tayyare ile.

1467 Ha Mecklenburg -- Schwerin de B. piniarius a karşı bir tayyare ile.

1995 Ha Pommern, de B. piniarius a karşı iki tayyare ile.

Hasılı 1925 senesine kadar E. Merck ve Yunkers şirketleri tarafından tedavi edilen ormanların mecmu vüsati 19251 ha balığ olmuştur.

Tayyarelerin mahallerinde tedaviye amade bir hale getirilmesi bir kaç saatte mütevakkidir.

Bu madeni tayyareler tesirâtı havaîye mukavim olduklarından haricete çıkartılabilirler.

Esturmitle dolu fiğlar mücadele mahallinde mahfuz bir yere konar. Müteaddit fiğlar yağmurdan muhafaza için bir tente altına alınabilirler. İlaç tayyareye 20 kiloluk kaplarla boşaltılır. Bunun için dört ve ya beş ameleye ihtiyaç vardır. Esturmit fiğlardan hususî tertibatı haiz bir mesnet sayesinde silâletle boşaltılır.

Tayyare yere konduktan sonra dört beş dakika sonra tekrar havadanabilir. Akşam ve sabahleyin toz ormanlara gayet iyi düştüğünden uçuşlar için bussafları intihap etmelidir.

Rüzgârlı ve yağmurlu havalarda bir tabii tedavi yapılamaz.

Bu gün radyo ile hortarafa verilen ahvali havaîye raporlarından istiane etmelidir.

Havanın ilâçlanmağa müsait olup olmadığı ve uçuşların muvaffakiyet temin edüp etmiyeceğini iyice tefekkür edildikten sonra mücadele kati kararını verilmelidir.

İlaçlanacak arazi beyaz bayraklarla işaretlenir. Bu bayraklar ormanın tepesi seviyesinden iki üç metro yüksekte bulunmalı ve ilâçlanacak ormanın köşe noktalarındaki ağaçlara rapt edilmelidir. İlaçlanacak bütün saha altmış -- Seksen hektar vüsatında murabbâ kısımlara ayrılmalıdır.

Tıraların müvünemesi gayet dikkatle takip edilmeli ve en ziyade zehirlenmeye müsait bir sahada mücadeleye girişilmelidir. Bu müsait sahaya mücadele tedabiri noktası uyarısından Biyolojikop-timumu tesmiye edebiliriz.

Sayırsız muayene ve tahlilatla cüzî bir miktar Forst - Esturmit in hasarata imhaya kâfi geldiği müsteban olmuştur.

İlacın nüfessir olduğuna artık şüphe kalmamıştır. Şukadar varki ilaç tesirini göstermek için hasarat tarafından yenmesi şarttır.

Yunkers fabrikası tıyarelerinin mükemmeliyeti sayesinde ormanlarda mücedele ameliyatı gayet emin bir hâlde gelmiştir.

Şimdiye kadar binbeşyüzden fazla beş yapılmışna rağmen arzi müşkilât irac eden Heideberg dağlarındaki ehemmiyetsiz bir kazadan uada hiç bir arıza görülmemiştir.

Türkeeye çevrilen
M. REMZİ

Zabit varakası

Geçen mışhadan mahab :

HASİYE : Harik vukuatında badel-katı Ormana ateş verilmesine ekseriyetle tesadüf edilmektedir. Badeli tazminatın ahzında, mütecasirin yangın filinin bali elniyup, yahuz ağaçların katı bulundugunu ifade ederek setri efrine vesile aramak maksadile bu şekilde hareket ettiği ve yangın ihtiyacı nisbetinde küşat edeceği tarlaya inhisar ettirmek maksadile mahab botunması melhoz olduğundan bu mahabde bitraklık zabıt varakasına deris mütadılmanalıdır.

Tahrifat zabıt varkasi

Üstü	Kantat	Devre	İrtifa
Ak Çam		1.00	5
Adet	m ³	10 ³ m	
20			

Aynı yirmi beşinci salı günü muntakam dabilinde bersay vaziye dolıgarken Soguk Pınar meykünde balada devre ve irtifa muharrer yirmi adet Ak Çam ağacının kat ve kul edilecek mezkur araziinin

tarla haline kalp olunduguna gördüm. Bunun üzerine tahkikatı lazime icra ettim. Tırlar kariyesinden Şehi oğlu Mehmet, Neli oğlu Mustafa Sapadereli Çakmakçı oğlu molla Hasanım bundan on beş gün evvel tarlasını genişletmek maksadile bu ağaçları keserken gördükldirini hatta verdikleri nasihatlarında dinlemediğinin köylüden Nizamın oğlu Alinin de buna şahit olduğuna ilâve ettiler.

Tahrifat mahalli Şarkan Ağa Pınar Garben Salkım Söğüt, Şimalen Sarı belen Çenuben Kara tepe hudutlarile mahabde beş dönüm kadar sahadan ibarettir. Beyaz Çardak ormanı namı verilir. Esasen eivacındaki tarlaların bu tapu sahibi bulunması muhtemel kimse olmayacağı aşikâr bir keyfiyettir. Yukarıda isimleri muharrer Şahitharın müşahedeye müstenit iladelerile merhumunun bu efrine icfisiarı sabit olmuştur. Hakkında lazım gelen muamelel kanunıye ifa edilmek üzere işbu zabıt varakası mahallinde bittanzim inaza olundu.

12 - 5 - 929

Şehi oğlu	Tırlardan Veli oğlu	Tırlar Kariyesi Heyet ihtiyariyesinden	Ala Kilise muhafaza memuru
Mehmet	MUSTAFA	HASAN	RİFAT

19 - 5 - 929

Koca Eli Orman müfettişi
M. ALİ SALIH

Kereste ve Mamulâtı

İktisat vekâleti Meclis'inden :

Bu mülhazadan itibaren mevkelerimizde mevcut kereste fabrikalarıyla mamulâtı haşabiye gösterir istatistiki nesre başlamakla bir çok taraflardan vukubulan talep ve arzuları bu suretle daki faidelere zikrine

İmalathanenin cinsi	Mevkii	Sahibinin veya müstecirinin	
		Tabiiyeti	İsmi
Doğrama marangoz	İstanbul : Çemberlice'de	Türk	Haç İsmail mahdumları Fak bey
Kereste fabrikası	Bilecik : Bozüyükte	»	İbrahim Bey ve şürekası
»	Bilecik : Bozüyükte	»	Ertuğral meh'usu İbrahim bey
Kutu fabrikası	İzmir : Çeşmecilerde	»	Cevahirzade Ahmet ve şürekası
»	İzmir : Alsancakta	»	Nafiz ve Mustafa beyler
Doğrama ve kutu fabrikası	İzmir : Daragaçında Şehitler caddesinde	»	Mütevellî zade Mehmet bey
Marangoz	Bursa : Çıra Pazarında on numarada kâin	»	Akif zade Aptullah efendi
»	Bursa : Çıra Pazarında otuz numarada kâin	»	Mustafa Efendi
»	İzmir : Ali aga mahallesinde	»	Şükrü bey zade Ahmet Hilmi bey
»	Bursa : Hancılar caddesinde 51, 53 numarada kâin	»	Almet usta
Marangoz doğrama ve kereste	İstanbul : Ayakapıda kâin	»	Mehmet Reşit Bey
Kutu	İzmir : Meyvater günrügü caddesinde kâin	»	Sütlülüzade Hilmi ve Hasan İbrahim ve Ahmet feridun beyler

haşabiye Fabrikaları

malâthanelerinin kuvvei muharrike ve amele mikdarının, senevi istihsalâtı, sahip ve mahallerini yerine getirmiş oluyor, aynı meslek erbabının bu suretle tanışmalarının ticari ve iktisadi sahâ-lözümü görünüyor.

Kuvvei muharrikenin		Amelî mikdarı senevi	Senevi istihsalâtın			Vahidi kiyası
Cinsi	Kuvveti		Nev'i	Vasatı	Azamı	
Elektrik motoru	10	2,100	Mobile Doğrama	500 2,000	2,000 10,000	Metre mükâbı metre murabbaı
Lokomotif	35	28,500	Kereste	8,000		Metre mükâp
Buhar makinesi	126	121,160	»	40,000		»
Petrol motoru	30	4,000	Üzüm kutusu İncir kasası	50,000 5,000		Adet
Mazot motoru	32	5,900	Üzüm kutusu İncir kasası	400,000 5,000		Adet
Petrol motoru	22	5,400	Doğrama Üzüm kutusu İncir kasası	5,500 200,000 2,000		Metre murabbaı Adet
Elektrik	10	1,500	Doğrama	1,000	2,000	Metre mükâp
»	18	1,800	»	2,000	3,000	Metre
Petrol	16	1,800	Keresteden Jevazımı haşabiye	250		Metre mükâp
»	10	1,500	Keresteden hamut ağacı ve sandalya	250		Metre
Elektrik	50,6	4,200	Doğrama kereste mobilya	700 150 20	2,500 50	Metre mükâp Metre m.
Gazojen	80	2,490	Üzüm kutusu İncir kasası	5,000 3,000		Adet

Hıvalıhanenin cinsi	Mevkii	Sahibi veya müsteciri	
		Tabiiyeti	İsmi
	İzmir : Sultanıye caddesinde 120, 222 numaralarda kâin	Türk	Mehmet Niyazi
Kereste ve Marangoz	İzmir : Kerestecilerde nârabüt çarşısında 20 numarada kâin	"	Yusuf Hakkı ve Ahmet Kadri Beyler
Kereste	İzmir : Keresteciler çarşısında 62 numarada kâin	"	İhsan ve Zuhra beyler
	Ertugrul Vilâyeti : Beykoz Kazası Bozölük karyesi civarında kâin	"	Musa Kazım Bey
	İstanbul : Balatta Karabaş mahallesi vapur iskelesi caddesinde 59 / 1, 2 numarada kâin	"	Benon Osep Degirmenciyan
Marangoz	Antalya : Muratpaşa camii civarında 410 numaralı vakıf hanede kâin	"	Mücellit zade Ahmet Recep Bey
	İzmir : Nalcioğlu camii sokagında kâin	"	Resul zade Ahmet Muammer ve şürekâsı Osman Nuri ve İbrahim Hüseyin Efendiler
Dograma	İzmir : Kestane pazarında çiniciler çarşısında 23.25 numarada	"	Mustafa oğlu Ahmet Efendi
Üzüm ve İncir kutusu	İzmir : Daracında şehitler caddesinde 107, 111 numarada	"	Giritli Ahmet Cemal bey
Kereste ve alet hadidiye	Antalya : Alâye Kazası Sugo- zu mahallesi mezarlık civarında deniz kenarında	"	Hacı Kadir zade Nazmi ve şürekâsı

Kuvveti maharrıkının		Amele mikdârı senevi	Senevi istihsalâtın			Vahidi kıyası
Cinsi	Kuvveti		Nev'i	Vasatı	Azadı	
Mazot	28	2,250	Üzüm kutusu	150,000	200,000	Adet
"	25	3,000	Keresteden araba par- mağı ispit tütûn başlığı araba, Çift alât ve edevatı	2,000	3,000	Metre mükâp
"	18	3,000	Keresteden doğramacılık	10,000		"
Lokomobil	25	2,700	kereste	1,000		Metre mükâp
Elektrik	136		"	5,000	10,000	"
Buhar	100	6,600				"
Mazot	12	2,100	Keresteden mobilya ve araba	245		"
Petrol	10	1,200	Kapı ve pencere	1,200		"
Penzin	5	1,200	Mevadî haşabiye	30	40	"
Buhar	60	9,000	İncir kasası	8,000	9,000	Adet
Mazot	35		Üzüm kutusu	250,000	300,000	"
Petrol	5	9,000	Gayrimamul keresteden haşabi mevat ve ham demirden mevat inai eder	6,000	2,000	Metre mükâp
Gazojen	45					"

ELMALIDA AĞAÇ BAYRAMI

5 Nisanda Elmalı kazasında yapılan ağaç bayramına halk şeyk ve neşe ile iştirak etmiş ve az zamanda altmış-birbin Kavak ve Söğüt fidanı garsedilmiş. Köylerde orman ve ağaçların faydaları hakkında Konferans tertibedilmiştir. Resmimiz Elmalı'nın Yuva köyünde köylülürin garsiyatı müteakip zeybek oyunlariyle bayramı tesit ettiklerini göstermektedir.

ORMANCILIK HABERLERİ

Avrupadan avdet ettiğini yazdığımız Mazhar B. Âli orman mektebi amenajman müderrisliğine tayin edilmiştir. Meslekdaşımıza yeni vazifelerinde muvaffakiyetler temenni ederiz.

Eyelki nüshanızda Milliyet gazetesinden naklen Âli orman mektebi haşarat müderrisi Remzi beyin Belgrat ormanları işletme müdürlüğüne tayin edildiğini yazılmıştı, mevsuken haber aldığınıza göre mezkûr müdürlüğe Remzi bey değil amenajman müderrisi Mazhar bey tayin edilmiştir arzı iltizaz ederiz.

Almanya'da Tescir, Amenajman ve Ormanlık teşkilatı anımmiyesi hakkında kınalı idtisas eden Mahmut Şakir bey arkadaşımız memleketimize avdet etmiştir.

İstanbulda bulunan İktisat vekâleti orman mutalassısı Professor Bernhart ve Amenajman müderrisi Mehmet Mazhar beyler Sinop ormanlarında tetkıkatta bulunmak üzere Sinoba hareket etmiştir.

Mecmuamızın birinci nüshası kalmamıştır, diğer nüshalarda bitmek üzeredir, karilerimizden eksik nüshalarını tamamlamak isteyenlerin mecmua müdürlüğüne müracaatları.

İDARE MERKEZİMİZ

İstanbul Türbede Sanayi Bölüğü binasında Orman mektebi âlisi mezunları cemiyetinde.

ABONA ŞERAHİ

Bir Seneligi on iki nüsha itibarile 300 altı aylığı 150 kuruştur. Yazı ve ilân işleri için mecmua müdürlüğüne müracaat edilmelidir.

Tanışalım

Kemal Bey
İznit Madür vekili İstanbul Merkez Madürü
1919

Fikri Bey
Eğriceova Komiseri
1921

Mustafa Bey
Amanajman görüp mühendislerinden
1920

Rıdvan Bey
Amanajman görüp mühendislerinden
1923

M. Azmi Bey
İstanbul Orman Fen Memuru
1925

Feyzi Bey
Mugla Orman Mufettişi
1928